

ΣΗΜΕΡΑ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Δεν τίθεται θέμα αλλαγής σκυτάλης του γ.γ. του ΑΚΕΛ

Σε ανανέωση στη Γραμματεία και Πολιτικό Γραφείο πριν από το Προγραμματικό Συνέδριο προχωρά το ΑΚΕΛ αλλά

δεν τίθεται θέμα για αλλαγή του γ.γ. του κόμματος, δηλώνει κατηγορηματικά ο Στέφανος Στεφανού. Δριμεία επίθεση κατά Αναστασιάδη για Κυπριακό και Ημικρατικούς. **Σελ.12**

ΝΕΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Εφαπτήριο Λευκωσίας τα χημικά της Συρίας

Οι σχεδιασμοί της Λευκωσίας για ένα πιο ρητά διατυπωμένο άξονα στρατηγικής, που θέλει την Κύπρο να διατηρεί στενές σχέσεις με το Ισραήλ, αλλά και να λειτουργεί ως πόλος σταθερότητας στην περιοχή. **Σελ.14**

ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

Ώρα αποφάσεων για τους Ημικρατικούς

Αντίστροφη μέτρηση για τις ιδιωτικοποιήσεις μέσα από οδικό χάρτη τον οποίο η κυβέρνηση δεσμεύτηκε να υποβάλει στην Τρόικα. Οι Ημικρατικοί θα αποτελέσουν το πρώτο κρίσιμο τεστ για τη συνοχή της συγκυβέρνησης. Κυβέρνηση και ΔΗΣΥ δέχονται πιέσεις ακόμη και από φιλικές δυνάμεις. **Σελ.6**

Κόντρα Λευκωσίας-Αθήνας για γκάζι

Κλειδί η στάση του Ισραήλ που στοχεύει στην ενεργειακή αυτονομία και στο γεωστρατηγικό πλεονέκτημα

Οι διαδρομές του φυσικού αερίου στη Μεσόγειο αναδεικνύουν και σειρά σοβαρών εμποδίων ανάμεσα σε Λευκωσία και Αθήνα, με το Τελ Αβίβ να τηρεί μία εξόχως προσεκτική στάση αλλά και να τονίζει ότι η εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων της

περιοχής έχει πρωτίστως εμπορική διάσταση, χωρίς φυσικά να υποβαθμίζονται ή και να αγνοούνται και οι άλλοι -γεωπολιτικοί στην προκειμένη περίπτωση- παράγοντες. Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και ο πρωθυπουργός Σαμαράς φαίνεται να αναγνωρίζουν

τις διαφορές Αθηνών-Λευκωσίας στο ενεργειακό και τις προεκτάσεις τους αλλά επιμένουν ότι η μεγάλη εικόνα είναι τελικά προς αμοιβαίο όφελος. Εντούτοις, οι ατζέντες της κάθε πλευράς είναι ξεχωριστές και υπάρχει το αγκάθι των διαφορετικών στρα-

τηγικών επιδιώξεων, με τη Λευκωσία να προκρίνει το τερματικό στο Βασιλικό και την Αθήνα τον αγωγό από τα κοιτάσματα στην Κρήτη, ενώ το Τελ Αβίβ να βάζει στο τραπέζι των συζητήσεων και το πλωτό LNG ως ενδιάμεση επιλογή. **Σελ.4**

Φόβοι για αποσταθεροποίηση μετά το μακελειό

Ο εφιάλτης ενός φαύλου κύκλου αίματος προκαλεί τρόμο στην ελληνική κοινωνία μετά το δολοφονικό κτύπημα της Παρασκευής στο Νέο Ηράκλειο Αττικής, με θύματα τρία μέλη της οργάνωσης Χρυσή Αυγή. **Σελ.18**

Το τριήμερο άγιο... θρίλερ της Ελληνικής

Η Κύπρος στο ρανιάρ ξένων funds

Το παρασκηνίο γύρω από την ανακεφαλαίωση της Ελληνικής Τράπεζας υπήρξε εξαιρετικά ενδιαφέρον λόγω του γεγονότος ότι για πρώτη φορά μετά το κούρεμα ξένοι επενδυτές ενδιαφέρθηκαν για την Κύπρο. Στο προκείμενο, από τη στιγμή που η VR Capital επέμεινε να μη μετατρέψει τα χρεογράφα της σε μετοχικό κεφάλαιο, μοναδική επιλογή ήταν πλέον η Third Point, η οποία «ψήφισε Κύπρο» με την επένδυσή της. Τελικά, βρέθηκε η «χρυσή» τομή, που ικανοποιεί και την Εκκλησία αν και δεν διατηρεί πλέον τον έλεγχο της τράπεζας. Αναλυτές σχολιάζουν στην «Κ» ότι το επενδυτικό ενδιαφέρον για την Ελληνική μπορεί να αποτελέσει προάγγελο ενός επιτυχούς σχεδίου αποκρτικοποιήσεων. **Οικονομική, σελ.4,5**

Δεύτερο τεστ Τρόικας: Εντόπισε τα προβλήματα και πιέζει για πραγματικές κινήσεις. Οι καθυστερήσεις, αν και ουσιαστικές σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν οδηγούν στο συμπέρασμα πως η Κύπρος κλωσιερει. **Οικονομική, σελ.3**

Μηνύματα από γ.γ. για τις συνομιλίες

Κλειδώνει το Ανακοινωθέν

Ο Μπαν Κι Μουν σε μία προσπάθεια να ξεπεραστεί η δυστοκία στο Κοινό Ανακοινωθέν, φαίνεται να τείνει σε λύση που θέλει τον ίδιο να θέτει με γενικό τρόπο τα συμφωνηθέντα μετά το 2008, τη συνέχιση της διαδικασία από εκεί απ' όπου διακόπηκε και τον τελικό στόχο, χρησιμοποιώντας φρασεολογία που δεν θα «ενοχλεί». **Σελ.6**

Κατεχόμενες ε/κ περιουσίες

Θα υποθετηθούν από Φορέα

ΕΔΕΚ και ΔΗΚΟ εξετάζουν πρόταση για δημιουργία Φορέα, ο οποίος θα «υποθετήσει» τις ε/κ περιουσίες στα Κατεχόμενα έτσι ώστε να αποτραπεί η εκποίηση των περιουσιών από την επιτροπή αποζημιώσεων. Οι ιδιοκτήτες δεν θα χάσουν τα δικαιώματά τους. Η πρόταση εξετάζεται ώστε να μη συγκρούεται με το ΕΔΑΔ. **Σελ.7**

Τρύπα 4,4 δισ. ευρώ στην Ελλάδα

Πιθανή λύση ένα νέο δάνειο μετά το «τεστ αντοχής» των τραπεζών

Σκληρή θα είναι η διαπραγμάτευση της ελληνικής κυβέρνησης με την Τρόικα με κύριο στόχο την κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού των 4,4 δισ. για το 2014. Ορατός είναι ο κίνδυνος να υποχρεωθεί η Ελλάδα σε ένα νέο πακέτο στήριξης. Το νέο δάνειο δεικνύει

να είναι μία από τις επικρατέστερες λύσεις. Ανοικτό είναι το θέμα της ανανέωσης -αντί εξόφλησης- των ομολόγων ύψους 4,4 δισ. που διατέθηκαν στις ελληνικές τράπεζες από το Δημόσιο για τη στήριξη τους (νόμος Αλογοσκούφη) και λήγουν το 2014. **Σελ.20**

Η Ιζαμπέλ Αλιέντε στην «Κ»

«Το να αμφισβητεί κανείς την πραγματικότητα είναι ένα χάρισμα, το οποίο με έχει βοηθήσει στο γράψιμο, αλλά δεν με έχει βοηθήσει στη ζωή», λέει η διάσημη συγγραφέας Ιζαμπέλ Αλιέντε, σε αποκλειστική συνέντευξη που παραχώρησε στην Ελένη Ξένου για την «Κ». **Ζωή, σελ.1**

«Χειμώνας» Ταγιπ στα Βαλκάνια

Αντιδράσεις από παντού

Μετά την αποτυχία της να περάσει το μοντέλο της στον αραβικό κόσμο, εκμεταλλευόμενη τις μεταβολές της λέγόμενης «αραβικής άνοιξης», η κυβέρνηση του Ταγιπ Ερντογάν έβαλε στο πλάνο της τα Βαλκάνια, οραματιζόμενη τη διεύρυνση της επιρροής της σε Κόσοβο, ΠΓΔΜ, Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Ωστόσο, τα νεοθωμανικά σχέδια της Τουρκίας προκαλούν αντιδράσεις. Την ίδια ώρα ο Ερντογάν θέλει να συνδέσει το όνομά του με τεράστια έργα, όπως είναι η υποθαλάσσια σήραγγα στον Βόσπορο, έργο που προκαλεί την ανπισχία των επιστημόνων. **Σελ.23**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Δύο μηνύματα

Τα όσα διαδραματίστηκαν στην Ελληνική Τράπεζα από την Τετάρτη έως και την Παρασκευή έστειλαν κι ένα μήνυμα με δύο όψεις, μία αρνητική και μία θετική, επί των οποίων θα πρέπει να εγκυφθούν οι κυβερνήτες ώστε να κατορθώσει ο τόπος να ορθοποδήσει. Αρνητικό μήνυμα έδωσαν όσοι με τεχνάσματα του αλγενού παρελθόντος επείρισαν να παρεμποδίσουν ξένους να επενδύσουν στην Τράπεζα. Θετικότατο μήνυμα ήταν ακριβώς το γεγονός ότι ξένοι επενδυτές, επιτέλους, έβαλαν στην ακτίνα δράσης τους την Κύπρο, στη, μετά το «κούρεμα», εποχή. Σε ένα τοπίο, όπου η αγορά στεγνή από ρευστό, μοιάζει με κρηνίο τόπο, 80 εκατομμύρια ξένου χρήματος αποτελούν μικρή μεν, αλλά ελπιδοφόρα και ανακουφιστική ένεση. Γι' αυτό η κυβέρνηση θα πρέπει να διασφαλίσει στους ξένους επενδυτές ότι το κυπριακό επενδυτικό τοπίο είναι πλέον ασφαλές και αξιόπιστο και κυρίως απαλλαγμένο από τις αμαρτίες του παρελθόντος.

γαστρονόμος

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η ΚΟΥΖΙΝΑ ΤΩΝ ΣΦΑΚΙΩΝ

Σελ. 24

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ K SPORTS

ΑΝΟΡΘΩΣΗ

Στα πρόθυρα διάλυσης

Το χρέος της «Κυρίας» ξεπερνά τα 17 εκατομμύρια ευρώ και με τη ροή εσόδων να είναι μηδαμινή, τα πράγματα είναι εξαιρετικά δυσοίωνα για το σωματείο.

ΑΕΛ

Οι λόγοι που ήρθε ο Πέτεφ

Ο νεαρός προπονητής, αν και βρισκόταν στο στόχαστρο αρκετών ομάδων, επέλεξε να έρθει στην ΑΕΛ, αφού θεωρεί τους κίτρινους ως μία μεγάλη πρόκληση.

ΑΠΟΕΛ

«Πόρτα» Φοίβου σε Πρόδρομο

Ο πρόεδρος της ΑΠΟΕΛ Ποδόσφαιρο Λτδ αρνήθηκε να παραδώσει την προεδρία και μετέθεσε τις εξελίξεις πέντε εβδομάδες αργότερα.

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ

Η προσθήκη του Καρυπίδη

Ο Απόλλωνας εκμεταλλεύτηκε το λάθος του Πάουλο Σέρτζιο και με τη μεταγραφή Καρυπίδη ανέβηκε σημαντικά επίπεδο.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Η Τράπεζα Πειραιώς στηρίζει το έργο και αποστολή των Κοινωνικών Ιατρείων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΓΙΑΤΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

7000 99 90

www.volunteerdoctors.org.cy

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Το κόντρα ξύρισμα

Εν αρχή ήταν το «κούρεμα» του Μάρτη. Ακολούθησαν οι διακρυξίσεις του Προέδρου Αναστασιάδη, περί διορισμού ποινικών ανακριτών, «με σαφείς και διευρυμένους όρους εντολής για την αναζήτηση και την απονομή ευθυνών εκεί και όπου ανήκουν».

«Σας ευχαριστούμε που ταξιδέψατε με τις κυπριακές αερογραμμές και ευχόμαστε να σας δούμε και πάλι σε ένα από τα αεροπλάνα μας».

ΥΨΙΚΑΜΙΝΟΣ / Γράφει ο ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑΣ

Πετάει-πετάει το αγρινό;

ΣΚΙΤΣΟ: Μιχάλης Αρσενάκης

προσπαθώντας να δισώσει μία... τράπεζα που δεν σώνεται, ριχνοντάς της ανελέητο ΕΛΑ.

από τον εναερίο τους χώρο με αποτέλεσμα να χάνουμε έσοδα. Ως ειθισται στη χώρα, βλέπαμε το δέντρο και κάναμε το δάσος, βλέπαμε Just For Laughs και γελούσαμε με τα χάλια μας.

όποιος σκεφτεί, ότι το να πηγαίνει ένας Κύπριος πιλότος στην Τουρκία για δουλειά είναι «προδοσία», πρώτον, ασ πάει να εξηγήσει στα παιδιά του πιλότου γιατί είναι νηστικά (και να τα ταΐζει εφεξής και αυτό δεν είναι λαϊκισμός) και δεύτερον, ασ σκεφτεί και τα δικά του τα πνευμόνια που γεμίζουν με καπνό από τα κατεχόμενα, μιας και αυτό είναι η νέα τάση.

Οι κυπριακές έφτασαν εδώ σήμερα, επειδή η Κύπρος έφτασε εδώ σήμερα. Το αγρινό κουτσοπεπτάει, γιατί η Κύπρος κουτσοπεπτάει. Και όλα τα λεφτά που τόσα χρόνια έβαζε το κράτος για να κάνει την εταιρεία... ομάδα, είναι χαμένα λεφτά, από managers (ΥΠΟΙΚ) που νόμιζαν ότι θα κερδίσουν το παιχνίδι, χωρίς πρόγραμμα, απλώς και μόνο καταβαίνοντας να παίξουν. Μόνο που το παιχνίδι τελείωσε και μαντέψτε ποιος είναι ο χαμένος...

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ

49 χρόνια πριν στην «Κ» 3.XI.1964

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ - ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ: Ο αρχηγός της ΕΡΕ κ. Παναγιώτης Κανελλόπουλος, ερωτηθείς χθες επί των δημοσιευμένων πληροφοριών περί διαφωνιών και διαφόρων κινήσεων εις τους κόλπους του κόμματος, του οποίου ηγεία, απήντησεν ως εξής:

Με άριστα το 10

- 1 Στον κακό μας τον καιρό. Αν πριν από τέσσερις μήνες μας έλεγε κάποιος πως υπάρχει άνθρωπος που θέλει να βάλει 168 εκατ. σε κυπριακή τράπεζα θα γελούσε και το καμπαναριό του Αγίου Ιωάννη.
2 Στον Μακαριότατο. Παρέλαβε την Εκκλησία με δυσκολίες αλλά με στρατηγική τοποθέτηση στην οικονομία του τόπου.
3 Στο ΑΚΕΛ. Ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις το κόμμα του Λαού, ναι, αυτές που συμφώνησαν τον Δεκέμβριο του '12 και υπέγραψαν ο Σιαρλή στο Μνημόνιο Χριστόφια-

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ / Γράφει ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ

Περασμένα μεγαλεία, διηγώντας τα να κλαίει.

- Τρόικας. Δίκαιο είναι το δίκαιο του εργάτη. Φρενοκομείο.
4 Στο αγύριστο κεφάλι. Θυμάστε στις προεδρικές εκλογές το 2008 που μία εφημερίδα (ο «Φ») και μία τηλεόραση (Σ), κάθε δεκαπέντε μέρες και για έναν χρόνο έδεικναν πως ο Τάσος θα πέρναγε πρώτος με περίπατο τον πρώτο γύρο, και ο Κασουλίδης σε αυτές τις είκοσι «δημοσκοπήσεις» ήταν τελευταίος;
5 Στον κορίο. Πως η κυπριακή ΚΥΠ είναι ό,τι καλύτερο έχει να επιδείξει η Κύπρος σε όλα τα επίπεδα,

Twitter post by @nicosanastasiades: I just downloaded «what's up messenger», lets chat Alexander.

- twitter; Το Instagram; Πληροφορίες του Σπονδοφόρου λένε πως Ντάουνερ και Μπαρόζο μιλούσαν κάθε μέρα με «what's up», η ΚΥΠ το υπέκλειψε, το πήρε στον Παναγιώτη Αντωνίου, ο τελευταίος δεν ήξερε τι είναι το συγκεκριμένο app και το βάφτισε «επιστολή».
8 Στον Νόμο τον παλκαρά. Επειδή ο Λούκι Λουκ, ο υπουργός-προστάτης του νόμου και της τάξης, έχει άλλα ζητήματα να λύσει αυτόν τον καιρό (διοικητής, διοικητικά ΑΠΟΕΛ), την περασμένη βδομάδα οι ίδιοι οι πολίτες έπιασαν σε δύο περιπτώσεις τους ληστές.
9 Στη Ζέτα. Όσο μεγαλώνει η ανεργία τόσο η Ζέτα μας με το ξανθό ανέμελο μαλλί, ομορφραίνει τις οθόνες μας. Ουδέν κακό αμιγές καλού.
10 Στον Πρόεδρο. Αυτή τη βδομάδα είχαμε και την πρώτη Healthy ανασημασμένο νόμο, χωρίς να κλωθεί ο Νίκαρας να τσαλακώσει τη λαϊκή του εικόνα. Respect.

AWG

Αυτή τη στιγμή, δίπλα μας υπάρχουν άνθρωποι που έχουν ανάγκη από ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. **Μπορούμε να τους βοηθήσουμε.**

Για κάθε αγορά, €1 από την Τράπεζα στα Κοινωνικά Ιατρεία

Για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο, για κάθε αγορά σας με πιστωτικές κάρτες της Τράπεζας Πειραιώς, η Τράπεζα προσφέρει 1 ευρώ στα Κοινωνικά Ιατρεία των «Εθελοντών Γιατρών - Κύπρου». Έτσι, μαζί, βοηθάμε έμπρακτα αυτή τη μεγάλη προσπάθεια στήριξης και αλληλεγγύης.

Τα Κοινωνικά Ιατρεία των «Εθελοντών Γιατρών - Κύπρου», δημιουργήθηκαν από εθελοντές γιατρούς, νοσηλευτές και φαρμακοποιούς, για να προσφέρουν **δωρεάν υπηρεσίες και φάρμακα** σε όσους το έχουν ανάγκη.

Δικαίωμα προσέλευσης στα ιατρεία έχουν:

- Άνεργοι
- Χαμηλόμισθοι
- Συνταξιούχοι
- Όλα τα παιδιά

Τα ιατρεία δέχονται ασθενείς που αντιμετωπίζουν προβλήματα:

- Γενικής Ιατρικής
- Παθολογίας
- Καρδιολογίας
- Παιδιατρικής

Εκτός των υπηρεσιών που παρέχονται στα ιατρεία έχει δημιουργηθεί δίκτυο υποστηρικτικών υπηρεσιών με τη συμμετοχή και στήριξη:

- Γιατρών άλλων ειδικοτήτων όπως χειρουργών, γυναικολόγων, νευρολόγων και άλλων, οι οποίοι δέχονται παραπεμπτικά από τους εφημερεύοντες γιατρούς στα Κοινωνικά Ιατρεία για δωρεάν περαιτέρω γνωμάτευση
- Βιοχημικών εργαστηρίων τα οποία εκτελούν παραπεμπτικά για εξετάσεις αίματος και ούρων με συμβολικές χρεώσεις, τις οποίες αναλαμβάνει το πρόγραμμα
- Ακτινολογικά εργαστήρια τα οποία προσφέρουν δωρεάν απλές ακτινογραφίες και αριθμό αξονικών και μαγνητικών τομογράφων

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ
 ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΓΙΑΤΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
 7000 99 90
 www.volunteerdoctors.org.cy

ΠΟΛΗ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΩΡΑΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
Λευκωσία	Περιοχή Πύλης Αμμοχώστου στην πάρκο των Μύλων Μπισίδη, Οδός Αναγόνου 49	22452390	Σάββατο και Κυριακή 9:00π.μ. – 1:30μ.μ.
Λεμεσός	Κληνική Χρυσοβαλάντου, Οδός Ιερού Λόχου 6, Κάψαλος	25334895	Σάββατο 9:30π.μ. – 1:30μ.μ. Κυριακή 10:00π.μ. – 1:30μ.μ.
Πάφος	Οίκημα Συνδέσμου Καρδιοπαθών Πάφου, Οδός Νίκου Μούντη 5, Γραφείο 101, Δασούδι	26222885	Σάββατο 9:00π.μ. – 3:00μ.μ.
Πάτη Χρυσοχούς	Οίκημα Συμβουλίου Κοινωνικής Ευημερίας, Οδός Αποστόλου Ανδρέα 1	99393226	Δευτέρα και Παρασκευή 3:00μ.μ. – 6:00μ.μ.
Παραλίμνη	Οδός Αντώνη Παπαδόπουλου 5	23820526	Σάββατο 9:00π.μ. – 1:00μ.μ.

 800 11 800
 24 ΩΡΕΣ
 +357 22 575555
 ΑΠΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ
www.piraeusbank.com.cy

 ΤΡΑΠΕΖΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ενεργειακή συμμαχία με μπουρμυρητά

Σύμπλευση αλλά και εμπόδια ανάμεσα σε Λευκωσία, Αθήνα και Τελ Αβίβ στο αέριο

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Το πρόσφατο ταξίδι του Έλληνα πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά στο Ισραήλ και τα όσα διημέφθησαν για την ενεργειακή συνεργασία Αθηνών-Τελ Αβίβ ανέδειξαν τις διαφορετικές στρατηγικές επιδιώξεις που υπάρχουν εντός του τριμερούς ενεργειακού άξονα. Οι συζητήσεις για τον τρόπο μεταφοράς του φυσικού αερίου στις αγορές, έφερε για πρώτη φορά στην επιφάνεια, και τις αποκλίσεις που καταγράφονται μεταξύ Αθηνών και Λευκωσίας. Παρά το γεγονός ότι στις δύο πρωτεύουσες γίνεται προσπάθεια περιορισμού της δημόσιας εξαγωγής των διαφορετικών απόψεων, εντούτοις οι δύο χώρες στο θέμα μεταφοράς του φυσικού αερίου κινούνται σε αντίθετες πορείες. Πληροφορίες από την ελληνική πρωτεύουσα θέλουν τους Αντώνη Σαμαρά και Νίκο Αναστασιάδη στην τελευταία τους συνάντηση τον Οκτώβριο, να ασχολήθηκαν με το ζήτημα αυτό και να αποφάσισαν την υποβάθμισή του, διαψεύδοντας παράλληλα τα περί ύπαρξης «σκιάων» στις σχέσεις των δύο κυβερνήσεων. Κυβερνητικοί κύκλοι στην ελληνική πρωτεύουσα θεωρούν το ταξίδι του υπουργού Ενέργειας Γιώργου Λακκοτρύπη στο Ισραήλ, ως κίνηση αντίδρασης στην επίσκεψη Σαμαρά και προσπάθεια να πεισθεί το Τελ Αβίβ για τα πλεονεκτήματα της επιλογής του τερματικού στο Βασιλικό.

Ολοταχώς η Λευκωσία

Οι κινήσεις από ελληνικής πλευράς για πρόκριση της επιλογής του αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου δεν κάμπτουν την κυπριακή κυβέρνηση η οποία συνεχίζει να επιμένει σθεναρά, στη δημιουργία τερματικού υδροσταθμού στο Βασιλικό. Επιλογή που κάτω από προϋποθέσεις μπορεί να υλοποιηθεί, ανεξάρτητα με το τι θα πράξουν τα άλλα δύο μέρη της τριμερούς συνεργασίας. Εντούτοις, η Λευκωσία επιθυμεί διακαώς την εμπλοκή του Ισραήλ στις υποδομές υδροσταθμού του φυσικού αερίου, και για λόγους που άπτονται του κεφαλαίου των ζητημάτων της ενεργειακής ασφάλειας. Με τον τρόπο αυτό εκτιμάται ότι θα μειωθούν οι επιπτώσεις που δύναται να προκαλέσουν οι απειλές

της Τουρκίας, κυρίως στο εμπορικό σκέλος αξιοποίησης του φυσικού αερίου. Στο κομμάτι ενεργειακής ασφάλειας, το Ισραήλ, επί του παρόντος, δεν έχει ανοίξει τα καρτιά του. Διπλωματικές πηγές έλεγαν στην «Κ» ότι το Ισραήλ κινείται στη λογική της ρεαλιστικής ανάλυσης και προσέγγισης του όλου ζητήματος προτού παρθούν οριστικές αποφάσεις. Το μνημόνιο συναντίληψης που έχει υπογραφεί με NOBLE και DELEK, η επικείμενη υπογραφή παρόμοια συμφωνίας με τη γαλλική TOTAL, και η προοπτική διεύρυνσης του μετώπου υπέρ του τερματικού στο Βασιλικό με τη συμμετοχή της ιταλοκυπριακής κοινοπραξίας ENI/KOGAS, από τη μία ενισχύει τις επιδιώξεις της Κύπρου και από την άλλη, έστω και έμμεσα, δίνει στο Ισραήλ το έρεισμα να μην παρακολουθεί εκ του μακρόθεν ζητήματα που άπτονται της ασφάλειας των υποδομών.

Με ξεχωριστές ατζέντες ο ενεργειακός άξονας, αγκάθι οι διαφορετικές στρατηγικές επιδιώξεις της κάθε πλευράς.

Το άλλο ανοικτό ζήτημα που καίει τη Λευκωσία είναι αυτό της ενδιάμεσης λύσης, προμήθειας φυσικού αερίου για σκοπούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Και εδώ φαίνεται να υπάρχουν προοπτικές συνεργασίας με το Ισραήλ, που θα ενισχύσουν περαιτέρω τις σχέσεις των δύο χωρών. Την ώρα που ο υπουργός Ενέργειας εξασφάλισε το ναι για φυσικό αέριο από το «Λεβιάθαν», από ισραηλινής πλευράς αυτό που τονίζεται, με διακριτικότητα, είναι ότι η πρόταση των NOBLE και DELEK θα πρέπει να αναλυθεί και να μελετηθεί.

Ελλάδα - Ισραήλ

Το έντονο ενδιαφέρον της Ελλάδας για τον αγωγό που θα μεταφέρει τα κοιτάσματα της νοτιοανατολικής Μεσογείου επί ελλαδικού εδάφους, καθιστώντας την Κρήτη, στην προκειμένη περίπτωση, ενεργειακό διαμετακομιστικό κέντρο της Ευρώπης, έχει να κάνει με τις επιδιώξεις των Αθηνών σε γεωπο-

Αντώνης Σαμαράς και Νίκος Αναστασιάδης αναγνωρίζουν τις διαφορές Αθηνών-Λευκωσίας στο ενεργειακό αλλά επιμένουν ότι η μεγάλη εικόνα είναι προς αμοιβαίο όφελος. Η Λευκωσία προκρίνει το τερματικό στο Βασιλικό και η Αθήνα τον αγωγό από τα κοιτάσματα στην Κρήτη.

λιτικό αλλά και οικονομικό επίπεδο. Η πολιτική ηγεσία της Ελλάδας υποστηρίζει ότι ο αγωγός υπερτερει το τερματικό επί κυπριακού εδάφους, εξυπηρετώντας τόσο τις γεωστρατηγικές επιδιώξεις και των τριών χωρών όσο και την επενδυτική δαπάνη. Σύμφωνα με πληροφορίες, στο πλαίσιο αυτό κινήθηκαν οι προσεγγίσεις της Αθήνας κατά την επίσκεψη Σαμαρά στο Τελ Αβίβ. Επιπλέον, στην Αθήνα θεωρούν ότι η επιλογή του αγωγού κρατά ζωντανές και τις τρεις χώρες στο γεωπολιτικό παιχνίδι, εν αντιθέσει με το τερματικό στο Βασιλικό που ενδυναμώνει, όπως πιστεύεται, τη θέση της Κύπρου λόγω γεωγραφικής θέσης. Ωστόσο η Λευκωσία στην επιχειρηματολογία που αναπτύσσει προτάσει τις θέσεις γεωλόγων ότι το πέρασμα αγωγού είναι δύσκολο έως αδύνατο εγχείρημα, λόγω της μορφολογίας του βυθού. Και εδώ η στάση που θα τηρήσει το Ισραήλ κρινεται καθοριστικώς σημασίας. Οι ιδιαίτερα θερμές σχέσεις που έχουν αναπτυχθεί το τελευταίο διάστημα ανάμεσα σε Ελλάδα και Ισραήλ σε στρατιωτικό επίπεδο, με κοινές ασκήσεις στο Αιγαίο θεωρούν ότι καλύπτουν εν μέρει το σκεπτικό των Ισραηλινών, ότι στο κομμάτι εκμετάλλευσης του φυσικού αερίου θα πρέπει να συγκεραστούν οι γεωστρατηγικές και εμπορικές σκοπιμότητες. Ακόμη και στην περίπτωση που δεν καρποφορήσουν οι προσπάθειες για αγωγό από τη νοτιοανατολική Μεσόγειο προς την Κρήτη, η Ελλάδα δεν βλέπει αρνητικά το τερματικό στο Βασιλικό, αφού σύμφωνα με πληροφορίες σε κυβερνητικό επίπεδο, τα ελληνικά πλοία είναι αυτά που θα μεταφέρουν το LNG από την Κύπρο προς τις ευρωπαϊκές αγορές.

Κλειδί για τη συνέχισή της συνεργασίας Λευκωσίας-Αθηνών-Τελ Αβίβ αποτελεί ο ρόλος του Ισραήλ και η πολιτική συγκεκριμένου εμπορικών και γεωστρατηγικών επιδιώξεων. Το Μνημόνιο Συναντίληψης που υπέγραψαν οι τρεις υπουργοί δεν είναι δεσμευτικό για καμία πλευρά.

Κλειδί η στάση του Ισραήλ

Μετά την πρόσφατη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου του Ισραήλ να ανάψει το πράσινο φως για εξαγωγές φυσικού αερίου από τα ισραηλινά κοιτάσματα, στο επίκεντρο της πολιτικής του Τελ Αβίβ, παραμένει η άρση της ενεργειακής ανασφάλειας. Οι επικριτές εξαγωγής φυσικού αερίου φωνάζουν ότι η προοπτική ενεργειακής αυτονομίας του Ισραήλ τίθεται εν αμφιβολώ. Στην αντίπερα όχθη, υπάρχουν φωνές που υποστηρίζουν ότι η χώρα μπορεί να χρησιμοποιήσει τους υδρογονάνθρακες ως γεωστρατηγικό εργαλείο και παράλληλα σε συνδυασμό με τη συμφωνία για το καλώδιο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, να πετύχει την επιδιωκόμενη ενεργειακή ανεξαρτησία.

Ενεργειακή αυτονομία και γεωστρατηγικό πλεονέκτημα στο μικροσκοπικό του Τελ Αβίβ.

Ανάμεσα στις δύο επιλογές που υποστηρίζονται για τη μεταφορά του φυσικού αερίου, το Ισραήλ φαίνεται να μπαινοβγαίνει με μία Τρίτη, αυτή των πλωτών υποδομών υδροσταθμίου φυσικού αερίου, γνωστή ως πλωτό LNG. Τεχνολογία η οποία ενδέχεται να εφαρμοστεί και στο «Λεβιάθαν». Ωστόσο, από ισραηλινής πλευράς αφήνεται να διαφανεί ότι για τον τρόπο μεταφοράς του φυσικού αερίου θα υπάρξουν πρώτα ξεχωριστές συ-

ζητήσεις, και στη συνέχεια μεταξύ των τριών εταιρών για οριστική κατάληξη στο σημείο εκείνο, όπου το εμπορικό θα μπορεί να ενοποιηθεί με το γεωστρατηγικό σημείο. Στο σημείο αυτό, όπως επισήμανε έγκυρη διπλωματική πηγή στην «Κ», η τριμερής συνεργασία μπορεί να συνδράμει στη σταθερότητα της περιοχής. «Εξαρτάται από το πόσο έξυπνα θα φερθούν οι τρεις χώρες. Οι ΗΠΑ δίνουν τώρα μεγαλύτερη σημασία στην περιοχή. Στην Κύπρο υπάρχουν προδοκίες ότι οι διαπραγματεύσεις στο Κυπριακό θα προχωρήσουν, γεγονός που εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη προεμπίση σταθερότητα στην περιοχή. Όλοι οι παίκτες αντιλαμβάνονται την αναγκαιότητα της σταθερότητας».

«Κλειδώνουν» τα υπόλοιπα κατηγορητήρια για τη Cyta

Εντός των ημερών διώξεις για αδελφούς Σουρουλλά και Ορέστη Βασιλείου, ακολουθούν Κιττής και τα δύο στελέχη του ΑΚΕΛ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Τον δρόμο της Δικαιοσύνης παίρνει από τη Δευτέρα το πολύκροτο σκάνδαλο της Cyta που προκάλεσε πολιτικούς κραδασμούς. Αύριο αρχίζει η δίκη των τριών πρώτων κατηγορουμένων, δηλαδή του επιχειρηματία Νίκου Λίλλη και των μελών

Στο εδώλιο αύριο ο Νίκος Λίλλης και οι δύο αστυνομικοί.

της Αστυνομίας, Κώστα Μιαμιλιώτη και Ελευθέριου Μούσκου. Οι τρεις καθώς και η εταιρεία WANDIC TRADING LTD με βασικό μέτοχο τον Νίκο Λίλλη, αντιμετωπίζουν 18 κατηγορίες που αφορούν συνωμοσία για καταβολή, δεκάσιο δημόσιο λειτουργού, απόσπασα χρημάτων από δημόσιο λειτουργό, δωροληψία για επίδειξη από δημόσιο λειτουργό, κατάχρηση εξουσίας, ενεργό δωροδοκία οικείων δημοσίων αξιωματούχων,

δωροδοκία από οικείους δημόσιους αξιωματούχους, δωροληψία από οικείους δημόσιους αξιωματούχους, συναλλαγές με αντιπροσώπους οι οποίες δηλώνουν διαφθορά και αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Κατόπιν οδηγιών της Γενικής Εισαγγελίας η Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ) εξασφάλισε διατάγματα παγώματος των περιουσιακών στοιχείων των τριών κατηγορουμένων. Σύμφωνα με πληροφορίες, μετά από έρευνες σε τράπεζες, στο Κτηματολόγιο και στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών, αποφασίστηκε όπως παγώσουν τραπεζικοί λογαριασμοί και ακινητοποιηθούν δύο οχήματα των κατηγορουμένων, ανάλογα και με το ποσό που φέρονται ότι οικειοποιήθηκαν. Για τον Λίλλη, πάγωσαν περιουσιακά στοιχεία που δεν ξεπερνούν τις €50.000, για τον Μιαμιλιώτη τις €40.000 και για τον Μούσκο γύρω στις €10.000. Η Εισαγγελία έδωσε οδηγίες για πάγωση περιουσιακών στοιχείων όσων ενέχονται στην υπόθεση (κι-

Ο πρωταγωνιστής του σκανδάλου της Cyta, Νίκος Λίλλης θα δικαστεί από το επαρχιακό δικαστήριο Λάρνακας και θα είναι ο βασικός μάρτυρας κατηγορίας εναντίον των υπόλοιπων κατηγορουμένων, οι οποίοι αναμένεται να παραπεμφθούν στο Κακούρηδικείο. Ο τέως πρόεδρος της Cyta, Στάθης Κιττής, θα κατηγορηθεί προσεχώς.

νιτών και ακινήτων), στην ίδια αναλογία με το ποσό που φέρεται να απέσπασε, για να διασφαλίσει τον ενδεχόμενο δήμευσης της περιουσίας σε περίπτωση καταδίκης. Εντός των ημερών θα καταχωρηθούν τα κατηγορητήρια για τη δεύτερη υπόθεση με εμπλεκόμενους τα αδελφία Γιάννη Σουρουλλά

(υπάλληλος της Cyta), Γρηγόρη Σουρουλλά (υπάλληλος του Κτηματολογίου) και τον ανώτερο λειτουργό της Cyta Ορέστη Βασιλείου, επικεφαλής της συντεχνίας ΕΠΟΕΤ ΟΗΟ της ΣΕΚ.

Η συλλογή των στοιχείων έχει ολοκληρωθεί και σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» εντός των ημερών

η δικογραφία θα διαβιβαστεί στην Εισαγγελία για οδηγίες σχετικά με το κατηγορητήριο. Σε εξέλιξη βρίσκεται η συλλογή στοιχείων για τον τέως πρόεδρο του Δ.Σ. της Cyta, Στάθης Κιττής, και τα δύο ανώτατα στελέχη του ΑΚΕΛ, Βενιζέλο Ζαννέτο και Χρήστο Αλέκου.

Έρευνα στο ΤΕΠΑΚ

Στο μικροσκοπικό της Γενικής Εισαγγελίας θα τεθούν κατόπιν οδηγιών του βοηθού γενικού εισαγγελέα, Ρίκκου Ερωτοκρίτου, τα ευρήματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας περί κακοδιαχείρισης στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο που εδρεύει στη Λεμεσό, στοιχεία τα οποία κατατέθηκαν και στη Βουλή. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» η έρευνα θα εστιαστεί στις καταγγελίες για καταβολή ενοικίων για κτήρια που ουδέποτε αξιοποιήσε το ΤΕΠΑΚ. Αναλόγως των στοιχείων που θα προκύψουν θα αποφασιστεί κατά πόσον θα ακολουθήσει και ποινική έρευνα ή η Εισαγγελία θα περιοριστεί σε αστικές αγωγές ώστε να διεκδικήσει επιστροφή των χρημάτων που κατα-

βλήθηκαν για κτήρια που ουδέποτε χρησιμοποιήθηκαν.

Έλλειψη προσωπικού

Οι σοβαρές υποθέσεις που καλείται να διεκπεραιώσει η Γενική Εισαγγελία φέρνουν στο φως και το σοβαρό πρόβλημα που αντιμετωπίζει εξαιτίας της έλλειψης προσωπικού. Οι αφυπηρετήσεις δικηγόρων της Δημοκρατίας σε συνδυασμό με την παγοποίηση στις προσλήψεις, δημιούργησαν πολλά κενά, σε δύο νευραλγικά τμήματα (ποινικό και ευρωπαϊκό), ενώ σοβαρές είναι και οι ελλείψεις παρατηρούνται και στο διοικητικό προσωπικό. Σαν αποτέλεσμα της μείωσης δικηγόρων το υφιστάμενο προσωπικό καλείται να διεκπεραιώσει πολλές υποθέσεις, ενώ αρκετές είναι και οι περιπτώσεις κατά τις οποίες καλούνται να βοηθήσουν ο γενικός εισαγγελέας, Κώστας Κληρίδης, και ο βοηθός γενικός εισαγγελέας, Ρίκκος Ερωτοκρίτου, με αποτέλεσμα να παρατηρείται καθυστέρηση εξαιτίας και των άλλων αυξημένων καθηκόντων τους.

ΤΩΡΑ ΣΕ ΜΕΙΩΜΕΝΕΣ ΤΙΜΕΣ ΤΑ ΚΙΑ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΘΗΚΑΝ

Η **Kia** είναι η μοναδική εταιρεία στην Ευρώπη που προσφέρει **7 χρόνια εργοστασιακής εγγύησης** που καλύπτει και τα ηλεκτρονικά μέρη.

PICANTO
από €8.990

RIO
από €10.900

CEE'D
από €14.500

NEO CEE'D GT

NEO CARENS

COMING SOON!

NEO OPTIMA

SPORTAGE
από €16.800

SPORTAGE
ΑΥΤΟΜΑΤΟ
από €21.900

SORENTO
από €29.900

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 2-3 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

τα showroom σε Λευκωσία & Λεμεσό θα είναι ανοικτά από τις 9:30 μέχρι τις 17:00. Όλα τα μοντέλα θα είναι διαθέσιμα για test drive. Live link από τον LOVE FM το πρωί του Σαββάτου στη Λεμεσό.

www.kia.eu

Εν αναμονή σινιάλου από τον γ.γ. του ΟΗΕ

Με μηνύματα από τον Μπαν Κι Μουν επιστρέφει ο Ντάουνερ από τη Νέα Υόρκη με αποστολή το σπάσιμο του αδιεξόδου

ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ
Ανάλυση του
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ

Με στόχο να σπάσει το αδιεξόδο που υπάρχει στις συναντήσεις Μαυρογιάννη - Ερτούγ και να αποσπάσει τη συμφωνία και των δύο πλευρών στην έναρξη των συνομιλιών, επιστρέφει στην Κύπρο ο ειδικός σύμβουλος του γενικού γραμματέα, Αλεξάντερ Ντάουνερ. Οι επαφές του αναμένεται να ξεκινήσουν τη Δευτέρα, ημέρα κατά την οποία - βάσει των αρχικών σχεδιασμών του ειδικού συμβούλου - θα έπρεπε να ξεκινήσουν οι απευθείας συνομιλίες.

Ψάχνουν ανώδυνη ορολογία για τη συμφωνία Μαυρογιάννη - Ερτούγ.

μιλίες Αναστασιάδη - Έρογλου. Ωστόσο, όπως μας είπε ανώτερη ελληνοκυπριακή πηγή, αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει καμία εξέλιξη, ούτε σε σχέση με το κοινό ανακοινωθέν, ούτε σε σχέση με τις επισκέψεις των διαπραγματευτών Ανδρέα Μαυρογιάννη και Οσμάν Ερτούγ σε Άγκυρα και Αθήνα αντίστοιχα.

Η εμπλοκή που υπάρχει στη διαδικασία ανάγκασε τον γενικό γραμματέα του ΟΗΕ να καλέσει στην έδρα του διεθνούς οργανισμού του ειδικό του σύμβουλο Αλεξάντερ Ντάουνερ, αλλά και την ειδική του αντιπρόσωπο, Λίζα Μπάτενχαϊμ, για να δουν πώς μπορεί να προχωρήσει η διαδικασία. Την Παρασκευή έλαβαν χώρα διάφορες συσκέψεις στη Γραμματεία του ΟΗΕ, μεταξύ του κ. Ντάουνερ, της Λίζας Μπάτενχαϊμ, του βοηθού γ.γ. Τζέφρι Φέλιμαν και της ομάδας Κυπριακού, ενώ η συνάντηση του Μπαν Κι Μουν με τον ειδικό του σύμβουλο ήταν προγραμματισμένη για λίγο πριν από τα μεσάνυχτα.

Κρίνοντας από το πώς συνήθως λειτούργουν τα Ηνωμένα Έθνη οι συγκεκριμένοι γενικοί γραμμα-

τέας σε ανάλογες περιπτώσεις, θεωρείται πολύ πιθανό ο Αλεξάντερ Ντάουνερ επιστρέφοντας να μεταφέρει μηνύματα προς τους δύο ηγέτες, με τα οποία ο Μπαν Κι Μουν θα τους καλεί να ξεπεράσουν τα προβλήματα και να ξεκινήσουν τις συνομιλίες.

Το ύφος των μηνυμάτων μάλλον θα αποφασιστεί στις συσκέψεις και το τι θα κριθεί προτιμότερο για την περίπτωση. Στις επαφές που είχε με διάφορους ηγέτες τον Σεπτέμβριο, στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, ο Μπαν Κι Μουν άφησε να εννοηθεί ότι θέλει να ασχοληθεί ζεστά με το Κυπριακό, αλλά δεν επιθυμεί να εισέλθει σε μία παρατεταμένη διαδικασία, με αλληλοεπέρριψη ευθυνών μεταξύ των πλευρών. Χαρακτηριστικά είναι και η δυσφορία που εξέφρασε προς την ελληνοκυπριακή πλευρά, γιατί τις παραμονές τις συναντήσεώς του με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, η αποστολή του Προέδρου Αναστασιάδη είχε διαρρεύσει στο σύνολο της στον Τύπο, πριν ακόμη ο ίδιος προλάβει να τη διαβάσει.

Διπλωματικοί κύκλοι δεν ήθελαν να διακινδυνεύσουν προβλέψεις για την επόμενη κίνηση του γ.γ. του ΟΗΕ. Ακόμη και για το θέμα της συμβιβαστικής πρότασης που υπέβαλε ο κ. Ντάουνερ στους κ.κ. Μαυρογιάννη και Ερτούγ (για το κατάλοιπο κυριαρχίας), εκτιμώντας πως δεν θα διακινδυνεύει να επαναφέρει στο τραπέζι, αφού δεν γίνεται αποδεκτό από την ελληνοκυπριακή πλευρά. Ευκολότερο για τον ίδιο (ίσως και για τα μέρη) θα ήταν να ακολουθήσει «παρακαμπτήρια οδό», δηλαδή να θέσει με γενικό τρόπο ο ίδιος τα συμφωνηθέντα μετά το 2008, τη συνέχιση της διαδικασίας από εκεί απ' όπου χρησιμοποιώντας φρασεολογία που δεν θα «ενοχλεί». Άγνωστο ακόμη παραμένει αν στη διάρκεια της παραμονής του κ. Ντάουνερ στη Λευκωσία διευθετηθεί κοινή συνάντησή του με τους δύο ηγέτες.

Ο Μπαν Κι Μουν δεν επιθυμεί να εισέλθει σε μία παρατεταμένη διαδικασία. Από την άλλη ο Μασούελ Μπαρόζο δεν βλέπει θετικά την εμπλοκή εκπροσώπου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις συνομιλίες, ο οποίος να λογοδοτεί στην Λαϊδή Άστον.

Δεν θέλουν ενεργότερη εμπλοκή της Ε.Ε.

Σε σχέση με το ζήτημα της Ε.Ε., ουσιαστικά αυτό που ζητά η Λευκωσία είναι αντί του εκπροσώπου της Κομισιόν που έχει διορίσει ο Μπαρόζο, να διοριστεί εκπρόσωπος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο οποίος θα λογοδοτεί στη Λαϊδή Άστον. Αυτό όμως πριν καν το απορρίψει η Άγκυρα, δεν το αποδέχεται ο Μπαρόζο, ενώ ο Βαν Ρομπάι δεν δείχνει διατεθειμένος να έλθει σε σύγκρουση μαζί του.

Έλληνες διπλωμάτες εκτιμούν πως από τη στιγμή που η Τουρκία είχε αποδεχθεί το 2004 να παρακάθεται στις συνομιλίες ο Γερμανός ειδικός αντιπρόσωπος της Ε.Ε. δεν θα είχε αντίρρηση να συμβεί το ίδιο σε μεταγενέστερη φάση. «Ωστόσο, εκείνο που έκανε ήταν να ασκεί πιέσεις στην πλευρά μας», είπε Έλληνας διπλωμάτης, επισημαίνοντας ότι με το κλίμα που υπάρχει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο οποίος αντικαταστάτης του

Ο Μπαρόζο απέρριψε το αίτημα προτού απαντήσει καν η Άγκυρα.

Πιέτερ Βαν Νούφελ, που προέρχεται από την Κομισιόν θα κινείται στα ίδια επίπεδα. Με βάση τα πιο πάνω, ούτε η Αθήνα βλέπει θετικά την εμπλοκή της Λευκωσίας στο θέμα της Ε.Ε., τουλάχιστον ο' αυτή τη φάση. Τα Ηνωμένα Έθνη, που δεν επιθυμούν αλλαγή του συσχετισμού δυνάμεων στη διαπραγμάτευση, βρήκαν την ευκαιρία στη διάφυσή τους να επιστημονούν την υποστήριξή τους στην παρουσία αντιπροσώπου της Κομισιόν. «Στη διάρκεια των περασμένων τεσσάρων ετών, τα Ηνωμένα Έθνη στην Κύπρο, έχουν ευεργετηθεί από την τακτική παρουσία Ειδικού Απεσταλμένου του Προέδρου της

Κομισιόν, που έχει διοριστεί από τον κ. Μπαρόζο για να συμβάλει στο έργο του ειδικού αντιπροσώπου και της ομάδας του. Επί του παρόντος, τη θέση αυτή κατέχει ο κ. Πιέτερ Βαν Νούφελ, μέλος της υπηρεσίας των νομικών συμβούλων της Κομισιόν», είπε στη δήλωσή του ο εκπρόσωπος της ΟΥΝ-ΦΚΥΠ.

Πάντως, όπως αποκάλυψε η «Κ» πριν από τρεις εβδομάδες, ο ίδιος ο γ.γ. στη συνάντηση που είχε στη Νέα Υόρκη με τους κ.κ. Μπαρόζο και Βαν Ρομπάι, εξέφρασε τη διαφωνία του. Κάνοντας περριτή οποιαδήποτε περαιτέρω παρέμβαση του Αλεξάντερ Ντάουνερ, ο οποίος ωστόσο αναφέρθηκε στο ζήτημα, τόσο στην συνάντησή του με τους πρόβει της Ε.Ε. στη Λευκωσία, όσο και στη συνάντησή του με τον Έλληνα υπουργό Εξωτερικών, Ευάγγελο Βενιζέλο στην Αθήνα.

Οδικό χάρτη θέλει η Τρόικα για Ημικρατικούς

Κρίσιμο τεστ για τη συνοχή της συγκυβέρνησης οι ιδιωτικοποιήσεις

Των **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**
και **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Τα ψέματα τελειώνουν και πολύ σύντομα η κυβέρνηση θα κληθεί να πάρει αποφάσεις για το μέλλον των τριών ημικρατικών οργανισμών ΣΥΤΑ, ΑΗΚ και Αρχή Λιμένων, προκειμένου να υλοποιηθεί η μνημονιακή δέσμευση για ιδιωτικοποιήσεις. Κατά τις επαφές με την Τρόικα τα κυβερνητικά στελέχη διαπίστωσαν ότι άλλα περιθώρια ελιγμών δεν υπάρχουν, καθώς οι εκπρόσωποι των τριών δανειστών ασκούν αφέ-

Ασκήσεις επί χάρτου με πρώτη τη Cyta και σκέψεις για split.

ρητες πιέσεις για υλοποίηση των συμφωνηθέντων. Για την Τρόικα οι ιδιωτικοποιήσεις δεν είναι μόνο θέμα οικονομικό (για κάλυψη του 1,4 δισ. ευρώ) αλλά πρωτίστως είναι ζήτημα αναδιάρθρωσης.

Η κυβέρνηση παρουσίασε στην Τρόικα το γνωστό πολιτικό πλάνο που ακολουθεί για τους ημικρατικούς, τους οποίους κατέταξε σε τέσσερις κατηγορίες, ως εξής:

1. Το κλείσιμο όσων ημικρατικών ολοκλήρωσαν τον κύκλο τους,

2. την αναδιάρθρωση όσων κρίνεται ότι θα διατηρήσουν το σημερινό τους στάτους δηλαδή να παραμείνουν στο δημόσιο,

3. εκείνους που θα ιδιωτικοποιηθούν (Cyta, ΑΗΚ και ΑΛΚ) και **4.** όσους θα συγχωνευθούν. Το εν λόγω πλάνο γίνεται δεκτό επί της αρχής από την Τρόικα, η οποία ωστόσο δεν είναι ικανοποιημένη και απαιτεί από την κυβέρνηση πιο συγκεκριμένο σχέδιο, με χρονοδιαγράμματα. «Ουσιαστικά μας ζητούν ένα οδικό χάρτη για το πώς θα προχωρήσουμε με την κάθε περίπτωση», δήλωσε στην «Κ» κυβερνητικός αξιωματούχος, επιβεβαιώνοντας ότι η Λευκωσία δεσμεύτηκε έναντι της Τρόικα για υποβολή πλάνου μέχρι το τέλος του έτους.

Επί του παρόντος δεν υπάρχει κάτι συγκεκριμένο, πέραν ορισμένων στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η κυβέρνηση από τον οίκο ΡWC στον οποίο ανέθεσε τη διεξαγωγή μελέτης για το μέλλον των ημικρατικών οργανισμών. Η μελέτη βρίσκεται στο τελικό της στάδιο και σίγουρα εντός Νοεμβρίου το θέμα θα πάρει τον δρόμο για κατ' αρχήν αποφάσεις ως προς το μοντέλο που θα ακολουθηθεί, δηλαδή εάν η αποξένωση των ημικρατικών από το κράτος θα είναι καθολική ή εάν θα τεθούν προς πώληση τμηματικά.

Ακόμη και το ΔΗΚΟ φροντίζει να θυμίζει στην κυβέρνηση ότι το θέμα των ιδιωτικοποιήσεων αποτελεί κόκκινη γραμμή για την οποία υπάρχει σαφής ατζατή δέσμευση του Προέδρου Αναστασιάδη.

Για παράδειγμα για τη Cyta υπάρχουν σκέψεις τόσο στο Προεδρικό όσο και στον ΔΗΣΥ για διαχωρισμό της σε διάφορα τμήματα (κινητή τηλεφωνία, διαδικτυο, σταθερή κ.λπ.), για προσέλκυση επενδυτών. «Σε κάθε περίπτωση η προσπάθεια είναι η αξιοποίηση αυτής της δημόσιας περιουσίας και όχι το ξεπούλημά της», δήλωσε στην «Κ» κυβερνητικός αξιωματούχος, απαντώντας εμμέσως στα ομαδικά πυρά που δέχεται το Προεδρικό.

Η κυβέρνηση αντιλαμβάνεται τις λεπτές ισορροπίες που θα πρέπει να τηρήσει έναντι του ΔΗΚΟ, το οποίο σε κάθε περίπτωση αντιδρά σφόδρα στην αποξένωση των Ημικρατικών, επαναλαμβάνοντας την προεκλογική δέσμευση του Προέδρου της Δημοκρατίας. «Κατά συνέπεια το ΔΗΚΟ διαφωνεί με όσους θεωρούν την Κυπριακή Δημοκρατία δεσμευμένη να παραδώσει τους Ημικρατικούς Οργανισμούς ως ορεκτικό στο τραπέζι των όποιων ιδιωτικών συμφερόντων», ήταν η δηκτική θέση που διατύπωσε την Πέμπτη το ΔΗΚΟ σε αμφότερα αποδέκτη του κυβερ-

νητικού του εταίρου και τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, την ώρα που δέχεται έντονες επικρίσεις από την αντιπολίτευση. Από πλευράς ΑΚΕΛ είναι σαφές ότι θα υπάρξει ακόμη πιο σκληρή κριτική, σε μία προσπάθεια του πρώην κυβερνήτη να διευρύνει το αντικυβερνητικό μπλοκ, αξιοποιώντας και άλλες κυβερνητικές πολιτικές που προκαλούν αντιδράσεις, ακόμη και μεταξύ των εταίρων, όπως η αμφιβία απόφαση για έναρξη διαλόγου για τα εργασιακά στον ιδιωτικό τομέα.

Casus Belli για συντεχνίες

Προεδρικό και ΔΗΣΥ δέχονται πιέσεις και εκ των έσω, αφού το θέμα των ημικρατικών αγγίζει τις κόκκινες γραμμές των φίλων προεκείμενων συνδικαλιστικών οργανώσεων. Οι πιέσεις για αλλαγή της ιδιοκτησιακής φυσιογνωμίας των ημικρατικών προκαλούν τις έντονες αντιδράσεις ακόμη και συστημικών που πρόσκεινται στην Πινδάρου και οι οποίες προειδοποιούν την κυβέρνηση ακόμη και με μέτρα. Στη Cyta όπου φαίνεται να εφαρ-

μοστούν πρώτα οι μνημονιακές υποδείξεις, οι πέντε συντεχνίες, που εκπροσωπούν τους 2119 εργαζόμενους, έχουν διαμηνύσει ότι διαφωνούν απόλυτα με τις φωνές για αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του τηλεπικοινωνιακού οργανισμού. Μοναδική εξαίρεση αυτή της ΕΠΟ-ΕΤ-ΟΗΟ ΣΕΚ, που πρόσκεινται στο Συναγερμό, και αντιμετωπίζει το όλο θέμα στη λογική των «ρεαλιστικών» πραγματικότητας. Η συντεχνία θεωρεί ότι από τη στιγμή που οι ιδιωτικοποιήσεις αποτελούν όρο του μνημονίου, οι εργαζόμενοι το μόνο που μπορούν να πράξουν είναι να αποτελέσουν μέρος του διαλόγου πως όπως λένε θα πρέπει να προηγηθεί, σε μία προσπάθεια περιφρούρησης των εργασιακών κεκτημένων και θέσεων εργασίας. Η συντεχνία αυτό που ξεκαθαρίζει είναι ότι δεν θα δεχθεί τελεσίδικες αποφάσεις, ερήμην των εργαζομένων. Οι υπόλοιπες τέσσερις συντεχνίες, ΠΑΣΕ-ΑΤΗΚ που πρόσκεινται στο ΔΗΚΟ, η ΣΗΔΗΚΕΚ-ΠΕΟ και οι δυο ανεξάρτητες, ΣΕΠ του επιστημονικού προσωπικού και ΑΣΕΤ των τε-

Έξω φρενών ο Πρόεδρος με Ντάουνερ

Οι πληροφορίες που είδαν το φως της δημοσιότητας για επιστολή του Αλεξάντερ Ντάουνερ προς τον Πρόεδρο της Κομισιόν Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο κι η κατηγορηματική διάφυσή τους από τα Ηνωμένα Έθνη (συμπεριλαμβανομένης και της διάφυσής περί ύπαρξης ηλεκτρονικού μηνύματος), αναδεικνύουν δύο ζητήματα: Το πρώτο, ότι ο Πρόεδρος Αναστασιάδης δεν μπορεί πλέον να ανεχθεί άλλο τον Αλεξάντερ Ντάουνερ, ιδίως μετά την πρότασή του για να συμπεριληφθεί στο κοινό ανακοινωθέν η αναφορά για «κατάλοιπο κυριαρχίας», που έβαλε την πλευρά μας σε δύσκολη θέση. Το δεύτερο ότι στο θέμα της αναβίωσης της εμπλοκής της Ε.Ε. στη διαπραγματευτική διαδικασία επικρατεί σύγχυση, αφού πέραν των διαφωνιών της Τουρκίας, υπάρχουν διχογνωμίες στα δύο θεσμικά όργανα της Ε.Ε. και την ίδια στιγμή ούτε η Αθήνα έχει πειστεί για τη χρησιμότητά της. Σε σχέση με τον Αλεξάντερ Ντάουνερ, παρά τις κάκιστες σχέσεις του με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη είναι φανερό πως χωρίς απευθείας αίτημα της ελληνοκυπριακής πλευράς (ή αν το ζητήσουν ΗΠΑ ή Βρετανία) για την απομάκρυνσή του, ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ θα συνεχίσει να δηλώνει ότι απολαμβάνει της εμπιστοσύνης του. Για κάποιο λόγο που ίσως σχετίζεται και με τις σχέσεις που οι δύο είχαν αναπτύξει ως υπουργοί Εξωτερικών της Ν. Κορέας και της Αυστραλίας, ο Μπαν Κι Μουν εμπιστεύεται την ειδική του σύμβουλο, γι' αυτό και σε κάθε ευκαιρία (συνέβη και με τον Δημ. Χριστοφίδη και το Νικ. Αναστασιάδη) στις συναντήσεις που είχε μαζί τους επαναλαμβάνει τα ίδια με τον Ντάουνερ.

Κυριακή 3 Νοεμβρίου 2013

Πρόταση για Φορέα Κατεχόμενων Περιουσιών

Ομήρου: «Ρύθμιση που θα αποδίδει αρμοδιότητα σε ένα κρατικό όργανο το οποίο θα έχει οιοιδήποτε αρμοδιότητες ιδιοκτητή»

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

Ριζοσπαστική φόρμουλα επεξεργάζονται ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ για τις κατεχόμενες ελληνοκυπριακές περιουσίες, έτσι ώστε να περιοριστεί η μεταβίβασή τους στην επιτροπή αποζημιώσεων των Κατεχόμενων, πράξη η οποία δημιουργεί αρνητικά τελεσμένα για την ελληνοκυπριακή πλευρά σε πτυχές του Κυπριακού, όπως το Εδαφικό και το Περιουσιακό.

Τα δύο κόμματα πέραν των προτάσεων και εισηγήσεων που κατατέθηκαν στη διακομματική επιτροπή που συστάθηκε για εξέταση του θέματος προσφυγής Ελληνο-

Το ΔΗΚΟ αναμένει να οριστεί συνάντηση με τη Νομική Υπηρεσία για συζήτηση λεπτομερειών της πρότασης.

κυπρίων στην επιτροπή αποζημιώσεων, εξετάζουν και συγκεκριμένη πρόταση για δημιουργία Φορέα, ο οποίος θα λειτουργεί ως ο ιδιοκτήτης των ελληνοκυπριακών κατεχόμενων περιουσιών, χωρίς ωστόσο να επηρεάζονται τα υφιστάμενα δικαιώματα του ιδιοκτήτη, ο οποίος θα μπορεί παράλληλα να το χρησιμοποιήσει για χρηματοδότηση στον Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών αλλά και στις εμπορικές τράπεζες.

«Να εξετάσουμε φόρμουλα»

Ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ προέβη σε δήλωσή στην «Κ» για το εν λόγω θέμα: «Έχουμε καταθέσει κάποιες προτάσεις στο Εθνικό Συμβούλιο που περιέχονται στο πόρισμα αυτής της υποεπιτροπής του Εθνικού

Συμβουλίου αλλά πέραν όλων των επιμέρους προτάσεων θα πρέπει να υπάρξει μία κεντρική θεσμική ρύθμιση που θα διέπει το καθεστώς διαχείρισης των ελληνοκυπριακών περιουσιών στα Κατεχόμενα», δήλωσε συγκεκριμένα για να εξηγήσει: «Από τη στιγμή που δεν υπάρχει πρόσβαση και δεν υπάρχει προσπέλαση του νόμιμου κράτους σ' αυτές τις περιουσίες, θεωρώ ότι θα πρέπει να υπάρξει μία τέτοια ρύθμιση που θα αποδίδει αρμοδιότητα σε ένα κρατικό όργανο το οποίο θα έχει οιοιδήποτε αρμοδιότητες ιδιοκτητή». Ο κ. Ομήρου σημείωσε πως «ασφαλώς οι όποιες λύσεις θα πρέπει να υπάγονται στη βάση της νομικής θεμελίωσης, διότι θέλουμε οι όποιες ρυθμίσεις να είναι συμβατές όχι μόνο με το κυπριακό νομικό σύστημα αλλά και με το ευρωπαϊκό νομικό σύστημα δεδομένου ότι πάνω σ' αυτά τα θέματα όπως ξέρετε έχει δικαιοδοσία και το ΕΔΑΔ».

Παράλληλα, ο πρόεδρος της Βουλής και των Σοσιαλιστών προχώρησε και έκρουσε για άλλη μία φορά τον κώδωνα κινδύνου. «Η εκποίηση ελληνοκυπριακών περιουσιών στα Κατεχόμενα αποτελεί ένα μεγάλο εθνικό κίνδυνο, γιατί υπάρχει δυστυχώς ο κίνδυνος, εάν παραμείνει ανεξέλεγκτη αυτή η τάση προσφυγών ενώπιον της λεγόμενης "Επιτροπής Αποζημιώσεων", το κυπριακό πρόβλημα να λυθεί επί του εδάφους. Αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους μας. Δεν θέλω να απαξιώσω ή να αφορίσω καθ' οιονδήποτε τρόπο αυτούς που προσφεύγουν παρόλο που διαφωνώ απολύτως μαζί τους. Θέλω να πω ότι το κράτος είχε όλες αυτές τις δεκαετίες και έχει και σήμερα την υποχρέωση να στηρίξει τις βιοτικές ανάγκες των ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας στα Κατεχόμενα και

Στόχος της πρότασης που επεξεργάζονται τα κόμματα είναι να μεταφερθεί η κυριότητα των κατεχόμενων ελληνοκυπριακών περιουσιών υπό ενός νέου Φορέα, χωρίς όμως να χάνονται τα δικαιώματα των ιδιοκτητών.

πρέπει να υπάρξει μία διαδικασία και ένα θεσμικό πλαίσιο για το πώς θα υπάρξει αυτή η στέρηση».

ΔΗΚΟ με Νομική Υπηρεσία

Η εν λόγω πρόταση ή με παρόμοιο σκεπτικό πρόταση εξετάζεται, όπως πληροφορείται η «Κ» και από πλευράς ΔΗΚΟ, «εδώ και αρκετό καιρό», όπως χαρακτηριστικά είπε στην «Κ» αξιωματούχος του κόμματος. «Μπορεί μία τέτοια πρόταση να ακούγεται σκληρή για τους ιδιοκτήτες κατεχόμενων περιουσιών, αλλά στόχος μας είναι να συνεχίσουν να έχουν τα δικαιώματά τους αναφορικά με την περιουσία που

κατέχουν και βεβαίως και την κυριότητα της ιδιοκτησίας τους. Αυτό που θα αποτραπεί από μία τέτοια πρόταση, με την ιδρυση δηλαδή ενός Φορέα, ο οποίος θα είναι αρμόδιος για όλες τις περιουσίες των Ε/κ στα κατεχόμενα, θα είναι η εκποίηση της περιουσίας», συμπλήρωσε το ίδιο στέλεχος και πρόσθεσε: «Οι ιδιοκτήτες γης στα Κατεχόμενα, μπορούν να προσφύγουν στη λεγόμενη Επιτροπή Αποζημιώσεων και για αποζημίωση για απώλεια χρήσης. Αλλά η επιτροπή αρνείται να εξετάζει τέτοιες αξιώσεις και το μόνο που κάνει είναι να εξαγοράζει τις περιουσίες σε

εξευτελιστικές τιμές. Με τον Φορέα όμως, αυτό δεν θα μπορεί να γίνει».

Την ίδια ώρα το ΔΗΚΟ θα εξετάσει την πρόταση με τη Νομική Υπηρεσία του κράτους έτσι ώστε να ληφθούν όλες οι πτυχές υπόψη και ενδεχόμενη προώθηση της πρότασης να μην πάσχει νομικά και κυρίως να μη συγκρούεται με τις σχετικές αποφάσεις του ΕΔΑΔ. Μέχρι στιγμής δεν έχει οριστεί συνάντηση αλλά αυτή αναμένεται να γίνει το συντομότερο δυνατόν, με το κόμμα του Μάριου Καρογιάν να αναμένει τον καθορισμό της συνάντησης από πλευράς της Γενικής Εισαγγελίας μετά από σχετικό αίτημα του ΔΗΚΟ.

Με cash στις τσέπες

Στο μεταξύ όπως έγραψε η «Κ» στην ηλεκτρονική της έκδοση, τα στοιχεία που κατέχουν οι Αρχές Ασφαλείας του κράτους αναφορικά με τις ελληνοκυπριακές περιουσίες στα Κατεχόμενα και την Επιτροπή Αποζημιώσεων είναι άκρως ανυπόστατα και καταμαρτυρούν ότι εάν συνεχιστεί η κατάσταση ως ενόψει για τα ευρύτερα συμφέροντα της ελληνοκυπριακής πλευράς σε περίπτωση λύσης. Καθόλου τυχαίες με τούτα, δεν είναι οι σχετικές αναφορές από πλευράς πολιτικής ηγεσίας.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» οι αιτήσεις των Ελληνοκυπρίων προς την Επιτροπή Αποζημιώσεων είναι πολύ περισσότερες απ' ό,τι παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα της επιτροπής ή απ' ό,τι αφήνουν να διαρρεύσουν οι τ/κ «αρχές» (παρουσιάζεται ότι έγιναν σύνολο γύρω στις 5000 αιτήσεις. Η πραγματικότητα ωστόσο είναι άλλη).

Τούτο, σύμφωνα με εμπιστευτική έκθεση των κυπριακών αρχών, γίνεται σκόπιμα ώστε να υπάρχει

καθυστακτισμός στην ελληνοκυπριακή πλευρά με αποτέλεσμα σε σύντομο χρονικό διάστημα, και εάν συνεχίσουν οι μαζικές αιτήσεις, να περάσει η πλειοψηφία της γης στα Κατεχόμενα στα χέρια της τουρκοκυπριακής πλευράς ώστε σε περίπτωση λύσης αφενός να επιλέξει «αυτομάτως» το Περιουσιακό και αφετέρου η τ/κ πλευρά να διαθεθεί και την πλειοψηφία γης και κατ' επέκταση και εμμέσως τον έλεγχο στη δημογραφική κατάσταση.

Παράλληλα, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες της «Κ» τα Κατεχόμενα φαίνεται πως εφαρμόζουν και προωθούν και άλλες μεθόδους στην καταβολή αποζημιώσεων των εκδικασθέντων υποθέσεων. Ενώ αρχικά τα ποσά των αποζημιώσεων γίνονταν κατάθεση σε αγγλικές τράπεζες (κυρίως HSBC), το τελευταίο διάστημα φαίνεται πως οι εμπλεκόμενοι Τουρκοκύπριοι (δικηγόροι, «επιτροπή», «αρχές» κτλ.) εισπράττουν στους Ελληνοκύπριους να γίνεται το ποσό κατάθεση σε τουρκοκυπριακές τράπεζες. Όσοι Ελληνοκύπριοι δικαιούχοι το αποδεχτούν, μεταβαίνουν στα Κατεχόμενα, κάνουν αναλήψεις σε ευρώ και μεταφέρουν ποσά σε cash στις ελεύθερες περιοχές.

Αυτή η μέθοδος φαίνεται πως γίνεται ιδιαίτερα δημοφιλής το τελευταίο διάστημα, διότι με αυτό τον τρόπο προσφέρεται η διακριτική κάλυψη στον Ελληνοκύπριο που προσέφυγε στην επιτροπή (δεν απαιτείται να ανοίξει λογαριασμούς σε αγγλικές τράπεζες, να κάνει εμβάσματα και να δίδει εξηγήσεις κτλ.) και παράλληλα επωφελείται από το κόστος του λογαριασμού στην αγγλική τράπεζα, καθώς και το κόστος μεταφοράς των χρημάτων είτε κατά δόσεις είτε για το συνολικό ποσό σε κυπριακές τράπεζες.

New Volvo XC60. Leave the world behind

Όποιος και αν είναι ο προορισμός σας, με το Νέο Volvo XC60 η διαδρομή θα είναι συναρπαστική. Με νέο δυναμικό δίλιτρο κινητήρα Diesel, κατανάλωση μόλις 4,7l/100km, ιπποδύναμη 181hp και αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων 8 σχέσεων το νέο XC60 σας χαρίζει μια μοναδική οδηγική εμπειρία. Με πρωτοποριακά συστήματα ασφαλείας IntelliSafe για ανίχνευση οχημάτων, πεζών και ποδηλατών. Με σύστημα πολυμέσων Sensus Connect, φέρνει τον κόσμο του Internet στο αυτοκίνητό σας.

Νέο Volvo XC60. Σχεδιασμένο για ένα καλύτερο μέλλον.

2.0 Diesel Auto

€29.900

στο δρόμο

VOLVOCARS.COM.CY

 VolvoCarsCyprus
  VolvoCarsCyprus
  VolvoCarsCyprus

Volvo XC60 2.0 Diesel Auto 181hp: Εκπομπή CO2 g/km: 124, κατανάλωση καυσίμου l/100km, μικτός κύκλος: 4,7. Η τιμή συμπεριλαμβάνει εγγραφή και άδεια κυκλοφορίας. CTC AUTOMOTIVE LTD. Λευκωσία: 22740550 - Λεμεσός: 25388222 - Λάρνακα: 24828518 - Πάφος: 26818313

Από τον κατώτατο μισθό στον κατώτατο ξεπεσμό. Κράτα γερά Ζέτα...

Εκπυρσοκρότησε το πακέτο

Σε αυτή τη συγκυρία, η κοινωνία βρίσκεται σε κομβικό σημείο. Η πλειοψηφία του κόσμου έχει σφίξει τα λουριά, έχει κόψει κάθε περιττό και καθημερινά μειώνει τις απαιτήσεις για να μπορεί να στέκει τουλάχιστον αξιοπρεπώς έναντι των αναγκών των παιδιών και της καθημερινής βιωτής. Οι ιδιωτικοί υπάλληλοι είναι αυτοί που από την πρώτη στιγμή της κρίσης πληρώνουν ακριβά το μάρμαρο με μισθούς που έχουν υποστεί μειώσεις που αγγίζουν ή και ξεπερνούν το 50%. Μία σταγόνα έχει μείνει για να ξεχειλίσει το ποτήρι της υπομονής τους. Η κυβέρνηση, πολύ σωστά, έχει ήδη αντιληφθεί ότι μία φλόγα μπορεί να φέρει πυρκαγιά κι επειδή το καύσιμο και η φωτιά πλησιάζουν επικίνδυνα και η εργατική ειρήνη κρέμεται από μία κλωστή και πριν προχωρήσει με τις ιδιωτικοποιήσεις των ημικρατικών οργανισμών, (μετά τις εκλογές στο ΔΗΚΟ...) έκατσε και ως Υπουργικό Συμβούλιο, πήρε απόφαση για ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων στον ιδιωτικό τομέα. Με πρόθεση εκτόνωσης την πίεση και την αγανάκτηση που νιώθουν οι πληγέντες του ιδιωτικού τομέα.

Κύμα και φουρτούνα...

«Απὸν ἀντρέπεται ο κόσμος εν δικός του» κατά μία κυπριακή παροιμία, η οποία σε αυτή τη συγκυρία ταιριάζει γάντι στις ηγεσίες του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ, οι οποίες, μόλις το Υπουργικό αποφάσισε να ασχοληθεί με τα δικαιώματα και τις απολαβές και των ιδιωτικών υπαλλήλων, άδραξαν την ευκαιρία και παρούσας της Τρόικας, απαίτησαν αρχικά (την Τετάρτη) να μειωθεί ο κατώτατος μισθός κατά 20%, ενώ την Πέμπτη - ο ένας - τον «οριοθέτησε» στα 700 ευρώ κι ο άλλος ζήτησε κατάρτησή του. Τότε πήραν όλα μπουρλότο! Βγήκαν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις μπροστά και πίσω όλα τα κόμματα, πλην ΔΗΣΥ, και άρχισε ο πόλεμος. Κι εκεί που το Προεδρικό ανέμενε ότι θα εκτόνωνε το κύμα διασαρρέσκιας που έβλεπε να πλησιάζει, βρέθηκε ενώπιον μιας απρόβλεπτης φουρτούνας...

Power η Ζέτα

Ενδεικτική είναι η ανακοίνωση που εκδόθηκε από την υπουργό Εργασίας, η οποία

Εσείς ως Τρόικα

δεν έχετε καμία δημοσκοπήσιση για τις εκλογές στο ΔΗΚΟ; Όπως ήδη γνωρίζετε, ο ρόλος μας είναι ρυθμιστικός και επηρεάζει κάθε έκφανση της ζωής στον τόπο!

Τι θέλουν τα funds

Έχουμε μια πολύ σοβαρή απορία: τελικά τι θα ισχύσει με την «Τράπεζα Ακινήτων»; Αυτό που υποστηρίζει η διοίκηση της Τράπεζας Κύπρου ότι ούτε λίγο ούτε πολύ από αυτή τη διευθέτηση θα έχουν πρόβλημα μόνο καμιά 20αριά ντιβέλοπερς; Ή μήπως τελικά θα είναι περισσότεροι και όχι μόνο οι ντιβέλοπερς; Διότι μη εξυπηρετούμενα δάνεια δεν έχουν και τα Malls, τα ξενοδοχεία, τα εργοστάσια; Δεν έχουν και απλοί πολίτες; Τι θα γίνει όταν θα κατεβούν τα διάφορα funds του εξωτερικού και θα αρχίσουν να αγοράζουν σε εξευτελιστικές τιμές αυτές τις επιχειρήσεις που απασχολούν τόσες χιλιάδες κόσμο; Τι θα προτιμήσει άραγε το ξένο fund; Τα αναζητούμετα χωράφια του ντιβέλοπερ ή το πολυτελές ξενοδοχείο πάνω στο κύμα; Αλλά εμείς λέμε ότι έστω η πρόθεση για τώρα είναι για «καμιά 20αριά εταιρείες». Όμως αν φτάσει και γίνει η Τράπεζα Ακινήτων οι νέοι μέτοχοι δεν θα «ρίξουν» μέσα στην εν λόγω τράπεζα όλα τα μη εξυπηρετούμενα; Σκεφτείτε το! Γίνεται!

Έθεσε θέμα ο Αλέξανδρος

«Ζει ο βασιλιάς Αλέξανδρος;» ρωτάει η γοργόνα και κάθε φορά κάποιος της δίνει την απάντηση. Αυτή τη φορά άκουσε να της λένε: «Ζει και βασιλεύει και την Κεντρική κυριεύει». Μάλιστα, με τις 30.000 ευρώ έξτρα, ο Αλέκος κάνει και λάντζα άμα λάχει. Έθεσε θέμα λέει στο Δ.Σ. της ΚΤΚ, για τους δικηγόρους της Λαϊκής, που διορίστηκαν μετά που ανέλαβε καθήκοντα η διαχειρίστρια. Το περιεργό είναι γιατί τέθηκε τέτοιο ζήτημα από τον Μέγα Αλέξανδρο, αφού οι δικηγόροι ως γαμιστών κατόρθωσαν να εξασφαλίσουν διάταγμα παγιοποίησης περιουσιακών στοιχείων του Ανδρέα Βγενόπουλου και της MIG. Αυτό δηλαδή που θεωρείται μεγάλη επιτυχία για τους καταθέτες της Λαϊκής οι οποίοι μπορούν να προσδοκούν ότι υπάρχει πιθανότητα να αποζημιωθούν έστω και κατά ένα μέρος, ενόχλει τον Μεγαλέξανδρο; Γιατί άραγε, μεγάλε, έθεσε ένα τέτοιο θέμα στο Δ.Σ. της ΚΤΚ; Για να αλλάξει η νομική γραμμή της υπόθεσης; Και ποιον συμφέρει να χαθεί η υπόθεση;

Γράφει ο ΙΑΝΟΣ

έσπευσε πυρσοβρετικά να δηλώσει ότι «η όλη προσπάθεια γίνεται για εξεύρεση κοινής αποδεκτής ρύθμισης όχι εκεί όπου υπάρχει ελεύθερη βούληση και συλλογικές συμβάσεις, αλλά εκεί όπου υπάρχει απορρύθμιση της αγοράς. Άρα στόχος είναι να ρυθμιστούν κάποια θέματα που σήμερα δεν είναι ρυθμιζόμενα, ώστε να προστατευθούν οι εργαζόμενοι και διατηρηθεί η εργατική ειρήνη... Με λίγα λόγια στόχος της Ζέτας ήταν να προστατεύσει αυτούς τους εργαζόμενους, οι οποίοι δεν βρίσκονται σε συλλογικές συμβάσεις και είναι εκτεθειμένοι στις εργασιακές ορέξεις των εργοδοτών τους. Πάντως θα ήταν σκόνη οξύμωρο, η Ζέτα από τη μια να πολεμούσε για να αμείβονται όσοι δουλεύουν Κυριακή 1:2, και το πέτυχε, και από την άλλη να θέλει να «εξαφανιστεί» τον 13ο... Συνεπώς αγαπητοί Συντεχνιακοί συνέλθετε.

Η γενιά των 500 ευρώ

Ας πούμε όμως ότι ο κατώτατος μισθός γίνει 700 ευρώ. Αν από τα 700 κάποιος αφαιρέσει τις εισφορές στις κοινωνικές ασφαλίσεις, κανένα Ταμείο Προνοίας και ιατροφαρμακευτική

περιθαλίμη έστω στον δημόσιο τομέα, θα φτάσουμε τον επόμενο χρόνο να έχουμε κι εδώ αυτό που ισχύει στην Ελλάδα, δηλαδή στη γενιά των 500 ευρώ! Ακόμα κι ένας νέος άνθρωπος χωρίς οικογένεια δεν μπορεί να επιβιώσει -δεν λέω να ζήσει- με 700 ευρώ, όταν θα πρέπει να πληρώσει για μία στέγη πάνω από το κεφάλι του, για το πιο ακριβό

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β'

Ελληνική Τράπεζα κι ως τρώγουμεν πέτρες! Μακαριότητα, σε αυτό τον τόπο δεν καταστραφήκαμε από τις σημαίες αλλά από τους σημαιοφόρους!

ηλεκτρικό ρεύμα στην Ε.Ε., για τα απαραίτητα καύσιμα -ώστε να κυκλοφορεί με ιδιωτικό όχημα σε μία χώρα χωρίς συγκοινωνιακό δίκτυο- για τα ρούχα του και την τροφή του (εννοείται ότι κομμένη η ψυχαγωγία, τα πατά και τα τσιγάρα). Οι υπάλληλοι στον ιδιωτικό τομέα δουλεύουν σήμερα στην κυριολεξία για ένα πιάτο φαί και η ΟΕΒ και το ΚΕΒΕ, πρώτοι και καλύτεροι θα έπρεπε να στοχεύουν στην εξυγίανση του σαθρού αυτού συστήματος κι αντί να πολεμούν τους υπαλλήλους τους θα έπρεπε να απαιτούν να λειτουργήσουν σωστά κάποιες υπηρεσίες για να φέρουν στο κράτος χρήμα ώστε π.χ. να καταπολεμηθεί η φοροδιαφυγή. Εδώ φυσικά ανοίγουμε ένα μεγάλο απόστημα το οποίο αγγίζει άμεσα μία μεγάλη ομάδα των μελών των δύο εργοδοτικών σχημάτων... Το σημειώνουμε όμως και αυτό. Κατώτατος μισθός αγαπητοί ορίζεται με διάταγμα του Υπουργού Εργασίας. Και ο Κατώτατος ορίζεται στο 50% του διάμεσου μισθού. Και παρόλο που τώρα ο κατώτατος είναι πέραν του ποσοστού αυτού η Ζέτα δεν υπέγραψε μείωση κατώτατου.. Κράτα γερά Ζέτα. Μαζί σου.

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Η θηλιά των προβληματικών δανείων

• **«Δεν γίνεται** να μας φέρουν έναν Αμερικανό να μας κυβερνά, να τελειώσει το μαρτύριό μας...», έλεγε μεσήλικας ο οποίος έχασε πρόσφατα, την πάλη ποτέ ακριβοπληρωμένη δουλειά του. «Βάλουμε στο τιμόνι της Τράπεζας Κύπρου ένα Ιρλανδό και κανέναν δεν άνοιξε το στόμα του, για να διαμαρτυρηθεί...», σημείωνε ο απελπισμένος πολίτης, ο οποίος έχει παιδιά που σπουδάζουν και δεν ξέρει τι να κάνει. «Ας βάλουμε και ένα ξένο Πρόεδρο στην ομοσπονδιακή Κύπρο, για την οποία λέμε ότι αγωνιζόμαστε εδώ και 40 χρόνια, για να δούμε άσπρη μέρα...», συμπλήρωσε ο άνθρωπος που ζει έναν εφιάλτη. Το ξέσπασμα του ανθρώπου, μπορεί να ξεκινά από το προσωπικό του δράμα, αλλά δεν απέχει και πολύ από το δράμα που βιώνουν χιλιάδες άνθρωποι σε αυτό τον τόπο.

• **Τρόμος και πανικός** καταλαμβάνει κάθε άνθρωπο, με κοινή λογική, όταν διαβάσει τα νούμερα για τα προβληματικά δάνεια, δηλαδή αυτά που δεν μπορούν ή καθυστερούν για να πληρωθούν. Η Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε ότι το 2010 ήταν γύρω στα 8 δισ. ευρώ, το 2011 γύρω 11 δισ. ευρώ, το 2012 πέραν των 15 δισ. ευρώ, ενώ μέχρι το τέλος του 2013 εκτιμάται ότι θα εκτοξευτούν σε εφιαλτικά νούμερα. Οι πεισμένοι από τους τραπεζίτες αναλογίζονται τα εξωφρενικά ψηλά επιτόκια που καλούνται να πληρώσουν για τις καθυστερήσεις στις δόσεις και αναρωτιούνται πότε επιτέλους θα εφαρμοστούν οι εξαγγελίες για αναδιάρθρωση δανείων.

• **Ο φόβος εστιάζεται** στην υποψία ότι κάποιος «αετονύχιδες», που φυγάδευσε εκατομμύρια στο εξωτερικό, αναμένουν μία νέα φορολογική αμνηστία, για να τα φέρουν πίσω και με αυτά να αγοράσουν τη μισή χρεοκοπημένο Κύπρο. Μεγαλύτερος είναι ο φόβος, για το ενδεχόμενο να «εισβάλουν» ξένα funds, δηλαδή επενδυτές με κεφάλαια πολλών δισεκατομμυρίων, τα οποία κάνουν αυτό που καλείται «αρπακτική». Δηλαδή αγοράζουν μαζικά σε χαμηλές τιμές και ξεπουλούν σε ψηλότερες τιμές, σε όποιον φτάσουν και σε όποια φυλή και αν ανήκει.

• **Κυβέρνηση και κόμματα**, δεν φαίνεται να αντιλαμβάνονται τη σοβαρότητα της κατάστασης, αφού αρκούνται σε εκκλήσεις για μείωση των δανειατικών επιτοκίων, την ώρα που τα καταθετικά επιτόκια μειώθηκαν κάθιστα. Με απλά λόγια οι τραπεζίτες μάς «τηγανίζουν με τημίλα μας». Και όλα αυτά μέχρι να επιβεβαιωθεί ο μύθος με τον «γάιδαρο του χότζα, ο οποίος ψόφησε, όταν έμαθε να μην τρώει». Οι εξαγγελίες για επιμήκυνση της αποπληρωμής, για μείωση του επιτοκίου, δεν φαίνεται να υλοποιούνται και παραπέμπονται στις ελληνικές καλέςδες.

• **Μπορεί να ξαφνιαστούν** οι τρoικανοί, γιατί το 95% των κυπρίων ζει σε ιδιόκτητο σπίτι, ενώ σε χώρες όπως η Γερμανία, το ποσοστό είναι κάτω από το 50%. Αλλά δεν ξέρουν ότι για τους Κυπρίους, τα σπίτια και τα χωράφια, αποτελούν κομμάτι της ψυχής τους. Αν σε λίγους μήνες, αναβιώσουν φαινόμενα τοκογλυφίας, όπως αυτά που βίωσαν οι προ-παπούδες μας, στις αρχές του 20ού αιώνα, τότε οι επιπτώσεις δεν θα είναι καθόλου ανώδυνες, είτε σε ψυχολογικό είτε σε κοινωνικό επίπεδο, γεγονός το οποίο μεταφράζεται σε εκτόξευση της εγκληματικότητας και των αυτοκτονιών.

• **Ο χρόνος δεν αποτελεί** σύμμαχο για την κυπριακή οικονομία και απαιτούνται γρήγορες και ευφάνταστες λύσεις στο πρόβλημα των προβληματικών δανείων, οι οποίες θα ανατρέψουν και την αρνητική ψυχολογία, η οποία «σκοτώνει» την οικονομική ανάπτυξη. Η Κεντρική Τράπεζα και οι τραπεζίτες θα πρέπει να βάλουν νερό στο κρασί τους, να δώσουν ανάσα στους πολίτες, οι οποίοι βρίσκονται με τη θηλιά στο λαιμό, γιατί στο τέλος της ημέρας, η τραγική μοίρα θα είναι κοινή για όλους. Γιατί όχι να αναλάβουν και οι Τράπεζες ένα μερίδιο της ευθύνης για τα προβληματικά δάνεια και να «κουρέψουν» είτε τους τόκους είτε ένα ποσοστό από το χρέος.

Kolonaki, Lycabettus Residences

The proper response to financial instability: Unique Location

In the most prestigious area of Kolonaki, on the foothills of Lycabettus, this modern minimalist construction is divided into four floor residences and can be converted into a single or duplex dwelling. It uses high-tech energy efficiency and commands a view of the Acropolis from its swimming pool and roof garden and views of the Lycabettus forest and the city of Athens from its verandas.

The overall property floor area is approx. 450m² which is divided into four apartments of different sizes plus parking. Details and floor plans can be provided upon request. Unique as to its location, this residence is offered for sale either in its entirety or in part with apartment prices starting at €250,000. Special financial terms/structuring can be arranged.

Contact details

For more information please contact us on

T: +357 22 442 344 or by email at: info@multipro.com.cy

Από διπλωματία σκίζουμε...

Του **ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ**

Είναι απίστευτη η ανωριμότητα με την οποία αντιμετωπίζει η πολιτική μας ηγεσία το κυπριακό. Από το πρωί μέχρι το βράδυ όλοι, από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μέχρι τον τελευταίο κομματικό παράγοντα, μιλούν για λύση κθες. Και ταυτόχρονα, επί 24ώρου βάσεως, κάνουν ό,τι μπορούν για να πείσουν ότι επιδιώκουν ακριβώς το αντίθετο. Με την ελπίδα του, ο Νίκος Αναστασιάδης είχε μπροστά του το βουνό του κουρέματος καταθέσεων και το μνημόνιο. Είπε στη διεθνή κοινότητα, που τον περίμενε πώς και πώς να αναλάβει για να αρχίσει νέα διαδικασία λύσης, ότι θα είναι έτοιμος τον Οκτώβριο. Ουδείς στον ΟΗΕ και την Ε.Ε. έφερε αντίρρηση, καθώς η δυσκολία των χειρισμών στην οικονομία ήταν εμφανής. Είπε, επίσης, ότι θέλει να υπάρξει ξεκάθαρη βάση διαπραγμάτευσης σε κοινό ανακοινωθέν με τον Ντεβρίντς Έρογλου πριν αρχίσουν επίσημα οι συνομιλίες. Αίτημα αυτόνομο για κάθε λογικό άνθρωπο. Το πώς έχει εξελιχθεί το θέμα του κοινού ανακοινωθέντος, βέβαια, μας δείχνει ότι ακόμα και η λογική επιδέχεται ερμηνειών. Η ε/κ πλευρά, καλώς ή κακώς, έχει χάσει εδώ και χρόνια το τεκμήριο της αξιοπιστίας στο πολιτικό πρόβλημα. Δεν της έχουν μείνει πολλοί φίλοι και υποστηρικτές στις Βρυξέλλες και τη Νέα Υόρκη. Και από ερασιτεχνικούς, για να μην πω παιδαριώδεις, χειρισμούς κινδυνεύει να εξαφανιστεί και τα τελευταία ψήγματα κύρους που της έχουν απομείνει. Η πολιτική ηγεσία συμπεριφέρεται ως να διοικεί μία υπερδύναμη, την ώρα που όλοι, εταίροι και μη, ξέρουν πως έχει βγει στην επαίετα για να κρατήσει ανοικτές τις τράπεζες και τους πολίτες της στην απασχόληση.

Ο Ν. Αναστασιάδης είπε στους αρχηγούς των κομμάτων ότι έστειλε e-mail στον Μπαρόζο να μη διορίσει απεσταλμένο. Είναι σαν να λες μυστικό σε μωρό παιδί και να περιμένεις να το κρατήσει.

Οι εν δυνάμει μεσολαβητές αντιλαμβάνονται το επείγον της καθαρής βάσης διαπραγμάτευσης. Μπορεί να τους εκνευρίζει που δεν προχωρούν τα πράγματα, αλλά το φταίξιμο δεν πάει μόνο στην ε/κ πλευρά. Εκεί που πραγματικά η Λευκωσία εισπράττει έντονη κριτική και αρκετή απαξίωση είναι για τον άστολο, χωριάτικο, τρόπο που τα βάζει με τον Αλεξάντερ Ντάουινερ.

Ο ειδικός σύμβουλος δεν είναι κανένας άγγελος. Δεν είναι φίλος της ε/κ πλευράς. Ούτε θα έπρεπε να είναι. Δεν είναι υποχρεωμένος να βλέπει τα πράγματα με τον ίδιο φακό. Ο κ. Ντάουινερ είναι ο άνθρωπος που εμπιστεύεται ο γ.γ. του ΟΗΕ. Ο διορισμός του ήταν προσωπική επιλογή του Μπαν Κι Μουν. Είναι αφελής και παράλογο να ζητά κανείς από κάποιον να διώξει συνεργάτη τον οποίο εκτιμά και εμπιστεύεται. Πολιτικά πρόσωπα στην Κύπρο τελούν υπό μόνιμη σύγκρουση. Δεν αντιλαμβάνονται πως είναι οι πλευρές που παρακαλούν τη διεθνή κοινότητα να εμπλακεί. Κι όχι το αντίθετο. Είναι οι πλευρές που πρέπει να πείσουν ότι θέλουν τη διευθέτηση του προβλήματος. Κι όχι το αντίθετο. Ο Νίκος Αναστασιάδης δεν είναι αφελής, δεν τελεί υπό σύγκρουση, ούτε είναι παράλογος. Γι' αυτό και εκπλήσσει ο τρόπος με τον οποίο χειρίζεται το θέμα του κ. Ντάουινερ. Προφανώς, ο Πρόεδρος έχει υπόψη του την προσπάθεια του ειδικού συμβούλου να αποτρέψει διορισμό Ευρωπαίου απεσταλμένου στο Κυπριακό. Μολονότι ο κ. Ντάουινερ και ο ΟΗΕ το αρνούνται (κι αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη), ο κ. Αναστασιάδης θα μπορούσε διακριτικά, διά της διπλωματικής οδού, να ζητήσει ακόμα αντικατάστασή του. Ο ίδιος, όμως, δημόσια επέλεξε να συντηρήσει το θέμα με δύο εκνευρισμένα «ουδέν οξύλον». Και είπε στους αρχηγούς των κομμάτων ότι η παρέμβαση Ντάουινερ προς την Ε.Ε. έγινε με e-mail προς τον Ζ. Μπαρόζο. Είναι σαν να λες μυστικό σε μωρό παιδί και να περιμένεις να το κρατήσει. Ο κ. Αναστασιάδης γνωρίζει ότι οι κυπριακές πολιτικές δυνάμεις ρέπουν στο κουτσομπολιό, κάνουν πολιτική με συνθήματα και αρκετές έχουν απορριπτικά ατίγνα στο Κυπριακό. Καταγγέλλοντας στο εσωτερικό τον κ. Ντάουινερ το μόνο που πετυχαίνει είναι φωνασκίες στα μικρόφωνα. Και υποψίες στο εξωτερικό ότι χρησιμοποιεί τον ειδικό σύμβουλο διότι δεν θέλει ακόμα, ίσως μέχρι το Δεκέμβριο και τις εκλογές του ΔΗΚΟ, να συμφωνήσει τη βάση διαπραγμάτευσης και να μπει σε συνομιλίες.

ΑΡΑΔΕΣ / Του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Ο κόσμος μας, που αλλάζει

Είναι τόσα πολλά τα παθήματά μας όλα αυτά τα χρόνια, ιδιαίτερα τα πλέον πρόσφατα, που θα ανέμενε κανείς ότι θα μας βοηθούσαν να αποβάλουμε λίγη από την αφέλεια μας. Αφέλεια που περισσότερο έχει να κάνει με την εμμονή μας να παίρνουμε αποφάσεις με γνώμονα τον συναίσθημα και όχι τη λογική. Όσα ζήσαμε τις τελευταίες μέρες αποδεικνύουν ότι παραμένουμε αθεράπευτα ρομαντικοί σε σημείο που θέτουμε σε κίνδυνο την ίδια μας την επιβίωση. Αν μελετήσει κανείς τα γεγονότα λίγο πριν από το Eurogroup του περασμένου Μαρτίου, θα διαπιστώσει ότι η αφέλεια που πολλές φορές μάς διακρίνει ως λαό, αρχίζει να σπεύσει να σταματήσει το δράμα που εκτυλίσσεται, όταν ο εχθρός βρισκόταν στο Καϊμακλί αλλά οι αφελείς με την όφραση στην Κύπρο επέμεναν ότι τον ρίξαμε στη θάλασσα, έτσι και σήμερα συμπεριφερόμαστε περιφρονώντας προκλητικά την ψυχρή πραγματικότητα που κάνει κουμάντο από το ένα άκρο του πλανήτη.

Όταν ένας ολόκληρος Πρόεδρος διαβεβαιώνει ότι δεν τίθεται θέμα κουρέματος, όταν υπόσχεται ότι έχει εξασφαλισμένο γεφυρωτικό δάνειο από τη Ρωσία και όταν στηρίζει τις προσδοκίες του στις διασυνδέσεις του με τους ηγέτες της διεθνούς πολιτικής σκηνής, δικαιολογημένα ο ανυποψίαστος πολίτης ξαπλώνει το βράδυ ήσυχος. Κι όμως, παρόλο που το επόμερο της επομένης μας βρόλε ολους κουρεμένους (κυριολεκτικώς στις καταθέσεις και μεταφορικώς στο ηθικό) εντούτοις οι ταγοί μας επιμένουν να συμπεριφέρονται κατά τρόπο επικίνδυνο αφεληδύ. Η ψευδαισθησιολογία που εταίροι μας θα σπεύσουν να ικανοποιήσουν είναι στοιχειώδως συμβατή με τις αρχές και τις αξίες της Ε.Ε., είναι μία άλλη απόδειξη της εσφαλμένης αντίληψης που έχουμε για τους διεθνείς συσχετισμούς δυνάμεων. Όπως

το 2004 που ενταχθήκαμε στην Ε.Ε. και είχαμε τη ψευδαισθησιολογία ότι μπορούσαμε να ασκήσουμε βέτο στην Τουρκία και να την υποχρεώσουμε να αποσύρει τον στρατό της για να μπορούσε να ενταχθεί στην Ε.Ε., έτσι και σήμερα επιμένουμε να πιστεύουμε ότι τα πάντα περιτρέπονται γύρω από εμάς.

Η ληθασμένη ανάνηψη του παγκόσμιου γίγνεσθαι είναι κάτι που μας διακρίνει και στον οικονομικό τομέα, όπως εύκολα μπορούμε να συμπεράνουμε με τα τελευταία παθήματά μας. Η ευκολία με την οποία ο Αρχιεπίσκοπος αναθεματίζει τους ξένους επενδυτές τους οποίους περιπου θεωρεί ως ληστές που θέλουν να λεηλατήσουν την περιουσία μας, αποκαλύπτει ότι αγνοεί το στοιχειώδες: Ότι δηλαδή στη σύνθετη παγκόσμια οικονομία το κεφάλαιο δεν έχει έθνος, ούτε πατρίδα, ούτε ιδεολογία. Μοναδική κινητήρια δύναμη παραμένει η ίδια η αγορά, που ρυθμίζει τα πάντα με τον καλό ή τον κακό τρόπο, αλλά σίγουρα όχι με τα κριτήρια που θέτει ο Μακαριότατος. Το πάθημά μας με την Τράπεζα Κύπρου που είναι κυπριακή κατ' όνομα και το έσοχατο με την Ελληνική Τράπεζα που δεν είναι ακριβώς Ελληνική, ας ελπίσουμε ότι θα μας αφηνιώσουν από τον λήθαργο στον οποίο βυθιζόμαστε.

Όσο δίκαιο κι αν έχει ο Αρχιεπίσκοπος, όταν λέει ότι οι κυπριακές τράπεζες βοήθησαν ώστε ο τόπος να ξαναφτιαχθεί από τα αποκαϊδία του 1974 άλλο τόσο θα πρέπει να θυμάται ότι ο τόπος υννοήθηκε και από το ξένο—κατά τον ίδιο—χρήμα που έρεε άφθονο στα θησαυροφυλάκια των τραπεζών μας. Δυστυχώς, τώρα όλα αυτά τα δηνάρια, τα ρούβλια και τα μάρκα, που τα επενδύσαμε για να κοκορευόμαστε ότι έχουμε τράπεζες από τον Στρόβολο μέχρι τα Καρπάθια και από τον Πύργο μέχρι τον Καύκασο, ήρθε η ώρα να τα πληρώσουμε. Και επειδή δεν τα έχουμε, αρχίζουμε και πουλούμε, όσο-όσο. Ό,τι έχουμε και ό,τι απέμεινε. Και γη, και τράπεζες, και ημικρατικούς. Ό,τι μπορεί να κάνει έναν επενδυτή να στρέψει το βλέμμα του προς εμάς: Το κέρδος. Αυτός είναι Μακαριότατο ο μοναδικός Θεός του χρήματος. Και ο Θεός βοηθός.

antoniouy@kathimerini.com.cy

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Δεν είμαστε κουρασμένοι, εξαντλημένοι είμαστε!

Η κυβέρνηση δεν θέλει να μας κουράσει άλλο. Αυτό δηλώθηκε διά στόματος του αναπληρωματικού εκπροσώπου με αφορμή την αντιπαράθεση που προέκυψε (και πάλι) μεταξύ κυβέρνησης και ΑΚΕΛ. Γι' αυτό λέει και προσέχει να εμπλακεί σε συζητήσεις σχετικά με το αν ο Πρόεδρος γνώριζε ή όχι για το κούρεμα, διότι (λέει) οι πολίτες γνωρίζουν πολύ καλά τι έγινε σε αυτή τη χώρα. «Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει καταθέσει στην Ερευνητική Επιτροπή για τα όσα έχουν συμβεί πριν από τα δύο Eurogroup», είπε ο αναπληρωματικός «και ως εκ τούτου η κοινωνία έχει αποκτήσει ίδια γνώμη για το τι πραγματικά (!) συνέβη».

Δεν πρόκειται να ασχοληθώ με τις «απατήσεις» του ΑΚΕΛ να πάρει απαντήσεις στα ερωτήματα που αφορούν στο αν γνώριζε ο Πρόεδρος ή όχι για το κούρεμα και αν έλεγε

ή όχι την αλήθεια. Και ο λόγος που δεν πρόκειται να ασχοληθώ είναι γιατί το συγκεκριμένο κόμμα με την επαναλαμβανόμενη έλλειψη αυτογνωσίας που επιδεικνύει, αποτελεί και μία από τις πιο σοβαρές αιτίες της κούρασής μου ως πολίτη αυτής της χώρας. Προτιμώ, λοιπόν, να ασχοληθώ με τη «χαριτωμένη» δήλωση της κυβέρνησής μας ότι δεν θέλει, λέει, να μας κουράσει άλλο. Πριν ευχαριστήσω την κυβέρνηση μας που αντιλήφθηκε έστω και την υστέρητη την κούρασή μας, θεωρώ πως είναι σημαντικό να της διευκρινίσω ένα-δύο πραγματάκια που ίσως της φανούν χρήσιμα σε μελλοντικές, παρόμοιου τύπου, δηλώσεις.

Πρώτον, αγαπητή μου κυβέρνηση, η λέξη που αποδίδει την ψυχολογική μας κατάσταση δεν είναι η κούραση. Είναι η εξάντληση. Οι πολίτες αυτού του κράτους τα 'χουν παίξει. Οπότε, αν θέλατε να δείχνετε τη φιλευσπλαχνία σας, επικαλούμενη την ψυχο-

Εκείνο που γνωρίζουμε είναι πως η μόνη χρησιμότητα των Ερευνητικών σας Επιτροπών, ήταν να έχετε και άλλη τροφή στις μεταξύ σας κοκορομαχίες.

λογική μας κατάσταση, να είστε, σας παρακαλώ πολύ, επακριβώς στις εκφράσεις σας. Τα έχουμε παίξει. Και ο λόγος που τα έχουμε παίξει δεν είναι μόνο η αφαιμάξη της τσέπης μας αλλά (κυρίως) το ότι εμείς καλούμαστε να πληρώσουμε τις αποφάσεις που εσείς (και οι προκάτοχοί σας) παίρνατε υπό το βάρος κάθε φορά και ενός διαφορετικού «εξανγκαρισμού». Το γιατί κάθε φορά φέρνατε τη χώρα (και εμάς που έχουμε δώσει την ίδια άποψη) στο χειλός του γκρεμού, ώστε να μας πλασάρετε μετά τη δικαιολογία

της λήψης αποφάσεων «κάτω από το βάρος της αποφυγής ενός βέβαιου γκρεμοσκακισματος» είναι κάτι το οποίο κανένας από εμάς (και τους προκατόχους σας που έχουν το θράσος να ζήτηνε και τα ρέστα) δεν μας το έχει εξηγήσει επαρκώς και εμπειριστικώς. Η μήπως θεωρείτε πως είναι ένα από τα ζητήματα τα οποία θα μας κουράσουν και γι' αυτό το προσπερνάτε τόσο επεισπεδικά;

Τώρα, σε ό,τι αφορά το δεύτερο μέρος της δηλώσεώς σας, ότι οι πολίτες γνωρίζουν πολύ καλά τι έχει πραγματικά (!) συμβεί, θέλω να ελπίζω ότι αυτό που νομίζετε πως γνωρίζουν οι πολίτες είναι και εκείνο που πραγματικά (!) γνωρίζουν. Διότι, αν είστε της άποψης ότι εκείνο που γνωρίζουμε είναι ποιος φταίει και ποιος δεν φταίει και ποιος ήξερε και ποιος δεν ήξερε και ποιος ανέλαβε την ευθύνη και ποιος όχι, λυπούμαι να σας πληροφορήσω πως τα γεγονότα που βλέπουν καθημερινά το φως της δη-

μοσιότητας (σκάνδαλα, διαπλοκές, περιπλοκές, αντιπαράθεσεις κτλ.) δεν μας επιτρέπουν αυτό το μεγαλειώδες ξεκαθάρισμα. Αντιθέτως. Εκείνο που μας υποδεικνύουν είναι πως δεν πρόκειται να απαλλαγούμε σύντομα από την εξάντλησή μας. Διότι εκείνο που σίγουρα γνωρίζουμε είναι πως η μόνη χρησιμότητα των Ερευνητικών σας Επιτροπών, και των πορισμάτων σας, ήταν να έχετε και άλλη τροφή στις μεταξύ σας κοκορομαχίες. Κατά τ' άλλα ποιος έχει τιμωρηθεί; Ποιος έχει αναλάβει τις ευθύνες του; Ποιος από εμάς έχει υποστεί το κόστος που καθημερινά καλείτε τον «κουρασμένο» πολίτη να σηκώσει, στο όνομα του οποίου εξακολουθείτε να κοκορομαχείτε;

Γι' αυτό, αγαπητή μου κυβέρνηση, την επόμενη φορά που θα επικαλεστείτε την κούρασή μας να είστε πιο προσεκτική. Διότι, εκτός από κούραση, έχουμε και πολλά... νεύρα.

Όπως τα έγγραφα Ντάουινερ το 2009

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ**

Στις 17 Ιουλίου 2008 ο Αλεξάντερ Ντάουινερ διορίστηκε ως ειδικός σύμβουλος του γ.γ. του ΟΗΕ για το Κυπριακό. Έκτοτε ο Αλεξάντερ Ντάουινερ βρέθηκε πολλές φορές στο μάτι του κυκλώνα, των κυπριακών ΜΜΕ αλλά κυρίως των κυπριακών πολιτικών κύκλων. Όπως και όλοι οι προκάτοχοί του, έτσι και αυτός αντιμετωπίστηκε από την πρώτη στιγμή με καχυποψία... Ίσως όχι άδικως αλλά σίγουρα με δόση υπερβολής... Την τελευταία βδομάδα ζήσαμε άλλο ένα επεισόδιο υπό τον τίτλο «Θέμα Ντάουινερ». Δημοσιεύματα, λοιπόν, αυτή τη φορά, ήθελαν τον Αλεξάντερ Ντάουινερ να στέλνει επιστολή στον Μανουέλ Μπαρόζο, Πρόεδρο της Κομισιόν, ώστε να αποτρέψει ενεργότερη εμπλοκή της Ε.Ε. στο Κυπριακό. Ο Αλεξάντερ Ντάουινερ, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, επιχειρηματολόγησε, μάλιστα, στην «επιστολή φάντασμα» ότι μία τέτοια κίνηση θα προκαλούσε έντονη δυσφορία και αντίδραση από πλευράς Άγκυρας με ενδεχόμενο η προσπάθεια για συνομιλίες στο Κυπριακό να καθεί πριν καλά-καλά ξεκινήσει. Μετά ακολούθησε η διάψευση από τα Ηνωμένα Έθνη, ότι ο ειδικός σύμβουλος του γ.γ. στην Κύπρο, δεν απέστειλε τέτοια επιστολή. Τα δημοσιεύματα, επανήλθαν και μας είπαν αυτή τη φορά ότι τελικά όντως δεν ήταν επιστολή αλλά e-mail (!!!). Ο Αποστόλης Ζουπανιώτης, ανταποκριτής της «Κ» στη Νέα Υόρκη, στο σημείο ρεπορτάζ του (σελ. 6) αναφέρει πως τα Η.Ε. διαψεύδουν και την ύπαρξη του e-mail. Λέτε να ήταν τελικά sms; Πάμε όμως να δούμε γιατί το όλο ζήτημα μπορεί να χαρακτηριστεί ως «ένα άλλο επεισόδιο». Διότι «θέμα Ντάουινερ» προέκυψε

και πριν από μερικούς μήνες με το έγγραφο Ντάουινερ και τις συγκλίσεις των δύο πλευρών, όπου ενώ αρχικώς διέρρευσε ότι ο Σύμβουλος του γ.γ. του ΟΗΕ τα έδωσε ναίτερα στην τ/κ πλευρά και αργότερα στην ε/κ πλευρά με αποτέλεσμα να εκτεθεί ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, μετά διαφάνηκε και υπήρξε παραδοχή από πλευράς Προεδρικού ότι το έγγραφο συγκλίσεων τελικά δόθηκε και στις δύο πλευρές την ίδια μέρα (!!!)... Η βλατίδα, όμως, πήγε μακριά. Το 2011 (Φεβρουάριο), τότε επί Χριστόφια, είχαμε και άλλο σιριαλ με πρωταγωνιστή τον Αλεξάντερ Ντάουινερ. Τότε διέρρευσε ότι αυτός ο «γκραφάτζης» Ντάουινερ προσπάθησε, άκουσον, άκουσον και πάλι τι πήγε και έκανε, να οργανώσει τριμερή συνάντηση μεταξύ Μπαρόζο, Χριστόφια και Έρογλου στο Νταβός, στο πλαίσιο του Οικονομικού Φόρουμ, αλλά τελικά η προσπάθεια δεν πέτυχε, διότι, όπως μας είπαν μετά, τελικά ο Μπαρόζο δεν θα πήγαινε στο Φόρουμ. Και τότε πάλι υπήρξε διάψευση από πλευράς Ε.Ε., ότι ουδέποτε έγινε τέτοια πρόταση προς τον Μπαρόζο. Αλλά έχουμε κι άλλα. Τι νομίζατε; Τελειώνει εδώ το σιριαλ; Θα πάμε πίσω στον Σεπτέμβριο του 2009, όπου τότε ήταν η μεγάλη βόμβα για τον Αλεξάντερ Ντάουινερ. Διέρρευσε έγγραφο / εσωτερικά σημειώματα και αλληλογραφία του Αλεξάντερ Ντάουινερ, στα οποία καταγράφονταν οι συνομιλίες του με διάφορα πρόσωπα, πρέσβεις, πολιτικούς, αξιωματούχους κτλ. κτλ. Τότε, εάν θυμάστε, έγινε χαμός. Δημοσιεύματα, βιβλία, δηλώσεις, αντιδηλώσεις, επιστολές, έως και θέμα στην Επιτροπή Θεσμών εγγράφηκε, όπου και πάλι ακολούθησε σιριαλ... Η Επιτροπή του ΟΗΕ επιλήφθηκε του θέματος, και σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας που έγινε, λέχθηκε ότι τα έγγραφα ήταν προϊόν ηλεκτρονικής υποκλοπής. Μάλιστα, γράφτηκε τότε ότι εμπλοκή στην υποκλοπή είχαν οι Μυστικές Υπηρεσίες της Κύπρου (ΚΥΠ) και λίγο πολύ αυτές είναι οργανώσεις την υποκλοπή. Τα στοιχεία της έρευνας δόθηκαν στην κυβέρνηση Χριστόφια με το αίτημα από πλευράς ΟΗΕ να διερευνηθεί η υπόθεση.

Μέσα σε όλη εκείνη τη βουβούρα κατά τον Αλεξάντερ Ντάουινερ, από το 2009 και μετά, εντόπισα μία σοβαρή και προσηλωμένη δήλωση του Νίκου Αναστασιάδη. Στις 9 Σεπτεμβρίου του 2009. Κληθείς να σχολιάσει «κατά πόσο πιστεύει ότι ο ρόλος των Ηνωμένων Εθνών πρέπει να είναι πιο ενεργός στις συνομιλίες απ' ό,τι είναι», ο Νίκος Αναστασιάδης απάντησε: «ο ρόλος των Η.Ε., της Ε.Ε. και άλλων χωρών που έχουν εμπλοκή και ενδιαφέρονται για τη λύση του προβλήματος, θα ήταν να υποβάλουν ιδέες για τροφή προς σκέψη προς τους δύο ηγέτες»...

Εν κατακλείδι, σημειώνονται δύο σημεία: 1. Είμαστε στο ίδιο έργο θεατές, τότε και σήμερα, αναφορικά με τα θέματα κατά Ντάουινερ; 2. Πού πήγε ο τότε Αναστασιάδης, τον οποίο εκείνο τον Αναστασιάδη, ψήφισε ο λαός;

Μια πρόταση από την Κοντέα

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Σε μία εποχή που κυριαρχεί η διστακτικότητα και η μελαγχολία, ένα σωματείο και μία πρωτοβουλία δείχνουν πως όταν έχουμε ένα ρεαλιστικό πλάνο, μία δημιουργική κατεύθυνση, όταν έχουμε πρόσωπα με διάθεση και πάθος μπορούμε να κάνουμε πολλά. Αυτό αφορά τη δημιουργική δραστηριότητα του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοντέας στη Λάρνακα και της πρωτοβουλίας που κατευθύνει ο «Όμιλος Κληρονομιάς» της Κοντέας στην κατεχόμενη Κοντέα. Το πρώτο συντηρεί δυνάμεις, το δεύτερο ανοίγει δρόμους. Θα σταθώ ιδιαίτερα στην προσπάθεια για να αλλάξει η κατάσταση πραγμάτων στην κατεχόμενη Κοντέα. Με υπομονή, με συνεννόηση με όλους, με καθαρό πλάνο, η Επιτροπή του Ομίλου έχει καταφέρει κάτι που ελάχιστοι μπορούσαν να πιστέψουν λίγα χρόνια πριν. Σήμερα η Εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπους, τα περιβάλλοντα τον ναό λιακωτά, τα πετραύλακα, το Πάρκο Ειρήνης από χαρούπες, η φράγκικη εκκλησιά βρίσκονται στο στάδιο είτε της πλήρους αναδόμησης (ναός-λιακωτά-πάρκο), είτε της ουσιαστικής βελτίωσης. Από την έως τώρα επιτυχημένη δραστηριότητα, μπορούμε να μάθουμε μερικά πολύ σημαντικά πράγματα:

Α. Η προσπάθεια για την επίλυση του Κυπριακού έχει πολλές διαστάσεις, πτυχές, παραμέτρους. Μία βασική είναι η προσπάθεια των πολιτών, η σκέψη που οδηγεί σε πρωτοβουλίες που αμφισβητούν με έργα την κατοχή και οικοδομούν μία διαφορετική δράση. Η δυνατότητα για να επιτύχουμε μία πιο στέρεη κινητικότητα στο επίπεδο της κοινωνίας των πολιτών διαθέτει ένα νέο χαρακτηριστικό: την αξιοποίηση του ανοίγματος των οδοφραγμάτων, της δυνατότητας αυτές οι ρωγμές

στην κατοχική γραμμή να μεγαλώνουν εφόσον ακολουθήσουμε μια επιβίωση, βήμα-βήμα, προσπάθεια με σαφείς κατευθύνσεις και στόχους. Τίποτα στο Κυπριακό δεν είναι εκεί, έτοιμο, στο πάτο, για το να κερδίσουμε. Όλα έχουν δυσκολίες, διλήμματα, ρίσκο, ευθύνες.

Β. Η γέφυρα, η συνεννόηση, η διαβούλευση με τον ΟΗΕ και τους Τ/κ που ζουν στην Κοντέα, απεδείχθη ότι δεν είναι μία ουτοπία. Όταν άτομα με θέληση και γνώση της πραγματικότητας τολμούν, τότε μπορούμε να δούμε ότι αλλόζων πράγματα, όταν οι δυσκολίες γίνονται εργαλεία δράσης, τότε μπορούμε να πούμε ότι γίνεται ένα μικρό βήμα που φέρνει πιο κοντά την υπόθεση της επίλυσης, της άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε συνθήκες ελευθερίας, χωρίς οδοφράγματα και κατοχικές γραμμές.

Γ. Πολλά σωματεία και προσφυγικές οργανώσεις εργάζονται στις ελεύθερες περιοχές σε πολλά επίπεδα έχοντας τον ίδιο στόχο. Όλα είναι χρήσιμα, βοηθούν. Θεωρώ, ότι το παράδειγμα της Κοντέας είναι παράδειγμα που προτείνει περισσότερα, βλέπει πιο μπροστά, είναι μία μάχη με πιο ισχυρή σύνδεση με το μέλλον και τις πραγματικές συνθήκες που καλείται να διαχειριστεί κάθε προσφυγικό σωματείο ή κίνηση. Δεν υπάρχουν «πρότυπα» στην προσπάθεια για την ελεύθερη Κύπρο, αλλά μερικές δράσεις όπως αυτές της Κοντέας διαθέτουν ένα πλεονέκτημα που αξίζει να μελετηθεί από περισσότερους. Φέρνει τους πρόσφυγες στην έδρα τους, αποκτούν έτσι εμπειρίες και αξίες που είναι αναγκαίες σε μία πορεία για τη διαφορετική Κύπρο.

Δ. Η κοινή συμβολή ΟΗΕ-Ε.Ε. σε αυτές τις προσπάθειες είναι ανεκτίμητη – και σε συνθήκες κατοχής – αναντικατάστατη. Η δική τους συμβολή είναι εκείνη που θα σφραγίζει πιθανές συμφωνίες ή θα βοηθήσει να ξεπεραστούν καχυποψίες, εμπόδια και πρακτικά προβλήματα. Η Ε.Ε. θα μπορούσε να κάνει πολύ περισσότερα αν είχε μια διορατικότητα εδώ και χρόνια να συντονίσουμε δράσεις, όπως αυτή που εισηγείται η «Κοντέα», μέσα από τον κοινοτικό προϋπολογισμό και άλλα προγράμματα για τις υποδομές και την περιφερειακή ανάπτυξη.

Ε. Η αντίληψη που καλλιέργησε η Κοντέα συναντά μία κατευθυντήρια σκέψη που εισηγήθηκε σε όλα τα κράτη-μέλη ο πατέρας των ευρωπαϊκών ιδεών Ζαν Μονέ: «Όταν ένα πρόβλημα σου φαίνεται άλυτο, άλλαξε το πλαίσιο του» (1974).

Σύγκρουση Μέρκελ με τα ευρωπαϊκά κόμματα

Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

Αγκελα Μέρκελ και Βαν Ρομπάι με τοποθετήσεις τους ήρθαν να συγκρουστούν με την πρόθεση όλων των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων να προχωρήσουν σε επιλογή των δικών τους υποψηφίων για την προεδρία της ευρωπαϊκής επιτροπής (Κομισιόν). Οι νέες ευρωεκλογές και η μετέπειτα εκλογή των αξιωματούχων της Ε.Ε. θα γίνει με το νέο καθεστώς που προνοεί η συνθήκη της Λισσαβόνας. Σε ό,τι αφορά την εκλογή του προέδρου της Κομισιόν η συνθήκη αναφέρει ότι θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη η γνώμη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Τα ευρωπαϊκά κόμματα στηρίζονται στην πρόνοια αυτή προωθώντας εδώ και μήνες τη θέση ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα πρέπει να προτείνει εκείνο το άτομο που ως υποψήφιος του ευρωπαϊκού κόμματός του θα πάρει και τις περισσότερες ψήφους στις εκλογές του Μαΐου. Προχωρώντας ένα βήμα πιο πέρα τα κόμματα έχουν αρχίσει τις δικές τους εσωτερικές διαπραγματεύσεις για να επιλέξει το καθένα τον υποψήφιο του για τη θέση του επόμενου προέδρου της επιτροπής. Συγκεκριμένα, η ευρωπαϊκή αριστερά θα θέσει στην επόμενη σύννοδο της το όνομα του Αλέξη Τσίπρα, προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ, για ψηφοφορία. Μια πρώτη ψηφοφορία έγινε από πλευρά Σοσιαλιστών & Δημοκρατών (Σ&Δ) οι οποίοι επέλεξαν τον νυν πρόεδρο του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου Μάρτιν Σουλτς ως τον δικό τους υποψήφιο. Η διαδικασία αυτή θα ολοκληρωθεί με τη σχετική ψηφοφορία από την πλευρά του ευρωπαϊκού σοσιαλιστικού κόμματός του οποίο αποτελεί τον πυρήνα των Σ&Δ. Ανάλογες διαδικασίες λαμβάνουν χώρα και στους Φιλελεύθερους και το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (ΕΛΚ) το οποίο αναμένεται να κάνει τη δική του επιλογή τον Μάρτιο. Πιθανά ονόματα για το ΕΛΚ είναι εκείνα του Μισέλ Μπαρνιέ, της Βίβιαν Ρέντινγκ και του Ντόναλντ Τασκ.

Οι προσωπικότητες που θα επιλεγούν αναμένεται να εμπλακούν ενεργά και στην προεκλογική εκστρατεία των κομμάτων τους και να περιοδεύσουν και σε διάφορες χώρες-μέλη.

Τη φόρα των πολιτικών κομμάτων ήρθε να κόψει με παρέμβαση της η Άγκελα Μέρκελ. Η Γερμανίδα καγκελάριος ξεκαθάρισε ότι η γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απλώς θα ληφθεί υπόψη από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και ότι αυτή είναι μόνο μία από τις παραμέτρους. Εδώ να σημειώσουμε πως η επιλογή του προέδρου της Κομισιόν που ακολουθεί τις ευρωεκλογές περιλαμβάνεται σε μια συνολική διαπραγματεύση όπου οι αρχηγοί των κρατών-μελών επιλέγουν και τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αλλά και τον ύπατο εκπρόσωπο για εξωτερικές υποθέσεις. Στο πάρε-δώσε που γίνεται λαμβάνονται υπόψη και άλλες παράμετροι όπως η γεωγραφική προέλευση (βορράς-νότος), η κοινοτική προέλευση (κεντροδεξιά ή κεντροαριστερά), η εθνικότητα καθώς και το φύλο (άνδρας-γυναίκα).

Η θέση της Μέρκελ βρίσκει αντίθετο το ΕΛΚ στο οποίο η ίδια ανήκει.

Να σημειώσουμε ότι η Μέρκελ στις συζητήσεις της με τους σοσιαλδημοκράτες της χώρας της για σχηματισμό κυβέρνησης συνασπισμού περιλαμβάνει και τον ποιο θα στηρίξει για την προεδρία της Κομισιόν. Αυτό καταδεικνύει ότι η Γερμανία γενικά και η Μέρκελ ειδικότερα επιθυμούν να επιβάλλουν ως αξιωματούχους είτε άτομα της άμεσης εμπιστοσύνης τους είτε αδύναμες προσωπικότητες που θα υλοποιούν τις δικές τους επιθυμίες. Το τελευταίο έγινε ιδιαίτερα εμφανές τα προηγούμενα χρόνια με τους αδύναμους Ρομπάι και Άστον στα νηία. Την ίδια στιγμή ο Μπαρόζο αποδείχθηκε καλύτερος των περιστάσεων όπως φαίνεται από τη διαχείριση της οικονομικής κρίσης από τη σημερινή Κομισιόν. Αυτό σε συνδυασμό με το σχετικό μονοπώλιο της ευρωομάδας (Eurogroup) στα θέματα της οικονομίας επέτρεψαν την επιβολή των νεοφιλελεύθερων πολιτικών της λιτότητας σε ολόκληρη την Ε.Ε. Φυσικά, η επιβολή αυτή δεν ήταν απλώς αποτέλεσμα διαδικαστικών επινοήσεων της Μέρκελ και των ομοϊδεατών της αλλά και το προϊόν της ανατροπής των οικονομικών ισορροπιών εντός

της Ε.Ε. υπέρ της Γερμανίας και σε βάρος της Γαλλίας και των υπολοίπων. Είναι φανερό πως η Ε.Ε. σήμερα πάσχει από έλλειψη δημοκρατίας. Ο περιορισμός του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όπως τον προτείνει η Μέρκελ έρχεται να αφαιρέσει ένα σημαντικό κίνητρο των ευρωπαϊκών πολιτών να συμμετάσχουν στις επικείμενες ευρωεκλογές.

Σε μία εποχή που οι πολίτες προβληματίζονται για τη χρησιμότητα της Ε.Ε. η επιβολή αυτών των απόψεων θα οδηγήσει σε περαιτέρω απαξίωση της. Έχω την άποψη πως οι Σ&Δ, στους οποίους το ΔΗΚΟ συμμετέχει, θα πρέπει να αναλάβουν την πολιτική πρωτοβουλία με στόχο να πετύχουν την προηγούμενη δέσμευση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε ό,τι αφορά τη διαδικασία επιλογής του νέου προέδρου της Κομισιόν. Από εκεί και πέρα το ευρωπαϊκό συμβούλιο θα είναι ελεύθερο να επιλέξει τους υπόλοιπους αξιωματούχους όπως έκανε και τα προηγούμενα χρόνια.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος και πρόεδρος της επιτροπής διεθνών σχέσεων του Δημοκρατικού Κόμματος.

Ο ρόλος του ΔΗΚΟ στη σημερινή εποχή

Του ΓΙΑΝΝΗ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

Το Δημοκρατικό Κόμμα έχει μία μακρά ιστορία. Υπό πολύ δύσκολες και δυσχερείς συνθήκες, σε ένα περιβάλλον γεμάτο προκλήσεις και απαιτήσεις, καλείται να διαδραματίσει ένα ουσιαστικό και παραγωγικό ρόλο. Η συμβολή στο πολιτικό γίνεσθαι ενός κόμματος αρχών, όπως το ΔΗΚΟ, με βαθιά ερεϊσμάτα στην κοινωνική συνείδηση, είναι απαραίτητη, αλλά ταυτόχρονα και υποχρέωση. Το ζητούμενο είναι, πώς επιτυγχάνεται η υλοποίηση αυτού του πολυδιάστατου στόχου; Πώς το ΔΗΚΟ μπορεί να διαδραματίσει ένα καταλυτικό ρόλο, προς όφελος της Πολιτείας και ευρύτερα της κοινωνίας, σε μία εποχή οικονομικής ύφεσης και πολλαπλών προκλήσεων; Σε μία εποχή στην οποία τα κόμματα διέρχονται φάση αμφισβήτησης (που είναι εν πολλοίς δικαιολογημένη, εξαιτίας της κοινωνικής και οικονομικής κρίσης), το ΔΗΚΟ θα πρέπει να εδραιωθεί ως κόμμα αξιών και αξιολογών,

Ενα σύγχρονο κόμμα οφείλει να διεγείρει την πολιτική συνείδηση, να αφυπνίσει το πολιτικό ένστικτο του κάθε ανθρώπου, να τον επανεντάξει στις πολιτικές διεργασίες.

υγιών πολιτικών στόχων. Η προσαρμογή στις προκλήσεις των καιρών είναι απαραίτητη. Τα κόμματα θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν, οι νοοτροπίες να διαφοροποιηθούν, και να επιτευχθεί μία οργανική σχέση με τους πολίτες. Οι πολίτες αποστασιοποιούνται. Ένα σύγχρονο κόμμα οφείλει να επιτελέσει σωστά τον ρόλο του: να διεγείρει την πολιτική συνείδηση, να αφυπνίσει το πολιτικό ένστικτο του κάθε ανθρώπου, να τον επανεντάξει στις πολιτικές διε-

ργασίες. Επανεξέταση σημαίνει, να προσφερθεί στον κάθε πολίτη η δυνατότητα πολιτικής συμμετοχής και ουσιαστικής ανάμιξης στην λήψη των αποφάσεων. Με αυτόν τον τρόπο θα αξιολογούνται πλέον η ποιότητα και η εμπέδωση των πολιτικών κομμάτων στο ραγδαία μεταβαλλόμενο κοινωνικό περιβάλλον. Τα κόμματα οφείλουν να καταβάλλουν προσπάθειες εκσυγχρονισμού έτσι ώστε να επιτευχθεί η επανένταξη των πολιτών, αλλά οφείλουν και τα ίδια να ενταχθούν ξανά ως πρωτοπόροι στους κοινωνικούς αγώνες για δικαιοσύνη, διαφάνεια, αξιοκρατία και περισσότερη δημοκρατία, με ό,τι θετικό αυτό συνεπάγεται.

Συνεπώς, το ΔΗΚΟ καλείται να προσαρμοστεί τη λειτουργία και τον λόγο του στις απαιτήσεις της νέας εποχής. Από τη μία, υπάρχουν ανοικτές οι πληγές μιας βαθιάς οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Η σωστή διαχείριση των οικονομικών δεδομένων και ο εξο-

θολογισμός της λειτουργίας του κράτους θα πρέπει να είναι στις προτεραιότητες ενός σύγχρονου κόμματος. Από την άλλη, τα σύγχρονα κόμματα οφείλουν να προσαρμοστούν στις τεχνολογικές και εκπαιδευτικές καινοτομίες και να εναρμονιστούν με το καινούργιο πλαίσιο πολιτικής συμμετοχής. Αυτό μας παραπέμπει στην αυξημένη πολιτική συμμετοχικότητα και τη δημιουργία περισσότερων διαύλων επικοινωνίας με την κοινωνία των πολιτών. Το κόμμα θα συνεχίσει την προσπάθεια αναδιοργάνωσης των δομών και της λειτουργίας του εντατικά, χωρίς καμία αναστολή, με ανανεωτικό πνεύμα και ριζοσπαστική διάθεση, πρώτον για είναι κοντά στον πολίτη και δεύτερο για να παραμείνει ένας ουσιαστικός παράγοντας σταθερότητας στην κυπριακή πολιτική ζωή.

Ο κ. Γιάννης Α. Οικονομίδης είναι εκπαιδευτικός-πολιτικός επιστήμονας.

Η κρίση απαιτεί στρατηγική επιβίωσης

Του ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ

Ενώ η οικονομία βουλιάζει η επικοινωνιακή τακτική της κυβέρνησης αποπροσανατολίζει και η σύγκρουση διαιωνίζεται. Ταυτόχρονα, κυβερνητικοί αξιωματούχοι εκφοβίζουν την ευνομούμενη τους για την αλληλεγγύη της Ε.Ε. Η πραγματικότητα είναι ότι υπάρχουν πολλά σοβαρά προβλήματα και στρεβλώσεις. Η ανάγκη για ριζικές αλλαγές ήταν κατανοητή. Η στάση του Ευροgroup όμως προδίδει περισσότερο τιμωρητική διάθεση παρά καθαρή διάθεση προώθησης της εξυγίανσης. Επιπρόσθετα, η Κύπρος χρησιμοποιήθηκε ως πειραματόζωο, ενώ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, όπως ο ίδιος δήλωσε, εξευτελίστηκε. Νομιμοποιείται η έκφραση ευγνωμοσύνης εάν οι εταίροι διαφοροποιήσουν την πολιτική τους έναντι της Κύπρου. Ευκαιρία η συνάντηση Κυπρίων Υπουργών με το Κολλέγιο Επιτρόπων στην οποία θα πρέπει να υπάρξουν οι απαραίτητες διευκρίσεις και κατ'επέκταση σοβαρές

προτάσεις για τροποποιήσεις στον προϋπολογισμό για το 2014 και στην κατά γράμμα τήρηση του Μνημονίου.

Είναι τα τεκταινόμενα στον χρηματοπιστωτικό τομέα που αποτελούν το μεγαλύτερο πρόβλημα της κυπριακής οικονομικής κρίσης. Τα δημοσιονομικά προβλήματα καθώς και άλλες μεγάλες στρεβλώσεις ήταν μεν σοβαρά αλλά χωρίς τη μεγάλη τραπεζική φούσκα και τα οικονομικά εγκλήματα που έλαβαν χώρα η Κύπρος δεν θα έφτανε σε αυτό το κατάντημα. Είναι επομένως ζωτικής σημασίας να κατανοηθεί στη σημερινή συγκυρία ότι χωρίς την επίλυση των προβλημάτων στον χρηματοπιστωτικό τομέα είναι αδύνατη η έξοδος από την κρίση. Αντίθετα, η διαιώνιση των προβλημάτων στον χρηματοπιστωτικό τομέα θα οδηγήσει την κυπριακή κοινωνία σε ένα μεγαλύτερο και βαθύτερο λάτο.

Μετά το κούρεμα καταθέσεων το χρηματοπιστωτικό σύστημα από-

λεσε την εμπιστοσύνη. Το πλήγμα είναι βαθύ, καθώς η αποκατάστασή του είναι πολύ δύσκολη και χρονοβόρα. Πρέπει να γίνει κατανοητό, για παράδειγμα, ότι σήμερα είναι αδύνατο για Κυπρίους απόδημους να καταθέσουν τα χρήματά τους σε κυπριακά τραπεζικά ιδρύματα όπως πολλοί έπρατταν στο παρελθόν. Εννοείται ότι είναι ακόμα πιο δύσκολο για ξένους καταθέτες και επενδυτές. Το ερώτημα που τίθεται είναι κάτω από ποιες συνθήκες αποκαθίσταται αυτή η εμπιστοσύνη. Το βαρίδι του φόρου 30% για τις εισοδήματα από τον τόκο αποτελεί τεράστια τροχοπέδη. Ακρίβως γι' αυτό, καθώς και για την αβεβαιότητα και τον υψηλό κίνδυνο θα πρέπει να δοθούν κίνητρα να προσελκυσθούν καταθέσεις. Κρίνοντας από τις πράξεις τους είναι αμφίβολο κατά πόσον η Τρόικα είχε/έχει ως στόχο την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα.

Είναι, επίσης, σημαντικό να αξιολογήσουμε το γεγονός ότι σήμερα η φάση μεταξυ δανείων και καταθέσεων αυξάνεται επικίνδυνα. Οι καταθέσεις είναι γύρω στα €47,5 δισεκατομμύρια και τα δάνεια γύρω στα €66,5 δισεκατομμύρια. Με τα υφιστάμενα δεδομένα δεν αναμένεται αύξηση των καταθέσεων στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα αλλά μία σταθερή μείωση. Από την άλλη δημιουργείται τεράστιο πρόβλημα με τον ολόένα και περισσότερο αυξανόμενο αριθμό δανείων που δεν εξυπηρετούνται. Παράλληλα, η μείωση των εισοδημάτων και της οικονομικής δραστηριότητας γενικότερα δυσκολεύει ακόμη περισσότερο να νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις να αποπληρώσουν τις οφειλές τους. Τίθενται ορισμένα θέματα οικονομικής και ηθικής φύσεως. Είναι θεμιτό ένα τραπεζικό ίδρυμα να απαιτεί από μία μικρομεσαία επιχείρηση ή ένα νοικοκυριό αποπληρωμή σε πεντακάρονα διαγράμματα τη στιγμή που μεγαλοοφειλές δεν έχουν πλν-

ρώσει τις δόσεις τους τα τελευταία χρόνια; Πάνω απ' όλα οι τράπεζες, οι οποίες έχουν σοβαρές ευθύνες για την κατάσταση που χρηματοπιστωτικό τομέα και της οικονομίας γενικότερα, θα πρέπει να κατανοήσουν ότι για την επίλυση των προβλημάτων δεν αρκούν μόνο οι νόμοι της αγοράς. Το ζητούμενο είναι η επίλυση προβλημάτων στο πλαίσιο ενός κοινωνικού συμβολαίου το οποίο να περιλαμβάνει μείωση δανειστικών επιτοκίων και αναδιάρθρωση χρεών.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Υπουργείου Οικονομικών το 2014 η ανεργία θα ανέλθει στο 20% και το δημόσιο χρέος στο 120%. Στην πραγματικότητα οι δείκτες θα είναι πολύ χειρότεροι. Λόγω του αυξανόμενου αριθμού των μη εξυπηρετούμενων δανείων, καθώς και άλλων προβλημάτων όπως η έλλειψη εμπιστοσύνης στον τραπεζικό τομέα θα επέλθει σοβαρότερη επιδείνωση. Η κυβέρνηση καλείται να αφου-

κραστεί προσεκτικά την κοινωνία για τα τεκταινόμενα και να υιοθετήσει νέες προεργασίες. Για παράδειγμα, οι φορολογικές αυξήσεις θα οδηγήσουν σε περαιτέρω επιβράδυνση της ήδη υποτονικής οικονομικής δραστηριότητας και σε μειώσεις δημοσίων εσόδων. Αντίθετα, οι φορολογικές μειώσεις θα τονώσουν την αγορά και θα αυξήσουν και τα δημόσια έσοδα. Έχει σημασία ο χρόνος αντίδρασης και η πρόβλεψη εναλλακτικής πρότασης από ένα ευρύτερο συνασπισμό δυνάμεων η οποία να κατατεθεί στην κοινωνία. Και είναι σημαντικό να κατανοηθεί ότι όσο περνά ο χρόνος και βαθιναίει η κρίση τα εργαλεία οικονομικής πολιτικής που οδηγούν στην ανάκαμψη θα καθίστανται λιγότερο αποτελεσματικά...

Ο κ. Ανδρέας Θεοφάνους είναι καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας και πρόεδρος του Κέντρου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων του Παν. Λευκωσίας.

Κενό ασφαλείας στους κυπριακούς αιθέρες

Οι τουρκικές προκλητικές επιδιώξεις διχοτόμησης του FIR Λευκωσίας υπονομεύουν την ασφάλεια των πτήσεων

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

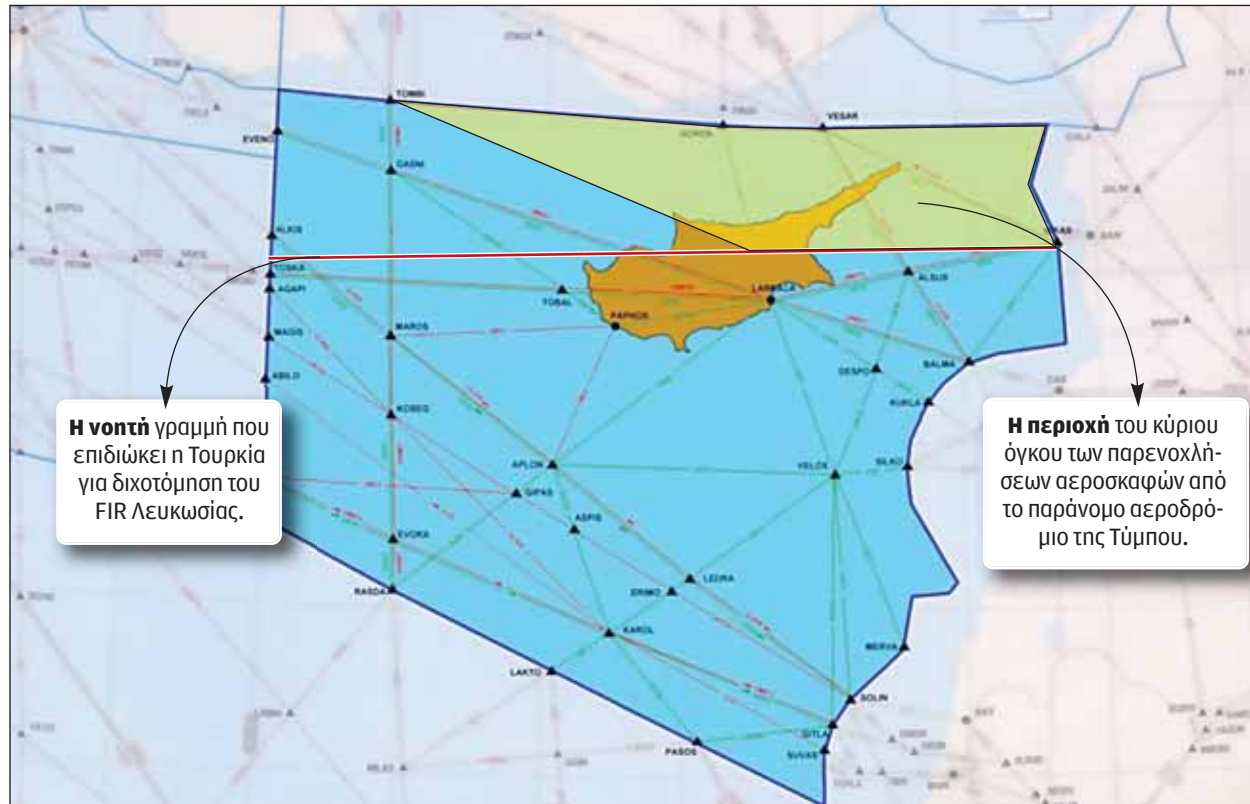
Σε πραγματική μάχη εξελίσσεται καθημερινά για τους ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας η επιτήρηση και ο έλεγχος των πτήσεων εντός του FIR Λευκωσίας. Η λειτουργία του παράνομου αεροδρομίου Ερτζιάν στην κατεχόμενη Τύμψου προκαλεί ουκ ολίγα προβλήματα, που σχετίζονται πρώτα και κύρια με την ασφαλή διέλευση αεροσκαφών από τον εναέριο χώρο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι τουρκικές πρακτικές να δημιουργήσουν τετελεσμένα, σε βασικές πτυχές που άπτονται της επίλυσης του πολιτικού προβλήματος, έχουν προκαλέσει ανωμαλία στις υπέρ-πτήσεις που χρονολογείται εδώ και τρεις δεκαετίες. Μέχρι και σήμερα οι όποιες προσπάθειες έγιναν, από διεθνείς οργανισμούς όπως το International Civil Aviation Organization (ICAO) και το Eurocontrol, συνε-

Λύση που να μη θίγει τα κυριαρχικά δικαιώματα και να εξασφαλίζει την ομαλοποίηση των υπερπτήσεων επιδιώκει η Λευκωσία.

χίζουν να πέφτουν στο κενό με αποτέλεσμα αεροπλάνα που πετούν πάνω από την Κύπρο, να παρενοχλούνται συστηματικά από τον παράνομο πύργο ελέγχου του Ερτζιάν. Η τακτική που εφαρμόζουν οι λεγόμενες αρχές των κατεχομένων από το 1977 και εντεύθεν, φέρνει σε δύσκολη θέση πιλότους πολιτικών αεροσκαφών και ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας της Δημοκρατίας. Τακτική που μέχρι σήμερα, δεν έχει αποδώσει καρπούς στις πολιτικές επιδιώξεις των Τούρκων.

EUROCONTROL καλεί Λευκωσία

Στο θέμα των παρενοχλήσεων αεροσκαφών από τους Τ/κ και τα προβλήματα που προκαλούνται, η Λευκωσία

Η νοτιή γραμμή που επιδιώκει η Τουρκία για διχοτόμηση του FIR Λευκωσίας.

Η περιοχή του κύριου όγκου των παρενοχλήσεων αεροσκαφών από το παράνομο αεροδρόμιο της Τύμψου.

Η διχοτόμηση του εναέριου χώρου της Κύπρου, προκειμένου να δοθεί κρατική υπόσταση στο ψευδοκράτος, βασική επιδίωξη της Τουρκίας. Οι όποιες προσπάθειες επίλυσης ενός προβλήματος 36 ετών παραμένουν άκαρπες εξαιτίας της τουρκικής αδιαλλαξίας.

και στο παρελθόν προσπάθησε να έλθει σε απευθείας συμφωνία με την Τουρκία. Η συμβιβαστική φόρμουλα στην οποία είχαν καταλήξει οι τεχνοκράτες, δεν έθιγε κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Τουρκία θα συνέχιζε να μην αναγνωρίζει την Κυπριακή Δημοκρατία, ενώ δεν θα δινόταν υπόσταση στις λεγόμενες αρχές των Κατεχομένων. Πρακτικά η Άγκυρα αντί του Ερτζιάν, θα παραδίδει τα αεροσκάφη τα οποία πετούν στον εναέριο χώρο της στο Eurocontrol, και ο ευρωπαϊκός οργανισμός με τη σειρά του στη Λευκωσία. Μάλιστα, επί υπουργίας Ερατώσ Κοζάκου Μαρκουλλή στο Εξωτερικών, έγινε προσπάθεια για απευθείας επαφή

με τον τότε τούρκο υπουργό Μεταφορών προσπάθεια η οποία ωστόσο, κατέληξε σε ναυάγιο. Μία δεύτερη επιλογή προκειμένου να ξεπεραστούν τα τουρκικά εμπόδια θα ήταν να προχωρούσε το πρόγραμμα Blue Med που προνοεί την ενοποίηση των υπηρεσιών Πολιτικής Αεροπορίας Κύπρου, Ελλάδας, Ιταλίας και Μάλτας υπό τη σκέπη του Eurocontrol, πρόγραμμα το οποίο πάγωσε λόγω οικονομικών προβλημάτων της Ελλάδας.

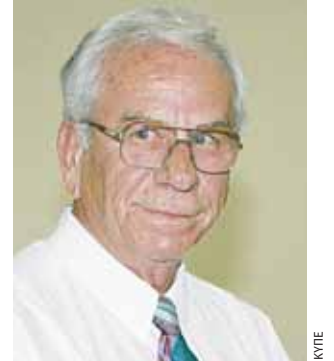
Ο ρόλος του ICAO

Απέναντι στην κατάσταση που έχουν δημιουργήσει οι Τούρκοι με τις υπερπτήσεις, ο διεθνής Οργανισμός

Πολιτικής Αεροπορίας, (ICAO) λένε στη Λευκωσία ότι δεν έχει κάνει και πολλές προσπάθειες. Παρά το γεγονός ότι για τη δημιουργηθείσα κατάσταση η ευθύνη επιρρίπτεται στην Τουρκία, ο ICAO επικρίνεται ότι «καϊδεύει» την Τουρκία τη στιγμή που, όπως υποστηρίζεται, θα μπορούσε να την πείσει να δώσει λύση. Το όλο θέμα παραμένει υψηλά στην ατζέντα της κυβέρνησης, με τον υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων Τάσο Μπτσόπουλο να δηλώνει στην «Κ» ότι η Λευκωσία είναι έτοιμη ανά πάσα στιγμή να έλθει σε επαφή με την Τουρκία, προκειμένου να επιλυθούν τα σοβαρά προβλήματα ασφαλείας των υπερπτήσεων.

Ο άγνωστος πόλεμος στο FIR Λευκωσίας

Τα προβλήματα στο FIR Λευκωσίας είχαν ως αφετηρία την έναρξη λειτουργίας του παράνομου πύργου ελέγχου στα Κατεχόμενα το 1977. Η δεκαετία που ακολούθησε είναι γνωστή στους ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας της περιόδου εκείνης ως «δεκαετία του τρόμου». Όπως έλεγε στην «Κ» ο παλαιμάχος ελεγκτής και πρώην πρόεδρος της Επιτροπής Διερεύνησης Αεροπορικών Ατυχημάτων και Συμβάντων, Κώστας Ορφανός, μέχρι και το 1986 που άρχισε η λειτουργία του ραντάρ στα Κίονια, πάνω από την Κύπρο πλανιόταν ο καθημερινός τρόμος ενός αεροπορικού συμβάντος. Η ανυπαρξία εξελιγμένης τεχνολογίας επιτήρησης του εναέριου χώρου, σε συνδυασμό με τις παρεμβολές-παρενοχλήσεις που δέχονταν τα πολιτικά αεροσκάφη από τον παράνομο πύργο ελέγχου στα Κατεχόμενα, εξελισσόταν σε ένα καθημερινό αγώνα δρόμου για αποφυγή δυσάρεστων καταστάσεων. Οι τότε ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας, εκτός από την «τυφλή» καθόδηση των αεροσκαφών, είχαν να αντιμετωπίσουν μέσω ασυρμάτου και τους Τ/κ. Δεν ήταν λίγες οι φορές, όπως θυμήθηκε ο κ. Ορφανός, που επί καθήκοντι ελεγκτές διαπληκτίστηκαν, κάποιες φορές άγρια, μέσω των ερτζιανών με τους Τ/κ. Στην προσπάθεια εντοπισμού των περιστατικών παρενοχλήσεων, υπήρχε μάλιστα συγκεκριμένο πόστο που είχε ευθύνη την παρακολούθηση των συχνότητων, στις οποίες οι Τ/κ καλούσαν τα πολιτικά αεροσκάφη.

Ο κ. Κώστας Ορφανός.

Καθημερινές φραστικές «αερομαχίες» εδάφους - αέρος.

B-Class

Τώρα με 122bhp και τα συστήματα Προειδοποίησης Σύγκρουσης (Collision Prevention Assist) και Εφίστασης Προσοχής (Attention Assist) στον βασικό εξοπλισμό.

από €21.500

www.facebook.com/MercedesBenzCyprus

Mercedes-Benz

* B-Class: Μικτός κύκλος 6.0 l/100 km, εκπομπές CO₂ 144-137 g/km. ** Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας. *** Στην τιμή δεν συμπεριλαμβάνεται η εγγραφή και η άδεια κυκλοφορίας.

Υποστήριξη με διάρκεια
Cyprus Import Corporation Ltd - General Distributors of Daimler AG for Mercedes-Benz Cars for Cyprus

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τους εκθεσιακούς χώρους της Κυπριακής Εταιρείας Εισαγωγών στα τηλέφωνα: 22474747, 25879222, 24818400, 26943900

Ο ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΤΗΝ «Κ»

Ο Πρόεδρος θυσιάζει το Κυπριακό

Χάρη της συγκυβέρνησης ο Ν. Αναστασιάδης δεν γίνεται συγκεκριμένος στις συνομιλίες - Τροϊκανότερη των Τροϊκανών η Κυβέρνηση

Συνέντευξη στον
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

Σφοδρή επίθεση κατά του Νίκου Αναστασιάδη και της κυβέρνησης επί όλων των θεμάτων εξαπολύει ο Στέφανος Στεφάνου, ο οποίος κατηγορεί τον Πρόεδρο ότι θυσιάζει το Κυπριακό χάριν των εταίρων του στη συγκυβέρνηση και πως με λανθασμένους χειρισμούς «εξαφάνισε» την κοινή βάση των συνομιλιών που επιτεύχθηκε μεταξύ Χριστόφια και Ταλάτ. Παράλληλα, στο καυτό θέμα των ιδιωτικοποιήσεων, το μέλος του πολιτικού γραφείου και επαρχιακός γραμματέας Λευκωσίας κατηγορεί τον Νίκο Αναστασιάδη ότι εντός 10 ημερών από την εκλογή του αθέτησε προεκλογικά του δεσμεύση αλλά και γραπτή υπόσχεση προς τους υπαλλήλους των Ημικρατικών και η κυβέρνησή του από μόνη της εισήγαγε στην Ε.Ε. και Τρόικα την ιδιωτικοποίηση των μεγάλων Οργανισμών. Ως προς τα του ΑΚΕΛ, ο κ. Στεφάνου θέτει τέρμα στους ψιθύρους περί αλλαγής του γενικού γραμματέα του κόμματος, σημειώνοντας, ωστόσο, πως θα υπάρξει ανανέωση του Πολιτικού Γραφείου και της Γραμματείας πριν από το Προγραμματικό Συνέδριο, το οποίο προγραμματίζεται για τον Ιανουάριο. Ως προς το εκλογικό συνέδριο δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο αυτό να προκρουθεί και γρηγορότερα από το 2015.

«Κύριε Στεφάνου, να αρχίσουμε με τα του Κυπριακού. Το ΑΚΕΛ εμφανίζεται έτοιμο να στηρίξει τον Νίκο Αναστασιάδη. Ή όχι;

«Έχοντας υπόψη τις δύσκολες συνθήκες που διερχόμαστε το ΑΚΕΛ έχει τη διάθεση να στηρίξει την κυβέρνηση ευρύτερα, νοουμένου βέβαια ότι κινείται ορθά. Για παράδειγμα, εάν ο κ. Αναστασιάδης είχε διάθεση να διαπραγματευτεί και να καλύτερεύσει το Μνημόνιο, διότι γι' αυτό δεσμεύτηκε προεκλογικά, το ΑΚΕΛ θα ήταν στο πλευρό του. Αντ' αυτού ο Πρόεδρος πήγε και συμφώνησε το κούρεμα των καταθέσεων, για το οποίο δήλωσε ευθαρσώς ότι δεν πρόκειται ποτέ να συζητήσει, και με τη συμφωνία του με το Γιούρογκρουπ προκάλεσε τη σημερινή οικτρή κατάσταση που σήμερα βιώνει ο λαός μας. Αν είχε διάθεση να δώσει μάχες, θα τον στηρίζαμε. Η κυβέρνηση όμως αναδεικνύεται τροϊκανότερη των Τροϊκανών. Έχουμε και καταθέτους προτάσεις για να βοηθήσουμε στην άμβλυνση της κατάστασης, αλλά δυστυχώς δεν βρίσκουμε ανοικτά αυτιά. Το ίδιο και στο Κυπριακό. Εάν ο Πρόεδρος κινηθεί σωστά, είμαστε έτοιμοι να τον στηρίξουμε...

«Δηλαδή μέχρι στιγμής κινείται λάθος;

«Ναι, έχουμε την άποψη ότι η κυβέρνηση χειρίζεται λάθος τα πράγματα. Τα μέχρι σήμερα δείγματα γραφής δείχνουν ότι αυτό που προέχει για το Προεδρικό είναι η εξυπηρέτηση πολιτικών σκοπιμοτήτων.

Η κυβέρνηση κάνει πολιτική εσωτερικής κατανάλωσης, ώστε να διατηρηθεί η συνοχή της συγκυβέρνησης. Κοιτάζει τι γίνεται. Ψάχνουμε τώρα κοινή βάση για λύση. Μα κοινή βάση λύσης, υπήρχε. Ο Νίκος Αναστασιάδης όμως προφανώς προτίμησε να μην προκαλέσει διαφωνίες με τους συνεταίρους του αντι να ζητήσει να συνεχιστεί η διαπραμάτευση στη βάση των δύο ανακωθέντων που είχαν συμφωνήσει Χριστόφια - Ταλάτ, αυτά της 23ης Μαΐου 2008 και της 1ης Ιουλίου 2008. Τα εξαφάνισε από το τραπέζι και τώρα ψάχνουμε Κοινή Βάση Λύσης...

«Μα δεν ήταν ξεκάθαρο το θέμα της μιας κυριαρχίας...»

«Ήταν. Αλλά ακόμη και έτσι, εάν ήθελε ο Πρόεδρος να βελτιώσει αυτά τα δύο Κοινά Ανακωθέντα, τι έκανε; Τα βελτιώσε ή τα εξαφάνισε; Διότι, αν θες να βελτιώσεις κάτι, δεν το πετάς στον κάλαθο των ακρήστων, αλλά το συζητάς και στην περίπτωση που δεν καταφέρνεις να το βελτιώσεις κρατάς στο χέρι αυτό που είχες πριν. Η κυβέρνηση με τους λάθους χειρισμούς της απελευθέρωσε την τουρκική πλευρά από τις δεσμεύσεις που είχε αναλάβει, και τώρα καταλάξαμε να μην έχουμε βάση λύσης. Δεν έχουμε

«Ο Πρόεδρος κάνει πολιτική εσωτερικής κατανάλωσης στο Κυπριακό, ώστε να διατηρηθεί η συνοχή της συγκυβέρνησης.»

«Εάν ο κ. Αναστασιάδης είχε διάθεση να διαπραγματευτεί και να καλύτερεύσει το Μνημόνιο, το ΑΚΕΛ θα ήταν στο πλευρό του. Αντ' αυτού συμφώνησε το κούρεμα και με τη συμφωνία του με το Γιούρογκρουπ προκάλεσε τη σημερινή οικτρή κατάσταση», δηλώνει στην «Κ» ο Στέφανος Στεφάνου.

10 μέρες από την εκλογή του, ο Πρόεδρος δέχτηκε ιδιωτικοποιήσεις Ημικρατικών

«Ημικρατικό. Κατηγορείτε την κυβέρνηση ότι θα ιδιωτικοποιήσει τους τρεις μεγάλους Οργανισμούς αλλά η πρόνοια υπήρχε στο Μνημόνιο Νοεμβρίου επί δική σας διακυβέρνησης...»

«Και πάλι εδώ εσφαλμένα δίδεται αυτή η εντύπωση. Δεν είναι έτσι. Στο αρχικό μνημόνιο που έφερε η Τρόικα υπήρχε ρητή αναφορά ότι θα ιδιωτικοποιούνταν οι ημικρατικοί οργανισμοί, υπήρχε μάλιστα ονομαστική αναφορά στη CYTA και τις Κυπριακές Αερογραμμές, και για τούτο η κυπριακή κυβέρνηση θα έπρεπε να καταρτίσει οδικό χάρτη μέχρι το 2016. Εμείς, με σκληρή διαπραγμάτευση πετύχαμε, πρώτον να μην αναφέρεται κανένας ημικρατικός οργανισμός στο Μνημόνιο, δεύτερο να διαγραφεί η υποχρέωση για καταρισμό οδικού χάρτη και τρίτο να διαγραφεί η υποχρέωση για ιδιωτικοποιήσεις ημικρατικών οργανισμών. Καταλή-

ξαμε σε μία ολιγόλογη αναφορά ότι θα συζητήσουμε το ενδεχόμενο για ιδιωτικοποιήσεις εάν και εφόσον κριθεί το κυπριακό χρέος μη βιώσιμο. Δηλαδή, από την υποχρέωση για ιδιωτικοποιήσεις καταφέραμε να δημιουργήσουμε τη δυνατότητα να τις αποφύγουμε. Ο σημερινός Πρόεδρος, αφού προεκλογικά δεσμεύτηκε με επιστολή του στους εργαζόμενους των ημικρατικών οργανισμών ότι δεν θα δεχθεί ιδιωτικοποιήσεις, μετά από την εκλογή του συμφώνησε στο μνημόνιο να επανέλθει η ιδιωτικοποίηση με οδικό χάρτη και ημερομηνίες. Και μάλιστα αυτό το πρότεινε η κυβέρνησή του. Πριν περάσουν δύο βδομάδες από την εκλογή του, ο κ. Αναστασιάδης πήγε με πρόταση της δικής του κυβέρνησης στο Γιούρογκρουπ έχοντας σε περσοποιημένη τη πρότασή μας την ιδιωτικοποίηση των ημικρατικών οργανισμών. Δηλαδή, μέσα σε

δύο βδομάδες από την εκλογή του ακύρωσε, ακόμα μία δεσμεύση, τη δεσμεύση που έδωσε μέσα από την επιστολή του για μη ιδιωτικοποίηση των ημικρατικών.

«Υπάρχει ο αντίλογος ότι υπήρχε πρόνοια στο Μνημόνιο...»

«Σας εξήγησα τι πρόνοια υπήρχε. Αλλά σας λέω κάτι άλλο. Ας δεχτούμε για σκοπούς συζήτησης ότι υπήρχε. Τι δεσμεύτηκε ο ίδιος; Ότι θα αγωνιστεί, θα πολεμήσει να μην γίνουν ιδιωτικοποιήσεις. Συστά; Ε, πώς αγωνίστηκε και πολεμήσε, όταν στις πρώτες δύο βδομάδες από την εκλογή του, στις προτάσεις της κυβέρνησής του, που παρουσιάστηκαν στην Τρόικα και στην Ε.Ε., υπήρχε πρόταση για ιδιωτικοποίηση των ημικρατικών;

«Από μόνι της η κυβέρνησης;»

«Ναι, από μόνι της. Δεν συζητήσαμε το ενδεχόμενο να αποφύγουμε τις ιδιωτικοποιήσεις. Ούτε αγωνιστήκαμε ούτε διαπραγματευτή-

καν βάση από πού να ξεκινήσουμε, αφού η πλευρά μας δεν λέει τι θα κάνει με το κεκτημένο των συνομιλιών της περιόδου 2008 - 2010. Και αυτό το αντιλήφθηκε και η τ/κ πλευρά, η οποία προσπάθησε τώρα να κερδίσει πόντους επικοινωνιακά εις βάρος μας. Ενώ ο κ. Έρογλου διακήρυξε ότι απορρίπτει όλες τις συγκλίσεις Χριστόφια - Ταλάτ, πήγε τον περασμένο Σεπτέμβριο στη Νέα Υόρκη και τι είπε; Ότι θέλει, λέει, να αρχίσουν οι συνομιλίες απ' εκεί που σταμάτησαν και ότι αναμένει την ε/κ πλευρά να αποφασίσει τι θα κάνει. Γιατί το είπε αυτό; Διότι αντιλήφθηκε ο κ. Έρογλου ότι ο κ. Αναστασιάδης έκανε λάθος χειρισμούς και τα αφαίρεσε όλα από το τραπέζι...

«Τι θα συμβεί τώρα κατά τη γνώμη σας;

«Δύο πράγματα μπορεί να συμβούν. Είτε θα πάμε σε αδιέξοδο ουσιαστικά πριν αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις, και θα πληρώσουμε τίμημα, αφού θα επωμιστούμε ευθύνες για το αδιέξοδο και ταυτόχρονα θα βολεύεται η Τουρκία με τη στασιμότητα, είτε θα αρχίσουμε τις διαπραγματεύσεις σε μία βάση η οποία θα είναι πολύ κατώτερη από αυτή που είχαμε με τα δύο ανακωθέντα...

«Τίποτα δεν αποκλείεται για το Εκλογικό Συνέδριο, επειδή υπάρχει ευελιξία στο θέμα της πλευράς κόμματος.»

Και ξέρετε γιατί; Διότι είναι μέρος της φιλοσοφίας του ΔΗΣΥ η ιδιωτικοποίηση των ημικρατικών. Αλλά σας λέω και το άλλο. Όταν οι διοικήσεις της ΑΗΚ και της CYTA πήραν συγκεκριμένες προτάσεις στον πρόεδρο για το πώς μπορούμε να αποφύγουμε τις ιδιωτικοποιήσεις και να εξασφαλίσουμε παράλληλα το 1,4 δισ. ευρώ που προνοείται από τις ιδιωτικοποιήσεις, γιατί η κυβέρνηση απέρριψε τις προτάσεις χωρίς να τις συζητήσει; Είναι απλό. Διότι είναι η φιλοσοφία τους. Θέλουν τις ιδιωτικοποιήσεις. Και απλώς ξεγέλασαν τους πολίτες και τους εργαζόμενους προεκλογικά με δεσμεύσεις που εντός μερικών ημερών ακύρωσαν, με πρώτη και καλύτερη τη δεσμεύση για μη κούρεμα των καταθέσεων. Ο στόχος των κυβερνήσεων ήταν να κερδίσουν τις εκλογές, γι' αυτό και μοίρασαν απλόχερα υποσχέσεις χωρίς κανένα αντίκρισμα.

«Εννοείτε δεν θα έχουμε ούτε καν την Κοινή Βάση που είχαμε επί Χριστόφια - Ταλάτ;

«Ακριβώς. Ενώ ο κ. Έρογλου ήταν εκτεθειμένος στη διεθνή κοινότητα, διότι έλεγε ότι δεν αποδέχεται αυτά για τα οποία είχε δεσμευτεί προηγουμένως η τουρκοκυπριακή πλευρά, τώρα που εμείς τα φύγαμε από το τραπέζι, βγαίνει η τ/κ πλευρά και κάνει παιχνίδι εις βάρος μας. Εμείς συμφωνούμε ότι πρέπει να υπάρχει καλή προετοιμασία. Αλλά αυτή έχει περιεχόμενο. Ως ΑΚΕΛ, προσδιορίζουμε συγκεκριμένα που είναι το περιεχόμενο της καλής προετοιμασίας, η κυβέρνηση και ο Πρόεδρος μιλούν αόριστα χωρίς ουσία.

«Γιατί μιλούν αόριστα;

«Διότι κάνουν πολιτική για σκοπούς εσωτερικής κατανάλωσης και μόνο.

«Για διατήρηση ισορροπιών λέτε; Μεταξύ των εταίρων της;

«Μάλιστα. Προς ικανοποίηση των εταίρων της αλλά και άλλων κύκλων στο εσωτερικό. Ο Πρόεδρος πρέπει να αντιληφθεί πλέον ότι διαχειρίζεται το Κυπριακό. Δεν μπορεί να πατά σε δύο βάρκες. Πρέπει να υποδείξει σε ποια βάρκα πατά. Μιλά αόριστα, γενικά. Θέλει εμπλοκή της Ε.Ε. Ωραία. Εμπλοκή της Ε.Ε. Συμφωνούμε. Προς ποια κατεύθυνση; Με ποια βάση λύσης; Με ποιους στόχους; Και όταν ερωτάται ο κ. Αναστασιάδης από τα Η.Ε., διότι ερωτάται, από πού θα ξεκινήσουμε, και πάλι μιλάει αόριστα επειδή κάνει πολιτική εσωτερικής κατανάλωσης και δεν μπορεί να έχει συγκεκριμένα πώς θα κινηθεί μπας και βρεθεί σε πορεία αντιπαράθεσης με τους εταίρους του. Εμείς, όμως, δηλώνουμε ότι ο Πρόεδρος μπορεί να αποφασίσει αν θα αξιοποιήσει τις συγκαλίψεις που έχουν επιτευχθεί προηγουμένως ή αν θα τις αποσύρει όλες ή κάποιες από αυτές. Έχει τη δυνατότητα να αποφασίσει τι θα κάνει με τη βάση διαπραγμάτευσης, αλλά θα έχει και την ευθύνη των συνεπειών. Η πολιτική, όμως, της αοριστολογίας και των συνθημάτων παίρνει το Κυπριακό πίσω και όχι μπροστά. Γι' αυτό και επικρίνουμε τον Πρόεδρο. Θέλουμε να είμαστε δημιουργικοί. Και είμαστε. Εμείς ούτε δαιμονοποιούμε ούτε και πανηγυρίζουμε. Η δική μας προσέγγιση λέει πως δεν μπορούμε να πας σε λύση, με δαιμονοποιήσεις και μηδενισμούς, αλλά ούτε και με πανηγυρισμούς χωρίς ουσία. Χρειάζεται μία σοβαρή, ρεαλιστική πολιτική που να εξυπηρετεί αρχές. Δυστυχώς, αυτό δεν γίνεται από μέρους των κυβερνήσεων.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ «Κ»

Τι δηλώνει ο Στέφανος Στεφάνου για την υπόθεση CYTA, για την Οικονομία, τον Αθανάσιο Ορφανίδη, τον Πανίκο Δημητριάδη και τις δύο επιστολές Αναστασιάδη προς τον Δημήτρη Χριστόφια το 2012 για τη Λαϊκή.

Σύντομα η ανανέωση σε Γραμματεία και Πολιτικό Γραφείο

«Πάμε στα του ΑΚΕΛ. Ακούγονται και γράφονται διάφορα. Από αλλαγή του γ.γ. μέχρι παρατηρήσεις στην Κοινοβουλευτική Ομάδα. Τι ισχύει από όλα αυτά;

«Ισχύουν αυτά, τα οποία έχει αναφέρει ο γ.γ. του κόμματος, και δημοσίως, αρκετές φορές. Πρώτον. Θα γίνει ανανέωση στη Γραμματεία και στο Πολιτικό Γραφείο του κόμματος. Αυτό γίνεται στο πλαίσιο της Κεντρικής Επιτροπής. Δεύτερον. Το κόμμα θα ολοκληρώσει την αξιολόγηση της πενταετίας στην κυβέρνηση και τρίτον το κόμμα θα κινηθεί προς την κατεύθυνση Προγραμματικού Συνεδρίου. Το τονίζω αυτό...

«Δεν θα πρόκειται για Εκλογικό ή Έκτακτο Συνέδριο;

«Όχι. Το Εκλογικό Συνέδριο είναι το Τακτικό Συνέδριο, το οποίο εκλέγει την Κεντρική Επιτροπή. Η οποία με τη σειρά της εκλέγει τον γενικό γραμματέα, τη Γραμματεία και το Πολιτικό Γραφείο.

«Στο Προγραμματικό Συνέδριο τι θα αποφασιστεί;

«Θα γίνει συζήτηση που έχει να κάνει με την πολιτική, τις πρακτικές, τη φυσιογνωμία του κόμματος, καθώς και για διάφορα ζητήματα για το πώς το κόμμα γίνεται καλύτερο, πιο έγκυρο στις πολιτικές του παρεμβάσεις προς την κοινωνία και γενικά πώς αναβαθμίζεται η δράση του και η σχέση του με τη βάση του κόμματος και ευρύτερα με τους πολίτες.

«Πότε προγραμματίζεται το Προγραμματικό Συνέδριο;

«Υπάρχουν κάποιες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν. Δηλαδή οι θέσεις του Συνεδρίου πρέπει να παρουσιαστούν και να συζητηθούν με τη βάση του κόμματος, να καταγραφούν οι απόψεις των μελών, να γίνει μετέπειτα μία αξιολόγηση και να συζητηθούν και να αποφασιστούν στο Συνέδριο. Όλη αυτή η διαδικασία είναι μία ανοικτή και αμφίδρομη διαδικασία, η οποία

Προεκλογικά ο Ν. Αναστασιάδης δεσμεύτηκε με επιστολή του στους υπαλλήλους των Ημικρατικών ότι θα πολεμήσει για να μην γίνουν ιδιωτικοποιήσεις», δηλώνει στον πολιτικό συντάκτη της «Κ», Παναγιώτη Τσαγγάρη, το μέλος του Πολιτικού Γραφείου και επαρχιακός γραμματέας Λευκωσίας του ΑΚΕΛ.

θα διαρκέσει δύο με τρεις μήνες.

Ένας αρχικός προγραμματισμός είναι να διεξαχθεί το Προγραμματικό Συνέδριο αρχές Φεβρουαρίου, αλλά ακόμη δεν έχει οριστεί τελεσίδικα. Πρέπει να υπολογίσουμε τον χρόνο που χρειαζόμαστε για

τις διαδικασίες.

«Και το Εκλογικό Συνέδριο θα επισπευτεί;

«Τίποτα δεν αποκλείεται, επειδή υπάρχει η ευελιξία από μέρος του κόμματος στην προκήρυξη του Εκλογικού Συνεδρίου, παρότι αυτό

γίνεται κάθε πέντε χρόνια και λογικά θα γίνει εντός του 2015. Αλλά υπάρχει η ευχέρεια όπως είπα, αν κριθεί ότι αυτό απαιτείται, να επισπευτεί...

«Αν θα επισπευτεί ή όχι θα αποφασιστεί στο Προγραμματικό Συνέδριο ή είναι και θέμα για το οποίο μπορεί να αποφασίσει και η Κεντρική Επιτροπή;

«Είναι η Κεντρική Επιτροπή που θα το αποφασίσει...

«Αλλά προς το παρόν δεν γίνονται τέτοιες σκέψεις; Ή γίνονται;

«Κοιτάζει, φυσιολογικά συζητούμε ό,τι έχει να κάνει με το κόμμα. Τούτη την ώρα δεν μπορούμε να αποκλείσουμε οτιδήποτε. Γίνονται συζητήσεις, είμαστε στη φάση της ανταλλαγής απόψεων και θα αποφασίσουμε στη βάση της συζήτησης. Συζητούμε, αλλά ακόμα δεν έχει παρθεί οριστική απόφαση για το πότε θα γίνει το τακτικό συνέδριο.

«Οπότε η Κεντρική Επιτροπή

μπορεί να προχωρήσει σε αλλαγή του γ.γ. και σε ανανέωση της σύνθεσης της Γραμματείας και του Πολιτικού Γραφείου;

«Ναι, αυτά προβλέπονται στο Καταστατικό, μέσα από τις Καταστατικές Διαδικασίες. Αλλά για να σας προλάβω, επειδή γράφονται και λέγονται πολλά, σας τονίζω πως δεν τίθεται θέμα αλλαγής του γενικού γραμματέα του Κόμματος... Το Κόμμα έχει γενικό γραμματέα.

«Μιλήσατε για ανανέωση Γραμματείας και Πολιτικού Γραφείου. Θα είναι μεγάλη ανανέωση αριθμητικά;

«Ακόμη δεν έχουμε λάβει τις οριστικές αποφάσεις. Θα συζητηθεί κάποια στιγμή στην Κεντρική Επιτροπή, συνεπώς αν αναμένουμε τις αποφάσεις.

«Και πότε θα γίνει η ανανέωση; Πριν ή μετά το Προγραμματικό Συνέδριο;

«Θα γίνει πριν από το προγραμματικό συνέδριο.

Δεν θέλουν συνεταιρισμό οι Τουρκοκύπριοι

«Ο Αναστασιάδης δείχνει ότι δεν επιθυμεί επανέναρξη των συνομιλιών», υποστηρίζει ο εκ των συμβούλων του Έρογλου, Ατά Ατούν

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΙΑ

Τη στρατηγική της τ/κ πλευράς στο Κυπριακό σκιαγραφεί στην «Κ» ο καθηγητής Ατά Ατούν, σημαίνων στέλεχος της «παλιάς στρατιάς» της τουρκοκυπριακής Δεξιάς. Ο Ατούν, ο οποίος διατηρεί φιλικές σχέσεις με τον Ντερβίς Έρογλου και από το 2010 αποτελεί μέλος της ομάδας των συμβούλων του Τουρκοκύπριου γνήτη για το Κυπριακό, αποτυπώνει τις θέσεις της σκληρής σχολής, επιρρίπτοντας στην ε/κ πλευρά την ευθύνη για την καθυστέρηση στην έναρξη του διαλόγου.

«Οι Ελληνοκύπριοι θα πρέπει να γνωρίζουν ότι έχασαν το 2004 την ευκαιρία για την απομάκρυνση του τουρκικού στρατού. Πλέον καμία δύναμη δεν μπορεί να απομακρύνει τον τουρκικό στρατό από την Κύπρο».

—Ποια είναι η άποψή σας για τις τελευταίες εξελίξεις στο Κυπριακό; Είναι αδύνατη η λύση;

—Οι τελευταίες εξελίξεις είναι δυσάρεστες. Οι σχέσεις των δύο λαών (σ.σ. όρος που χρησιμοποιεί ο κ. Ατούν) βρίσκονται ένα βήμα πριν από τη διακοπή. Σήμερα οι Τουρκοκύπριοι δεν επιθυμούν να δημιουργήσουν έναν συνεταιρισμό με τους Ελληνοκύπριους. Γι' αυτόν τον λόγο δεν είναι δυνατή η ίδρυση ενός «νέου» κράτους στο νησί. Οι Τουρκοκύπριοι γνωρίζουν ότι οι Ελληνοκύπριοι δεν αναγνωρίζουν την πολιτική ισότητα. Οι πρόσφατες ενέργειες και κινήσεις της ευρω-

βουλευτού του ΔΗΣΥ, Ελένης Θεοχάρους, ρίχνουν φως στη στάση του ΔΗΣΥ σχετικά με το Κυπριακό. Οι Ελληνοκύπριοι πολιτικοί θα έπρεπε να επικεντρώσουν την προσοχή τους στα μοντέλα της Σκωτίας, της Ουαλίας και της Ιρλανδίας. Αυτά τα μοντέλα δεν θα οδηγήσουν στη διχοτόμηση της νήσου, απεναντίας ενδέχεται να συμβάλουν στη δημιουργία μιας κοινής βάσης συνεννόησης.

—Ποια είναι η άποψή σας για τη στάση της κυβέρνησης του Αναστασιάδη στο Κυπριακό;

—Όπως όλοι οι Ελληνοκύπριοι πολιτικοί έτσι και ο Αναστασιάδης θεωρεί ότι το Κυπριακό είναι ένα τοπικό πρόβλημα. Ωστόσο, το Κυπριακό έχει μία «περιφερειακή» και μία «διεθνή» διάσταση. Οι Ελληνοκύπριοι θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι η μητέρα πατρίδα των Τουρκοκύπριων είναι μία χώρα με πληθυσμό 75 εκατομμυρίων, η οποία έχει πρωταγωνιστικό ρόλο στην περιοχή. Από την άλλη, οι Ελληνοκύπριοι θα πρέπει να γνωρίζουν ότι έχασαν την ευκαιρία για την απομάκρυνση του τουρκικού στρατού από το νησί στις 24 Απριλίου 2004. Πλέον καμία δύναμη δεν μπορεί να απομακρύνει τον τουρκικό στρατό από την Κύπρο. Η στρατηγική του Αναστασιάδη στο Κυπριακό είναι λανθασμένη. Οι προσπάθειές του να καθυστερήσει την επανέναρξη των συνομιλιών είναι λανθασμένες. Από την άλλη, ο κ. Αναστασιάδης και ο κύκλος του στηρίζουν τις ελπίδες τους στο ενεργειακό απόθεμα του οικοπέδου 12. Αλλά ο καιρός θα δείξει ότι το φυσικό αέριο μακροπρόθεσμα θα βλάψει τα συμφέροντα των Ελληνοκυπρίων.

—Αναμένετε κάποια αποτελέσματα από τις επισκέψεις των συνομιλητών στην Άγκυρα και την Αθήνα;

Μακροπρόθεσμα το φυσικό αέριο θα βλάψει τα συμφέροντα των Ελληνοκυπρίων, υποστηρίζει ο καθηγητής Ατά Ατούν, εκ των συμβούλων του Ντερβίς Έρογλου.

—Η δόλωση την οποία πραγματοποίησε στις 30 Σεπτεμβρίου στην Αθήνα ο υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας, Ευάγγελος Βενιζέλος, έδειξε ότι αυτές οι επισκέψεις δεν πρόκειται να πραγματοποιηθούν. Οι συγκεκριμένες επισκέψεις δίνουν στην ελληνοκυπριακή πλευρά την ευκαιρία να στείλει τον αντιπρόσωπό της από το αεροδρόμιο της Λάρνακας στην Άγκυρα με το κυπριακό δια-

βατήριο. Την ίδια στιγμή, η τουρκοκυπριακή πλευρά θα έχει την ευκαιρία να στείλει τον δικό της αντιπρόσωπο στην Αθήνα από το αεροδρόμιο της Τύμβου με το διαβατήριο της ΤΔΒΚ. Οι Ελληνοκύπριοι δεν πρόκειται να αποδεχθούν ποτέ αυτή την πρόταση. Γι' αυτό τον λόγο, οι Ελληνοκύπριοι έφεραν στο προσκήνιο το ζήτημα του κοινού ανακοινωθέντος και καθυστέρησαν

την επανέναρξη των συνομιλιών. Ωστόσο, μετά την επανέναρξη των συνομιλιών, αυτές οι επισκέψεις θα έρθουν εκ νέου στο προσκήνιο.

—Ποιες είναι οι βασικές επιφυλάξεις της τουρκοκυπριακής πλευράς σε ό,τι αφορά το κοινό ανακοινωθέν;

—Η τουρκοκυπριακή πλευρά δεν έχει καμία επιφύλαξη για το κοινό ανακοινωθέν. Η τουρκοκυπριακή πλευρά επιθυμεί την επανέναρξη των συνομιλιών από το σημείο που διακόπηκαν και την εξεύρεση μιας λύσης μέχρι την άνοιξη του 2014. Ο Αναστασιάδης θέτει επτά προϋποθέσεις για την επανέναρξη των συνομιλιών και θέλει να συζητήσει εκ νέου διάφορα θέματα, τα οποία έχουν συμφωνηθεί από την προηγούμενη περίοδο. Με αυτόν τον τρόπο, ο Αναστασιάδης δείχνει ότι δεν επιθυμεί την επανέναρξη των συνομιλιών. Σε ό,τι αφορά το κοινό ανακοινωθέν, ο κ. Μαυρογιάννης πραγματοποιεί αναφορά στη συμφωνία Ταλάτ - Χριστόφια της 1ης Ιουλίου 2008. Αυτή η συμφωνία προβλέπει την ύπαρξη «μιας κυριαρχίας, μιας υπηκοότητας» και της «μιας διεθνούς ταυτότητας». Ωστόσο, ο κ. Μαυρογιάννης επιλέγει να αγνοήσει το γεγονός ότι μόλις πέντε εβδομάδες μετά την εν λόγω συμφωνία, επιτεύχθηκε η σύγκλιση σε δύο ακόμη θέματα: «Εκτός από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση (στο νέο σχήμα) θα υπάρχει ένα τουρκοκυπριακό ιδρυτικό κράτος, το οποίο θα έχει πολιτική ισότητα» και «παρθενόγένεση». Επίσης, οι Ελληνοκύπριοι δεν πραγματοποιούν αναφορά στην «εκ περιτροπής προεδρία» και στη «διασταυρωμένη ψήφισ». Ο κ. Αναστασιάδης και ο κ. Μαυρογιάννης προσπαθούν να καθυστερήσουν την έναρξη των συνομιλιών. Γι' αυτό τον λόγο εφευρίσκουν διάφορα εμπόδια.

Αδύνατη η επιστροφή των Βαρωσίων

—Τα Βαρώσια βρίσκονται για ακόμη μία φορά στο προσκήνιο. Ποια είναι η άποψή σας γι' αυτό το ζήτημα;

—Το συγκεκριμένο ζήτημα έχει έρθει στο προσκήνιο με πρωτοβουλία των Ελληνοκύπριων πολιτικών. Με αυτόν τον τρόπο επιχειρούν να απομακρύνουν την προσοχή των Ελληνοκυπρίων από τις διαπραγματεύσεις και την οικονομική κρίση. Προσωπικά, το ζήτημα των Βαρωσίων μου θυμίζει τα γεγονότα του Δεκεμβρίου του 1963. Τότε ήμουν μαθητής λυκείου. Θυμάμαι να κλαίω όταν πληροφορήθηκα τις δολοφονίες που διέπραξαν οι Ελληνοκύπριοι στο Καϊμακλί. Την ίδια περίοδο, σε πρωτοσέλιδο μιας ελληνοκυπριακής εφημερίδας εμφανίστηκε ο Νίκος Σαμφών, ο οποίος κρατούσε στο ένα χέρι του ένα περιστρόφο και στο άλλο μία τουρκική σημαία. Στη λεζάντα της εικόνας ξεκίριζε μία πρόταση: «Τα πήραμε με αίμα». Το 1968, ο Ραούφ Ντενκτάς ζήτησε από τον Γλαύκο Κληρίδη την επιστροφή του Καϊμακλίου στην τουρκοκυπριακή κοινότητα. «Το κατακτήσαμε με αίμα, θα το επιστρέψουμε μόνο με αίμα», ήταν η απάντησή του κ. Κληρίδη. Σήμερα, ο γνήτης της ελληνοκυπριακής κοινότητας, κ. Αναστασιάδης, αγνοεί το παρελθόν και απαιτεί την επιστροφή των Βαρωσίων. Είναι δυνατόν οι Τουρκοκύπριοι να ξεχάσουν τα βασάντους και να επιστρέψουν τα Βαρώσια ως κίνηση καλής θέλησης;

Test drive... Test price!

Cayenne
Platinum edition
από
€75.900

911 Carrera
από
€99.900

Cayman
από
€58.900

Boxster
από
€56.900

Panamera
από
€87.900

www.porsche.com.cy

Οι επιδόσεις και η οδική συμπεριφορά της νέας σειράς αυτοκινήτων Porsche θα σας αφήσουν άφωνους. Η συναισθηματική φόρτιση που νιώθετε, μόλις πάρετε θέση πίσω από το τιμόνι οποιουδήποτε μοντέλου Porsche, κάνει την οδηγική εμπειρία πραγματικά αξέχαστη.

Η κορυφαία τεχνολογία της Porsche επιτρέπει αξεπέραστες επιδόσεις αλλά ταυτόχρονα πολύ μειωμένες εκπομπές ρύπων. Αυτή η επαναστατική τεχνολογία δεν συνεισφέρει μόνο στο περιβάλλον αλλά και στη δραστηκή μείωση των δασμών.

Γι' αυτό, τώρα όλη η σειρά των αυτοκινήτων Porsche σε νέες, πολύ πιο ελκυστικές τιμές.

Σας περιμένουμε για ένα συναρπαστικό test drive!

PORSCHE
A.I.MOTOKINISI GROUP
PORSCHE CENTRE CYPRUS

Λεωκωσία:
Μεγάρων 15, Τ.Κ. 12773, CY 2032 Στρόβολος
Τηλ.: 7777 1 911, Φαξ: 7777 2 911
E-mail: info@porsche.com.cy

Λεμεσός:
Λεωφ. Αγίου Αθανασίου 58, CY 4201
Τηλ.: 25828911, Φαξ: 25828910
E-mail: info@porsche.com.cy

Εφραλτήριο στρατηγικής τα χημικά της Συρίας

Οι σχεδιασμοί της Λευκωσίας με φόντο τους διεθνείς συσχετισμούς δυνάμεων

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Από καιρό είχε διαφανεί πως η Κύπρος ήταν σε θέση, όχι απλώς να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση, από πλευράς της διεθνούς κοινότητας, της κρίσης στη Συρία, αλλά και να αξιοποιήσει την «ευκαιρία» στο πλαίσιο μιας ευρύτερης στρατηγικής που λαμβάνει πλέον πιο ρητή διατύπωση και πιο σαφή προσανατολισμό.

Η ύπαρξη του παγίου Σχεδίου Εστία, το οποίο αφορά στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας από τη Δημοκρατία, αποτέλεσε τον πρώτο βαθμό για την Κύπρο. «Είχαμε αποδείξει με μεγάλη επιτυχία κατά την κρίση του Λιβάνου πως η Κύπρος μπορεί να αντιμετωπίσει μία εκτεταμένη ανθρωπιστική κρίση», σχολίασε ανώτερος διπλωμάτης. Η επιτυχία με την οποία έγινε η υποδοχή των προσφύγων από τον Λίβανο πριν από μερικά χρόνια, αποτέλεσε απόδειξη πως η Κύπρος ήταν σε θέση να αναλάβει μία παρόμοια «αποστολή» με ευκολία.

Αξιοποίηση της ευκαιρίας

Την ίδια ώρα, από τη στιγμή που διαφάνηκε πως στη Συρία υπήρχε χρήση χημικών όπλων, αλλά και ενδεχόμενο στρατιωτικής παρέμβασης από τρίτες χώρες, η Κύπρος ανέπτυξε πλήρως τις δυνάμεις αεράμυνας, «όχι τόσο διότι υπήρχε κάποιος κίνδυνος, αλλά επειδή θέλαμε να δείξουμε πως στον δικό μας χώρο, δεν χρειαζόμαστε κανέναν να μας προστατέψει από μία δυναμική αμυντική ανάγκη». Το θέμα, όμως, δεν έμεινε ως εκεί. Η αεράμυνα προχώρησε ένα βήμα παραπάνω, με τη συνεργασία των κυπριακών ενόπλων δυνάμεων με τις αντίστοιχες άλλων

γειτονικών κρατών, με σκοπό την από κοινού αντιμετώπιση των οποίων κινδύνων. Παρόλο που δεν υπήρξε ποτέ άμεσος κίνδυνος για την Κύπρο, θεωρήθηκε η ευκαιρία ως πολύ «γλυκιά» για να περάσει ανεκμετάλλευτη, με την Κύπρο να επιδεικνύει, τόσο την ακεραιότητα και ικανότητα να συνεργαστεί με γείτονες.

Πέρα από τα μηνύματα που έστειλε η Κύπρος στο συγκεκριμένο επίπεδο, άρχισε ταυτόχρονα και έντονη δράση με στόχο να επεκταθεί αυτός ο ρόλος της Δημοκρατίας. Παρόλο που η ανθρωπιστική στήριξη αποδεικνύεται στο προβλεπόμενο μέλλον ως απαραίτητη, στο ΥΠΕΞ σκέφτηκαν μία άλλη επιτυχία των τελευταίων ετών – την αξιοποίηση της Κύπρου ως βάσης για τις επεξεργασίες του πυρηνικού προγράμματος του Ιράκ, με την εγκατάσταση εδώ της ομάδας του Χανς Μπλιξ. Από τον Σεπτέμβριο, οι επαφές διπλωματών με τις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Ρωσία, στήριξαν και τις πιο «αναμενόμενες» επαφές με τον ίδιο τον Οργανισμό για την Απαγόρευση Χημικών Όπλων (ΟΑΧΟ) και την ίδια τη Γενική Γραμματεία του ΟΗΕ.

«Σε όλες τις επιλογές που είχε μπροστά της η διεθνής κοινότητα, η Κύπρος είχε ρόλο, πριν αυτές αποφασιστούν», σχολίασε διπλωμάτης στην «Κ». Πάντως, στην όλη προσπάθεια να αναλάβει η Κύπρος (αντί για την άλλη φυσιολογική επιλογή, εκείνη της Τουρκίας) το αρχηγείο της αποστολής του ΟΑΧΟ στην Τουρκία, σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν και οι ήδη καλές σχέσεις της Λευκωσίας με τον Οργανισμό. Η διεξαγωγή της 7ης συνάντησης των Ασιατικών Κρατών Μελών του ΟΑΧΟ στην Κύπρο την περασμένη άνοιξη,

Το μήνυμα που φεύγει από το Υπουργείο Εξωτερικών προς πάσα κατεύθυνση, με αφορμή και τα γεγονότα στη Συρία, είναι ότι η Κύπρος είναι η μοναδική χώρα στην περιοχή, με εξαίρεση το Ισραήλ, της οποίας η εξωτερική πολιτική είναι προβλέψιμη και αξιόπιστη.

Οφέλος και στο Κυπριακό

Το μήνυμα που λαμβάνει η διεθνής κοινότητα σχετικά με τη ρητή πλέον στρατηγική της Λευκωσίας, δεν είναι καθόλου άσχετο και με τις εξελίξεις στο Κυπριακό. Πίσω από τις επί μέρους συζητήσεις για τις πιεσές του Κυπριακού, το μήνυμα που δίνεται σε ξένους διπλωμάτες είναι πως από τη στιγμή που η μελλοντική στάση των άλλων γειτόνων της Κύπρου δεν μπορεί να κριθεί ως βέβαιη και σταθερή, το ασφαλέστερο τους «στοίχημα» είναι η Κύπρος. Νοούμενο, ωστόσο, πως θα υπάρξει μία Κύπρος πρακτικά και ουσιαστικά αυτόνομη, στην οποία δεν θα έχουν ισχυρές προσβάσεις και παρεμβάσεις άλλα κράτη. Προφανώς, το στοίχημα αυτό αφορά ιδιαίτερα και στον ρόλο της Τουρκίας στη μετά-τη-λύση Κυπριακή Δημοκρατία. Το μήνυμα αυτό φανερώνει πως βρίσκει σημαντική ανταπόκριση σε ξένους διπλωμάτες, με πηγές της «Κ» να σχολιάζουν θετικά τον δυνητικό ρόλο της Κύπρου ως διαμεσολαβητή, αλλά και ως κράτος με προβλέψιμη στάση σε θέματα τρομοκρατίας και ειρηνεύσεως στην ανατολική Μεσόγειο και την ευρύτερη Μέση Ανατολή. Πίσω από αυτές τις διαπιστώσεις των ξένων διπλωματών, προκύπτουν, προφανώς, ζητήματα περί ομοσπονδίας που σχετίζονται με το τελικό ύψος που θα έχει η κυριαρχία της νέας ομοσπονδιακής κυβέρνησης, όπως αυτή θα προκύψει μετά τη λύση.

ήταν μόνο μία πλευρά αυτών των σχέσεων. Ενώ το σχετικό ψήφισμα του ΟΗΕ (ΣΑ 2118) εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας στα τέλη Σεπτεμβρίου, από τις 3 Οκτωβρίου είχε ήδη γίνει ολοκληρωμένη ενημέρωση των διαφόρων κρατικών αρχών (Τμήμα Μετανάστευσης, Αστυνομία, Τελωνείο κοκ.) για τις διευθετήσεις που χρειαζόνταν για την εξυπηρέτηση των 100 περίπου μελών της αποστολής του ΟΑΧΟ στην Κύπρο. «Η γρήγορη αντίδραση

από πλευράς της Δημοκρατίας, με την οποία αποκτάσαμε ρόλο σε όλα τα σενάρια για τη Συρία, αλλά και με την οποία επιδείξαμε πως είμαστε έτοιμοι να αναλάβουμε με επιτυχία τον οποίο ρόλο, ήταν κρίσιμης σημασίας για την αναβάθμιση της Κύπρου στην περιοχή», σύμφωνα με υψηλόβαθμο διπλωμάτη.

Βάσει σχεδιασμού

Όλα αυτά καθόλου άσχετα δεν είναι και με τις γενικότερες εξελίξεις

στην περιοχή. Πέρα από την κρίση στη Συρία, υπάρχει σωρεία ανοικτών πηγών στην περιοχή: Από το ζήτημα του Ιράν και τις εντάσεις με τη Σαουδική Αραβία, το κούρδικό με Ιράκ, Συρία και Τουρκία, το ίδιο το Ιράκ, τη συνεχιζόμενη αστάθεια στον Λίβανο, αλλά και τα παραδοσιακά επί μέρους προβλήματα του Μεσανατολικού. Μοναδική εξαίρεση, προς το παρόν πάντα, αποτελεί η νέα κυβέρνηση στην Αίγυπτο, με την οποία, Ισραήλ και ΗΠΑ, αισθάνονται τώρα πως «μπορούν να συνεργασθούν». Όλα αυτά τα ζητήματα είναι καταφανώς αλληλένδετα, ενώ την ίδια στιγμή πρέπει να σημειωθεί και η αμνηστία των Αμερικανών σχετικά με την κατάσταση στην Τουρκία, όπου η παντοκρατορία του Ερντογάν είναι πλέον υπό αμφισβήτηση και το πολιτικό μέλλον της χώρας δεν είναι ακόμα σαφές. Ήδη, οι ΗΠΑ συζητούν με αμνηστία, σε ακαδημαϊκό και πολιτικό επίπεδο, το ενδεχόμενο μιας νέας περιόδου πολιτικής ρευστότητας στην Τουρκία τα επόμενα χρόνια, γεγονός που προκαλεί ανησυχία σχετικά με το πόσο αξιόπιστος εταίρος θα είναι η γειτονική χώρα.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, και κεφαλαιοποιώντας παλαιότερες επιτυχίες (π.χ. κρίση του Λιβάνου, πυρηνικά του Ιράκ) αλλά και συνεχιζόμενες προσπάθειες (συνεννόηση με Αίγυπτο και διαβουλεύσεις με Λί-

βανο για την ΑΟΖ), στο ΥΠΕΞ αισθάνονται πως είναι σε θέση να στείλουν ένα σαφές μήνυμα προς τη διεθνή κοινότητα. Η Κύπρος είναι η μοναδική χώρα στην περιοχή, με εξαίρεση το Ισραήλ, της οποίας η εξωτερική πολιτική είναι προβλέψιμη και αξιόπιστη. Σε βάθος χρόνου, δεν αναμένονται ριζικές αλλαγές στον προσανατολισμό της Κύπρου ως προς τη στάση της απέναντι στα μεγάλα ζητήματα της περιοχής.

Την ίδια ώρα, η Κύπρος διατηρεί καλές σχέσεις με τη Ρωσία, κάτι που έχει μεγάλη αξία για τους δυτικούς διπλωμάτες. Οι δε σχέσεις με τον αραβικό κόσμο αποτελούν σημαντικό πλεονέκτημα, αφού η Κύπρος είναι ίσως ο μοναδικός παίκτης με «ανοικτή γραμμή» επικοινωνίας με τον αραβικό κόσμο, χωρίς όμως την παραμικρή υποψία για στήριξη της τρομοκρατίας. Ακόμα και η Ιορδανία, ο στενότερος συνεργάτης των Δυτικών στην περιοχή, δεν μπορεί να θεωρηθεί μία απόλυτα βέβαιη επιλογή σε βάθος χρόνου, αφού το καθεστώς είναι εκ φύσεως ασταθές.

Αυτή η θέση δεν είναι καινούργια, η κυπριακή διπλωματία έχει πολλές φορές προβάλει αρκούντως εμπεριστατωμένα αυτό το επιχειρήμα. Ωστόσο, αναδεικνύεται πλέον η βασική γραμμή της κυπριακής διπλωματίας, με πολλές επί μέρους κινήσεις που αποσκοπούν στην κεφαλαιοποίηση αυτού του ρόλου.

Ο εφιάλτης της προδοσίας και του πολέμου

Εξομολογήσεις και περιγραφή μιας εμπειρίας από τον συγγραφέα Ανδρέα Σαμουήλ

Της ΟΛΓΑΣ ΣΕΛΛΑ

Είναι πολλές πλέον οι μαρτυρίες ανθρώπων που πήραν μέρος σε κάποια συγκλονιστική στιγμή της Ιστορίας. Η δημοσία εξιστόρησή τους δεν προσθέτει μόνο στο ψηφιδωτό της γενικής ιστορίας, δίνει τη δυνατότητα και στους υπόλοιπους να κατανοήσουν, μέσω από προσωπικές εξομολογήσεις, την εποχή, τις συνθήκες, τον ανθρώπινο παράγοντα. Ένα τέτοιο βιβλίο είναι και το «Κερύνηια, ώρα μηδέν – Ο χαμένος πόλεμος του 1974» του Ανδρέα Σαμουήλ, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Πατάκης» στα ελληνικά (στην Κύπρο είχε κυκλοφορήσει ως αυτοέκδοση δύο-τρία χρόνια πριν με τίτλο «Καλημέρα ήλιε»).

«Με συνέπαιρνε εκείνο το τραγούδι του Μάνου Λοιζου. Όταν ήμουν στις δύσκολες ώρες, γιατί πέρασα πολύ δύσκολες ώρες, μου ερχόταν αυτό το τραγούδι, με αναζωογονούσε, γιατί το ήθιμό μου ήταν στο μηδέν», μου είπε στην τηλεφωνική επικοινωνία που είχαμε. Ο Ανδρέας Σαμουήλ ζει στις Βρυξέλλες τα τελευταία επτά χρόνια, συνοδευόμενος τη σύζυγό που είναι υπάλληλος της Ε.Ε. Πηγαίνω έφραξε, βέβαια, στην Κύπρο. Αλλάωστε εκεί έζησε όλα τα χρόνια της ζωής του, υπάλληλος στο υπουργείο Εργασίας. «Εκεί γνώρισα τη γυναίκα μου, τη Λένια. Ύστερα από λίγο παντρευτήκαμε». Πριν από την εισβολή. Δούλεψε όλα τα χρόνια της ζωής του στη δημόσια διοίκηση

της Κύπρου, στην Αρχή Βιομηχανικής Καταστάσεως Κύπρου, «έναν μικραποικιακό οργανισμό, αυτόν που στην Ελλάδα λέτε ΔΕΚΟ», έναν οργανισμό που καταπίναται με την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Αφηρημένη, όπως λένε στην Κύπρο τη συνταξιοδότηση, το 2004, δούλεψε κάποιο διάστημα ως δικηγόρος, αφού Νομικά είχε σπουδάσει πρώτα, στην Αθήνα, την ταραγμένη και γοητευτική δεκαετία του '60.

Εγκλωβισμένος

Ο Ανδρέας Σαμουήλ είναι ένας από τους πολλούς Κυπρίους που επιστρατεύτηκαν με την εισβολή. Είναι όμως ένας από τους λίγους, περίπου 1.000 άτομα, που έμειναν εγκλωβισμένοι στο ξενοδοχείο της Κερύνηιας «Dome», ένα «περικυκλωμένο, αυτοδιοικούμενο στρατόπεδο συγκέντρωσης», για αρκετό καιρό. Ένα ιστορικό ξενοδοχείο, που ίδρυσε ο Κώστας Κατσέλλης και έβαλε από νωρίς την Κερύνηια στον τουριστικό χάρτη της Μεσογείου. «Στο βάθος του σαλονιού, προς την πλευρά της θάλασσας, υπήρχουν μεγάλες τζαμόπορτες. Σχηματίζεται έτσι μια τζαμαρία που αφήνει να μπαίνει στον χώρο άπλετο φως μέσα από τις λεπτές κουρτίνες. Μερικά δωμάτια προς το δυτικό μέρος του ξενοδοχείου κρέμονται κυριολεκτικά πάνω από το νερό». Ετσι περιγράφει την πρώτη εικόνα του από το θρυλικό και ιστορικό «Dome», που είναι πάντα εκεί, στην ακτή Κίμωνος στην Κερύνηια.

Μια φωτογραφία από το προσωπικό αρχείο του Ανδρέα Σαμουήλ. Στρατιώτης (πρώτος από αριστερά, καθιστός), στην Εθνική Φρουρά, το 1969. Λίγα χρόνια αργότερα έζησε τον πόλεμο στο πελάι του. Αυτό αφηγείται στο βιβλίο του «Κερύνηια, ώρα μηδέν».

«Ήταν σαν να πολεμίσουμε με τα χέρια μας δεμένα πισθάγκωνα. Κι αυτό άφησε σε όλους μας βαθιά κι ανεπανόρθωτα ψυχικά τραύματα».

Εχω πολλά να ρωτήσω τον Ανδρέα Σαμουήλ, τόσο για την προσωπική του εμπειρία όσο και για τη ματιά του στο άλυτο, πάντα, κυπριακό πρόβλημα.

Δεν κρύβει ότι πάντα σκέφτονταν τα χειρότερα στην Κύπρο. «Ανησυχία δεν έπαψε ποτέ να υπάρχει στην Κύπρο. Από το 1950 και εδώ δεν γνωρίσαμε ούτε μια στιγμή ηρεμίας. Σε όλη αυτή τη μακρά περίοδο υπήρξε έκρυθμη η κατάσταση με ένοπλη δράση, απαγ-

ωνισμούς, βομβιστικές επιθέσεις, θανάτους, τραυματισμούς, εκτελέσεις, κάθε λογής λαϊκές κινητοποιήσεις, διακοινωνικές ταραχές και, ακόμα, τη σταδιακή δημιουργία των τουρκοκυπριακών θυλάκων, που ήταν βέβαια από πολύ νωρίς προγραμματισμένη. Με όλα τούτα να συμβαίνουν σε μια μακρά περίοδο 20 ετών, χωρίς να υπάρχει η παραμικρή ένδειξη ότι τα πράγματα θα έμπαιναν σε μια πορεία ομαλότητας, εθνικής σωφροσύνης και αμοιβαίας κατανόησης και προσέγγισης, και έχοντας υπόψη τις δεδηλωμένες βλέψεις της Τουρκίας για να βάλει χέρι στην Κύπρο, ήταν ποτέ δυνατόν να μην ανησυχούμε ότι τα πράγματα θα στράβωναν επικίνδυνα και ότι θα είχαμε και χειρότερες μέρες;», απαντά.

Κάθαρση

Όπως δεν κρύβει και όσα κουβαλάει όποιος έχει πάρει μέρος σ' έναν πόλεμο: «Ο στόχος του πολέμου είναι η καταστροφή του αντιπάλου, η άλωση, η κατάκτηση και η δόωση. Με αυτά τα στοιχεία και με πολλά άλλα -ίσως και χειρότερα- που κρύβονται πίσω τους, ο πόλεμος αφήνει στο διάβα του μόνο τραγωδίες και βαθιά ψυχικά τραύματα».

«Ο πόλεμος που ζήσαμε στην Κύπρο το 1974 είχε ακόμα ένα στοιχείο που πολλαπλασίασε τα κακά. Ήταν ένας προδομένος πόλεμος. Όσοι πολέμησαν σ' αυτόν, αλλά κι όλος ο κόσμος, πληγήκαν και πληγήθηκαν βάνουσα από τη διαπι-

στωση αυτή. Ήταν σαν να πολεμήσαμε με τα χέρια μας δεμένα πισθάγκωνα. Κι αυτό άφησε, σε όλους μας, βαθιά κι ανεπανόρθωτα ψυχικά τραύματα. Προσωπικά με άλλαξε πολύ αυτή η εμπειρία. Από τότε βλέπω διαφορετικά τον κόσμο και αξιολογώ με άλλο τρόπο αυτά που συμβαίνουν. Μπορώ να πω ότι τότε μόνον ξεπεράσα, σε κάποιο βαθμό, το σοκ του πολέμου όταν έγραφα την ιστορία που είχα και που ήθελα τόσο πολύ να πω, 37 ολόκληρα χρόνια μετά».

Ο Ανδρέας Σαμουήλ πήγε μόνο μία φορά στην Κερύνηια μετά το '74, από τότε που άνοιξαν τα οδοφράγματα. «Πήγα γιατί ο γιος μου, ο Δημήτρης, που τώρα είναι 40 χρόνων, ήθελε, όταν διάβασε το βιβλίο, να δει όλα αυτά που περιγράφο. Αλλά ήταν μια άλλη Κερύνηια. Πάρτε την Αθήνα για παράδειγμα. Την έζησα 1963 με 1968. Ήταν μια ρομαντική εποχή, μια ήρεμη Αθήνα, με τα ταβερνάκια, με μπουτά, με καλοκαιρινά σινεμά. Όταν μετά ξαναγύρισα το 1989, βρήκα μια πολύ διαφορετική εικόνα, ο κόσμος πολύ πιο σιτισμένος, στρεσορριζωμένος, και είπα δεν είναι αυτή η Αθήνα μου».

Όμως αυτό ακριβώς φαίνεται ότι επιδιώκει με το γράψιμο, αφού ήδη ο Ανδρέας Σαμουήλ ετοιμάζει το δεύτερο βιβλίο του, με θέμα τη ζωή της Κύπρου από το 1944, όταν γεννήθηκε, μέχρι το 1960. «Ίσως για τον σημερινό αναγνώστη δεν έχουν ενδιαφέρον, αλλά ήταν μια εντελώς διαφορετική εποχή και θέλω να την καταγράψω».

Το κάπνισμα 20 τσιγάρων την ημέρα αυξάνει κατά 1% τον κίνδυνο κάθε χρόνο για ανάπτυξη της Χρόνιας Αποφρακτικής Πνευμονοπάθειας. Ένα μεγάλο ποσοστό των ασθενών με ΧΑΠ (το οποίο εκτιμάται γύρω στο 51,7%) παραμένει αδιάγνωστο. Επιπλέον, πολλά άτομα, στα οποία έγινε η διάγνωση, δεν λαμβάνουν σωστή θεραπεία.

Ένοχο το κάπνισμα και όχι μόνο

Τι είναι η Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια (ΧΑΠ), τα συμπτώματά και η αντιμετώπισή της;

Του Δρα **ΑΝΔΡΕΑ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ**

Η Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια (ΧΑΠ) είναι μία πάθηση των πνευμόνων η οποία προκαλεί δυσκολία στην αναπνοή. Οι ασθενείς με ΧΑΠ παρουσιάζουν στενότερους και κατεστραμμένους αεραγωγούς (οι σωλήνες μεταφοράς του αέρα εντός των πνευμόνων). Έτσι παρουσιάζουν χρόνια δύσπνοια και κούραση. Η ΧΑΠ μπορεί να αποτελέσει σοβαρότατο πρόβλημα για την υγεία. Ίσως η νόσος να είναι πιο γνωστή στο ευρύ κοινό ως «χρόνια βρογχίτιδα» ή «εμφύσημα». Αυτές ουσιαστικά είναι οι δύο μορφές της νόσου με τις οποίες εκδηλώνεται. Παρουσιάζει παγκοσμίως σημαντικά δυσμενή αποτελέσματα, τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Η σοβαρότητα της νόσου αυξάνει με την αύξηση της ηλικίας, ενώ τα άτομα με ΧΑΠ πολύ συχνά πάσχουν και από καρδιαγγειακά προβλήματα, οστεοπόρωση, κατάθλιψη και σακχαρώδη διαβήτη.

Υπολογίζεται ότι στην Κύπρο πάσχει από τη νόσο γύρω στο 4,9% των καπνιστών σύμφωνα με τα αποτελέσματα παγκύπριες μελέτης που διεξήχθη από το 2008 μέχρι το 2012 (1). Δυστυχώς, ακόμη και σήμερα, ένα μεγάλο ποσοστό των ασθενών με ΧΑΠ παραμένει αδιάγνωστο, το οποίο εκτιμάται γύρω στο 51,7%. Επιπλέον, πολλά άτομα στα οποία τέθηκε η διάγνωση, δεν λαμβάνουν σωστή θεραπεία. Σύμφωνα με την ίδια εργασία, το κάπνισμα ενός πακέτου τσιγάρων την ημέρα, βρέθηκε ότι αυξάνει κατά 1% το σχετικό κίνδυνο κάθε χρόνο, για ανάπτυξη της ΧΑΠ. Έτσι, αναδεικνύεται η ανάγκη εφαρμογής παρεμβάσεων κυρίως σε επίπεδο κοινωνίας (εκπαίδευση των ασθενών στην πρόληψη, έγκαιρη αναγνώριση των συμπτωμάτων της νόσου και έγκαιρη αναζήτηση θεραπειών από ειδικό πνευμονολόγο).

Προδιαθεσικοί παράγοντες

Παρά το γεγονός ότι το κάπνισμα είναι ο καλύτερος μελετημένος παράγοντας κινδύνου για ανάπτυξη ΧΑΠ, δεν είναι ο μοναδικός. Είναι γνωστό ότι η νόσος δύναται να αναπτυχθεί και σε άτομα που δεν έχουν καπνίσει ποτέ στη ζωή τους. Φαίνεται, λοιπόν, ότι η ΧΑΠ εκδηλώνεται όταν περιβαλλοντικοί παράγοντες επιδρούν σε ιδιοσυγκρασιακούς παράγοντες. Παράδειγμα αυτού, είναι το γεγονός ότι ανάμεσα σε άτομα με το ίδιο γενετικό ιστορικό, κάποιοι θα εκδηλώσουν τη νόσο, με βάση τη γενετική τους προδιάθεση, ενώ κάποιοι δεν θα νοσήσουν ποτέ. Ειδικότερα, ανά-

Υπολογίζεται ότι στην Κύπρο πάσχει από τη νόσο γύρω στο 4,9% των καπνιστών

μεσα στους περιβαλλοντικούς παράγοντες συγκαταλέγονται το κάπνισμα, η έκθεση σε οργανικές και ανόργανες σκόδες, σε χημικούς παράγοντες και καπνούς συνήθως στο πλαίσιο της επαγγελματικής ενασχόλησης, η ατμοσφαιρική ρύπανση, το μαγείρεμα και η θέρμανση στο σπίτι με τη χρήση καύσιμων βιομάζας (ξύλο, κάρβουνο). Στους ιδιοσυγκρασιακούς παράγοντες ανήκουν η ηλικία, το άρρεν φύλο, η έλλειψη α1-αντιθρυσίνης και η βρογχική υπεραντιδραστικότητα.

Τα συμπτώματα

Αρχικά, μπορεί κάποιος να μην παρουσιάζει καν συμπτώματα γι' αυτό και μπορεί η νόσος να μένει αδιάγνωστη για αρκετό καιρό. Αργότερα όμως, κι όσο η νόσος προχωρά μπορεί να εμφανιστούν τα ακόλουθα:

- **Δυσκολία** στην αναπνοή – δύσπνοια κυρίως κατά τη σωματική δραστηριότητα.
- **Συριγμός** – ένας ήχος όπως το σφύριγμα κατά τη διάρκεια της αναπνοής.
- **Βήχας** και παραγωγή φλεγμάτων – πτυέλων.

Πώς γίνεται η διάγνωση

Απαραίτητη εξέταση για να διαγνωστεί η νόσος, με βάση τις διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες, είναι η σπιρομέτρηση. Κατά τη σπιρομέτρηση ο εξεταζόμενος φυσάει μέσα στο σπιρόμετρο που είναι ένα ειδικό όργανο που μοιάζει με σωλήνα. Αρχικά, αξιολογούνται ο όγκος αέρα που φυσάει το άτομο κατά το πρώτο δευτερόλεπτο (FEV1) καθώς και ο συνολικός όγκος αέρα

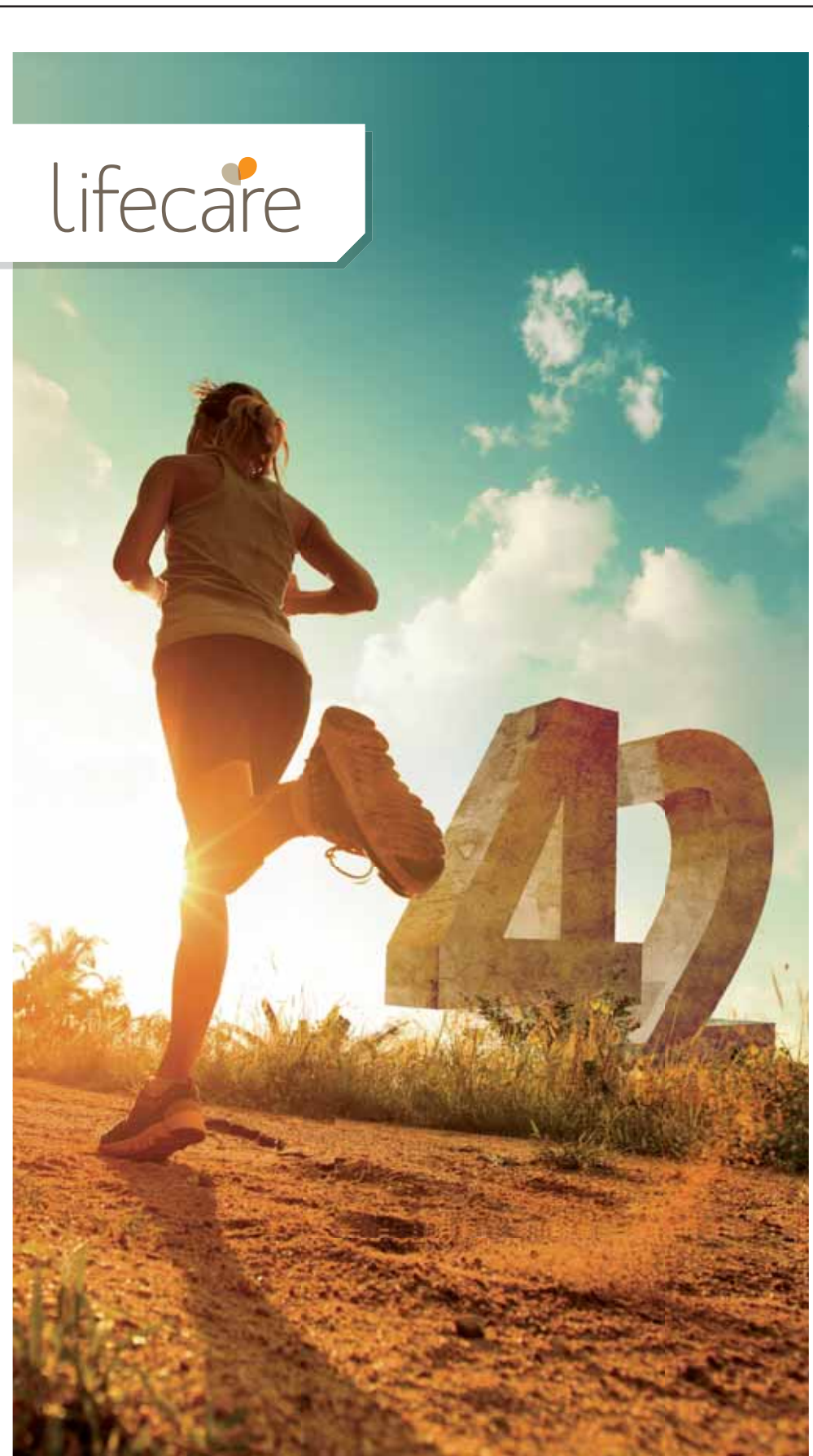
που εκπνέει (FVC). Έτσι, υπολογίζεται ο λόγος (FEV1)/(FVC) ο οποίος στους ασθενείς με ΧΑΠ είναι μικρότερος του 70%. Για τη σταδιοποίηση του βαθμού σοβαρότητας της νόσου, συμπληρώνονται ειδικές κλίμακες συμπτωμάτων από τον πνευμονολόγο και ακολούθως ο κάθε ασθενής κατατάσσεται σε μία από τις εξής κατηγορίες: ήπια, μέτρια, σοβαρή, πολύ σοβαρή ΧΑΠ. Η κατάταξη αυτή είναι σημαντική διότι για παράδειγμα, διαφορετική θεραπεία θα λάβει κάποιος με ήπια ΧΑΠ σε σχέση με κάποιον που έχει πολύ σοβαρή νόσο.

Ποια είναι η θεραπεία

Άκρως σημαντική παρέμβαση θεωρείται η διακοπή καπνίσματος. Αυτή μπορεί να επιτευχθεί με συμπεριφορικές παρεμβάσεις σε συνδυασμό με φαρμακευτική αγωγή. Ο εμβολιασμός κατά του ιού της γρίπης μία φορά ετησίως και κατά του πνευμονιόκοκκου στα άτομα με ΧΑΠ άνω των 65 ετών, βρέθηκε ότι μειώνουν τις μελλοντικές παροξύνσεις της νόσου. Επιπλέον, σήμερα υπάρχουν πλέον εξειδικευμένες θεραπείες για τη νόσο, που λαμβάνονται διά εισπνοής μέσω σπρέι ή άλλων συσκευιών (νεφλοποιητές). Ανάλογα με το βαθμό σοβαρότητας της νόσου όπως προαναφέρθηκε προηγουμένως, ο πνευμονολόγος είναι σε θέση να γνωρίζει ποια ακριβώς εισπνεόμενα είναι κατάλληλα για τον κάθε ασθενή ξεχωριστά. Στα τελικά στάδια της νόσου και στα άτομα που παρουσιάζουν αναπνευστική ανεπάρκεια το οξυγόνο κρίνεται απαραίτητο. Επιπλέον, μέσω ειδικών προγραμμάτων αποκατάστασης οι ασθενείς μαθαίνουν τεχνικές αναπνοής, λαμβάνουν ψυχολογική υποστήριξη και συμμετέχουν σε προγράμματα γυμναστικής με ειδικές σωματικές ασκήσεις για τόνωση των μυών τους. Σπανιότερα, σε ειδικές περιπτώσεις όπου οι βλάβες των πνευμόνων είναι πολύ εντοπισμένες, άτομα που πάσχουν από πολύ σοβαρή ΧΑΠ ενδεχομένως να υποβληθούν σε χειρουργική αφαίρεση των πλέον κατεστραμμένων τμημάτων των πνευμόνων τους.

Βιβλιογραφία: 1. Andreas G. Zachariades, Theodora Zachariadou, Tonina Adamide, Urania Anagnostopoulou, Andreas Georgiou, Konstantinos I. Gourgoulis, «Prevalence of Chronic Obstructive Pulmonary Disease in Cyprus: A Population-Based Study», COPD 2012: 9:1-9

Ο Δρ Ανδρέας Ζαχαριάδης είναι μέλος της Πνευμονολογικής Εταιρείας Κύπρου.

Κάλυψη για 42 σοβαρές ασθένειες με μηνιαίο ασφάλιστρο από €10.

Η EuroLife με το σχέδιο Lifecare βρίσκεται δίπλα σας, προσφέροντας σας κάλυψη για 42 σοβαρές ασθένειες με μηνιαίο ασφάλιστρο από €10.

Το Lifecare, απευθύνεται σε άτομα από 18 μέχρι 55 ετών και καλύπτει τις συχνότερες σοβαρές ασθένειες όπως τον καρκίνο, το έμφραγμα μυοκαρδίου και το εγκεφαλικό, καθώς επίσης και μια σειρά από καρδιαγγειακές, νευρολογικές ασθένειες, ασθένειες οργάνων, ανικανότητες και αναπηρίες. Με τη διάγνωση μίας από τις 42 καλυπτόμενες σοβαρές ασθένειες σας καταβάλλεται εφάπαξ το ποσό που έχετε επιλέξει για κάλυψη.

Επιλογές για τις δικές σας ανάγκες:

- Κάλυψη από €10.000 μέχρι και €100.000.
- Μέγιστη διάρκεια του σχεδίου μέχρι τα 65α γενέθλια του ασφαλισμένου με δυνατότητα 5ετους παράτασης.
- Δυνατότητα προσθήκης ωφελήματος για απαλλαγή πληρωμής ασφαλιστρου σε περίπτωση ολικής ανικανότητας για εργασία.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους όρους και προϋποθέσεις της Σύμβασης, την πλήρη περιγραφή των καλυπτόμενων ασθενειών και το κόστος του μηνιαίου ασφαλιστρου για το ύψος της κάλυψης σύμφωνα με την προσωπική σας επιλογή, επισκεφτείτε την ιστοσελίδα www.eurolife.com.cy ή επικοινωνήστε με τον Ασφαλιστικό μας Σύμβουλο και το Κέντρο Εξυπηρέτησης στο 8000 8880.

EuroLife
ασφάλεια

Το σχέδιο ανήκει στον κλάδο ζωής.
EuroLife Ltd, Διεύθυνση Κεντρικών Γραφείων: EuroLife House, Έβρου 4, 2003 Στρόβολος, Λευκωσία,
τηλ: 22 124000, φαξ: 22 341090, www.eurolife.com.cy, Γραμμή Επικοινωνίας 8000 8880

Το «αόρατο χέρι» σπρώχνει στον γκρεμό

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Ενα «αόρατο χέρι» μοιάζει να σπρώχνει τη χώρα στον γκρεμό κάθε τόσο. Και αυτό είναι πλέον πολύ επικίνδυνο, γιατί καμία χώρα δεν αντέχει να φλερτάρει για τόσα πολλά χρόνια με την καταστροφή περπατώντας συνεχώς δίπλα ακριβώς στον γκρεμό.

Οι συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί παραπέμπουν στη δεκαετία του 1960 και σε περιόδους ανωμαλίας στη χώρα. Τρομοκρατία και πολιτικές δολοφονίες, πόλεμοι συμφορώντων και παρακρατικών φραζιών, σκάνδαλα, απ' όλα έχουμε αυτή την πε-

Αν και τώρα δεν καταλάβουν όλοι την ανάγκη της μεγάλης εθνικής συνεννόησης, κάθε πρόβλεψη για το πού σταματάει αυτός ο κατήφορος είναι παρακινδυνευμένη.

ρίοδο. Οι πολιτικοί, που υποτίθεται ότι εκπροσωπούν το αστικό καθεστώς, επίσης θυμίζουν τις έριδες και τις άσκοπες συνωμοσίες που χαρακτηρίζαν εκείνες τις εποχές. Με τη μόνη διαφορά, πως στις περισσότερες περιπτώσεις μοιάζουν με ηθοποιούς σε πολύ κακό ερασιτεχνικό φίλμ όταν τους συγκρίνει κανείς με τους προδικτατορικούς πολιτικούς. Θεοσίοι, που να μπορούν να συγκρατούν τη χώρα, επίσης δεν υπάρχουν. Τα εγχώρια και εντόπια κέντρα εξουσίας που πρωταγωνίστησαν στο παρελθόν δεν υπάρχουν ή δεν δραματίζουν κανέναν ρόλο, παρά μόνο στην αρωστημένη φαντασία των οπαδών των θεωριών συνωμοσίας. Το αποκαλούμενο κατεστημένο δεν ξέρει τι θέλει και παίζει παράλογα και επικίνδυνα προσωπικά παιχνίδια που συμβάλλουν στο τέλμα.

Ποιο μπορεί, λοιπόν, να είναι

αυτό το αόρατο χέρι που μας σπρώχνει με τόση επιμονή στον γκρεμό; Μακάρι να ήταν ένα κέντρο ή ένας άνθρωπος για να μπορέσουμε να τον δείξουμε. Εδώ «συνεργάζονται» τυχαία, αλλά άψογα, εντελώς παράταιρες δυνάμεις και άνθρωποι. Ο παράφρων εμμονικός τρομοκράτης κάνει τη θεαματική του επανεμφάνιση με τις προκθεσινές δολοφονίες. Οι αστοί πολιτικοί υπονομεύουν την κυβέρνηση, γιατί ονειρεύονται ότι μπορεί να καθίσουν οι ίδιοι στον θρόνο, έστω και πάνω στα ερείπια. Η τρικόικη πιέζει μέχρι τα άκρα, αγνοώντας τους πραγματικούς κινδύνους έκρηξης ή κατάρρευσης. Κάποιοι άλλοι θέλουν να σβήσουν τις αμαρτίες τους, πλασάροντας μυθώδεις θεωρίες συνωμοσίας ως πραγματικά ιστορικά στοιχεία. Ορισμένα κέντρα συνεχίζουν το... βιολί τους λειτουργώντας σαν το λόμπι της δραχμής, σπρώχνοντας συνεχώς στην κατεύθυνση της διάλυσης και της αποσύνθεσης του πολιτικού σκηνικού. Ονειρεύονται, άραγε, ότι έτσι θα τους χαρισθούν τα δάνειά τους ή ότι θα λειτουργούν πλέον κανονικά ως τριτοκοσμικοί ολιγάρχες άνευ αντιπάλου; Κανείς δεν μπορεί να ξέρει ποιος θέλει τι μέσα σε αυτό το σκοτεινό και απόλυτα τοξικό σκηνικό. Ο τρομοκράτης προφανώς δεν έχει γνωρισθεί ποτέ με κάποιον εκπρόσωπο του λόμπι της δραχμής, αλλά όλοι μαζί σπρώχνουν όσο μπορούν στην ίδια κατεύθυνση.

Θα χρειασθεί πολύ μεγάλη ψυχραιμία και υπευθυνότητα για να αποφύγουμε μεγαλύτερες περιπέτειες, περισσότερο αίμα και μια καταστροφή με ανυπολόγιστες οικονομικές ή εθνικές συνέπειες. Γινόμαστε χρόνια τώρα μονότονοι, ενδεχομένως και γραφικοί, αλλά αν και τώρα δεν καταλάβουν οι πολιτικοί μας και όλοι όσοι έχουν επιρροή σε αυτό τον τόπο την ανάγκη της μεγάλης εθνικής συνεννόησης, κάθε πρόβλεψη για το πού σταματάει αυτός ο κατήφορος είναι παρακινδυνευμένη.

Στη δίνη της κατασκοπείας

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΥΡΑΝΙΑΗ**

Την εποχή του Ψυχρού Πολέμου, όταν ο κόσμος ήταν διαιρεμένος σε δύο μάλλον ασφαλή ως απειδείχθη αντίπαλα στρατόπεδα, οι υπηρεσίες πληροφοριακής δράσεως, κυρίως των μεγάλων δυνάμεων, περιβάλλονταν από ένα μύθο, από ένα αδιαπέραστο μυστήριο. Εξοχα τα μυθιστορήματα που εγγράφισαν, οι κινηματογραφικές ταινίες, οι επιτυχίες που ουδέποτε δημοσιοποιούντο στις λεπτομέρειές τους, οι αυτομολήσεις «πρακτόρων», ο πόλεμος στο λυκόφως, που είχε πάντα επίκεντρο τον άνθρωπο, τον αφανή, άγνωστο ήρωα.

Με την «αποκάλυψη» της παρακολούθησης των συνομιλιών των πρέσβων των ΗΠΑ στην Αθήνα και στην Αγκυρα, σε κάποια φάση που ασκούσε το αξίωμα του υπουργού Εξωτερικών -κάπου ανάμεσα στο 1996 και 1999- ο κ. Θεόδωρος Παγκαλός μας επανέφερε στον παλιό καλό καιρό των κατασκοπιών. Επακολούθησαν το χάος, οι κραυγές, η ασυναρτησία.

Αγνοούμε πλήρως εάν όντως παγιδεύθηκαν οι τηλεφωνικές επικοινωνίες των Αμερικανών πρέσβων. Εάν όντως συνέβη κάτι τέτοιο, τότε η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών έκανε, απλούστατα, τη δουλειά της. Το βέβαιο είναι ότι οι παρακολούθησεις -εάν όντως έγιναν- εντοπίστηκαν από τους Αμερικανούς, ακολούθησε ο έλεγχος της προκλιθεσίας βλάβης -damage control κατά το υπηρεσιακό ιδίωμα- και κατά πάσα βεβαιότητα ταυτοποιήθηκαν οι «δράστες».

Οι Αμερικανοί δυσαρεστήθηκαν, όπως ήταν λογικό και αναμενόμενο, και το όλο θέμα έκλεισε σιωπηρώς, όπως κατά κανόνα συμβαίνει σε αυτές τις περιπτώσεις. Από την άποψη αυτή, ο κ. Παγκαλός δεν αποκάλυψε «κρατικά μυστικά», δημοσιοποίησε στην κοινή γνώμη κάτι που ήταν γνωστό στους αρμόδιους.

Δεν έχουμε καμία πρόθεση να

«απενοχοποιήσουμε» τον κ. Παγκαλό, που πρέπει να κριθεί με κάθε αυστηρότητα, αλλά με βάση τα όσα έπραξε ως υπουργός επί των Εξωτερικών ή ως πολιτικός εν γένει, και όχι ως αφηγητής. Διότι επί της ουσίας ο κ. Παγκαλός είναι πλέον ένας αφηγητής της προσωπικής του πορείας, εριστικός, υπερροπτικός, βανασοος και ενίοτε άκρως αντιπαθής.

Το θέμα, όμως, δεν είναι ο κ. Παγκαλός ή οι δραστηριότητες της ΕΥΠ, αλλά η διεθνής κατακραυγή που προεκλήθη από την αποκάλυψη ότι η Υπηρεσία Εθνικής Ασφαλείας (NSA) των ΗΠΑ παρακολουθούσε τις τηλεφωνικές επικοινωνίες συμμάχων γηγενών. Θα ήταν παράδοξο και αφελές, ωστόσο, να υποτεθεί ότι μία υπηρεσία δεν θα αξιοποιούσε προς κάθε κατεύθυνση τις δυνατότητες που της παρέχει η τεχνολογία.

Ότε υπάρχουν φυσικά σύμμαχες χώρες που εξαιρούνται από τη διαδικασία. Το Ισραήλ είναι το κράτος, που η ύπαρξή του εξαρτάται απόλυτα από τις Ηνωμένες Πολιτείες, και παρά ταύτα κατά καιρούς συλλαμβάνονται πράκτορες της Μοσάντ που προσπαθούν να εξασφαλίσουν απόρρητες πληροφορίες από το αμερικανικό Πεντάγωνο.

Απλώς η αποκάλυψη δραστηριοτήτων των υπηρεσιών πληροφοριακής δράσεως δημιουργεί αμηνανία σε όσους ασκούν την εξουσία, διότι εξ επαγγέλματος δημιουργούν την εντύπωση αρμονικής συνεργασίας, ενώ επί της ουσίας αγωνίζονται για την προώθηση των εθνικών τους συμφερόντων, με τη στενότερη έννοια της λέξεως.

Το παράδοξο είναι ότι παρά τα εκατομμύρια των πληροφοριών που καθημερινώς συλλέγονται, τις περιττες αναλύσεις, διαμορφώνονται εκτιμήσεις και εφαρμόζονται πολιτικές, που οδηγούν στο χάος και όχι στον έλεγχο της καταστάσεως. Όλα τα άλλα είναι απλώς προς εντυπωσιασμό.

Συναγερμός για την Υγεία της Ευρώπης

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Η Ελλάδα είναι το σημείο μηδέν για την Ευρώπη, η οποία στις αρχές του 21ου αιώνα καλείται να βρει τρόπο για να διασφαλίσει την ευμάρεια των λαών της με ολόένα και λιγότερους πόρους. Η Ελλάδα των τελευταίων τριών χρόνων δείχνει πόσο δύσκολο, αν όχι αδύνατο, είναι το εγχείρημα να εξασφαλίσει μια χώρα υγεία και ασφάλεια στους πολίτες την ώρα που αυξάνονται οι κοινωνικές ανάγκες, ενώ συρρικνώνονται οι πόροι και του κράτους και του πολίτη. Την περασμένη Τετάρτη, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) ανήγγειλε κάτι που εμείς οι Έλληνες γνωρίζουμε καλά: η οικονομική κρίση απειλεί να υπονομεύσει τη δημόσια υγεία και η έλλειψη δράσης θα οδηγήσει σε μεγαλύτερα βάρη της κοινωνίας, της οικονομίας και της υγείας.

Ο Οργανισμός αναφερόταν στις 53 χώρες που καλύπτει η «Ανασκόπηση των κοινωνικών παραγόντων που επηρεάζουν την υγεία και της ανισότητας στην υγεία στην ευρωπαϊκή περιοχή του ΠΟΥ». Οσα γράφει, όμως, έχουν ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα, η οποία υφίσταται τις συνέπειες της χρεοκοπίας και των προγραμμάτων εξυγίανσης της οικονομίας μέσω λιτότητας και μεταρρυθμίσεων. Η

Ελλάδα διανύει τον έκτο χρόνο βαθιάς ύφεσης, με όλες τις ολέθριες συνέπειες. Η ανεργία βρίσκεται σχεδόν στο 28% (περίπου 1,4 εκατ. άτομα), ενώ ο αριθμός των συνταξιούχων έχει φθάσει τα 2,7 εκατ., καθώς 150.000 άτομα πάνω από το αναμενόμενο συνταξιοδοτήθηκαν την τελευταία τριετία. Το ΑΕΠ της χώρας συρρικνώθηκε κατά 25% από το 2008, ενώ φέτος το χρέος αναμένεται να αντιστοιχεί στο 175% του ΑΕΠ. Δηλαδή, ολόένα και λιγότεροι εργαζόμενοι καλούνται να σκεπάζουν το βάρος περισσότερων ανέργων και συνταξιούχων, πληρώνοντας όλο και περισσότερους πόρους για λιγότερες δημόσιες υπηρεσίες.

Σε αυτό το κλίμα, είναι δύσκολο να ελπίζει κανείς ότι η δημόσια υγεία δεν θα πληγεί βαθύτερα. Σύμφωνα με τον ΠΟΥ, ο οποίος παρουσιάζει τη χώρα μας ως case study για χώρες που βρίσκονται σε οικονομική κρίση, ο αριθμός αυτοκτονιών στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 40% από το 2010 στο 2011, ενώ αυξήθηκαν και οι κρήστες πρηνής, οι μολύνσεις από τον ιό του έιτς, όπως και η πορνεία. «Η πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας μειώθηκε, καθώς οι προϋπολογισμοί νοσοκομείων κόπηκαν κατά 40% και υπολογίζεται ότι 26.000 εργαζόμενοι στον τομέα της δη-

μόσιας υγείας (9.100 ιατροί) θα χάσουν τις δουλειές τους», σημείωσε η έκθεση. «Αυτές οι αρνητικές τάσεις στην Ελλάδα είναι μια προειδοποίηση για άλλες χώρες που αντιμετωπίζουν επώδυνη λιτότητα, όπως η Ισπανία, η Ιρλανδία και η Ιταλία. Υποδεικνύουν ότι πρέπει να βρεθούν τρόποι για κυβερνήσεις που δεν έχουν αρκετούς πόρους να συμμετάσχουν στα οικονομικά τους χωρίς να υπονομεύσουν τις τόσο αναγκαίες επενδύσεις στην Υγεία».

Ο ΠΟΥ επισμαίνει την ανάγκη να μειωθεί το «χάσμα» στις υπηρεσίες υγείας μεταξύ των περισσότερο και λιγότερο προνομιούχων κάθε χώρας, καθώς και μεταξύ πλουσιότερων και φτωχότερων χωρών. Εστιάζει την προσοχή του στους κοινωνικούς παράγοντες που επηρεάζουν την υγεία, όπως η ανεργία, η εκπαίδευση, η πρόσβαση των φτωχότερων παιδιών, η διανομή πολιτικής ισχύος, κρήματος και πόρων, και η ανάγκη να δοθεί στους πολίτες, σε κάθε ομάδα και κάθε κοινότητα, πραγματικός λόγος στις αποφάσεις που επηρεάζουν τη ζωή τους. Στα θετικά, η έκθεση σημειώνει ότι πρόγραμμα εκπαίδευσης των παιδιών Ρομά στην Ελλάδα, τέλη της δεκαετίας του '90 και αρχές της δεκαετίας του 2000, έδειξε αύξηση εγγραφής

παιδιών σε σχολεία και την επίμακρον παραμονή τους σε αυτά. Η εκπαίδευση είναι καθοριστικός παράγοντας για την υγεία. Όπως και η εργασία. «Η ανεργία, κυρίως τα επίμονα, υψηλά επίπεδα ανεργίας των νέων, είναι μια βόμβα στη δημόσια υγεία που περιμένει να εκραγεί», σημείωσε ο Μάικλ Μάρμοτ, καθηγητής και διευθυντής του Ινστιτούτου Ισότητας στην Υγεία του University College London. «Η ανισότητα στην υγεία σκοτώνει. Είναι κοινωνικό άδικο, δεν υπάρχει λόγος να υπάρχει, και μπορεί να αποφευχθεί», πρόσθεσε.

Όσο συνεχίζεται η οικονομική κρίση, όσο περισσότερες χώρες αναγκάζονται να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα του χρέους, είναι πιθανό και άλλοι λαοί να βρεθούν στη θέση των Ελλήνων. Αυτό, όμως, δεν φαίνεται να έχει σημασία συναγερμό στην Ευρώπη, ώστε να υπολογίζεται σε κάθε πρόγραμμα «εξυγίανσης» της οικονομίας όχι μόνο το άμεσο οικονομικό και κοινωνικό κόστος, αλλά και αυτό που θα προκύψει μακρόχρονα από την υπονόμευση της υγείας των κατοίκων της Ευρώπης. Οι προειδοποιήσεις υπάρχουν. Ουδείς από τους ηγέτες της Ευρώπης θα μπορεί να ισχυριστεί άγνοια όταν θα είναι πλέον αργά για να αποτραπεί το κακό.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Πώς γεννιέται αντίδοτο στην κακουργία

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Ο «καταναλωτισμός» δεν είναι σύμπτωμα ή φαινόμενο «εξ αντικειμένου»: κάτι που συμβαίνει έξω από μας, συντελείται «έναντι», προκύπτει ως συνάρτηση ή αποτέλεσμα φυσικών ή περιστασιακών διεργασιών - όπως, λ.χ., ο πληθωρισμός, η ανεργία, μια επιδημία. Ο καταναλωτισμός είναι νοοτροπία, δηλαδή τρόπος του νοείν, τρόπος: επομένως, κάτι που «προηγείται» και διαμορφώνει τη σκέψη, την κρίση, τη βούληση. Είναι εθισμός ανεπίγνωτος, ενεργείται αντανακλαστικά, αυθόρμητα, όπως κάθε ορμημένο ενέργημα, κάθε αθέλητη ενορμητική ανάγκη. Γι' αυτό και συνιστά ο καταναλωτισμός τρόπο ζωής, στάση ζωής.

Ζούμε στην Ελλάδα μια συντελεσμένη καταστροφή: Τη χρεοκοπία της οικονομίας, την απώλεια της εθνικής ανεξαρτησίας, την παράλυση του κράτους, τη διαφθορά και ολοσχερή ανικανότητα του κομματικού συστήματος. Ζούμε τη διάλυση κάθε ιστού κοινωνικής συνοχής, έναν εκβαρβαρισμό αγωγισίας και αλογίας, μια λειτουργία της δικαιοσύνης «α λα καρτ». Το μισό του νεανικού εργατικού δυναμικού είναι σε ανεργία, η πληροφόρηση παραδομένη σε ιδιωτικά συμφέροντα, η ελληνική όνομα διεθνώς ανυπόληπτο. Συμβαίνουν όλα αυτά και η αντίδρασή μας των πολιτών είναι τυπικά καταναλωτική. Δηλαδή:

Περιμένουμε τη «λύση», τη «σωτηρία» να μας τη σερβίρουν, να γεννηθεί αυτοματικά, να μας προσφερθεί εναλλακτική ποικιλία και εμείς να επιλέξουμε: Ένα καινούργιο κόμμα, έναν ταλαντούχο και ανιδιότελη ηγέτη, να κατέβουν στην πολιτική οι «πνευματικοί άνθρωποι», να αναλάβουν την «κάθαρση» του δημόσιου βίου οι εισαγγελείς και οι δικαστές. Και κάποιιοι που οσφραίνονται το ουτοπικό και ανέμφικτο «τέτοιον προστάδιο, συμβιβάζονται έναν όρου, τυφλά, με το σημερινό παραγκιοζιλίκι: Οι φυσικοί αυτορροί του εφιαλτικού κακουργήματος να διαχειρίζονται την απαλλαγή μας από τις συνέπειες του κακουργήματος: «Προσπαθεί όσο μπορεί ο Σαμαράς» - «ο Τσίπρας θα αλλάξει με τους όρους της διαπραγματεύσεως».

Είμαστε μόνο καταναλωτές «έτοιμων προϊόντων», ξεμάθαμε να παράγουμε, να γεννάμε, να δημιουργούμε. Έχουμε πια εθισθεί μόνο να διαλέγουμε, η επιλογή είναι αυτονόητο «δικαίωμά» μας, είναι ο «τρόπος» της ζωής μας. Θέλουμε να μπορούμε να επιλέγουμε για τον εαυτόν μας το καλύτερο - ποιο

Ξεμάθαμε να δημιουργούμε. Ξέρουμε μόνο να καταναλώνουμε.

το καλύτερο σχολείο για το παιδί μας, το καλύτερο φροντιστήριο, το καλύτερο (εδώ ή έξω) πανεπιστήμιο: πληρώνουμε και το έχουμε. Ποιος ο καλύτερος γιατρός, η καλύτερη κλινική, το αποτελεσματικότερο απορρυπαντικό, το ασφαλέστερο αυτοκίνητο, το κινητό που «πάνει παντού», η φίρμα με τα πιο καλοραμμένα ρούχα, τα υγιεινότερα από τα «οικολογικά» προϊόντα. Η σκέψη, η κρίση, η βούληση μας λειτουργούν καθ' έξειν, αυτοματικά, με τον «τρόπο» του καταναλωτή: Τα πάντα «οφείλουν» να μου προσφέρονται και εγώ να έχω το «δικαίωμα» να επιλέγω.

Βέβαια, η επιλογή δεν είναι μόνο ατομικό «δικαίωμα», είναι και συνάρτηση της καταναλωτικής ευχέρειας, επομένως του ατομικού εισοδήματος. Αλλά η καταναλωτική νοοτροπία έγινε τόσο κυριαρχική, ώστε να καθιστά και την ευχέρεια (το επαρκές εισόδημα) αυτονόητο «δικαίωμα», όχι συνάρτηση της δημιουργικότητας, της παραγωγικότητας, της ποιότητας. Το πελατοκρατικό κράτος στην Ελλάδα βασίστηκε στην εκδοχή της «σίτησης στο πρυτανείο» (ουσιαστικά: της αργομισθίας) ως αυτονόητο «δικαίωμα» - έτσι βλάστησαν και οι αναριθμητές μεθοδεύσεις «δι-

πληρότητας, κάτι που να γεμίζει τη ζωή του με χαρά μεγαλύτερη από αυτήν της καταναλωτικής ευχέρειας.

Η ανάγκη να ξεπεράσει ο σημερινός Έλληνας τον πρωτογενισμό των ενστικτωδών ενορμησιών (να κατέχει, να κυριαρχεί, να ηδονίζεται), θα μπορούσε να μεταφραστεί σε πολιτικό αίτημα. Αν η μετάφραση είναι ιδιοφυής, δηλαδή ρεαλιστική και σύγχρονη, θα συνιστούσε μια ριζοσπαστικά καινούργια πολιτική πρόταση απέναντι στο ενιαίο μέτωπο του Ιστορικού Υλισμού που συγκροτούν ΚΚΕ, Ν.Δ., ΠΑΣΟΚ, ΣΥΡΙΖΑ - τα κωμικά απολειψάδια περιττό να μην μνημονεύονται.

Η διαφορετική πολιτική πρόταση θα εντόπιζε (με επιτελικό σχεδιασμό) θεσμικές δυνατότητες για την πρόσβαση του πολίτη στη χαρά δημοκρατικής μετοχής σε μικρή αυτοδιαχειριζόμενη κοινότητα, σε ανακάλυψη της ποιότητας ζωής που είναι από μόνη της η στέφρα γνήσιας της γλώσσας, η χαρά να σπουδάζεις την Ιστορία όχι για να αφηγηθείς το παρελθόν, αλλά για να δηλώσεις αυτό που θέλεις να είσαι στο μέλλον. Μια πολιτική πρόταση που, πριν σχεδιάσει τη δημοσιονομική στρατηγική, θα οργάνωνε τον κοινωνικό ρόλο και τις αποφασιστικές εξουσίες του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου, και πρώτιστο στοιχείμα της θα ήταν να απαλλάξει το εκπαιδευτικό σύστημα από τον παλαιομερολογισμό του Ιστορικού Υλισμού. Πρόταση θεσμικών δυνατοτήτων, όχι φαναροφρονικών επαγγελιών, δυνατοτήτων να γίνουν οι πρότερες καλλιέργειες και η εξαγωγή καινοτομίας στίβος άμιλλας, πηγή δημιουργικής χαράς για τον Έλληνα.

Carthago delenda est - το σημερινό πολιτικό σύστημα πρέπει να καταστραφεί. Όσο συντηρείται χωρίς ρεαλιστικό πολιτικό αντίλογο ο Ιστορικός Υλισμός, ο Ελληνισμός δεν έχει ελπίδα συνέχειας, ούτε η ζωή μας προοπτικές χαράς. Αλλά αντίλογος δεν μπορεί να προκύψει, όταν παίζουμε με τους όρους που θέτει η αντίπαλος και βασανιστής μας, στο γήπεδό του. Μικρές συσπειρώσεις, επιτελικές ομάδες σοβαρής σπουδής των θεσμικών δυνατοτήτων εξόδου στη χαρά της ζωής, μπορούν να υπάρξουν; Εξειδικευμένα επιτελεια οικονομολόγων, πολιτικών επιστημόνων, εκπαιδευτικών, διπλωματών, επιχειρηματιών, καλλιτεργών γης - αυτοδημιούργητα.

Να παλέψουμε επιτελικό σχεδιασμό. Για να καρπίσει πολιτική πρόταση.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Παραλυσία ή ακυβερνησία

Η πρωτοπορία της οικονομικής σκέψης, της πολιτικής και του θεάτρου, στην προεμιέρα του Κώστα Καζάκου...

Αυτές οι δύο καταστάσεις τείνουν να πιστέψω ότι αντιπροσωπεύουν τις πιθανότερες επιλογές μας για το προβλέψιμο μέλλον. Είτε παραλυσία, εξαιτίας μιας αδύναμης κυβέρνησης, που αποδυναμώνεται ολοένα και περισσότερο λόγω των αδέξιων χειρισμών της, είτε ακυβερνησία, ύστερα από μια ωραία «γιορτή της δημοκρατίας», δηλαδή εκλογές, το αποτέλεσμα των οποίων δεν θα επιτρέπει τον σχηματισμό κυβέρνησης. Επί της ουσίας, η διαφορά μεταξύ των δύο επιλογών είναι επουσιώδης. Έχει σημασία, όμως, διότι εφόσον δεχτούμε ότι φθάσαμε στο σημείο όπου στο βήθος μόνον αυτές οι επιλογές διακρίνονται καθαρά, τότε ίσως είναι ώρα να προετοιμαζόμαστε για το πολυπόθητο τέλος του δύσκολου δρόμου. Με την διαφορά ότι δεν θα πρόκειται για το τέλος που είχαμε φαντασθεί και ελπίσει. Δεν θα υπάρχει happy ending.

Η παραλυσία είναι αυτό που βιώνουμε σήμερα, αν μπορούμε να πάρουμε απόσταση από τα πράγματα για να συλλάβουμε τη συνολική εικόνα. Ως προς το εξωτερικό μέτωπο, δηλαδή τη σχέση με τους δανειστές, είναι ολοφάνερο ότι η κυβέρνηση ασφυκτιά μέσα στο πλαίσιο της ισορροπίας ισχύος που έχει επιβάλλει η πραγματικότητα. Μια πραγματικότητα η οποία ορίζεται από τη δική μας απροθυμία να εξαλείψουμε τα ελλείμματα με τον μόνο δυνατό τρόπο, μειώνοντας το κράτος και, από την άλλη πλευρά, ορίζεται από την πλήρη επίγνωση των ξένων για το παιδαριώδες παιχνίδι της κυβέρνησης. Όσο καλύτερα μας μαθαίνουν, αλλά και όσο οκρώνονται από τις επιπτώσεις ενός ελληνικού ατυχήματος, τόσο πιο σκληροί γίνονται στην απαίτησή τους να τηρηθούν τα υπεσχημένα. Ετσι φθάσαμε στο σημείο, ώστε η συνεργασία μαζί τους να έχει υποβιβασθεί στο στοιχειώδες επίπεδο του «quid pro quo» (αυτό για εκείνο), κάθε φορά με αντάλλαγμα «υποδόσεις», όπως ονομάζουμε πλέον τις δόσεις των δόσεων, κι όσο αντέξουμε.

Μια τέτοια κατάσταση θα μπορούσε κάποιος να τη θεωρεί υποφερτή (βέβαια, μετά από μερικά ποτηράκια —οπωσδήποτε πάνω από πέντε...), εφόσον τουλάχιστον υπήρχε στο εσωτερικό κάτι το οποίο —με πολλή φαντασία έστω— να θυμίζει «αργαές μέτωπο». Στην πραγματικότητα, όμως, υπάρχει αποσύνθεση που επιταχύνεται. Υπάρχει μία κυβέρνηση με τρεις ή τέσσερις σοβαρούς υπουργούς, ενώ οι υπόλοιποι κρύβονται έως ότου περάσει η μπόρα (έτσι νομίζουν), μήπως και περισσοί τους την καριέρα τους. Στο Καποδιστριακό και το Μετσόβιο, λ.χ., κοντεύει να χαθεί το εξάμνο (το οποίο τι σημασία έχει μπροστά στο ίδιο το πανεπιστήμιο; όπως είπε και ο μεγάλος Πελέτης σκέψης και του θεάτρου...) και μόλις προχθές είδαμε τον αρμόδιο υπουργό, συνοφρωμένο,

να «κρούει τον κώδωνα» (άλλο αγαπημένο στερεότυπο...) με μια δήθεν αυστηρή δήλωση. Ακόμη χειρότερο είναι ότι βασικές θέσεις του κυβερνητικού μηχανισμού μένουν ουσιαστικά κενές. Πραγματικός υπουργός Οικονομικών, όπως ήταν κάποτε ο Αλέκος Παπαδόπουλος, δηλαδή υπουργός με σιβαρό έλεγχο στο ταμείο του κράτους, ο οποίος θα συνδράμει στην προσπάθεια του Στουρνάρα, δεν υπάρχει. Ας μην κοροϊδεύομαστε: το αποκαλύπτει η αφόρητη προχειρότητα των εκάστοτε φορολογικών μέτρων.

Από μια κυβέρνηση συντηθειμένη από τόσο άνισα και ετερόκλητα υλικά, θα ήταν μάταιο, φυσικά, να περιμένουμε σοβαρό κεντρικό σχεδιασμό. Πανηγύριζαν για το «success story» ενός πλεονάματος οφειλομένου στην δυνατότητα του κράτους να μην καταβάλλει τις οφειλές του και, τώρα, όλο αυτό αποδεικνύεται για τα πανηγύρια, καθώς εντείνεται η διαφωνία της κυβέρνησης και δανειστών για το μέγεθος του κενού που αφήνουν τα μέτρα του 2014 — με άλλα λόγια, για το μέγεθος του ελλείμματος του 2014. Επιπλέον, η αδυναμία της κυβέρνησης να κάνει τομές στη δημόσια διοίκηση επέφερε την ακόμη μεγαλύτερη μαλθακότητα στη λειτουργία της διοίκησης, αφού το μόνο που πέτυχαν οι οριζόντιες περικοπές ήταν να δυσαρεστήσουν τους πάντες στο Δημόσιο. Στην πραγματικότητα, το μεγαλύτερο μέρος του μηχανισμού του κράτους τελεί εδώ και μήνες σε κατάσταση λευκής απεργίας. Όσον αφορά, δε, το εσωκομματικό πεδίο, η κυβέρνηση έχει καταφέρει να αναδείξει σε «παράγοντα εξελίξεων» τον... Δάνη Τζαμτζή!

Με την κατάσταση ως έχει, δηλαδή με μια χούφτα σοβαρούς ανθρώπους να αγωνίζονται μάταια, απομονωμένοι στα ανώτερα επίπεδα της διακυβέρνησης, πώς να ελπίζει κάποιος ότι η προσπάθεια θα προσελκύσει άξιους ανθρώπους για να συνδράμουν σε αυτή από διοικητικές θέσεις — κλειδιά; Επειτα από δεν ξέρω κι εγώ πόσους μήνες διαπραγματεύσεων μεταξύ των κυβερνητικών εταίρων, π.χ., ανακοινώθηκαν οι διοικητές των νοσοκομείων. Ξέρετε ποιος ανέλαβε διοικητής του Παπανικολάου στη Θεσσαλονίκη, ενός από τα μεγαλύτερα της χώρας; Κάποιος Ζήσης Τζηκαλάγιας, πρώην βουλευτής, αποτυχών στις τελευταίες εκλογές. Ο ίδιος Τζηκαλάγιας, τον οποίον κάποτε ο Σαμαράς είχε επί μισή ώρα στο γραφείο του και αγωνιζόταν να τον πείσει να ψηφίσει το Μνημόνιο κι εκείνος επέμενε να το καταψηφίσει ισχυριζόμενος ότι πρόκειται για συνωμοσία του διεθνούς τραπεζικού κεφαλαίου, με σκοπό να υποδουλώσει την Ελλάδα! Πρέπει ή να είναι κάποιος εντελώς αφελής ή να πιστεύει στην επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος (και, φυσικά, να τρέφει την αυταπάτη ότι ο Θεός είναι Ελλη-

νας...), ώστε να περιμένει ότι ο κ. Τζηκαλάγιας θα διαφέρει σε οτιδήποτε από τη σωρεία των αποτυχόντων πολιτευτών που πέρασαν από τη διοίκηση των κρατικών νοσοκομείων.

Ποιος, αλήθεια, μπορεί να είναι οι προοπτικές μιας τέτοιας κυβέρνησης; Απλώς φθέρεται χωρίς να πετυχαίνει αποτελέσματα: φθέρεται έναντι εκείνων από τους οποίους κρύβει την αλήθεια, φθέρεται εξίσου και έναντι των άλλων που είχαν την ελπίδα ότι, επιτέλους, κάποιος θα μιλούσε με ειλικρίνεια και θα ενεργούσε με ρεαλισμό. Τι πέτυχε και, εν τέλει, κατά πόσον διαφέρει επί της ουσίας από την κυβέρνηση του ΓΑΠ, όταν ακόμη δεν έχει καταφέρει να παρουσιάσει την πραγματικότητα; Όταν σήμερα ακόμη οι περισσότεροι Έλληνες τρέφουν την αυταπάτη ότι οι περικοπές πηγαιίνουν δήθεν για την εξυπηρέτηση των απαιτήσεων των δανειστών; Αν κάτι πετυχαίνει έτσι είναι να στρώνει τον δρόμο για τον ΣΥΡΙΖΑ, δηλαδή για τη μετάβαση από την ουσιαστική ακυβερνησία στην τυπική ακυβερνησία.

Αυτή θα προκύψει από εκλογές, όχι πολύ διαφορετικές από τις προηγούμενες ως προς την κατανομή των δυνάμεων, αλλά με τον ΣΥΡΙΖΑ στη θέση του πρώτου κόμματος και υποχρεωμένο να αναζητήσει κυβερνητικούς εταίρους για να πετύχει την κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Ένα παρόμοιο αποτέλεσμα θα ήταν πιθανό βάσει των μέχρι στιγμής δεδομένων, αφού οι δημοσκοπήσεις δεν δείχνουν αξιόλογες εισροές ψηφοφόρων στις τάξεις του ΣΥΡΙΖΑ. (Αλλάστε, πώς θα ήταν δυνατό αυτό, όταν ως και ο Μανόλης Γλέζος παραδέχεται πια ότι ο ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει απάντηση στο ερώτημα «πού θα βρεθούν τα λεφτά»...). Κατ' αρχάς, θα μπορούσε να σχηματίσει κυβέρνηση με τους Ανεξέλεγκτους του Καμμένου; Και αν ναι, πώς θα αντέξει ο κομματικός μηχανισμός του ΣΥΡΙΖΑ (αποτελούμενος κατά το πλείστον από νεοκομμουνιστές) τον συμβιβασμό; Επειτα, «η εξουσία προηγείται απότομα», όπως λέει ο τελευταίος εν ζωή μεγάλος του πολιτικού κόσμου. Όμως, θα επιζηήσει της προσγγείωσης ο ηγέτης του κόμματος, ο οποίος, παρά τη νεότητά του, είναι ένας θλιβερός αναχρονισμός της δεκαετίας του 1980, με ανεπαρκέστατη γνώση του κόσμου;

Παρόλα αυτά, στην πολιτική τίποτε δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένο. Τα γεγονότα, που έλεγε ο Μακμίλαν, μπορούν ανά πάσα στιγμή να μεταβάλλουν απότομα και ριζικά μια κατάσταση που μέχρι πρότινος φάνταζε αμετάβλητη. Ας περιμένουμε, λ.χ., να δούμε πώς θα επιδράσουν στα πράγματα οι προχθεσινές δολοφονίες στη Λ. Ηρακλείου...

kassimatis@kathimerini.gr

Έχετε μήνυμα από τις κάρτες VISA® της Ελληνικής Τράπεζας!

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

γραμμή εξυπηρέτησης 8000 9999

γραμμή από εξωτερικό +357 22 500500

www.hellenicbank.com

• Διάρκεια διαγωνισμού από 01/11/2013 έως 30/11/2013 • Δικαίωμα συμμετοχής στην κλήρωση έχουν όλες οι κρεωτικές και πιστωτικές κάρτες VISA της Ελληνικής Τράπεζας στις οποίες θα διενεργηθεί τουλάχιστον μία (1) συναλλαγή αγοράς σε υπεραγορά (supermarket), στην Κύπρο, κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού • Κάθε €1 αγοράς αποτελεί μία συμμετοχή στην κλήρωση • Θα κληρωθούν δέκα (10) τυχεροί οι οποίοι θα κερδίσουν από ένα (1) iPhone 5s 16GB • Η κλήρωση για ανάδειξη των τυχερών θα γίνει στις 06/12/2013 • Οι τυχεροί θα δικαιούνται το δώρο εφόσον αποδείχουν ότι το όνομα και η εικόνα τους θα προβληθούν μέσω των Μ.Μ.Ε. γι' αυτή την προωθητική ενέργεια.

Σε μια από τις πιο κρίσιμες καμπές στην προσπάθεια που κάνει η Ελλάδα για την έξοδο της από την πολυετή κρίση, κυβέρνηση και κόμματα συμφωνούν ότι στόχος είναι η δημιουργία συνθηκών ανωμαλίας, με άγνωστο, προς το παρόν, αποτέλεσμα.

Χτύπημα στην πολιτική ομαλότητα

Η εκτέλεση έξω από τα γραφεία της Χρυσής Αυγής στο Ν. Ηράκλειο παραπέμπει σε τρομοκρατική επίθεση

Των Γ. ΤΕΡΖΗ, Γ. ΣΟΛΑΙΩΤΗ, Κ. ΟΝΙΣΕΝΚΟ

Ως χτύπημα στην πολιτική ομαλότητα εκλαμβάνεται η δολοφονική επίθεση της Παρασκευής έξω από τα γραφεία της Χρυσής Αυγής στο Νέο Ηράκλειο. Σε μια από τις πιο κρίσιμες καμπές στην προσπάθεια που κάνει η χώρα για την έξοδο της από την πολυετή κρίση, κυβέρνηση και κόμματα συμφωνούν ότι με τη δολοφονία των δύο νέων ανθρώπων και τον βαρύ τραυματισμό του τρίτου, δημιουργούνται και συνθήκες πολιτικής ανωμαλίας, με άγνωστο, προς το παρόν, αποτέλεσμα.

«Οι δολοφόνοι, όποιοι και αν είναι, θα αντιμετωπιστούν αμείλικτα από τη Δημοκρατία μας, τη Δικαιοσύνη και ενωμένη την ελληνική κοινωνία. Ας το γνωρίζουν οι πάντες» δήλωσε λίγα λεπτά μετά το χτύπημα ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, Σίμος Κεδίκογλου, ενώ για «δολοφονία που δημιουργεί κλίμα αποσταθεροποίησης και στοχεύει στη δημοκρατία» έκανε λόγο από την πρώτη στιγμή ο ΣΥΡΙΖΑ.

Η εκτέλεση του 26χρονου Γιώρ-

Τα σενάρια που εξετάζει η Αντιτρομοκρατική για τις οργανώσεις και τα πρόσωπα που μπορεί να εμπλέκονται.

γου Φουντούλη και του 22χρονου Μανώλη Καπελώνη, όπως και ο σοβαρός τραυματισμός του 29χρονου Αλέξανδρου Γεροντά, παραπέμπουν ευθέως σε τρομοκρατικό χτύπημα. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Αντιτρομοκρατική ανέλαβε από την πρώτη στιγμή τον βασικό ρόλο των ερευνών. Εμπειρα στελέχη της ΕΛ.ΑΣ. με γνώση της πορείας της έρευνας παρατηρούσαν ότι η δολοφονία της Παρασκευής παραπέμπει ευθέως σε παλαιότερες ενέργειες, όπως, για παράδειγμα, οι εν ψυχρώ εκτελέσεις του αστυνομικού Νεκτάριου Σάββα και του δημοσιογράφου Σωκράτη Γκιόλια, την ευθύνη των οποίων είχε αναλάβει με προκηρύξεις της η οργάνωση «Σέχτα Επαναστατών». Παρότι, η συγκεκριμένη οργάνωση έχει «σιγήσει» από τον Ιούλιο του 2010, στελέχη των διωκτικών αρχών υπογραμμίζουν ότι μόλις στις 16 Οκτωβρίου σε κείμενο-προκήρυξη που υπέγραψαν τα φυλακισμένα μέλη της οργάνωσης «Συνωμοσία Πυρήνων της Φωτιάς» έκαναν αναφορά στη δημιουργία «κοινού μετώπου με τις Συμμορίες Συνειδήσεων, τους πυρήνες της FAI και τη Σέχτα Επαναστατών». Παρόμοια αναφορά είχαν κάνει τα μέλη της «Συνωμοσίας» και στην προκήρυξη ανάληψης ευθύνης για τη βομβιστική επίθεση

Η Αντιτρομοκρατική ανέλαβε από την πρώτη στιγμή τον έλεγχο των ερευνών. Εμπειρα στελέχη της ΕΛ.ΑΣ. με γνώση της πορείας της έρευνας παρατηρούσαν ότι η επίθεση της Παρασκευής παραπέμπει ευθέως σε παλαιότερες ενέργειες.

Εκτενή ρεπορτάζ από τα ξένα δίκτυα

Τον γύρο του κόσμου έκανε από την πρώτη στιγμή η στυγερή δολοφονία των δύο νέων ανθρώπων στο Νέο Ηράκλειο. Τα ξένα δίκτυα και οι εφημερίδες, στις ηλεκτρονικές τους διευθύνσεις, με εκτενή τους ρεπορτάζ κάλυψαν το χτύπημα, το οποίο, πέραν όλων των άλλων, πυροδότησε και μία άνευ προηγουμένου αντιπαράθεση στο Διαδίκτυο. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η αμερικανική εφημερίδα Wall Street Journal, σε ρεπορτάζ στην ιντερνετική της διεύθυνση, έκανε μεγάλη αναφορά στο συμβάν και στο ότι η αστυνομία αναζητεί δύο υπόπτους που έφυγαν με μοτοσικλέτα από την περιοχή.

Την ίδια ώρα, το Associated Press, αφού αναφερόταν στη δολοφονία των δύο μελών της Χρυσής Αυγής και στον τραυματισμό του τρίτου, έκανε λόγο ότι «ο αξιωματούχο εκμύησις τους είναι μια τρομοκρατική επίθεση από την ακροαριστερά». Το ίδιο πρακτορείο ανέφερε ότι η αστυνομία δεν προχώρησε σε συλλήψεις και ότι η Αντιτρομοκρατική έχει αναλάβει τις έρευνες, ενώ σημείωνε ότι «η Ελλάδα έχει ακόμη ενεργές ακροαριστερές και αναρχικές ομάδες» και επικαλούμενο αξιωματούχο της αστυνομίας χωρίς να τον κατονομάζει, κατέληγε ότι ο συγκεκριμένος δήλωσε πως «εξετάζουμε κάθε ενδεχόμενο, αλλά οι ενδείξεις κάνουν λόγο για τρομοκρατική επίθεση».

Τέλος, το πρακτορείο Reuters τόνιζε ότι η επίθεση έλαβε χώρα σε μια περίοδο που η κυβέρνηση έχει λάβει μέτρα κατά της Χρυσής Αυγής, μετά τη δολοφονία ενός αντιφασίστα μουσικού από μέλος της, τον Σεπτέμβριο.

Παράλληλα, έντονη ήταν από την πρώτη στιγμή και η αντιπαράθεση που ξέσπασε στα κοινωνικά δίκτυα, με πολιτικούς, σχεδόν όλων των κομματικών σχηματισμών, να σχολιάζουν με εντελώς διαφορετικές οπτικές τη δολοφονία των δύο μελών της Χρυσής Αυγής και τον βαρύ τραυματισμό του τρίτου, ο οποίος μέχρι αργά το βράδυ της Παρασκευής νοσηλευόταν σε κρίσιμη κατάσταση.

ταν την εμπλοκή του στη ληστεία και έγραφε, μεταξύ άλλων, ότι «τα χτυπήματα δεν προαναγγέλλονται. Γίνονται». Πάντως, τα χαρακτηριστικά της επίθεσης της Παρασκευής δεν τράπεζαν στα Μέθανα, ενώ κείμενο - απάντηση του φυγόποιου τρομοκράτη είχε αναρτηθεί πριν από λίγα εικοσιτετράωρα στο Indymedia. Σε αυτό ο Μαζιώτης αρνούν-

ταν τις πρώτες πρωινές ώρες του Σαββάτου, τα δεδομένα της

επίθεσης εναντίον των μελών της Χρυσής Αυγής είχαν ως εξής: Δύο άτομα που επέβαιναν σε μηχανή, έχοντας τα πρόσωπά τους καλυμμένα με κράνη, στάθμευσαν προσωρινά στο κατερχόμενο ρεύμα της λεωφ. Ηρακλείου και κινήθηκαν πεζή προς την είσοδο των γραφείων της Χ.Α. που βρίσκονται επί της οδού Μεγάλου Κωνσταντίνου. Πυ-

ροβόλησαν τουλάχιστον 12 φορές τα θύματα, καθώς από τον χώρο της επίθεσης περισυνελέγησαν 12 κάλυκες όπλου με διαμέτρηση 9 mm. Πρόκειται είτε για πιστόλι (ή πιστόλια) είτε για υποπολυβόλο, όπως είναι το Scorpion ή το MP5, που χρησιμοποιούν και αστυνομικοί. Διέφυγαν με την ίδια μηχανή προς άγνωστη κατεύθυνση. Στη

δάρκεια της νύχτας αστυνομικοί είχαν εντοπίσει τρεις κλεμμένες μηχανές (η μία σε κοντινή απόσταση από το σημείο της επίθεσης και η δεύτερη στο Μαρκόπουλο), τις οποίες μετέφεραν στα εγκληματολογικά εργαστήρια για εξερεύνηση (αναζήτηση αποτυπωμάτων κ.ά.). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι δράστες πυροβόλησαν τα μέλη της Χ.Α. στο στήθος και το κεφάλι, επιδιώκοντας αδιαμφισβήτητα να καταφέρουν θανάσιμα τραύματα σε αυτά. Εξετάζονταν μαρτυρίες σύμφωνα με τις οποίες οι δύο εκτελεστές συνοδεύονταν από ομάδα υποστηρίχτες.

Αντιδράσεις κομμάτων

Όπως προαναφέρθηκε, σύσσωμη ήταν η καταδίκη του δολοφονικού χτυπήματος από το σύνολο των πολιτικών κομμάτων. Σύμφωνα με ανακοίνωση του ΣΥΡΙΖΑ «η αφαίρεση της ανθρώπινης ζωής συνιστά το ύψιστο έγκλημα. Η δολοφονία δημιουργεί κλίμα αποσταθεροποίησης και στοχεύει στη δημοκρατία. Πρέπει να τύχει της απόλυτης καταδίκης, καθώς και της θηκικής, ιδεολογικής και πολιτικής απομόνωσης της». Το ΠΑΣΟΚ, αφού έκανε λόγο για το «αποτρόπαιο γεγονός της δολοφονίας νέων ανθρώπων που επιβάλλει την ομόθυμη και απόλυτη καταδίκη της βίας από το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας», σημείωσε ότι «στη βία αντιτάσσονται η δημοκρατία και η νομιμότητα. Αυτές προστατεύουν τη χώρα. Μαζί με την ψυχραιμία και την ενότητα του ελληνικού λαού». Στο ίδιο μήκος κύματος και η Δημοκρατική Αριστερά, η οποία, μέσω του εκπροσώπου της κ. Ανδρέα Παπαδόπουλου εξέφρασε την απόλυτη καταδίκη και τον αποτροπιασμό της. Το ΚΚΕ καταδίκασε τη δολοφονική επίθεση, τονίζοντας ότι «δημιουργεί πολύ σοβαρά ερωτήματα για τα κίνητρα και τους σκοπούς που υπηρετεί», ενώ ο πρόεδρος των Ανεξάρτητων Ελλήνων Π. Καμμένος έκανε λόγο για την ύπαρξη «κέντρου που απεργάζεται την αποσταθεροποίηση της Ελλάδας».

Η Χρυσή Αυγή

Ευθεία ήταν η επίθεση της Χ.Α. προς την κυβέρνηση και τον υπουργό Προστασίας του Πολίτη, από την πρώτη στιγμή. «Η κυβέρνηση Σαμαρά και ο υπουργός ΠΡΟ-ΠΟ Δένδιας προσωπικά είναι ένοχοι και απολύτως υπεύθυνοι για τις εν ψυχρώ δολοφονίες νέων Ελλήνων. Η Χρυσή Αυγή είχε ζητήσει επανειλημμένως αστυνομική φύλαξη για τα κατά τόπους γραφεία της, που είχαν χτυπηθεί και αποτελούσαν μόνιμους στόχους τρομοκρατών. Η κυβέρνηση όχι μόνο αρνήθηκε, αλλά αφαίρεσε την ήδη υπάρχουσα αστυνομική προστασία που νομίμως διαθέταμε» ήταν η χαρακτηριστική αντίδρασή της τις πρώτες ώρες μετά τη δολοφονική επίθεση.

Γενναίο «κούρεμα» είναι η μόνη λύση για την Ελλάδα

Ο οικονομολόγος Κένεθ Ρογκόφ επικρίνει ΔΝΤ και Ευρωπαίους

Συνέντευξη στον **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΕΛΛΙΣ**

Η αυστηρή λιτότητα δεν μπορεί να δώσει λύση στην κρίση χρέους και η μόνη αποτελεσματική απάντηση, ιδιαίτερα στην περίπτωση της Ελλάδας, είναι ένα γενναίο «κούρεμα» του χρέους προς τον επίσημο τομέα, τονίζει σε συνέντευξη του στην «Κ» ο διάσημος οικονομολόγος, καθηγητής του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ και πρώην επικεφαλής οικονομολόγος του ΔΝΤ, Κένεθ Ρογκόφ, ο οποίος επικρίνει το Ταμείο για λάθη στην αρχική του προσέγγιση, αλλά και τους Ευρωπαίους για την όλη στάση τους.

Ο Ρογκόφ, που έχει στο παρελθόν υποστηρίξει πως το ευρώ μπορεί να διασωθεί αν τα ευρωπαϊκά κράτη προχωρήσουν στη σύσταση μιας πραγματικής και αριθμητικά περιορισμένης πολιτικής ένωσης, η οποία για να επιβιώσει θα πρέπει ορισμένα κράτη να τεθούν εκτός Ευρωζώνης, με πρώτη και καλύτερη την Ελλάδα, ότι απαραίτητα για πάντα, αλλά σίγουρα για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, καλεί τη Γερμανία και τους άλλους εταίρους να αντιληφθούν ότι δεν πρόκειται ποτέ να πάρουν πίσω όλα τα χρήματα που έχουν δώσει και υπό αυτό το πρίσμα, και για το δικό τους συμφέρον, να βοηθήσουν τώρα την Ελλάδα.

– Πώς αποτιμάτε την προσέγγιση της Γερμανίας και της Ε.Ε. στην κρίση χρέους στην Ελλάδα και ευρύτερα;

– Η λιτότητα δεν αποδίδει. Δεν λειτουργεί. Το σχέδιο ήταν η Ελλάδα και οι άλλες χώρες να εφαρμόσουν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, να σφίξουν το ζωνάρι, και θεωρούσαν ότι τελικά θα εδμιουργείτο μια αναπτυξιακή δυναμική που θα οδηγούσε σε ανάκαμψη. Προφανώς, εάν έχετε υψηλό δανεισμό και σταματήσουν να σε δανείζουν, αντιμετωπίζεις σοβαρό πρόβλημα, αλλά η λύση δεν είναι η αυστηρή λιτότητα.

– Η επισημάνση ισχύει μόνο για την Ελλάδα;

– Δεν αφορά μόνο την Ελλάδα, η οποία είναι αλήθεια πως είχε πολύ βαθιές δυσλειτουργίες, αλλά αφορά και την Ιρλανδία, την Πορτογαλία, την Ισπανία. Είναι τρελό. Δεν μπορούν να υλοποιηθούν και να αποδώσουν αυτές οι πολιτικές χωρίς διαγραφή χρέους.

– Και πώς επιμένουν ότι μπορεί να γίνει αυτό στην περίπτωση της Ελλάδας;

– Ιστορικά, εάν δει κανείς τις πτωχεύσεις της Βρετανίας και της Γαλλίας κατά την περίοδο του μεσοπολέμου, που νομίζω είναι μια καλή σύγκριση με αυτό που συμβαίνει σήμερα, το «κούρεμα» που έκαναν ήταν μεταξύ 20% και 25%. Στην περίπτωση της σημερινής Ισπανίας, το χρέος θα μειωνόταν από 90% στο 75%. Αυτό συνέβη με τη Βρετανία και τη Γαλλία τότε. Αν δείτε και το σχέδιο Μπρέιντινι, το «κούρεμα» ήταν και εκεί μεταξύ 20% και 25% του ΑΕΠ.

– Ποιο θα πρέπει να είναι το ποσοστό στην περίπτωση της Ελλάδας;

– Α, για την Ελλάδα, μιλάμε για μια τελείως διαφορετική κατάσταση. Η Ελλάδα χρειάζεται μεγαλύτερο «κούρεμα». Σαφώς μεγαλύτερο.

– Υπήρξε, βέβαια, το «κούρεμα» του χρέους προς τους ιδιώτες πιστωτές.

– Ναι, εντάξει, αλλά και το χρέος προς τον επίσημο τομέα πρέπει να αναδιαρθρωθεί. Δεν λέω ότι αυτό αρκεί. Η χώρα πρέπει να ανακτήσει την ανταγωνιστικότητά της, απαιτούνται διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, αλλά όλα αυτά δεν πρόκειται να αποδώσουν χωρίς να έχει υπάρξει ένας τρόπος, έστω και σιωπηρός, απομείωσης του χρέους. Όλοι στην Ευρώπη πιστεύουν ότι αυτό τελικά θα γίνει, αλλά δεν θέλουν να μιλούν γι' αυτό γιατί δεν είναι πολιτικά δημοφιλές.

– Και το ΔΝΤ ζητεί πεστικά «κούρεμα» του ελληνικού χρέους.

– Το ΔΝΤ θα έπρεπε να είχε επιμείνει σε «κούρεμα» από τον Μάιο του 2010. Έκαναν λάθος και τώρα το διορθώνουν. Και, φυσικά, αυτό δεν αφορά μόνο την περίπτωση της Ελλάδας.

– Σε σχετική ερώτηση ο Γιοργκ Ασμουνσεν απάντησε, εμφανώς εκνευρισμένος, ότι είναι εύκολο για το ΔΝΤ να προκρίνει λύσεις με τα χρήματα των άλλων.

– Ξέρετε κάτι; Τα χρήματα αυτά έχουν καθεί. Δεν πρόκειται να τα

Για τον πρώην επικεφαλής οικονομολόγο του ΔΝΤ Κένεθ Ρογκόφ, η απομείωση του χρέους είναι αναγκαία. «Όλοι στην Ευρώπη πιστεύουν ότι αυτό τελικά θα γίνει, αλλά δεν θέλουν να μιλούν γι' αυτό γιατί δεν είναι πολιτικά δημοφιλές», τονίζει στην «Κ».

πάρουν πίσω. Δεν ξέρω πώς θα εξελιχθεί το θέμα και τι ακριβώς θα πάρουν, αλλά είναι βέβαιο ότι δεν πρόκειται, είναι αδύνατο, να πάρουν όλο το ποσό. Οπότε, η λογική και το συμφέρον τους επιτάσσουν να έχουν μια εποικοδομητική στάση.

– Τότε γιατί δεν προχωρούν σε «κούρεμα»;

– Όταν μιλάω με τους Γερμανούς και ιθύνοντες άλλων χωρών που έχουν δανείσει την Ελλάδα, μου λένε ότι δεν θέλουν να πουν στους πολίτες τους πως θα αναδιανείμουν τα χρήματά τους σε άλλες χώρες. Αλλά, ξέρετε, κάποια στιγμή χρειάζεται λιγη ειλικρίνεια. Μπορούν να βρουν τρόπους να κάνουν αυτό που απαιτείται, σιωπηρά. Χωρίς τυμπανοκρουσίες. Απλώς, κοιτάζοντας στο παρελθόν και σε άλλα παραδείγματα της πρόσφατης Ιστορίας, έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι χώρες με τέτοιου μεγέθους χρέη δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στο τεράστιο πρόβλημα που

έχουν μόνο με την ανάπτυξη. Η λιτότητα δεν αποδίδει και απαιτείται κάποιος άλλος τρόπος, εκτός της λιτότητας, για την απομείωση του χρέους. Το έχουμε γράψει και το έχουμε πει σε ηγέτες και αρμόδιους πολιτικούς που ζήτησαν τη γνώμη μας.

– Ο Έλληνας πρωθυπουργός δηλώνει ότι από το Gexit έχουμε περάσει στο Grecovery.

– Η αίσθησή μου είναι ότι πρόκειται για περίπλοκη υπόθεση. Η Ελλάδα έχει βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά της, αλλά κάποιος δεν το αναγνωρίζει αυτό στον βαθμό που πρέπει. Οι μισθοί έχουν μειωθεί σημαντικά. Αλλά το «κούρεμα» πρέπει να γίνει και να είναι σημαντικό. Δεν φθάνει ένα 20% ή 30%. Έχουν υπολογίσει ότι αφού γίνουν όλα όσα ζητούν να γίνουν, το χρέος θα βρισκείται στο 120% ύστερα από δέκα χρόνια. Είναι πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα για να συνεχίζεται ένα τόσο υπερβολικό χρέος.

Τι πρέπει να κάνει η Γερμανία

Το ελληνικό πρόβλημα έπρεπε να το είχαν διαχειρισθεί διαφορετικά εξ αρχής, τονίζει ο κ. Ρογκόφ. Και προτρέπει τη Γερμανία να στηρίξει τις χώρες που έχουν ανάγκη.

– Ο τρόπος που διαχειρίστηκε η διεθνής κοινότητα την ελληνική υπόθεση ήταν ο σωστός;

– Τον Σεπτέμβριο του 2010, στο ΔΝΤ συντάχθηκε μια έκθεση όπου ανέφεραν ότι ανεπτυγμένες χώρες δεν χρεοκοπούν ποτέ και ότι δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας. Θα έπρεπε να το είχαν διαχειρισθεί διαφορετικά και πιο αποφασιστικά από την αρχή. Με ένα άμεσο «κούρεμα». Ίσως και με περισσότερες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Έπρεπε να είχε υπάρξει μεγαλύτερη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και άμεση διαγραφή χρέους προς τον επίσημο τομέα, και το γνωρίζουν.

– Πώς κρίνετε τη στάση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας;

– Ο Μάριο Ντράγκι συνέβαλε με κινήσεις όπως ήταν η μείωση των επιτοκίων, που ήταν προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά δεν αρκούσαν. Είμαστε μπροστά σε μια κοινωνική έκρηξη και αυτό επιτάσσει πιο ριζοσπαστικές κινήσεις.

– Έχουν δίκιο όσοι ζητούν από τη Γερμανία να εφαρμόσει πιο επεκτατική πολιτική;

– Το κωμικοτραγικό με αυτό το θέμα της λιτότητας είναι πως αρκετοί, όπως ο Κρούγκμαν, υποστηρίζουν πως χρειαζόμαστε μεγάλη ανάπτυξη στη Γερμανία. Εντάξει. Αλλά αυτό δεν αρκεί. Χρειάζεται ανακούφιση στις χώρες που την έχουν ανάγκη. Η Γερμανία δεν χρειάζεται επεκτατική πολιτική. Έχει αρκετή ανάπτυξη. Αυτό που πρέπει να κάνει είναι να στηρίξει τις χώρες που έχουν ανάγκη.

29/10/2013 - 24/11/2013

ΑΜΕΣΗ ΝΙΚΗ
ΣΤΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΟΠΑΠ

€500
ΤΟΝ ΜΗΝΑ
ΣΕ 60 ΤΥΧΕΡΟΥΣ
ΓΙΑ 6 ΜΗΝΕΣ!

Ακόμη, **8700** τυχεροί μοιράζονται **€130.000**

Στην Άμεση Νίκη συμμετέχουν τα δελτία KINO, EXTRA 5, SUPER 3, αξίας €2 και άνω, τα οποία θα κατατεθούν από την Τρίτη 29/10/2013 μέχρι και την Κυριακή 24/11/2013

KINO **extra 5** **SUPER 3**

Πληροφορίες στα πρακτορεία της ΟΠΑΠ Κύπρου ΛΤΔ και στο www.opag.org.cy

ΟΠΑΠ
ΚΥΠΡΟΥ

Ο Ολάντ επιστρέφει στο '70

Απέλπιδα προσπάθεια διάσωσης, καθώς η δημοτικότητά του βρίσκεται πλέον στο ναδίρ

Ο λιγότερο δημοφιλής πρόεδρος στην ιστορία της Γαλλίας, από την αρχή τήρησης των σχετικών αρχειών προ 32 ετών, φαίνεται να είναι ο Φρανσουά Ολάντ, καθώς, όπως δείχνουν οι τελευταίες δημοσκοπήσεις, μόνον το 26% των συμπατριωτών του έχει θετική γνώμη για το πρόσωπό του. Αξίζει να σημειωθεί ότι το αντίστοιχο ποσοστό του προκατόχου του, Νικολά Σαρκοζί, ουδέποτε «έπεσε» κάτω από το 30%. Φημολογείται, μάλιστα, ότι σε μία προσπάθεια διεύρυνσης του λαϊκού του ερείσματος ο Φρανσουά Ολάντ έδωσε διαταγή στις υπηρεσίες κατασκοπείας να καταβάλουν λύτρα ύψους 20 εκατ. δολαρίων προκειμένου να απελευθερωθούν τέσσερις Γάλλοι

Τα ποσοστά του βρίσκονται σε ιστορικά χαμηλά και αναζητεί τρόπους για να διασώσει το διαφανόμενο «ναυάγιο».

όμπροι που κρατούσαν στον Νιγηρ, κάτι που βεβαίως οι γαλλικές αρχές διαψεύδουν.

Πολλοί διερωτώνται κατά πόσον η σημερινή οικονομική πολιτική της κυβέρνησης Ολάντ είναι σοσιαλιστική ή τουλάχιστον προοδευτική. Σύμφωνα με άρθρο του Γάλλου οικονομολόγου, Φίλιπ Ασκεναζί, στην εφημερίδα «Λε Μοντ», ένα καλό παράδειγμα που θα μας βοηθήσει να εξάγουμε κάποιο συμπέρασμα είναι το κατώτατο ωρομίσθιο - γνωστό στη Γαλλία και ως smic - το οποίο καθιερώθηκε κατά τη δεκαετία του '70.

Το smic αποτέλεσε ένα εκ των θεμελιωδών λίθων της «νέας κοινωνίας», του προοδευτικού προγράμματος που εκπόνησε ο τότε Γάλλος πρωθυπουργός Ζακ Σαμπάν-Ντελμάς, ώστε να «αφολιώσει» την επαναστατική αρι-

Ο Φρανσουά Ολάντ είναι ο λιγότερο δημοφιλής πρόεδρος από την αρχή τήρησης σχετικών αρχειών, πριν από 32 χρόνια.

στερά. Η ρύθμιση αυτή λαμβάνει υπόψη τις «στρεβλώσεις» που προκαλεί ο ανταγωνισμός στην αγορά εργασίας και προσδιορίζει αυτό που η κοινωνία θεωρεί ελάχιστη κοινωνική αξία της εργασίας.

Κατά τη δεκαετία του '90 θεωρήθηκε ότι το smic δεν έπρεπε να ισχύει για ορισμένα επαγγέλματα εξαιτίας της χαμηλής παραγωγικότητάς τους.

Στην πράξη είναι δύσκολο να καταμετρηθεί η επακριβής οικονομική παραγωγικότητα των χαμηλόμισθων εργαζομένων. Επίσης, δεν μπορεί να αγνοηθεί η αυξανόμενη εξειδίκευση της νεολαίας και η τεχνολογική πρόοδος σε τομείς με χαμηλά ημερομίσθια και υψηλά κέρδη. Σύμφωνα με τον οικονομολόγο, μία μείωση του κατώτατου ωρομισθίου ήταν πολιτικώς αδύνατη, έτσι προτιμήθηκε η μείωση του κόστους

της χαμηλόμισθης εργασίας για τους εργοδότες μέσω της μείωσης των εισοδημάτων τους. Το μέτρο αυτό ενισχύει τις επιχειρήσεις και συνεπώς ευνοεί τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Εάν, ωστόσο αυτό γίνει σε υπερβολικό βαθμό, η δημόσια οικονομία πλήττεται από τη συγκέντρωση των θέσεων εργασίας σε ορισμένες γεωγραφικές ζώνες.

Το άρθρο της «Λε Μοντ» περιγράφει πώς η πολιτική της σημερινής κυβέρνησης διαθέτει διαφορετικό χαρακτήρα. Αν και ο υπουργός Εργασίας Μισέλ Σαπέν πιθανότατα δεν θα ανακοινώσει την αύξηση του smic, η αλλαγή του τρόπου υπολογισμού του θα ευνοήσει τους εργαζομένους. Το βασικό μέτρο που έχει λάβει η κυβέρνηση είναι η επιδότηση των επιχειρήσεων που επενδύουν στην έρευνα και την καινοτομία, κάτι που έχει μειώσει το χά-

σμα ανάμεσα στους χαμηλόμισθους και την υπόλοιπη εργατική δύναμη, παρόλο που οδηγεί σε κάποιου είδους στιγματισμό των ανειδίκευτων νέων.

Σταδιακά, εκτιμά ο Ασκεναζί, η κυβέρνηση Ολάντ επιστρέφει στις αντιλήψεις του Σαμπάν - Ντελμάς και του τότε γενικού γραμματέα του για την απασχόληση και την κοινωνική προώθηση, Ζακ Ντελέρ. Αυτό φαίνεται και από την έμφαση της κυβερνητικής πολιτικής σε άλλους τομείς, όπως την ενίσχυση της βιομηχανίας και την εξαίρεση της παιδείας από τη δημοσιονομική λιτότητα.

Ο Ολάντ είχε υποσχεθεί να γίνει ο ανανεωτής της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας. Στην πορεία, ωστόσο, κάθε άλλο δείχνει ότι τα καταφέρνει.

ΑΠΕ-ΜΠΕ

Διαδηλώσεις στην Πορτογαλία για το κύμα λιτότητας

Εν μέσω νέου κύματος απεργιών και διαδηλώσεων διαμαρτυρίας άρχισε η συζήτηση του προϋπολογισμού του 2014 στο Κοινοβούλιο της Πορτογαλίας. Με συνθήματα όπως «Ηρθε η ώρα να παραιτηθεί η κυβέρνηση», «Κάτω ο προϋπολογισμός της λιστείας» και «Εξω η τρόικα από τη χώρα», χιλιάδες εργαζόμενοι και συνταξιούχοι συγκεντρώθηκαν έξω από το κτίριο του Κοινοβουλίου, στην πλατεία Σάο Μπέντο της Λισσαβώνας, ανταποκρινόμενοι στην έκκληση της κορυφαίας συνδικαλιστικής οργάνωσης CGTP. Μετά τρία χρόνια λιτότητας, ο προϋπολογισμός του 2014 προβλέπει πρόσθετες περικοπές, ύψους 3,9 δισ. ευρώ, στο πλαίσιο του προγράμματος δημοσιονομικής εξυγίανσης που προβλέπει το πακέτο διάσωσης, το οποίο συμφώνησε η κυβέρνηση της χώρας με τους διεθνείς πιστωτές της, το 2011, ώστε να μειωθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα στο 4% του ΑΕΠ εντός του 2014. Οι νέες περικοπές μεταφράζονται σε μείωση μισθών και συντάξεων στον δημόσιο τομέα, περικοπές κοινωνικών επιδομάτων, δαπανών για την Παιδεία και την Υγεία. Ο συντηρητικός κυβερνητικός συνασπισμός διαθέτει άνετη πλειοψηφία στο Κοινοβούλιο, όπου η τελική ψηφοφορία για τον προϋπολογισμό προβλέπεται να διεξαχθεί στις 26 Νοεμβρίου.

Πρώτα τους έδωσε, τώρα εκλιπαρεί

Πριν από δύο χρόνια ο τελευταίος Αμερικανός στρατιώτης έφυγε από το Ιράκ, καθώς ο πρωθυπουργός της χώρας, Νούρι αλ Μαλικί, αρνήθηκε να κατοχυρώσει για τις αμερικανικές δυνάμεις το καθεστώς της ετεροδικίας, επιμένοντας να δικάζονται από ιρακινά δικαστήρια. Την εβδομάδα που πέρασε, ωστόσο, ο σίπης πρωθυπουργός προσήλθε ικέτης στον Λευκό Οίκο, ζητώντας ελικόπτερα «Απάτσι» και πολεμικά αεροσκάφη, ώστε να αντιμετωπίσει το διογκούμενο κύμα επιθέσεων σουνιτικών οργάνωσεων εναντίον της κυβέρνησής του. Ο Οκτώβριος ήταν ο πιο αιματηρός μήνας στο Ιράκ από τον Απρίλιο του 2008, καθώς τουλάχιστον 964 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους από ένοπλες επιθέσεις. Κατά τον Μαλικί, κύρια αιτία αποσταθεροποίησής είναι ο εμφύλιος πόλεμος στη γειτονική Συρία, ο οποίος έδωσε μια «δεύτερη ευκαιρία» στην Αλ Κάιντα. Ωστόσο, διακομματική ομάδα Αμερικανών γεωστρατηγών τόνισε τις ευθύνες του Μαλικί.

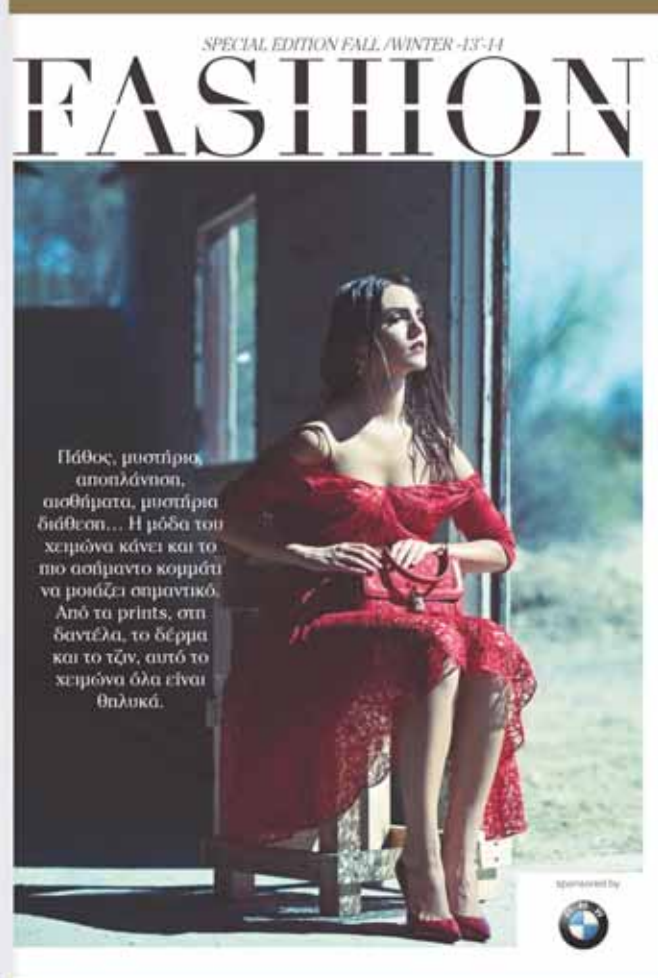
Το Νο1 σε πωλήσεις lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

must

ΤΕΥΧΟΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΕΝΑ ΤΕΥΧΟΣ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΗ ΜΟΔΑ

FASHION
FOR ALL
€3,50

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Στα περίπτερα και στο iTunes AppStore - must magazine

Available on the
App Store

f t y
LIKE FOLLOW WATCH

Η βαλκανική «άνοιξη» του Ερντογάν γκριζάρει

Αντιδράσεις από χριστιανούς, μουσουλμάνους στα νεο-οθωμανικά σχέδια της Τουρκίας

Του ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΑ

Μετά το πατριάκι της «Αραβικής Άνοιξης», που απέτυχε να προωθήσει το τουρκικό ισλαμικό μοντέλο εξουσίας, ο Ταγίπ Ερντογάν αυτοαναγορεύεται σε «αφέντη» -προστάτη των Αλβανών της Βαλκανικής. Στόχος του, μέσω του ελέγχου των μουσουλμανικών πληθυσμών, η προώθηση της στρατηγικής του νεο-οθωμανισμού διά της οποίας φιλοδοξεί να επαναφέρει την Τουρκία στα Δυτικά Βαλκάνια.

Μιλώντας σε συγκέντρωση στο Πρίζρεν του Κοσόβου, την περασμένη εβδομάδα, διακήρυξε πως αισθάνεται το νεόκοπο κράτος ως δεύτερη πατρίδα του και ότι οι δύο λαοί, Τούρκοι και Αλβανοί, ανήκουν στην ίδια χώρα. «Το Κόσοβο είναι Τουρκία και η Τουρκία είναι Κόσοβο...» δήλωσε. Ο ίδιος μάλλον δεν περιμένει ότι τα λεγόμενά του θα προκαλούν

Η Αγκυρα μετά την αποτυχία του μοντέλου της στον αραβικό κόσμο προσπαθεί να το περάσει σε Αλβανία, Κόσοβο, ΠΓΔΜ, Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

θύελλα αντιδράσεων όχι μόνο από αλλοδόξους, όπως οι Σέρβοι, αλλά κυρίως από τους ομοθρήσκους του. Και... τα άκουσε για τα καλά. Ο διάσημος Αλβανός συγγραφέας Ισμαήλ Κανταρέ παρέπεμψε στο έργο του «Η τριβή», στο οποίο θεωρεί υπαίτια την οθωμανική κατοχή για την κατάσταση στην οποία βρίσκεται το αλβανικό έθνος. «Ο,τι έχω γράψει είναι πολύ επίκαιρο. Ο λεγόμενος ολαβικός κίνδυνος, για την εξαφάνιση του αλβανικού έθνους, υπάρχει μια κερύειρη των Οθωμανών και των νεο-οθωμανών...» είπε, ενώ ο επίσκοπος των Καθολικών του Κοσόβου, Ντόντε Γκιέργκι, χρησιμοποίησε ακόμα πιο σκληρά λόγια. «Βγήκε στην επιφάνεια η νοσταλγία και οι φιλοδοξίες κάποιων νεο-οθωμανών και η επιθυμία του Τούρκου πρωθυπουργού να είναι αφέντης των Αλβανών», είπε.

Η εφημερίδα των Τράνων «Κόχα Γιον» του επιτέθηκε με σφοδρότητα: «Οι Αλβανοί δεν θέλουν να έχουν φίλο έναν αυταρχικό γένη, που ονειρεύεται επέκταση των συνόρων και επιρροή Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, που ονειρεύεται να γίνει σουλτάνος και χαλίφης...».

Οι σχέσεις Αγκυρας - Βελιγραδίου δοκιμάζονται ύστερα από αυτό. «Η Σερβία δεν μπορεί να εκλάβει τις δηλώσεις αυτές ως φιλικές» ανακοίνωσε το ΥΠΕΞ, με τον αντιπρόεδρο Βούτσιτς να αξιώνει «επιγιόντως τη δημόσια συγγνώμη» των Τούρκων.

Μολονότι ο Τούρκος ΥΠΕΞ Αχμέτ Νταβούτογλου έσπευσε να υποστηρίξει ότι οι δηλώσεις Ερντογάν «παρρημιεύτηκαν», η συζήτηση για την επιχείρηση επαναπροώθησης από τον Ερντογάν της νεο-οθωμανικής πολιτικής στα Βαλκάνια έχει ανοίξει. Όχι ότι είχε εγκαταλείψει ποτέ τα σχέδιά της η Αγκυρα εν' αυτού, όμως οι τεκτονικές δυνάμεις στον αραβικό κόσμο τα τελευταία δύο χρόνια έστρεψαν προς τα εκεί το ενδιαφέρον της, φιλοδοξώντας να «πουλήσει» το «μοντέλο Ερντογάν» σε χώρες στις οποίες κατέρρεαν τα μαρσαθικά καθεστώτα υπό το βάρος της λαϊκής οργής. Τα Βαλκάνια μπορούσαν να περιμύσουν. Το αραβικό χαρτί όμως δεν βγήκε στον φιλόδοξο Τούρκο γένη, καθώς ο Ασαντ δεν... λέει να πέσει, οι Αδελφοί (του) Μουσουλμάνοι ανατράπηκαν στην Αίγυπτο, στους φυλάρχους της Λιβύης δεν έχει έρεση, και το όραμά του να γίνει ένας «σύγχρονος σουλτάνος», με επιρροή από Τίγρη και Ευφράτη, μέχρι εκεί που για τους μουσουλμάνους δίνει ο ήλιος, το Μαγκρέμπ δηλαδή, δείχνει να σβίνει.

Η διείσδυση στα Βαλκάνια ωστόσο δεν θα είναι ένας απλός περιπάτος για τον Ερντογάν, μολονότι συνοδεύεται από κρήμα, επενδύσεις, προσπάθεια θρησκευτικής και πολιτικής καθοδήγησης των συμπαγών μουσουλμανικών πληθυσμών, συμμαχίες σε επίπεδο κορυφής και βεβαίως ανατολίτικες υποσχέσεις. Αν και είναι ευρέως διαδεδομένη η γνώμη ότι η Τουρκία ασκεί νεο-οθωμανική πολιτική, ο θρησκευτικός πατερναλισμός του Τούρκου γένη δεν δείχνει να συγκινεί ιδιαίτερα. Αλβανοί, Βόσνιοι και κάποιιοι πληθυσμοί στη Σερβία είναι μεν μουσουλμάνοι, επ' ουδενί όμως διακρίνονται για την προσήλωσή τους στη θρησκεία. Πολύ περισσότερο δεν ρέπουν προς τον ισλαμικό φανατισμό παρά τις προσπάθειες τόσο της Τουρκίας, όσο και της Σαουδικής Αραβίας αμέσως μετά την κατάρρευση της Γιουγκοσλαβίας να τους ποδηγετήσουν στον δρόμο του Αλλάχ. Αποκορύφωμα ήταν η εισοδος της Αλβανίας από τον Σαλί Μπερία στο 1992 στην Ισλαμική Διάσκεψη, πρωτοβουλία που προκάλεσε ισχυρές αντιδράσεις στο εσωτερικό της χώρας του.

Νεαρός κρατάει πλακάτ με την εικόνα του Ταγίπ Ερντογάν αναμένοντάς τον -όπως και πολλοί άλλοι- στο Κοσσυφοπέδιο.

Ονειρο η Ευρώπη και όχι οι μαντίλες

Είναι αλήθεια ότι ελάχιστους μουσουλμάνους θα συναντήσει κανείς στα Βαλκάνια που να γοητεύονται από το «μοντέλο» της Τουρκίας του Ερντογάν. Οι άνθρωποι ζουν με το όνειρο να γίνουν Ευρωπαίοι πολίτες και όχι μιας ισλαμικής δημοκρατίας έστω και ήπιας μορφής, αλλά πάντως με «μαντίλες», απαγόρευση του αλκοόλ κ.λπ. Για να υλοποιηθεί, λοιπόν, ο Ερντογάν τα «αυτοκρατορικά σύνδρομα» στη Βαλκανική πρέπει να απωθήσει την ευρωπαϊκή επιρροή και αυτό δεν είναι καθόλου εύκολο.

Μια προσπάθεια της Τουρκίας, πρόσφατα, να αλλάξουν τα σχολικά εγχειρίδια της Ιστορίας στην Αλβανία και το Κόσοβο και να απαλειφθεί ο όρος «οθωμανική κατοχή» προκάλεσε έκρηξη στον κόσμο της διάνοησης και σταμάτησε προτού καν ξεκινήσει. Οι μνήμες της οθωμανικής παρουσίας είναι νωπές για να διαγραφούν με κάποιες άνωθεν αποφάσεις και η εθνική χειραφέτηση δεν έχει ολοκληρωθεί ώστε να ξεχαστεί η ιστορία. Ο Αχμέτ Νταβούτογλου κατά το πρόσφατο ταξίδι του στα Τίρανα και ο Ερντογάν, πριν δημαρχος Κωνσταντινούπολης, έφερε ξανά στο προσκήνιο το μεγάλο έργο του 2004. Και δεν είναι το μοναδικό, αλλά ένα από μια μακρά αλυσίδα εντυπωσιακών έργων υποδομής. Ανάμεσά τους η κατασκευή ενός ακόμα αεροδρομίου, μιας νέας γέφυρας πάνω από τον Βόσπορο αλλά και ενός νέου καναλιού που θα εξυπηρετεί τους διεθνείς πλοηγούς και θα βοηθήσει στην «εκτόνωσις» της έντονης θαλάσσιας κυκλοφορίας που παρατηρείται στον Βόσπορο. Την Τρίτη επίσης υπεγράφη επίσημη συμφωνία

Φαραωνικά έργα στην Πόλη

Μία υποθαλάσσια σήραγγα κάτω από τον Βόσπορο εγκαινιάστηκε την περασμένη Τρίτη στην Τουρκία. Πρόκειται για το πρώτο υποθαλάσσιο τούνελ που συνδέει δύο ηπείρους, την Ευρώπη με την Ασία. Στην πραγματικότητα με το κολοσσιαίο έργο, κόστους τριών δισεκατομμυρίων ευρώ, υλοποιείται το όραμα για το οποίο πρώτη φορά μίλησε ο σουλτάνος Αμπντούλ Μεντζίτ πριν από 150 χρόνια.

Η σήραγγα έχει συνολικό μήκος 13,6 χιλιομέτρων και ένα τμήμα της είναι κατασκευασμένο περίπου 60 μέτρα κάτω από τον θαλάσσιο πυθμένα, κάτι ασφαλώς εντυπωσιακό, αν και σύμφωνα με ορισμένους επιστήμονες επικίνδυνο... Τα εγκαίνια του «έργου του αιώνα» συνέπεσαν με την 90ή επέτειο από την ίδρυση του σύγχρονου τουρκικού κράτους.

Μπορεί η ιδέα, αλλά και η φιλοδοξία της κατασκευής της σήραγγας, να καταγράφεται για πρώτη φορά περί το 1860, αλλά τα τεχνικά μέσα εκείνης της εποχής δεν επέτρεπαν την υλοποίησή του.

Ο σημερινός πρωθυπουργός της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, πριν δημαρχος Κωνσταντινούπολης, έφερε ξανά στο προσκήνιο το μεγάλο έργο του 2004. Και δεν είναι το μοναδικό, αλλά ένα από μια μακρά αλυσίδα εντυπωσιακών έργων υποδομής. Ανάμεσά τους η κατασκευή ενός ακόμα αεροδρομίου, μιας νέας γέφυρας πάνω από τον Βόσπορο αλλά και ενός νέου καναλιού που θα εξυπηρετεί τους διεθνείς πλοηγούς και θα βοηθήσει στην «εκτόνωσις» της έντονης θαλάσσιας κυκλοφορίας που παρατηρείται στον Βόσπορο. Την Τρίτη επίσης υπεγράφη επίσημη συμφωνία

μεταξύ του Ερντογάν και του Ιάπωνα ομολόγου του Σίνζο Αμπε για την κατασκευή ενός δεύτερου πυρηνικού αντιδραστήρα στην επαρχία της Σινώπης. Η πρώτη μονάδα του υπερσύγχρονου αντιδραστήρα θα τεθεί σε λειτουργία το 2023 και η τελευταία το 2028. Τα σχέδια του κ. Ερντογάν, αξίζει να σημειωθεί, αποτελούν έναν από τους λόγους των μεγάλων αντικυβερνητικών διαδηλώσεων του περασμένου Ιουνίου, κατά τις οποίες οι κάτοικοι της Κωνσταντινούπολης διαμαρτυρήθηκαν υποστηρίζοντας ότι τα προγράμματα αστικής ανάπτυξης του σημερινού πρωθυπουργού της Τουρκίας εξαναγκάζουν τους πολίτες να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και καταστρέφουν τους λίγους πνεύμονες πρασίνου που έχουν απομείνει στη μεγαλούπολη.

Οι επικριτές του πρωθυπουργού τον κατηγορούν επίσης ότι επέσπευσε τα εγκαίνια της σήραγγας του Βοσπόρου εξαιτίας των δημοτικών εκλογών που πρόκειται να διεξαχθούν τον Μάρτιο του 2014. Αλλωστε, το έργο δεν πρόκειται να είναι πλήρως λειτουργικό στο άμεσο μέλλον και το τελικό στάδιο κατασκευής του αναμένεται να διαρκέσει αρκετά χρόνια ακόμα.

Η κατασκευή της σήραγγας ξεκίνησε το 2004 και αναμενόταν να ολοκληρωθεί σε τέσσερα χρόνια, αλλά τα προβλήματα ήταν πολλά και σημαντικά ιδιαίτερα λόγω των αρχαιολογικών ευρημάτων σημαντικής αρχαιολογικής αξίας ήρθαν στο φως. Ανάμεσά τους το «νεκροταφείο» περίπου 30 σκαφών που χρονολογούνται από τα χρόνια του Βυζαντίου και που «αποτελούν» τον μεγαλύτερο

γνωστό τόλο από τα χρόνια του Μεσαίωνα. Ο εντοπισμός τους, όπως είναι γνωστό, προκάλεσε εκνευρισμό στον Τούρκο πρωθυπουργό, διότι δεν ήταν η πρώτη φορά που η αρχαιολογική σκαπάνη ήρθε να ανατρέψει ή να αποτελέσει τροχοπέδη για τα φιλόδοξα σχέδιά του. Πριν από δύο χρόνια, ο πρώην δήμαρχος της Κωνσταντινούπολης διαμαρτυρήθηκε ότι τα αρχαιολογικά ευρήματα δεν του επιτρέπουν να αλλάξει την πόλη. «Πρώτα είναι ότι είναι τα αρχαιολογικά ευρήματα, μετά είναι για κάποια σημαντικά έργα, τώρα είναι το ένα ή το άλλο. Αραγε αυτά τα πράγματα είναι πιο σημαντικά από τον λαό της Κωνσταντινούπολης;» αναρωτιόταν φωναχτά ο κ. Ερντογάν.

Σημειώνεται ότι η Τουρκία πρόκειται να δαπανήσει 250 δισεκατομμύρια δολάρια τα επόμενα χρόνια σε έργα υποδομής.

Εκτός όμως από τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την κατασκευή της σήραγγας του Βοσπόρου, διατυπώνονται ανησυχίες για την ασφάλεια του έργου εξαιτίας της μεγάλης σεισμικότητας της περιοχής. Το Επιμελητήριο των Τούρκων Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων προειδοποίησε ότι η σήραγγα κατασκευάστηκε σε λασπώδες υπέδαφος μόλις είκοσι χιλιόμετρα από το ενεργό ρήγμα της Βόρειας Ανατολίας, το οποίο σύμφωνα με τις προβλέψεις των σεισμολόγων μπορεί να δώσει έναν πολύ ισχυρό σεισμό τα επόμενα 30 χρόνια. Ο υπουργός Μεταφορών Μπιναλί Γιλντιρίμ, ωστόσο, εργο ως την ασφαλέστερη δομή στην Κωνσταντινούπολη.

AFP, REUTERS, A.P.

BRITISH COUNCIL

Education UK
Innovative. Individual. Inspirational.

Map out your future

Join us at the Education UK Exhibition 2013

Meet with delegates from 60 British Universities

Hilton Cyprus, 13 & 14 November 2013
1500 - 2030

Organised by the British Council - Free entrance

British Council's Cyprus Facebook page and enter the competition for 2 IELTS tests and 2 university entry application packages.

T 22585000
www.britishcouncil.com.cy
www.educationuk.org

Sponsored by

IELTS **UNITE**
www.unite-students.co.uk

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΤΔ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Καλούνται όλα τα μέλη της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας Λτδ σε Ειδική Γενική Συνέλευση, η οποία θα πραγματοποιηθεί την **7ην Νοεμβρίου 2013, ημέρα Πέμπτη** και ώρα **9.30π.μ.** στην αίθουσα εκδηλώσεων της Συνεργατικής Πιστωτικής Εταιρείας Καϊμακλίου Λτδ, στη Λευκωσία.

Θέματα της Ειδικής Γενικής Συνέλευσης:

- Επικύρωση του διορισμού των μελών της νέας Επιτροπείας της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας Λτδ που διορίστηκε από τον Υπουργό Οικονομικών, σύμφωνα με το σχετικό Διάταγμα, ημερομηνίας 4 Οκτωβρίου 2013 το οποίο εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 14 των περί της Αναδιάρθρωσης Χρηματοοικονομικών Οργανισμών Νόμων του 2011 έως (Αρ.3) του 2013.
- Διάφορα.

Η Ειδική Γενική Συνέλευση συγκαλείται σύμφωνα με τις πρόνοιες του Θεσμού 31 των περί Συνεργατικών Εταιρειών Θεσμών του 1987.

Ευθύμιος Πανατζής
Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής

Γεώργιος Ιωσήφ
Πρόεδρος Επιτροπείας

ΤΕΥΧΟΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Γαστρονόμος

2 ΜΕΓΑΛΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ Η ΚΟΥΖΙΝΑ ΤΩΝ ΣΦΑΚΙΩΝ

Ταξιδέψαμε στα Σφακιά και ανακαλύψαμε τη μεγαλειώδη ταπεινοφροσύνη της γαστρονομίας και της φιλοξενίας τους.

Καταπαστήκαμε με σφακιανές πίτες και πιτάκια γεμιστά.

Μαγειρέψαμε χοχλιούς, φτιάξαμε ξινόχοντρο και γευτήκαμε αυθεντικές καθαρές γεύσεις που αποδεικνύουν ότι η μαγειρική τους κουλτούρα είναι η βάση της κρητικής κουζίνας.

ΛΙΓΑ ΨΩΜΙΑ ΑΚΟΜΗ

Πιάνουμε προζύμι και φτιάχνουμε ψωμί. Αποκωδικοποιούμε τις ετικέτες στις συσκευασίες των αλεύρων και ανακαλύπτουμε όλα τα μυστικά για το ζύμωμα, το ψήσιμο, αλλά και πώς θα γίνει τραγανή η κόρα, φτιάχνοντας πρωτότυπες συνταγές.

Επίσης, οργανώνουμε γιορτινό τραπέζι και απολαμβάνουμε κλασικές σπεσιαλιτέ της Τοσκάνης.

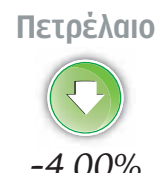
ΧΟΡΗΓΟΣ

Miele
IMMER BESSER

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
4,53%Χ.Α.
-1,09%Dow Jones
0,03%Nasdaq
-0,71%Nikkei
-1,35%Dax
0,43%FTSE 100
0,10%Αναλαμβάνει καθήκοντα στην
Κύπρο ο Χούρικαν, σελ. 5Πετρέλαιο
-4,00%€/δ
-2,23%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΕΒΕ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Σχέδιο ανάπτυξης
επιχειρηματικότητας

Τον δικό της διακριτικό ρόλο στην ανάπτυξη της κυπριακής επιχειρηματικότητας διεκδικεί η Λευκωσία, με το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της πρωτεύουσας να προχωρά στην εκπόνηση αναπτυξιακού σχεδίου, το οποίο αξιοποιεί όλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της πόλης. Η πρόταση έχει τον τίτλο «Επενδύστε στη Λευκωσία». **Σελ. 6**

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Και από Πάφο
πετά η Aegean

Τις βάσεις για έναν ισχυρότερο αερομεταφορέα, που θα μπορεί να σταθεί στο ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί στην ευρύτερη περιοχή, δημιουργεί η συμφωνία εξαγοράς της Olympic Air από την Aegea Airlines. Νέο δρομολόγιο προς Πάφο. **Σελ. 6**

ΚΑΡΙΕΡΑ

Συμμετοχή γυναικών
σε συμβούλια

Έως το 2020 το 40% των μη εκτελεστικών θέσεων στα Διοικητικά Συμβούλια των εισηγμένων ευρωπαϊκών εταιρειών θα πρέπει να τις καταλαμβάνουν γυναίκες. Στον δημόσιο τομέα το χρονικό όριο είναι το 2018. Από αυτή την υποχρέωση εξαιρούνται οι μικρομεσαίες εταιρείες. **Σελ. 8**

Real Estate

Το επιχειρηματικό κλίμα στον τομέα των κατασκευών παρουσίασε βελτίωση τον Οκτώβριο λόγω καλύτερης των προσδοκιών, σύμφωνα με την έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Συγκριτικά με τον Σεπτέμβριο, λιγότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικά την οικοδομική τους δραστηριότητα. **Σελ. 12**

Το πρώτο ισλαμικό ομόλογο
από δυτικό κράτος

Το 9ο Παγκόσμιο Ισλαμικό Οικονομικό Φόρουμ που έγινε στο Λονδίνο επέλεξε ο Βρετανός πρωθυπουργός Ντέιβιντ Κάμερον -εδώ, με τον πρόεδρο του Αφγανιστάν Χαμίτ Καρζάι-, προκειμένου να ανακοινώσει ότι η Βρετανία θα γίνει η πρώτη δυτική χώρα που θα εκδώσει ισλαμικό κρατικό ομόλογο. Τα ισλαμικά ομόλογα δεν έχουν επιτόκιο, αφού αυτό απαγορεύεται από το Κοράνι. Συνεπώς, τα πιθανά κέρδη για τους επενδυτές προέρχονται από άλλα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία, στην περίπτωση της Βρετανίας από έσοδα από την ενοίκιαση κρατικών ακινήτων. Στόχος του κ. Κάμερον είναι μέσω των ισλαμικών ομολόγων να προσελκύσει μουσουλμάνους επενδυτές.

Επενδύουν
στην κυπριακή
οικονομία
οι Third Point

Όλο το παρασκήνιο της εμπλοκής
ξένων στην Ελληνική Τράπεζα

Έντονο, πολύπλοκο και ομιχλώδες ήταν το παρασκήνιο που διαδραματίστηκε γύρω από την ανακεφαλαιοποίηση της Ελληνικής Τράπεζας την περασμένη εβδομάδα. Η Third Point, ταμείο με θρυλική φήμη για την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων τις οποίες φέρνει στην κερδοφορία πριν να πωλήσει, επέμεινε παρά τα διάφορα εμπόδια που έβρισκε συνεχώς μπροστά της, να αναζητά έκθεσή της στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Παρά τις έντονες προσπάθειες από την Εκκλησία που τελικά έχασε τον έλεγχο, τελικά η Third Point «κατάφερε» να ψηφίσει υπέρ της Κύπρου και να αποκτήσει το

30% της Ελληνικής. Πλέον, η πόρτα παραμένει ανοικτή για την Third Point για να επεκτείνει το μερίδιό της στο μέλλον αν το επιθυμεί, παρά τα εμπόδια που βρήκε μπροστά της. Μεγάλος νικητής των μαχών, όμως, ήταν τελικά η VR Capital, η οποία προκάλεσε το όλο μπάχαλο. Το παρασκήνιο, το οποίο άρχισε πριν από μιάμιση εβδομάδα, κορυφώθηκε με πολιτικές παρεμβάσεις και την διάσωση της κατάστασης από δύο συνδεδεμένες εταιρείες που φαίνεται να μπήκαν στο «κόλπο» κατόπιν συνεννόησης. Καταγράφεται, όμως, η ψήφος που έλαβε η Κύπρος από την Third Point. **Σελ. 4**

Δύσκολα αλλά
προς το παρόν θετικά

Πιο δύσκολη από την πρώτη αξιολόγηση της Τρόικας είναι η δεύτερη, καθώς στο χρονοδιάγραμμα του Μνημονίου, αρχίζει πλέον η «επί του εδάφους» υλοποίηση συγκεκριμένων υποχρεώσεων. Καθυστέρησεις καταγράφονται σε μία μακρά λίστα από υποχρεώσεις, γεγονός που δεν μπορούσε να περάσει απαρατήρητο. Η Τρόικα, από την αρχή της υλοποίησης του Μνημονίου, είχε διερωτηθεί ανοικτά κατά πόσον οι καθυστερήσεις οφείλονται σε αντικειμενικές δυ-

σκολίες ή αν κρύβουν πίσω τους μία προσπάθεια από πλευράς της κυβέρνησης να αποφυγή τις δύσκολες αποφάσεις. Η σημερινή στάση της Τρόικας είναι πως η κυβέρνηση δίνει, από τον Μάρτιο, σταθερά και πειστικά μηνύματα με τις αποφάσεις της και πως οι καθυστερήσεις οφείλονται, πράγματι, σε αντικειμενικά προβλήματα υλοποίησης. Ωστόσο, θέση των τεχνοκρατών της Τρόικας, είναι πως θα χρειαστεί επιτάχυνση των κινήσεων. **Σελ. 3**

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

War games στο παρασκήνιο για την Ελληνική

«Αν το ήξερα, θα επέμενα να τους πλήρωνα εγώ αποζημιώσεις». Αυτή, λένε, ήταν η αντίδραση του Βισμαρκ όταν είδε πως οι Γάλλοι, πηττημένοι το 1870, όχι μόνο πλήρωσαν τις «αποζημιώσεις» που τους επιβλήθηκαν μετά τον πόλεμο, αλλά μάλιστα προκάλεσαν σοβαρό πρόβλημα πληθωρισμού στο νεοσύστατο Β' Ράιχ το οποίο λάμβανε τα χρήματα.

Μετά όμως από την οικονομική επιτυχία, οι Γάλλοι έπρεπε κάτι να κάνουν. Είχαν πλέον πολλή ρευστότητα και λίγες ευκαιρίες. Έτσι, η χώρα τους έγινε ένας από τους σημαντικότερους χρηματοδότες της Ευρώπης. Δεν αγόραζαν μόνο ρωσικές επενδύσεις στη μακρινή αλλά εξωτική χώρα όπου η αριστοκρατία μιλούσε τη γλώσσα τους - αγόρασαν και κρατικό χρέος στο Ράιχ και στην Αυστρία, ακόμα και στο ασταθές Μεξικό και το άγνωστο Περού. Με πρώτους τους σιδηροδρόμους, οι

Γάλλοι επένδυσαν μανιωδώς και στον ιδιωτικό τομέα. Τράπεζες και ορυχεία είχαν κερδίσει πολλά. Όλα αυτά διέφυγαν κάπως της προσοχής του Λένιν όταν αυτός ανέλυσε τον ρόλο του κεφαλαίου στον Α' Παγκόσμιο. Το κυριότερο, όμως, είναι πως οι ξένες αυτές επενδύσεις -και όχι μόνο των Γάλλων- τροφοδότησαν την «εισαγωγή» της βιομηχανικής επανάστασης στην Ευρώπη.

Οι ξένες επενδύσεις, και ιδίως οι άμεσες, αποτελούν ένα βασικό κομμάτι της οποίας προσπάθειες για πρόοδο και εκσυγχρονισμό μιας οικονομίας και μιας κοινωνίας. Εκτός από το «φρέσκο» χρήμα και την ανάλυση του ρίσκου από κάποιον τρίτο, φέρνουν και τεχνολογία, είτε αυτή αφορά στους σιδηροδρόμους του 19ου αιώνα με προορισμό τη Βαγδάτη, είτε αφορά στη διαχείριση μεγάλων ξενοδοχείων στη Λεμεσό το 2013.

Την περασμένη εβδομάδα, φάνηκε ξαφνικά πως ενδιαφέρθηκε ένας ξένος επενδυτής για

Ακόμα και τώρα, τα πάντα
κατευθύνονται από τα
συμφέροντα των λίγων

την Ελληνική Τράπεζα. Ο επενδυτής έχει επιδείξει μεγάλη ικανότητα στη διαχείριση προβληματικών καταστάσεων, ενώ κατέχει και το «φρέσκο» χρήμα που θα βοηθούσε την οικονομία. Μετά, όμως, από σειρά δηλώσεων και χειροκροτημάτων για το πόσο η Κύπρος θα επιχειρήσει να προσελκύσει ξένες επενδύσεις εν μέσω κρίσης, μόλις έκασε ένας μεγάλος επενδυτής, κινήθηκε και ουρανός, λυτοί και δεμένοι, πολιτικοί, ιερείς, χρηματιστές και δικηγόροι για να μην γίνει αυτό που ζητούσαμε όλοι εδώ και χρόνια και να αποφύγουμε την είσοδο ενός ξένου.

Τελικά, με το πρόσχημα πως πρέπει να

μείνει η τράπεζα σε «κυπριακά χέρια», και αφότου είχε διαφανεί πως μόνο οι Αμερικάνοι είχαν τη διάθεση να επενδύσουν, βρέθηκε ως λύση η Δημόπρα και η εταιρεία Wargaming. Το παρασκήνιο νίκισε, διότι θέλαμε να είναι «κυπριακή» η τράπεζα. Και, το ενδιαφέρον τόσο της μιας όσο και της άλλης εταιρείας, θα παραμείνει ύποπτο, αφού πολλές και ισχυρές είναι οι ενδείξεις πως αυτό δεν σχετίζεται με επιχειρηματικά, οικονομικά κριτήρια.

Το ζητούμενο, όμως, δεν είναι να είναι κυπριακή, αλλά να γίνεται σωστή διαχείριση. Αυτό δεν ενδιαφέρει κανένα, όπως φαίνεται. Διότι μέχρι σήμερα, Ελλαδίτες και Κύπριοι διαχειρίζονταν μία χαρά το τραπεζικό μας σύστημα: έπαιρναν καταθέσεις, τις μετέτρεπαν σε δάνεια εκατοντάδων εκατομμυρίων προς άσχετους που παρίσταναν τους developers, χάνονταν τα λεφτά αλλά καταγράφονταν ως κέρδος, και μετά το κέρδος δινόταν ως δάνεια στους καταθέτες, οι οποίοι τα κατέθεταν,

ενισχύοντας έτσι την πιστωτική επέκταση των τραπεζών. Βάλαμε γυαλιά στον κύριο Πόντζι. Το ζήτημα δεν είναι αν μας αρέσουν οι Αμερικάνοι, οι Ρώσοι, οι Πατρινοί ή οι Λευκωσιώτες επενδυτές. Ας έφυγαν οι Αμερικάνοι, στην προκειμένη. Το θέμα είναι πως αναζητούμε ξένους επενδυτές, και όταν έρθουν κάνουμε ό,τι περνά από το χέρι μας για να τους διώξουμε. Και, η Ελληνική δεν είναι παρά ένα ακόμα παράδειγμα πως δεν βλάγαμε μυαλό από την κρίση, και πως τα συμφέροντα των λίγων ακόμα διοικούν το παρασκήνιο και τις αποφάσεις μας.

Επίσης, πρέπει να προχωρήσει (προσεκτικά) το ΓεΣΥ και να εκπονηθεί ΜΔΠ. Και τα λεφτά από το γκάτζι, να μείνουν εκτός προϋπολογισμού.

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Αυτή τη στιγμή, δίπλα μας υπάρχουν άνθρωποι που έχουν ανάγκη από ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Μπορούμε να τους βοηθήσουμε.

Για κάθε αγορά, €1 στα Κοινωνικά Ιατρεία

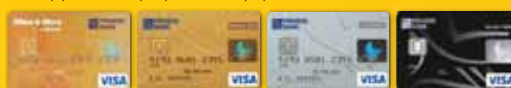
Για κάθε αγορά σας με πιστωτικές κάρτες της Τράπεζας Πειραιώς, η Τράπεζα προσφέρει 1 ευρώ στα Κοινωνικά Ιατρεία.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ
ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΓΙΑΤΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
7000 99 90
www.volunteerdoctors.org.cy

800 11 800
24 ΩΡΕΣ
+357 22 575555
ΑΠΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ
www.piraeusbank.com.cy

Η ενέργεια ισχύει μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2013

ΤΡΑΠΕΖΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Τα δύσκολα του μνημονίου είναι μπροστά

Η Τρόικα εντόπισε τα προβλήματα και πιέζει την κυβέρνηση για πραγματικές διορθωτικές κινήσεις

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Εντελώς προβλέψιμες ήταν οι αντιδράσεις της Τρόικας κατά την πρώτη επαφή με την κυβέρνηση, αφού τα προβλήματα που εντόπισε αφορούν σε σημεία του Προγράμματος που είχαν σαφή χρονοδιαγράμματα, αλλά δεν προχώρησαν.

Από πλευράς της Τρόικας σημειώνεται, ως γνωστό, πως καθυστερήσεις υπάρχουν σε μία μακρά σειρά από θέματα, σχεδόν σε όλους τους τομείς του προγράμματος. Πριν ακόμα κατέλθει το κλιμάκιο της Τρόικας, το βασικό ερώτημα που είχε τεθεί από δική τους πλευρά, ήταν κατά πόσον αυτές οι καθυστερήσεις μπορούν να ερμηνευθούν ως ένδειξη για πρόθεση της Λευκωσίας να αποφύγει τις κινήσεις που απαιτούνται από αυτή.» Εάν οι καθυστερήσεις είναι απότοκο διαδικαστικών περιπλοκών, ή άλλων λόγων που δεν σχετίζονται με τις προθέσεις της Κύπρου να υλοποιήσει το μνημόνιο, τότε θα τις αντιμετωπίσουμε αναλόγως», ήταν η θέση της Τρόικας.

Σήμερα, πάντως, η στάση που τηρείται από πλευράς των δανειστών μας, είναι πως οι καθυστερήσεις, αν και ουσιαστικές σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν οδηγούν στο συμπέρασμα πως η Κύπρος κωλυσιεργεί, παρόλο που κάποια επιτάχυνση θα πρέπει να σημειωθεί στο επόμενο στάδιο της υλοποίησης. Σε κάθε περίπτωση, σημειώνεται πως, σε αντίθεση με την πρώτη αξιολόγηση, όταν οι υποχρεώσεις της Κύπρου είχαν να κάνουν κατά κύριο λόγο με κινήσεις «επί χάρτου» (μελέτες, καταγραφές, προετοιμασίες κτλ.), πλέον η Κύπρος μπαίνει στη φάση κατά την οποία υποχρεούται να αρχίσει υλοποίηση των στόχων και επί του εδάφους.

Ανάμεσα σε αυτές τις υποχρεώσεις, είναι για παράδειγμα και το άνοιγμα των κλειστών επαγγελματιών, κάτι που ήδη καθυστερήσει και που ούτως ή άλλως αποτελούσε υποχρέωση της Κύπρου από τους όρους της Οδηγίας για τις Υπηρεσίες. Είναι γεγονός, πάντως, πως το συγκεκριμένο δεν αποτέλεσε σημείο του δημοσίου διαλόγου και δεν σημειώθηκε ουσιαστική πρόοδος.

Άλλο σημείο είναι η βελτίωση του φοροσυλλεκτικού πλαισίου, με την ενοποίηση του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων και του

Δεν αισθάνονται πως οι καθυστερήσεις οφείλονται σε προσπάθεια αποφυγής των αποφάσεων από την κυβέρνηση, αλλά σε «αντικειμενικές δυσκολίες».

ΦΠΑ, με στόχο την καλύτερη διαχείριση των πληροφοριών. Στο συγκεκριμένο, πέρα από το μπρα ντε φερ μεταξύ των δύο υπηρεσιών -κάτι που διαφαίνεται και από τις άστοχες ανακοινώσεις, ιδίως από πλευράς του ΦΠΑ- υφίσταται και το ζήτημα της μηχανογράφησης, η οποία είναι παλαιάς τεχνολογίας στα συγκεκριμένα τμήματα.

Ενώ τα πιο πολλά από αυτά τα προβλήματα δεν κρίνονται ως ανυπερβλήτα, την ίδια στιγμή, τα τεχνικά προβλήματα αποτελούν ίσως το σημαντικότερο ρίσκο στην υλοποίηση. Όσον αφορά στην υλοποίηση του ΓεΣΥ, το πρόβλημα φαίνεται πως είναι αρκετά μεγάλο,

Η **στάση** που τηρείται από πλευράς των δανειστών μας, είναι πως οι καθυστερήσεις, αν και ουσιαστικές σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν οδηγούν στο συμπέρασμα πως η Κύπρος κωλυσιεργεί.

αφού η καθυστέρηση φαίνεται πως δεν αφήνει χρόνο για έγκαιρη υλοποίηση.

Με απόφαση, μάλιστα, σε ανώτατο επίπεδο, ο νυν γραμματέας του Υπουργικού, Θεοδόσης Τσιόλας, θα αναλάβει εκ νέου καθήκοντα και στο Υπουργείο Υγείας (όπου υπηρετούσε και παλαιότερα) με σκοπό να συμβάλει στην επιτάχυνση των κινήσεων για διάσωση της κατάστασης ως προς το ΓεΣΥ. Δεν αναμένεται το θέμα να επηρεάσει την παρούσα αξιολόγηση, αφού τα χρονοδιαγράμματα προβλέπουν υλοποίηση μέσα στο 2014. Ωστόσο, ο χρόνος πιέζει.

Όσον αφορά στις ιδιωτικοποι-

σεις, και εκεί θα συνεχιστούν κατά πάσα πιθανότητα οι καθυστερήσεις, με τη διαφορά όμως, ότι τα νέα Διοικητικά Συμβούλια θα αναλάβουν τον επόμενο μήνα, έχοντας εν γνώσει τους την υποχρέωση που ανέλαβε η Κύπρος για να προχωρήσει σε ιδιωτικοποιήσεις.

Έτσι, αναμένεται πως θα σημειωθεί κάποια επιτάχυνση στην όλη διαδικασία, ενώ από πλευράς της κυβέρνησης δίνεται σαφές μήνυμα προς την Τρόικα πως μέρος της καθυστέρησης οφείλεται στην αργοπορημένη ολοκλήρωση των σχετικών εκθέσεων από τους εξωτερικούς, ξένους, συμβούλους.

Σε κάθε περίπτωση, η Κύπρος πλέον μπαίνει στα βαθιά, με ζητήματα όπως τις ιδιωτικοποιήσεις και το ΓεΣΥ να αποτελούν καυτά θέματα πολιτικής, στα οποία έχουν ήδη αρχίσει η αντίδραση, οι οποίες κατά πάσα πιθανότητα θα συνεχιστούν. Σε άλλο επίπεδο, κινούνται κινήσεις όπως την ενοποίηση φορέων (π.χ. ΤΕΠ και ΦΠΑ), όπου οι καθυστερήσεις οφείλονται σε αντικειμενικά κωλύματα.

Όσον αφορά στα δημόσια οικονομικά, διαφαίνεται πως η κυβέρνηση, με τις κινήσεις που έκανε ήδη, κατάφερε να δημιουργήσει ένα σημαντικό μαξιλάρι εν όψει του δύσκολου 2014. Ενώ πολλοί

αναλυτές (ανάμεσα τους και η Οικονομική «Κ») εκτιμούσαν πως η φετινή ύφεση θα ήταν μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη, η εικόνα που διαμορφώθηκε ήταν πως η οικονομία προσαρμόστηκε με μεγάλη ταχύτητα αλλά η ύφεση θα είναι πιο ρηκή αλλά και πιο παρατεταμένη. Έτσι, σημαντικό «μαξιλάρι» εν όψει του 2014, που αναμένεται ενδεχομένως και πιο δύσκολο από το 2013, αποτελούν οι σημαντικές περικοπές που έχουν ήδη αποφασιστεί στο προσχέδιο του προϋπολογισμού.

Την ίδια ώρα, όμως, η μείωση στον αριθμό των δημοσίων υπαλλήλων θα πρέπει να ολοκληρωθεί, με την Τρόικα να σχολιάζει πως δεν μπορεί η κυβέρνηση να εξαρτάται από την τάση αποχωρήσεων που έχει διαμορφωθεί στο Δημόσιο. Έτσι, θα πρέπει να διαμορφωθεί ένα πλάνο μείωσης του αριθμού των υπαλλήλων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, σε περίπτωση που οι πρόωρες αφυπηρετήσεις δεν οδηγήσουν στην συνολική μείωση των 4.500 θέσεων.

Πάντως, μέρος του «κόλπου» είναι και στις τοπικές αρχές, όπου η απασχόληση δεν συνάδει πάντα με τις ανάγκες, και όπου η προσαρμογή στα νέα δεδομένα είναι ακόμα χλιαρή στους περισσότερους δήμους.

Το κυριότερο ζήτημα αφορά στην υλοποίηση σημείων που έχουν ως καταληκτική ημερομηνία το τέλος του έτους. Αυτά είναι πολλά σε αριθμό, αλλά και δύσκολα σε εκτέλεση και περιλαμβάνουν σημεία όπως τη νομοθετική ρύθμιση της εταιρικής διακυβέρνησης στους ημικρατικούς, τον καλύτερο έλεγχό τους από το κράτος και την υιοθέτηση «θεσμικού πλαισίου» για τις ιδιωτικοποιήσεις.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ο όμιλος G.A.P. Vassilopoulos Group αντιπροσωπεύει διεθνείς Ασφαλιστικές Εταιρείες οι οποίες προσφέρουν ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ασφαλιστικών καλύψεων

Η οικονομική ευρωστία των αναφερόμενων Ασφαλιστικών Εταιριών έχει αξιολογηθεί ως «Α Εξαιρετική» από διεθνείς οίκους αξιολόγησης, όπως οι **A.M. Best, Standard&Poor's (S&P), Moody's.**

Coverholder at

LLOYD'S

CATLIN

Underwriting Ambition

I M G
INTERNATIONAL MEDICAL GROUP

atradius
managing risk, enabling trade

ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΚΑΛΥΨΕΙΣ

- Μεταφορές θαλάσσης αέρος & χερσαίες
- Φωτιάς & ειδικών κινδύνων
- Διακοπής εργασιών/ απώλειας κερδών
- Κλοπής & διάρρηξης
- Περιεκτική κατοικιών
- Νοσοκομειακής περίθαλψης αλλοδαπών
- Ευθύνης εργοδότη
- Αστικής ευθύνης έναντι τρίτων
- Ευθύνης προϊόντων
- Προσωπικών ατυχημάτων & ταξιδιού
- Οχημάτων
- Σχέδια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης
- Σκαφών αναψυχής
- Ασφάλιση πιστώσεων
- Απώλειας χρημάτων
- Μεταφοράς εμπορευμάτων
- Ηλεκτρονικών υπολογιστών

G.A.P. VASSILOPOULOS
GROUP

Το παρασκήνιο που άλλαξε την Ελληνική

Πέρα από τη Third Point, παιχνιδι έπαιξε και η VR Capital, που μπλόκαρε τη μετατροπή των χρεογράφων σε ΜΑΚ

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Ενώ ο κίνδυνος η Ελληνική Τράπεζα να αντιμετωπίσει πρόβλημα στην ανακεφαλαιοποίησή της ήταν ορατός από καιρό, εδώ και μιάμιση εβδομάδα διαφάνηκε πως τα σεβάρια κινδύνου θα υλοποιούνταν. Με τις μαζικές πωλήσεις χρεογράφων από πλευράς των Ταμείων Προνοίας, είχε διαφανεί πως συγκεκριμένοι επενδυτές επιθυμούσαν διακαώς να αποκτήσουν σημαντικά μερίδια. Στις συναλλαγές που άρρισαν να γίνουνται από την προπερασμένη Πέμπτη, είχε διαφανεί πως οι μεγάλοι παίκτες ήταν πολύ συγκεκριμένοι. Είχε δημιουργηθεί μάλιστα, και η εσφαλμένη εντύπωση πως συγκεκριμένη ξένη τράπεζα, με έντονη παρουσία στην Κύπρο, επιχειρούσε να αγοράσει μερίδιο στην Ελληνική με σκοπό να μπορεί να ασκήσει έλεγχο.

Αυτή η φημολογία είχε οδηγήσει σε απόρριψη των προσφορών που κατέθεσε το επενδυτικό τμήμα της τράπεζας, αφού δημιουργήθηκαν «φόβοι» πως τελικά η Ελληνική θα

Σε κάθε περίπτωση, όμως, ο μεγάλος παίκτης στο όλο παρασκήνιο ήταν άλλος: Συγκεκριμένο Ταμείο με έδρα τη Μόσχα και με μεγάλες προσβάσεις στο γειτονικό Ισραήλ, το οποίο μάζεψε ένα σημαντικό ποσοστό του χρεογράφου που λήγει το 2016.

Όλα δείχνουν πως η VR Capital και η Third Point δεν είχαν «συνεννοηθεί» μεταξύ τους.

πενούσε σε χέρια νέων «παικτών» με αποτέλεσμα να χάσουν τη σούπα οι μέχρι πρότινος ισχυροί μέτοχοι της Ελληνικής. Μάλιστα, σύμφωνα με ισχυρές ενδείξεις, υπήρξαν και εξωτερικές πιέσεις σε πολλές περιπτώσεις, με αποτέλεσμα να απορριφθούν προσφορές και να προτιμηθούν χαμηλότερες τιμές κατά την πώληση των χρεογράφων από πλευράς των Ταμείων Προνοίας.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, ο μεγάλος παίκτης στο όλο παρασκήνιο ήταν άλλος. Συγκεκριμένο Ταμείο με έδρα τη Μόσχα και με μεγάλες προσβάσεις στο γειτονικό Ισραήλ, το οποίο μάζεψε ένα σημαντικό ποσοστό του χρεογράφου που λήγει το 2016.

θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί ο όρος συλλογικής δράσης (CAC) και να υποχρεωθούν σε μετατροπή και τα άλλα 33% των χαρτιών της Ελληνικής.

Η VR Capital, όμως, η οποία κρατούσε 38% και ήταν σε θέση να μπλόκαρει τη μετατροπή, δεν έδειξε καμία διάθεση να μετατρέψει οικειοθελώς. Έτσι, δημιουργήθηκε ένα κενό στη μετατροπή και την ανακεφαλαιοποίηση της Ελληνικής.

Ακόμα πιο περίπλοκα γίνονταν τα πράγματα από το γεγονός ότι ορισμένοι από τους συμμετέχοντες στην αύξηση κεφαλαίου της Ελληνικής που είχε προηγηθεί, είχαν «μπει» στην άσκηση των δικαιωμάτων, υπό τον όρο πως θα πετύχει η μετατροπή των αξιογράφων.

Έτσι, η στάση της VR Capital δεν δημιούργησε κενό στις μετατροπές, αλλά και στην ίδια την αύξηση κεφαλαίου.

Ο ρόλος της Third Point

Εν τω μεταξύ, η Third Point από καιρό γυρόφερνε μεγάλες επιχειρήσεις (ανάμεσά τους και τράπεζες) στην Κύπρο. Μετά τη γνωστή επέκταση των συμφερόντων της στην Ελλάδα, η Third-Point άρχισε να προετοιμάζει κινήσεις για να «καταβεί» και στην Κύπρο. Παλαιότερα, μάλιστα, κτύπησε συναγερμός ανάμεσα σε hedge funds που έχουν σημαντικά ανοίγματα στην κυπριακή αγορά, αφού μαθεύτηκε πως η Third point είχε συναντήσεις στην Κεντρική Τράπεζα. Οι συναν-

τήσεις αυτές, όπως είχε διαρρεύσει τότε, αφορούσαν το ενδιαφέρον της εν λόγω εταιρείας για συμμετοχή στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου. Σύμφωνα με πληροφορίες, πριν από δύο μήνες περίπου, η Third Point συζητούσε τότε τις επιλογές της, χωρίς να αποκλείει και τη συμμετοχή της στην Τράπεζα Κύπρου.

Εν τω μεταξύ, όμως, η προσφορά της Third Point δεν αφορούσε μόνο στην άμεση τρύπα, περίπου 40 εκατ. ευρώ, που δημιουργήθηκε στην Ελληνική. Το fund επέμενε σε άνοιγμα της τάξης των 168 εκατ. ευρώ, γεγονός που θα μείωνε σημαντικά το ποσοστό συμμετοχής των άλλων μετόχων, όπως της Εκκλησίας, σε μηδενικά ποσοστά. Εν μεταξύ, όμως, η Third-Point κατέβασε την Πέμπτη την πρότασή της σε ένα ποσό λίγο άνω των 40 εκατ. ευρώ, από τη στιγμή που αυτό το ποσό της εξασφάλιζε έλεγχο περίπου 30% της τράπεζας. Με ένα τέτοιο ποσοστό, η Third point θα είναι σε θέση να εξαγοράσει και την υπόλοιπη τράπεζα με δαμίσια προσφορά. Δεν είναι ξεκάθαρο αν η εταιρεία δέχτηκε να δώσει «διαβεβαιώσεις» πως δεν θα προχωρήσει σε εξαγορά σε μεταγενέστερο στάδιο.

Η εταιρεία, πάντως, έκανε εξαρχής λόγο για «νέο επιχειρησιακό μοντέλο» στην Ελληνική Τράπεζα, με στόχο την ταχεία επέκτασή της και τον έλεγχο της κυπριακής αγοράς και όχι μόνο. Σε κάθε περίπτωση, η Third Point συντηρεί να προχωρεί σε αναδιάρθρωση των επι-

χειρήσεων στις οποίες αποκτά συμμετοχές, συμπεριλαμβανομένης και της αλλαγής προσώπων στην ηγετική πυραμίδα, και αργότερα πώληση των μεριδίων που κατέχει, όταν πλέον εξασφαλιστεί η εξυγίανση και η κερδοφορία. Είναι προφανές πως αυτή η σκέψη προκάλεσε άγχος στους τώως μεγαλομετόχους της Ελληνικής.

Κινήθηκε άμεσα

Κάτω από αυτά τα δεδομένα, η Εκκλησία έσπευσε να προστατέψει το μερίδιό της, ζητώντας αναβολή της τελικής καταληκτικής ημερομηνίας για την αύξηση κεφαλαίου από την Ελληνική, απευθυνόμενη στην Τρόικα. Το μοναδικό επιχείρημα που υπήρχε, στην προκειμένη, ήταν πως δεν επιθυμεί η Κύπρος να δώσει στην τράπεζα σε ξένους, ένα επιχείρημα θεωρήθηκε δύσκολο να πείσει την Τρόικα, η οποία τελικά έδωσε περιθώριο 24 ωρών. Οι διαβουλεύσεις, με συμμετοχή της Τρόικας, της Κεντρικής, του Υπουργείου Οικονομικών, της Εκκλησίας αλλά και επενδυτών, έδωσαν και έπαιρναν όλη την ημέρα, την Πέμπτη.

Από την πλευρά του, το Υπουργείο Οικονομικών έδειχνε κάποια αμηχανία στην όλη προσπάθεια. Ενώ ζητούσε (καθκόντων) από την Τρόικα να δώσει την παράταση που ζητούσε η Εκκλησία, την ίδια στιγμή στελέχη του σχολίαζαν το προφανές, ότι δηλαδή, από τη μία η κυβέρνηση κάνει ό,τι μπορεί για

την προσέλκυση ξένων επενδύσεων, και από την άλλη ζητεί να βρεθεί μια λύση άλλη από εκείνη του ξένου επενδυτή.

Την ίδια ώρα, πολλά ήταν τα ερωτηματικά που προέκυψαν από την εμφάνιση των λεγόμενων «Κύπριων επενδυτών». Το γεγονός ότι κανένας Κύπριος επενδυτής δεν είχε δείξει ενδιαφέρον πριν από την εμφάνιση της Third Point, αλλά ξεκάθαρα το πως προέκυψε το ενδιαφέρον τους ως αντι-Third Point. Τελικά, όταν πλέον το απόγευμα της Πέμπτης έγινε σαφές πως οι δύο «Κύπριοι» επενδυτές ήταν η Δήμητρα επενδυτική και η Wargaming, έγινε προφανές πως υπήρξε συνεννόηση στο θέμα.

Όταν η Εκκλησία έμπαινε στις τελικές διαπραγματεύσεις, με δεδλωμένο στόχο της να αποφυγή τη Third Point, γνώριζε πως, αν δεν πετύχαινε η ανακεφαλαιοποίηση, θα πήγαινε σε υποχρεωτική μετατροπή, κάτι που ισοδυναμεί (τεχνικά) με bail in. Ωστόσο, ήταν σαφές εξ αρχής πως θα υπήρχε τελική κατάληξη στο θέμα, με μονα-

Ο τελικός νικητής

Ο Richard Dietz, ο άνθρωπος που τα άρχισε όλα όταν αρνήθηκε να μετατρέψει τα χρεογράφα του σε ΜΑΚ, ανακοίνωσε την ίδρυση της VR Capital το 1999, με αρχικό κεφάλαιο μεταξύ 75 και 100 εκατ. δολάρια. Από την αρχή, στόχος του Dietz ήταν να «παρέμβει» σε προβληματικά στοιχεία ενεργητικού (κυρίως μη εξυπηρετούμενα δάνεια). Η στρατηγική του, ήταν να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που του προσέφεραν λόγω της οικονομικής κρίσης στη Ρωσία, αγοράζοντας μη εξυπηρετούμενα δάνεια και προχωρώντας σε αναδιάρθρωση των δανειοληπτών έναντι απόκτησης συμφερόντων στις επιχειρήσεις τους. Εκτός από τα μερίδια που απέκτησε στη Υλικός, γεγονός που έφερε τον Dietz σε τροχιά σύγκρουσης με το πολιτικό κατεστημένο, η εταιρεία δραστηριοποιήθηκε επίσης και με την παραχώρηση πιστώσεων στην Telecom Argentina. Η VR Capital δραστηριοποιείται επίσης κάτω από άλλες επωνυμίες: VR Distressed Assets Fund Ltd., VR Advisory Services Ltd, VR Global Partners LP, και VR Argentina Recovery Fund Ltd. Ο κ. Dietz είναι μέλος του Δ.Σ. του Yale School of Management, ενώ είναι απόφοιτος του ίδιου πανεπιστημίου. Το καλοκαίρι που πέρασε, ο Dietz απέκτησε μερίδιο 17,5% και στην καλαθοσφαιρική Μακάμπι Τελ Αβίβ.

δικό ερώτημα το τελικό ποσοστό του καθενός από τους νέους μετόχους.

Νέα πραγματικότητα

Στο τέλος, με 40 εκατ. ευρώ ο καθένας, η Third Point και η Wargaming απέκτησαν από 30% της τράπεζας, με τη Δήμητρα να «ποντάρει» 20 εκατ. ευρώ, που ισοδυναμεί με 15%. Η πόρτα επέκτασης των συμφερόντων της, παραμένει ανοικτή για τη Third Point, ενώ ταυτόχρονα ο μεγάλος νικητής του παιχνιδιού ήταν η VR Capital, που έκανε αυτό που επιθυμούσε, αποφεύγοντας την υποχρεωτική μετατροπή. Με ενδιαφέρον αναμένεται, πάντως, η στάση που θα τηρήσει η Third Point ως προς την ηγετική πυραμίδα της Ελληνικής.

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, αυτό που είναι προφανές είναι πως η Εκκλησία χάνει πλέον τον έλεγχο στην Ελληνική. Ακόμα και με την έμμεση επιρροή που ελπίζει πως θα μπορεί να ασκήσει στη Δήμητρα και στη Wargaming, οι συσχετισμοί δυνάμεων έχουν αλλάξει ριζικά. Η Αρχιεπισκοπή διαθέτει πλέον το 7,5% περίπου της μετοχικής αξίας της τράπεζας, ενώ οι «ακτιβιστές» τάσεις της Third Point προμηθούν μεγάλες αλλαγές στην τράπεζα. Η αδυναμία της Αρχιεπισκοπής να αποτρέψει το αναπόφευκτο φέρνει μεγάλες αλλαγές στον χάρτη των δυνάμεων της Ελληνικής, όπου πλέον έχουν μετακινήθει και τα μεγαλύτερα όρη.

Οι δύο «σωτήρες» της Εκκλησίας

Μέσω του Νίκου Μιχαηλά και του Ευάγγελου Γεωργίου συνδέονται οι δύο «κυπριακές εταιρείες» – Δήμητρα και Wargaming – που μπήκαν στη διεκδίκηση μεριδίων της Ελληνικής μετά το «γόνιασμα» της Εκκλησίας. Ο κ. Μιχαηλάς είναι μέλος του ΔΣ της Wargaming και διευθυντής της Δήμητρα, ενώ ο κ. Γεωργίου είναι εκτελεστικό στέλεχος στη Wargaming και μέλος του Δ.Σ. της Δήμητρας.

από τις ισχυρές διασυνδέσεις με τον συνεργατισμό, καλά γνωστές είναι και οι πολιτικές της διασυνδέσεις σε όλο το πολιτικό φάσμα. Ταυτόχρονα, μετοχικά συμφέροντα στην εταιρεία κατέχουν η Ιερά Μονή Κύκ-

κου και η Μητρόπολη Κιτίου. Παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, η εταιρεία καταγράφει ζημιές, σημειώνεται πως έχει αρκετά καλή ρευστότητα, αν και μικρότερη από εκείνη της Wargaming.

Ο «ακτιβιστής Αμερικάνος»

Φίρμα στη Wall Street, αλλά πάνω από όλα άνθρωπος που βάζει πολύ ψηλά τον πήχη για τους εκτελεστικούς διευθυντές και τα κορυφαία στελέχη των εταιρειών όπου διατηρεί συμφέροντα, ο Loeb εξασφαλίζει πάντοτε πως ο ίδιος δεν θα περάσει απαρατήρητος.

Θρυλικές είναι πλέον οι επιστολές που έστειλε στο Δ.Σ. της Yahoo!, ακόμα και σε περίοδο κατά την οποία διατηρούσε σχετικά μικρά ποσοστά στην εταιρεία, σχετικά με την αλλαγή που ήθελε να δει στη διευθυντική ομάδα της εταιρείας.

Πρόκειται για έναν από τους πιο σημαντικούς «ακτιβιστές» μετόχους, ο οποίος συνέβαλε στη διαμόρφωση της «μόδας» των ακτιβιστών που θέλει τους μετόχους να διατηρούν μία δραστήρια στάση με την οποία να ασκούν διαρκώς έλεγχο στις αποφάσεις των εκτελεστικών πυραμίδων των εταιρειών όπου επενδύουν.

Με τις επιστολές του, που είναι κάθε άλλο παρά διπλωματικές, ασκεί συνεχή πίεση στην εκτελεστική πυραμίδα των εταιρειών όπου επενδύει, και πολλές φορές απαιτεί (και επιτυγχάνει) αλλαγή

σκυτάλης στα ανώτατα στρώματα των επενδύσεών του. «Πάνω από όλα αυτό που με ενδιαφέρει είναι να αποκομίζω κέρδος όσοι επενδύουν σε εμάς», σχολιάζει συχνά.

Στο ραντάρ των ξένων επενδυτών η Κύπρος

Ο επενδυτικός συνωστισμός στην Ελλάδα φέρνει κεφάλαια προς τη Λευκωσία

Ανάλυση / Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Το επενδυτικό ενδιαφέρον που εξέφρασαν μεγάλα επενδυτικά ταμεία και ταμεία αντιστάθμισης κινδύνου (hedge fund) του εξωτερικού για την Ελληνική Τράπεζα δεν προέκυψε από το πουθενά. Τους τελευταίους μήνες έχει συγκεντρωθεί στην Αθήνα ένας μεγάλος αριθμός επενδυτών, οι οποίοι αναζητούν ευκαιρίες, ποντάροντας στο σενάριο της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. «Σαρώνουν» ό,τι κρίνουν ως βιώσιμο στο ταμπλό του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Τα όρια των ερευνών των ξένων επενδυτών επεκτείνονται μέχρι την Κύπρο, άλλη μια χώρα σε μνημόνιο, που σήμερα γνωρίζεται ύφεση, αλλά έχει τις προϋποθέσεις να προσφέρει υπεραξίες. Η τελευταία διαπίστωση αποτελεί σχόλιο χρηματιστηριακών κύκλων, οι οποίοι βλέπουν πιο μακριά: στις αποκρατικοποιήσεις.

«Το γεγονός ότι υπάρχει ενδιαφέρον σημαίνει ότι μπορεί να τρέξει ομαλά το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας», αναφέρουν στελέχη της αγοράς. Μάλιστα, η επιτυχία των αποκρατικοποιήσεων θεωρείται και διαβατήριο για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των ξένων αγορών προς την κυπριακή οικονομία.

Η Ελλάδα

Η συνεχιζόμενη ανοδική τάση στο Χρηματιστήριο της Αθήνας αποδεικνύει ότι το μαύρο μπορεί εύκολα να γίνει άσπρο. Ενδεικτικό της αναστροφής του κλίματος στην Ελλάδα είναι άρθρο – αφιέρωμα του Bloomberg για το ελληνικό χρηματιστήριο. Οι ελληνικές μετοχές πριν από λίγο καιρό αποτελούσαν... ανάθεμα για τους επενδυτές που περίμεναν ότι η χρεοκοπία θα πετάξει τη χώρα έξω από το ευρώ. Τώρα, όμως, υπογραμμίζει το Bloomberg, πρωτοστατούν και υπερισχύουν έναντι κάθε αγοράς στον κόσμο, καθώς η εξαετής ύφεση υποχωρεί και οι νέοι επενδυτές σκέφτονται να κάνουν αγορές. Από τις 5 Ιουνίου του 2012, δύο

Αναλυτές σχολιάζουν στην «Κ» ότι το επενδυτικό ενδιαφέρον για την Ελληνική Τράπεζα μπορεί να αποτελέσει προάγγελο ενός επιτυχούς σχεδίου αποκρατικοποιήσεων.

εβδομάδες πριν η MSCI προειδοποίησε ότι θα υποβαθμίσει την Ελλάδα σε αναδυόμενη αγορά, ο Γενικός Δείκτης του Χ.Α έχει εκτοξευθεί 146%, μειώνοντας έτσι την πτώση του από την κορυφή του 2007, σε 79%. Οι αποδόσεις αυτές είναι οι καλύτερες μεταξύ 94 διεθνών αγορών, εκτός από τη Βενεζουέλα, ενώ οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων έχουν μειωθεί στο 8,31% από την κορυφή του 33,7% τον Μάρτιο του 2012. Σύμφωνα με Bloomberg μεταξύ των επενδυτών που μπήκαν δυναμικά στο ελληνικό χρηματιστήριο ήταν η Paulson & Co και η JP Morgan Chase & Co, ενώ ενδιαφέρον εκδήλωσαν funds από τις αναδυόμενες αγορές, μεταξύ των οποίων η Renaissance Capital Holdings και η Templeton Emerging Markets Group.

Ενδεικτικά, ο Φρανσίσκο Κόντε της JPMorgan, ο οποίος πριν από τρία χρόνια πούλησε όλες τις ελληνικές μετοχές που κατείχε, τώρα αγοράσε μετοχές της Jumbo και της Follis Pollie, κι αυτό μετά τη μεγαλύτερη αναδιάρθρωση χρέους

που έχει γίνει μέχρι στιγμής σε παγκόσμιο επίπεδο.

«Οι προοπτικές για τη χώρα έχουν ανατραπεί 100%», ανέφερε χαρακτηριστικά προ ημερών ο κ. Κόντε, ο οποίος διαχειρίζεται περίπου 2,8 δισ. δολάρια στο Λονδίνο.

«Η Ελλάδα αρχίζει να βγαίνει από την κρίση, γιατί μείωσε τόσο πολύ τα επίπεδα κόστους, ώστε, εάν υπάρξει θετικό ΑΕΠ, το περιθώριο αύξησης κέρδους αναμένεται να είναι τεράστιο», κατέληξε.

Μόλις εννέα μήνες πριν, το παγκόσμιο αίσθημα ήταν δεν θέλω να έχω καμία σχέση με οτιδήποτε ελληνικό, ούτε καν με το ελληνικό γιαούρτι», δήλωσε ο Άνθμος Θωμόπουλος, αναπληρωτής διευθύνων σύμβουλος της Πειραιώς, σε τηλεφωνική συνέντευξη που παραχώρησε στο πρακτορείο. «Τώρα οι επενδυτές δεν θέλουν να δουν τίποτα άλλο πέρα από την Ελλάδα. Είναι μια αλλόκοτη, ιδιόσυγκρατη αγορά, καθώς τοποθετείς χρήματα σε μία ανεπτυγμένη, αν και υπό πίεση, οικονομία, με προοπτικές ανάπτυξης που ταυρίζονται σε αναπτυσσόμενη οικονομία και

με ισχυρό νόμισμα», συμπληρώνει ο κ. Θωμόπουλος.

Για την Ελλάδα κάνει δηλώσεις για άλλη μία φορά και ο επικεφαλής της Templeton, Μαρκ Μόμπους, σημειώνοντας ότι «παρά τα προβλήματα της η Ελλάδα διαθέτει ακόμα μακροπρόθεσμες ευκαιρίες».

Νέο ρεκόρ κατεγράφη στην ελληνική αγορά ομολόγων, καθώς η απόδοση του 10ετούς ελληνικού ομολόγου βρέθηκε για πρώτη φορά μετά τον Μάρτιο του 2012 (PSI) χαμηλότερα του 8% στα 7,92% με τιμή στα 69 λεπτά του ευρώ και το spread να διαμορφώνεται στις 624 μονάδες βάσης. Η σημαντική αποκλιμάκωση που καταγράφεται στα ελληνικά ομόλογα για 4η εβδομαδιαία εβδομάδα και συνοδεύεται από ενίσχυση του τζίρου στην ΗΑΑΤ (Ηλεκτρονική Δευτερογενής Αγορά Τίτλων) αποτυπώνει τη βελτίωση του επενδυτικού ενδιαφέροντος για τις αγορές, που τονώθηκε περαιτέρω με την επιτυχή απορρόφηση του placement της Πειραιώς από την πορτογαλική τράπεζα BCP.

Ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Κύπρου, Κρίστιαν Χασάπης, (αριστερά) και ο διευθύνων σύμβουλος της τράπεζας, Τζον Χούρικαν.

Πιάνει δουλειά ο Χούρικαν

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Τα καθήκοντά του, ως ανώτατου εκτελεστικού διευθυντή, αναλαμβάνει από τη Δευτέρα ο Τζον Χούρικαν. Ο πρώτος ογκώδης φάκελος που θα κληθεί να διαχειριστεί δεν είναι άλλος από τον χειρισμό των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ζήτημα που συνδέεται και με την έγκριση και υλοποίηση του πλάνου αναδιάρθρωσης της τράπεζας. Ο ίδιος ο κ. Χούρικαν δεν ωραιοποιεί την κατάσταση. «Πρόκειται για μία πρωτόγνωρη κατάσταση αυτό που έγινε στην Κύπρο και στην Τράπεζα Κύπρου και έστω και αν τα προβλήματα είναι ξεκάθαρα, οι λύσεις δεν έχουν ακόμη δοκιμαστεί», έχει πει.

Το πλάνο αναδιάρθρωσης παρουσιάστηκε την περασμένη εβδομάδα στην Τρόικα και η λύση που προκρίνει η Τράπεζα είναι αυτή του διαχωρισμού των μεγάλων προβληματικών χορηγήσεων, που ασκούν και τις μεγαλύτερες πιέσεις στον ισολογισμό της τράπεζας, τα οποία θα υπαχθούν υπό την επίβλεψη ενός ξεχωριστού τμήματος της εταιρείας. Το τμήμα αυτό θα ενισχυθεί με ομάδα εξωτερικών συμβούλων, οι οποίοι θα παρέχουν τεχνοκρατική υποστήριξη.

Ο διαχωρισμός, δηλαδή, που προκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, δεν θα είναι λειτουργικός, με την ίδρυση μιας νέας οντότητας (σενάριο στο οποίο αναφέρθηκε εκτενώς η «Κ» την περασμένη εβδομάδα), αλλά οργανωτικός, μέσα στην τράπεζα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το συγκεκριμένο πλάνο αναδιάρθρωσης συντάχθηκε σε συνεργασία και σε συνεννόηση με την Κεντρική Τράπεζα, οπότε δεν υπάρχει αμφιβολία σε όσα παρουσιάστηκαν στην Τράπεζα. Εκκρεμεί η τελική επι-

κύρωση του πλάνου, το οποίο θα εφαρμόσει ο νέος διευθύνων σύμβουλος της Τράπεζας Κύπρου, τόσο από την Κεντρική Τράπεζα, όσο και από την πανίσχυρη Επιτροπή Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το πλάνο, πάντως, έχει μία σημαντική ιδιαιτερότητα: όσοι έχουν γνώση του περιεχομένου του μιλούν για ένα δυναμικό κείμενο. Αυτό σημαίνει ότι κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του, την πενταετία 2013 – 2017, θα προσαρμόζεται στις απαιτήσεις και στις συνθήκες που θα επικρατούν. Η παράμετρος αυτή σχολιάζεται θετικά από παράγοντες της κυπριακής τραπεζικής αγοράς, καθώς η Τράπεζα θα έχει την ευελιξία να διορθώνει τα λάθη.

Ο διευθύνων

Η νέα διοίκηση πιάνει δουλειά σε ένα περιβάλλον σαφώς καλύτερο απ' αυτό που επικρατούσε μέχρι πριν από μερικές ημέρες. Η εκλογή διευθύνοντος συμβούλου στην Τράπεζα Κύπρου έχει κοπάσει το θόρυβο περί της τράπεζας, εξέλιξη που χαρακτηρίζεται άκρως θετική. «Απολαμβάνουμε την ψυχία μας...», σχολιάζεται στο εσωτερικό της Τράπεζας.

Ο μέχρι τώρα απολογισμός προκαλεί ικανοποίηση: έχει προσληφθεί διευθύνων σύμβουλος, έκλεισαν οι λογαριασμοί του 2012, στις 26 Νοεμβρίου θα ανακοινωθούν τα αποτελέσματα του πρώτου εξαμήνου του 2013 και το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε το σχέδιο αναδιάρθρωσης. Όλες οι μνημονιακές υποχρεώσεις έχουν ικανοποιηθεί ή ο κρυφός πόθος είναι η όσο το δυνατό ταχύτερη επιστροφή της μετοχής της Τράπεζας Κύπρου στο ταμπλό των Χρηματιστηρίων Αθηνών και Κύπρου.

Έχω Μικρή επιχείρηση. Θέλω να την αναπτύξω!

Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων για συμμετοχή στο Έργο:
«Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας Μικροεπιχειρήσεων με Απασχόληση 1-4 Άτομα»

Επαρχία Λευκωσίας

**Τελευταία ημερομηνία υποβολής αιτήσεων:
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013**

Ανάδοχος/Κοινοπραξία: MKR Mansystems Business Consultants Ltd, EEO Group Ανώνυμη Εταιρεία Συμβούλων (EEO GROUP A.E.), Enoros Consulting Ltd και Epimorfosis Consulting Limited

Σκοπός του Έργου
 Σκοπός του Έργου είναι η παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών κατάρτισης σε Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας τους.

Σε ποιους απευθύνεται
 Το Έργο απευθύνεται σε Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα, στην Επαρχία Λευκωσίας, οι οποίες ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας (ελεύθερες περιοχές) και δεν εμπιπτούν στις εξαιρέσεις του Άρθρου 1 (Πεδίο εφαρμογής) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006.

Περιγραφή
 Για επίτευξη του σκοπού του Έργου, από τον Ανάδοχο υλοποιείται η ακόλουθη δέσμη ενεργειών:
 • Έγναση αναγκών και διάγνωση αδυναμιών της επιχείρησης
 • Προγράμματα ανάπτυξης διευθυντικών ικανοτήτων για τον ιδιοκτήτη/ διευθυντή της επιχείρησης
 • Ετοιμασία μεσοπρόθεσμου επιχειρησιακού πλάνου ανάπτυξης της επιχείρησης.

Η επιλογή επιχείρησης για συμμετοχή στο Έργο αποτελεί ευθύνη της ΑναΔ και γίνεται στη βάση καθορισμένων κριτηρίων και προϋποθέσεων. Οι επιχειρήσεις θα συμμετέχουν στο Έργο χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση. Νοείται ότι το ποσό το οποίο θα καταβληθεί από την ΑναΔ προς τον Ανάδοχο ως αμοιβή για τις υπηρεσίες του, θα είναι το συνολικό ποσό το οποίο η κάθε συμμετέχουσα επιχείρηση θα χρειαστεί ως ενίσχυση de minimis, στη βάση του σχετικού κανονισμού.

Πληροφορίες και έντυπα συμμετοχής
 MKR Mansystems Business Consultants Ltd, Ημέρες & Ώρες Γραφείου: Δευτέρα-Πέμπτη 08:30-17:00 και Παρασκευή 08:30-14:00, Τηλέφωνο: 22465990, Τηλεομοίτυπο: 22514959, Διεύθυνση: Σωτήρη Τσαγκάρη 2, Πολυκατοικία Χαράλκο 1, 5ος όροφος, Γραφ. 501, Ταχ. Κιβ. 22749/1523, Ηλεκτρονική διεύθυνση: info@mansystems.org, Website: www.mansystems.org

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) της ΕΕ και από την ΑναΔ ως Εθνική Συμμετοχή.

ALPHA BANK

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ενίσχυση κεφαλαιακής βάσεως κατά Ευρώ 129 Εκατ. με την έκδοση Κοινών Μετοχών Ύψους Ευρώ 65 Εκατ. και Μετατρεψίμων Αξιογράφων Κεφαλαίου Ύψους Ευρώ 64 Εκατ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Alpha Bank Cyprus Ltd, σε συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε την 31 Οκτωβρίου 2013, απεφάσισε την ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσεως της Τραπέζης κατά Ευρώ 129 εκατ. με την έκδοση:

- Κοινών Μετοχών, συνολικού ύψους Ευρώ 65 εκατ.,
- Μετατρεψίμων Αξιογράφων αορίστου διάρκειας, συνολικού ύψους Ευρώ 64 εκατ.

Οι Μετοχές και τα Μετατρέψιμα Αξιογράφα θα αποκτηθούν εξ ολοκλήρου από τη μητρική Alpha Bank A.E., η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Alpha Bank Cyprus Ltd.

Οι Κοινές Μετοχές είναι ονομαστικής αξίας Ευρώ 0,85 εκάστη και η τιμή εκδόσεως Ευρώ 3,25 εκάστη. Τα Μετατρέψιμα Αξιογράφα είναι αορίστου διάρκειας ονομαστικής αξίας Ευρώ 0,85 έκαστο και είναι υποχρεωτικά μετατρέψιμα σε μετοχές, σε αναλογία 1 προς 1, σε περίπτωση μειώσεως του δείκτη κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων κάτω του 9%.

Ως αποτέλεσμα της υλοποίησης των ανωτέρω εκδόσεων, η Alpha Bank Cyprus Ltd καλύπτει πλήρως τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, όπως αυτές καθορίστηκαν από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, με βάση το δυσμενές σενάριο που έχει υπολογισθεί, στο πλαίσιο του διαγνωστικού ελέγχου της PIMCO.

Η ανωτέρω απόφαση καταδεικνύει την εμπιστοσύνη και τη συνεχή υποστήριξη του Ομίλου Alpha Bank προς τη θυγατρική του στην Κύπρο και καθιστά την Alpha Bank Cyprus Ltd έναν οργανισμό με ισχυρή κεφαλαιακή βάση, ικανό να αντιμετωπίσει ακόμη πιο αποτελεσματικά τις προκλήσεις που προκύπτουν από το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον.

ΣΥΝΤΟΜΑ

Πρόεδρος της MTN Κύπρου ο Κ. Κυριακίδης

Τη θέση του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της MTN Κύπρου ανέλαβε ο Κίκκος Κυριακίδης...

Η Συνεργατική Εταιρεία ΕΣΕΛ ΣΠΟΛΠ και η Χ.Α. ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ, ιδιοκτήτες της ΑΛΦΑΜΕΓΑ...

Μειώθηκαν οι ναυτιλιακές

Στα επίπεδα του 2005 έχει επιστρέψει ο αριθμός των ενεργών ναυτιλιακών εταιρειών στην Ελλάδα...

Λευκωσία, πύλη για επιχειρείν

Το ΕΒΕ Λευκωσίας προτείνει τη δημιουργία ζώνης καινοτομίας

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ

Τον δικό της διακριτικό ρόλο στην ανάπτυξη της κυπριακής επιχειρηματικότητας διεκδικεί η Λευκωσία...

«Η πόλη και επαρχία Λευκωσίας μπορούν να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάπτυξη ολόκληρης της οικονομίας της Κύπρου»...

και γρήγορη υλοποίηση αποφάσεων», προσθέτει.

Δώδεκα έργα

Η πρόταση του ΕΒΕΛ στριγγίζει σε δώδεκα έργα - παρεμβάσεις: -Υλοποίηση του ολοκληρωμένου Σχεδίου Κινητικότητας...

- Ανάπλαση του χώρου στο παλιό ΓΣΠ. -Πρώτοβση των διαδικασιών για τη δημιουργία του Αρχαιολογικού Μουσείου...

το κράτος των κενών και αδρανών οικοπέδων και χώρων στη Λευκωσία και άμεση ψήφιση του Σχεδίου περιοχής.

-Δημιουργία του καζίνο - θέρητρο στα γεωγραφικά όρια της Λευκωσίας.

Σύμφωνα με το ΕΒΕΛ, παρά το ότι ο βόρειος βραχίονας της Λευκωσίας είναι αδρανοποιημένος από την τουρκική κατοχή...

Ενδεικτικό αυτού, είναι το γεγονός ότι σήμερα οι διεθνείς ενεργειακές εταιρείες που έρχονται στην Κύπρο προτιμούν τη Λευκωσία για την έδρα τους.

Οι πόροι για την υλοποίηση των προτεινόμενων παρεμβάσεων μπορούν να προέλθουν είτε από ξένους επενδυτές, είτε από αυτοχρηματοδότηση με τη μέθοδο του BOT...

Από τα πιο πάνω έργα αυτά που θεωρούνται ώριμα έργα για προώθηση είναι η δημιουργία του καζίνο - θέρητρο στα γεωγραφικά όρια της Λευκωσίας...

«Όλα αυτά, θα αλλάξουν το πρόσωπο της πρωτεύουσας, θα φέρουν φρέσκο χρώμα στην αγορά, θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας και θα καταστήσουν τη Λευκωσία μοχλό ανάπτυξης ολόκληρης της Κύπρου»...

Ανανέωση σύμβασης στη ναυτιλία

Ο Κυπριακός Εργοδοτικός Σύνδεσμος Πλοιοκτητών (Κ.Ε.ΣΥ.Π.), υπέγραψε την ανανέωση της Κυπριακής Συλλογικής Σύμβασης για ναυτικούς που εργοδοτούνται σε πλοία υπό κυπριακή σημαία...

Παρουσίαση της Κύπρου σε Έλληνες επιχειρηματίες

Τις συνθήκες που επικρατούν στην κυπριακή αγορά, αλλά και την προοπτική εξαγωγών των ελληνικών επιχειρήσεων σε αυτή παρουσίασε ο σύμβουλος Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων Α΄, επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ στη Λευκωσία, κ. Βασίλης Σκρόνιας...

Αυτή τη στιγμή, η Κύπρος και έως το 2015 υπολογίζεται ότι θα βρίσκεται σε βαθιά οικονομική κρίση με συρρίκνωση του ΑΕΠ της κατά, σμίκρυνση του τραπεζικού της τομέα και αναζήτηση νέου οικονομικού μοντέλου...

Ωστόσο, οι ενεργειακές επενδύσεις (κέντρο απούργωσις φυσ. αερίου και αποθήκευσης στο Βασιλικό Λεμεσού) υπολογίζονται στο ποσό των 10 δισ. ευρώ, δηλαδή το 60% του ΑΕΠ της, μετά το πέρας των τριών αυτών δύσκολων ετών.

Οι δυσκολίες

Σύμφωνα με τον σύμβουλο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων, οι Έλληνες επιχειρηματίες που επιθυμούν να προσεγγίσουν και να διεξοδώσουν στην Κύπρο θα πρέπει να προσέξουν: -Τη ριζική αλλαγή στη συμπεριφορά των καταναλωτών, καθώς

Οι ελληνικές διπλωματικές αρχές εκτιμούν ότι η Κύπρος θα εξέλθει σε τρία χρόνια από την κρίση και αναμένεται να μετατραπεί σε ενεργειακό κέντρο.

έχει μειωθεί η δραστηριότητα καταναλώσεων, η οποία γίνεται κυρίως (80%) μέσω της χρήσης φυλλαδίων προσφορών κ.λπ.

-Τη μείωση του κωδικολογίου των επιχειρήσεων και την ενίσχυση της συγκέντρωσης του λιανισμού σε λίγες επιχειρήσεις.

-Το πρόβλημα ρευστότητας, αλλά και τη σκλήρυνση των όρων των επιτόπιων προμηθευτών (60 ημέρες πίστωσης αντί 6 έως 12 μηνών) αλλά και ξένων (μείωση πιστωτικών ορίων από διεθνείς ασφαλιστικές εταιρείες -country risk- έναντι

Κυπρίων εισαγωγέων, πληρωμή με μετρητοίς ή προπληρωμή, μη αποδοχή εγγυητικών επιστολών και ενέγγυων πιστώσεων από μη κυπριακές τράπεζες).

Σύμφωνα με τον κ. Σκρόνια, προκειμένου να τους εμπιστευτούν οι επιχειρηματίες στην Κύπρο, οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες θα πρέπει να συμμετάσχουν σε κλαδικές εκθέσεις όπως δομικά υλικά, μεταποίηση γεωργικών & κτηνοτροφικών προϊόντων, τουρισμό και ιδιαίτερα σε νέους τομείς με σοβαρά αναπτυξιακές προοπτικές, όπως συστήματα διαχείρισης & εξοικονόμησης νερού, στερεών αποβλήτων, τρόφιμα & μηχανολογία, ΑΠΕ (φωτοβολτ.-ηλιακά συστήματα), εξοικονόμηση ενέργειας, δικαιώρηση, ενώ κρίνεται απαραίτητο πέρα από τις προσωπικές επισκέψεις στις κυπριακές εταιρείες και η αναζήτηση αξιόπιστων επιτόπιων εταίρων για τη διείσδυση στην κυπριακή αγορά και τη μακροπρόθεσμη επιτυχία μιας συνεργασίας.

Aegean: 15 νέοι προορισμοί και ενίσχυση του στόλου με 5 αεροσκάφη

Της ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΣΣΙΜΗ

Η ενίσχυση του στόλου, η επέκταση του δικτύου της και η αύξηση της συνδεσιμότητας του δικτύου εσωτερικού με αυτό του εξωτερικού είναι τα πρώτα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για την Aegean Airlines και κατ' επέκταση το επιβατικό κοινό στο προσεχές διάστημα των 6 έως 14 μηνών. Όπως ανακοίνωσε ο αντιπρόεδρος της Aegean Airlines Ευτύχης Βασιλάκης...

ενώ η ανάπτυξη της εταιρείας θα γεννήσει νέες θέσεις εργασίας στο πτητικό κομμάτι, με αποτέλεσμα όπως επισήμανε ο κ. Βασιλάκης να υπολογίζεται ότι σε έναν χρόνο από σήμερα η εταιρεία μαζί με τη θυγατρική της Olympic Air θα μετρά τον ίδιο αριθμό προσωπικού περίπου (2.090 εργαζόμενοι) που μετρούσαν μαζί οι δύο εταιρείες πριν από την εξαγορά.

Όσον αφορά τα μεσοπρόθεσμα σχέδια της εταιρείας εντός του 2014 αναμένεται να προστεθούν στον στόλο της άλλα πέντε αεροσκάφη, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό στα 50, ενώ πρόκειται να προστεθεί και μία ακόμη βάση εντός Ελλάδος, ανεβάζοντας τις βάσεις της Aegean Airlines στις οκτώ, από επτά που είναι σήμερα.

Ο κ. Βασιλάκης ανακοίνωσε την προσθήκη 15 νέων προορισμών

Η ελληνική αεροπορική εταιρεία θα προσθέσει και νέα δρομολόγια προς την Κύπρο, συνδέοντας την Πάφο με την Αθήνα.

το 2014 από την Αθήνα, με αποτέλεσμα οι συνολικοί προορισμοί εξωτερικού της εταιρείας από την Αθήνα να ανέρχονται σε 47. Συγκεκριμένα οι νέοι προορισμοί περιλαμβάνουν: το Μπέρμινγχαμ στην Αγγλία, τη Μασσαλία και τη Νάντη στη Γαλλία, τη Ζυρίχη στην Ελβετία, το Αμβούργο, το Ανόβερο και τη Νυρεμβέργη στη Γερμανία, την Κοπεγχάγη στη Δανία, την Κατάνια

στην Ιταλία, το Αμπου Ντάμπι στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, τη Βυρπτό στον Λίβανο και την Πάφο στην Κύπρο, καθώς και 4 επιπλέον πόλεις για τις οποίες εξετάζονται μεταξύ άλλων η Στοκχόλμη στη Σουηδία ή το Οσλο στη Νορβηγία, η Λουμπλιάνα στη Σλοβενία, το Ντουμπρόβνικ στην Κροατία.

Συνολικά το 2014, προστίθενται 45-50 νέα δρομολόγια, με αποτέλεσμα οι δύο εταιρείες από κοινού το 2014 να καλύπτουν 250 δρομολόγια, εκ των οποίων πάνω από τα 205 εξωτερικού και 47-50 εσωτερικού.

Σε επίπεδο τιμολογιακής πολιτικής η Aegean Airlines έχει ήδη ανακοινώσει τη διάθεση δύο νέων κατηγοριών ναύλων στην οικονομική θέση, τους GoLight και Flex ναύλους, με τιμές που ξεκινούν από 24 ευρώ προς Αθήνα, οι οποίοι

θα προσφέρονται και στους επιβάτες της Olympic Air από τον Φεβρουάριο του 2014.

Επιπλέον, η εταιρεία ανακοίνωσε δέσμη πρωτοβουλιών για τη στήριξη του Δικτύου Γραμμών Δημοσίας Υπηρεσίας της Olympic Air (άγονες γραμμές), με την ένταξη δεύτερου χαμηλότερου ναύλου ύψους 39 ευρώ από/προς τις άγονες γραμμές για την ενίσχυση της ζήτησης, την εισαγωγή νέων χρωμάτων σύνδεσης νησιών άγονων γραμμών με το εξωτερικό με σημαντική μείωση κόστους ταξιδιού έως και 140 ευρώ, αλλά και με αύξηση της χωρητικότητας τους μήνες Ιούλιο - Σεπτέμβριο, χωρίς επιπλέον επιβάρυνση του κράτους, όπου αυτό είναι εμπορικά και επιχειρησιακά εφικτό.

«Δημιουργούνται οι βάσεις για έναν ισχυρότερο αερομεταφορέα,

που θα μπορεί να σταθεί στο ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί στην ευρύτερη περιοχή. Στόχος μας είναι η Aegean και η Olympic Air να πρωταγωνιστήσουν στις αλλαγές που επέρχονται στην τουριστική αγορά της χώρας και της ευρύτερης περιοχής. Αισθανόμαστε την ευθύνη απέναντι στην πολιτεία, την κοινωνία και τους επιβάτες, δεσμευόμαστε για τη διασφάλιση της καθολικής κάλυψης του εσωτερικού της χώρας, την εξασφάλιση πρόσβασης και στο πιο μικρό νησί, καθώς και για τη συνέχιση της στρατηγικής ενίσχυσης της τουριστικής ανάπτυξης της Αθήνας και των κύριων τουριστικών προορισμών της περιφέρειας με ακόμα ποιοτικότερες υπηρεσίες και ανταγωνιστικούς ναύλους» δήλωσε ο κ. Ευτ. Βασιλάκης.

The Economist

Events

In association with:

UNIVERSITY OF NICOSIA

Jean Monnet Chair in the Diplomacy and Politics of European Integration

Ninth Cyprus Summit

CYPRUS ON THE MEND?

AN OPEN DISCUSSION

WITH GOVERNMENT, THE TROIKA AND BUSINESS

© Hazlis & Rivas advertising

NOVEMBER 25th 2013, HILTON PARK NICOSIA

Don't miss the opportunity for an open dialogue with:

John Peet
Europe Editor
The Economist

Nicos Anastasiades
President
Republic of Cyprus

Harris Georgiades
Minister of Finance
Cyprus

Christos Staikouras
Alternate Minister
of Finance
Greece

John Koenig
Ambassador of the United
States of America to
the Republic of Cyprus

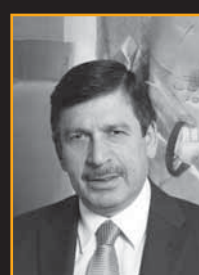
Pablo Zalba Bidegain
Vice-Chair
Economic and Monetary
Affairs Committee
European Parliament

Maarten Verwey
Deputy Director-General
for Economic
and Financial Affairs
European Commission

Michalis Attalides
Rector
Jean Monnet Chair Holder
University of Nicosia

Phidias Pilides
President
Cyprus Chamber
of Commerce and Industry

Constantine Michalos
President
Athens Chamber
of Commerce and Industry

Liakos Theodorou
Partner
Head of Assurance
& Advisory
PwC Cyprus

Ayla Gürel
Senior Research
Consultant
Peace Research
Institute Oslo

Julian Lee
Senior Energy Analyst
Centre for Global
Energy Studies, UK

Fiona Mullen
Director
Sapienta Economics

Hazlis & Rivas - The Economist Events 2013 Greece, Cyprus, Malta and EU-Balkan series

**Delia Velculescu from IMF
and Isabel von Köppen Mertes from ECB** will also be joining us!

Topics to be discussed include:

- IMPLEMENTING THE EUROPE 2050 STRATEGY: A FRAMEWORK FOR THE FUTURE
- THE CYPRUS CRISIS AND CYPRUS EU-RELATIONS
- IS THE STABILITY PROGRAMME LEADING CYPRUS TO GROWTH AND PROSPERITY?
- THE NEED FOR STRONGER ECONOMIC GOVERNANCE AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT
- CYPRUS'S ECONOMIC RECOVERY: ON THE RIGHT TRACK FOR BUSINESS GROWTH?
- SHAPING THE NEW EASTERN MEDITERRANEAN ENERGY MAP
- HOW CAN CONFIDENCE IN THE EUROPEAN ECONOMY BE RESTORED?
- SETTING THE SCENE WITH LATEST GEOSTRATEGIC IMPLICATIONS
- SHARING EXPERIENCE FROM GREECE
- AN OPEN DIALOGUE ON CYPRUS'S ENERGY RESERVES
- THE TROIKA'S PERSPECTIVE
- FUEL FOR COOPERATION OR FUEL FOR TENSION?

Hazlis & Rivas Exclusive representative of the Economist Events for Greece, Cyprus and Malta
Tel.: (30) 210 94 08 750 email: info@hazliseconomist.com

www.hazliseconomist.com
www.economistinsights.com

Gold sponsor

Silver sponsor

Bronze sponsor

Sponsor

Supported by

Contributors

Communication sponsor

Logistics supplier

IT sponsor

Νέοι κανόνες για συμμετοχή γυναικών

Η ευρωπαϊκή νομοθεσία έχει εισαγάγει νέες ελάχιστες ρήτρες για τη στελέχωση των Διοικητικών Συμβουλίων

της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

Στις 14 Οκτωβρίου 2013 η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων και Δικαιωμάτων των Γυναικών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έλαβε την απόφαση ότι το 40% των μη εκτελεστικών θέσεων στα Διοικητικά Συμβούλια των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, θα πρέπει να τις καταλαμβάνουν γυναίκες. Τον κανονισμό αυτό θα πρέπει ως το 2020 να τον εφαρμόσουν οι εισηγμένες ευρωπαϊκές εταιρείες, ενώ για τον δημόσιο τομέα το χρονικό όριο είναι το 2018. Της υποχρέωσης αυτής εξαιρούνται οι μικρομεσαίες εταιρείες. Ενώ, οι εταιρείες εκείνες που ως το 2020 δεν θα έχουν πετύχει τον στόχο αυτό, θα κληθούν να δώσουν εξηγήσεις. Και εκείνες που δεν εφαρμόζουν διαφανείς και ανοικτές διαδικασίες στελέχωσης θα αντιμετωπίσουν ποινές, όπως τον αποκλεισμό τους από δημόσιους διαγωνισμούς.

Μεγαλύτερη ισότητα

Το 2012 το ποσοστό γυναικών σε αυτές τις θέσεις δεν υπερέβαινε το 15%. Και, με στόχο να επιβληθεί μεγαλύτερη ισότητα μεταξύ των δύο φύλων, οι νέοι αυτοί κανόνες θα ισχύουν για όλες τις εισηγμένες εταιρείες, έστω και αν οι γυναίκες δεν αποτελούν παρά μόνο το 10% του δυναμικού τους. Στη χώρα μας, η αναλογική συμμετοχή των γυναικών στα Δ.Σ. τέθηκε εγκαίρως στο τραπέζι των αποφάσεων με την ενημερωτική εκδήλωση στις 23 Μαΐου 2013 εν όψει της επεξεργασίας της σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Την εκδήλωση αυτή διοργάνωσαν η Ελληνική Εταιρεία Διοικήσεως Επιχειρήσεων και το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ).

Σήμερα, κοινοποιούμε πλέον την προσέγγιση του ΕΣΕΔ στον

Μαχητική πολιτική για τις ποσοτώσεις γυναικών στα Δ.Σ. εταιρειών στην Ευρώπη, έχει ασκήσει η αντιπρόεδρος της Κομισιόν κ. Βίβιαν Ρέντινγκ.

στόχο για την υψηλότερη εκπροσώπηση γυναικών στα Δ.Σ. και στη χώρα μας. Συγκεκριμένα, μας ανακοινώνει ότι ο «Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης εισάγει την αρχή της ποικιλομορφίας και ειδικών πρακτικών για την εφαρμογή της, σε οικειοθελή βάση» σε αντίθεση με την επιβολή ποσοτώσεων μέσω νομοθετικής παρέμβασης.

Η προσέγγιση αυτή υποστηρίζεται ως ο καλύτερος τρόπος, προκειμένου να διασφαλιστεί η παρουσία περισσότερων γυναικών στο Δ.Σ. και εν γένει, σε θέσεις ευθύνης στις σύγχρονες επιχειρήσεις. Βασίζεται δε στο σκεπτικό ότι η υιοθέτηση της αρχής της ποικιλομορφίας στη σύνθεση του Δ.Σ. και της ανώτατης διοίκησης, θα πρέπει

να επιτρέπει την έκφραση διαφορετικών οπτικών, που να αντανακλούν το κοινωνικό και επιχειρηματικό περιβάλλον της εταιρείας, και να εμπνέει εμπιστοσύνη στα ενδιαφερόμενα μέρη.

«Ειδικές πρακτικές»

«Η μέγιστη ποικιλομορφία, συμπεριλαμβανομένης της ισορροπίας μεταξύ των φύλων στο Δ.Σ. και στα ανώτατα διευθυντικά στελέχη, στοχεύει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των εταιρικών στόχων, δεδομένου ότι έτσι αυξάνεται η δεξαμενή ικανοτήτων, εμπειρίας και οπτικής που η εταιρεία διαθέτει για τις υψηλότερες θέσεις της, καθώς και η ανταγωνιστικότητά της, η παραγωγικότητα και η καινοτομία της». Είναι ένα απόσπασμα της «Γενικής Αρχής» που περιλαμβάνει ο Κώδικας. Επιπλέον, ο Κώδικας προβλέπει και «ειδικές πρακτικές» για τις εταιρείες, κάτι που δίνει επιπλέον «δουλειά» στις επιτροπές για την ανάδειξη των υποψηφιοτήτων. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι υπάρχει αποτελεσματική και διαφανής διαδικασία για την ανάδειξη των υποψηφίων μελών του Δ.Σ. ενώ αποτελεί δική της αρμοδιότητα να υποβάλει πρόταση για την πολιτική ποικιλομορφίας,

στην οποία συμπεριλαμβάνεται και η ισορροπία μεταξύ των φύλων. Αρμοδιότητα της συγκεκριμένης επιτροπής είναι επίσης και να αξιολογήσει το αν και κατά πόσον, τόσο μεταξύ των φύλων όσο και σε σχέση με τους εταιρικούς στόχους, υφίσταται ισορροπία σε πρόσντα, γνώσεις, απόψεις, ικανότητες και εμπειρία. Και, με βάση την αξιολόγηση αυτή, να προβαίνει σε σαφή περιγραφή του ρόλου και των ικανοτήτων που απαιτούνται για την πλήρωση των κενών θέσεων.

Η Βίβιαν Ρέντινγκ

Μαχητική πολιτική για τις ποσοτώσεις γυναικών στα διοικητικά συμβούλια εταιρειών στην Ευρώπη έχει ασκήσει η αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Επίτροπος Δικαιοσύνης κ. Βίβιαν Ρέντινγκ, η οποία δεν παραλείπει ποτέ να καταθέτει τη νηφάλια δλώσή της «δεν μου αρέσουν οι ποσοτώσεις. Μου αρέσει όμως αυτό που πετυχαίνουν». Κάτι που επιβεβαιώνουν και τα σχετικά αριθμητικά στοιχεία που παρουσίασε στο Παγκόσμιο Φόρουμ του Νταβός και επιβεβαιώνουν την πολιτική της, ότι «η κανονιστική πίεση αποδίδει καρπούς».

Πρόσφατα, στο «αναγκαίο κακό» των ποσοτώσεων για τη συμμετοχή των γυναικών στη λήψη αποφάσεων ενέδωσε και η σιδηρά καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ. Στην πραγματικότητα εκβιάστηκε να υποχωρήσει. Γιατί ως κλασική περίπτωση του συνδρόμου της «βασιλίσσας μέλισσας» είχε απορρίψει τη σχετική πρόταση. Ωστόσο, όταν η υπουργός Εργασίας και άλλοι 20 βουλευτές του κόμματός της την απείλησαν ότι αν δεν ενέδιδε, εκείνοι θα ψήφιζαν το προτεινόμενο από την αντιπολίτευση νομοσχέδιο που προέβλεπε την αναλογική εκπροσώπηση, τελικά υποχώρησε.

xd@kathimerini.gr

Διεθνές Γραφείο Εργασίας και επιχειρήσεις

Όπως είναι ήδη γνωστό και το Διεθνές Γραφείο Εργασίας έχει εκφράσει τη δυσaréσκεια του για τη μικρή συμμετοχή γυναικών CEOs στις επιχειρήσεις στην Ευρώπη - παρά τις ενδείξεις ότι η παρουσία γυναικών στην κορυφή των επιχειρήσεων επηρεάζει την αποτελεσματικότητά τους. Χαρακτηριστικά λέει, μάλιστα, ότι «δεν είναι απλώς κάτι που πρέπει να κάνουμε γιατί είναι το σωστό, αλλά γιατί είναι και το ευ-

φύες». Αλλωστε, σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, οι επιχειρήσεις αυτές σημειώνουν καλύτερη ανταπόδοση των επενδύσεών τους. Συγκεκριμένα, είναι η πιο επιτυχημένη στην Ευρώπη, όταν οι επιχειρήσεις αυτές έχουν υψηλότερα ποσοστά γυναικών στην κορυφή τους, παρά τις ενδείξεις ότι η παρουσία γυναικών στην κορυφή των επιχειρήσεων επηρεάζει την αποτελεσματικότητά τους. Χαρακτηριστικά λέει, μάλιστα, ότι «δεν είναι απλώς κάτι που πρέπει να κάνουμε γιατί είναι το σωστό, αλλά γιατί είναι και το ευ-

Σε τέλμα η κινητικότητα των στελεχών

Μπορεί, από καιρό τώρα ο Κλάους Σβαμπ, ιδρυτής και εκτελεστικός πρόεδρος του Παγκοσμίου Οικονομικού Φόρουμ να μας έχει επισημάνει ότι «ο κόσμος κινείται από τον καπιταλισμό στον «ταλεντισμό», ωστόσο, η πρόσφατη έρευνα του παγκοσμίου αυτού φόρουμ σε συνεργασία με την εταιρεία Mercer καταδεικνύει ότι, ενώ έχουμε ήδη εισέλθει στη νέα εποχή της «κινητικότητας των ταλέντων» και, ενώ η οικονομική κρίση και οι ανισορροπίες που επικρατούν στις αγορές ανθρωπίνων πόρων παγκοσμίως, συντηρούν τα υψηλά επίπεδα ανεργίας, πυροδοτούν κοινωνικές αντιδράσεις και απειλούν την παγκόσμια ανάπτυξη, συμβαίνει η κινητικότητα των εργαζομένων να έχει περιπέσει σε «τέλμα». Γιατί, οι όποιες προσπάθειες καταβάλλονται από κυβερνήσεις, εταιρείες, εκπαιδευτικά ιδρύματα και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, είναι παρωχημένες και παραμένουν «παραδοσιακές».

Διαπίστωση

Η έρευνα ξεκίνησε με τη διαπίστωση ότι, ενώ με την κινητικότητα του ανθρωπίνου δυναμικού μπορεί να αντιμετωπιστεί τόσο η έλλειψη ταλέντων όσο και η υψηλή ανεργία των νέων, ωστόσο, δεν υπάρχει μια παγκοσμίως αναγνωρισμένη «πλατφόρμα» για την αντιμετώπιση των δυσκολιών της κινητικότητας και για την ανταλλαγή καλών πρακτικών και εμπειριών μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών. Ιδιαίτερα όμως, μεταξύ των εταιρειών, οι οποίες «παραμελούν ακόμη και τη συζήτηση γύρω από τις προκλήσεις που υπάρχουν στην κινητικότητα των στελεχών - ταλέντων».

Η έρευνα έγινε σε 45 χώρες και ρωτήθηκαν 4.000 φορείς προκειμένου να εντοπιστούν και να συλλεχθούν οι καλές πρακτικές που εφαρμόζονται για μια απο-

Τρεις στους τέσσερις οργανισμούς που ερωτήθηκαν, κατέταξαν την πρακτική τους για κινητικότητα στα παραδοσιακά προγράμματα για την ανάπτυξη ηγεσίας που αφορούν στα ανώτερα στελέχη, στους μάντζερ και στους τεχνικούς επαγγελματίες.

Με την κινητικότητα του ανθρωπίνου δυναμικού μπορεί να αντιμετωπιστεί τόσο η έλλειψη ταλέντων όσο και η υψηλή ανεργία των νέων.

τελεσματική κινητικότητα των ταλέντων στον ιδιωτικό και στον δημόσιο τομέα, αλλά και στα ακαδημαϊκά ιδρύματα και στην κοινωνία των πολιτών. «Σκοπία» αναζητήσαμε τις καλές πρακτικές και όχι τις βέλτιστες, που μπορεί να είναι «άκαμπτες» και δύσκολες στην εφαρμογή τους. Αλλωστε, οι βέλτιστες πρακτικές που σήμερα μπορεί να μην ισχύουν για το αύριο, είτε για τους ενδιαφερομένους σε διαφορετικά γεωγραφικά πλάτη».

Από τους σκοπούς είναι η δημιουργία «τράπεζας» γνώσης και πληροφοριών, προκειμένου όλοι οι συμβαλλόμενοι να μπορούν να επιλέξουν τις λύσεις που τους ταιριάζουν.

Επαναπροσδιορισμός

Πρώτη δουλειά των συντελεστών της έρευνας ήταν να επαναπροσδιορίσουν τον ορισμό για την κινητικότητα, ως εξής: «είναι η φυσική κινητικότητα των εργαζομένων εντός είτε μεταξύ άλλων οργανισμών, βιομηχανιών είτε διαφορετικών χώρων και παγκοσμίως, όπως και η επαγγελματική κινητικότητα των εργαζομένων μεταξύ επαγγελματιών, είτε τομέων δεξιοτήτων. Η κινητικότητα μπορεί να είναι προσωρινή είτε μόνιμη. Μπορεί επίσης να είναι η μετακίνηση ατόμων από την ανεργία στην εργασία και σε θέσεις εργασίας, είτε να επιτρέπει την εικονική κινητικότητα».

Η έρευνα κατέδειξε ότι οι προσπάθειες που καταβάλλουν οι περισσότεροι οργανισμοί ιδιωτικού τομέα παραμένουν προσκολλημένες στα στενά ενδιαφερόμετά τους γύρω από τον εκπαιδισμό ατόμων και για την ανάπτυξη ηγεσίας. Όσο για τον δημόσιο τομέα, οι σχετικές δραστηριότητές του αντανακλούν κυρίως παρωχημένα ενδιαφέροντα, παρά ένα πνεύμα συνεργασίας για την εξυπηρέτηση του κοινού καλού. Και, αυτό το «κάστρο» που υπάρχει ανάμεσα στις φιλόδοξες προοπτικές που υπόσχεται η κινητικότητα των ταλέντων και στο τι συμβαίνει στην πραγματικότητα, το απεικονίζουν οι συντελεστές της έρευνας μέσα από τα ευρήματά τους. Με σημαντικό συμπέρασμα ότι «τα τελευταία 20 χρόνια ελάχιστο έχει αλλάξει η κινητικότητα στους εργασιακούς χώρους του ανεπτυγμένου κόσμου». Στη δεκαετία 1992 - 2002 στις ευρωπαϊκές χώρες, στις ΗΠΑ και στην Ιαπωνία τα ποσοστά των εργαζομένων με θητεία ενός έτους, όπως και αυτών με 10 και περισσότερων ετών θητείας, παρέμειναν προφανώς αμετάβλητα.

Συγκεκριμένα, οι τρεις στους τέσσερις οργανισμούς που ερωτήθηκαν, κατέταξαν την πρακτική τους για κινητικότητα στα παραδοσιακά προγράμματα για την ανάπτυξη ηγεσίας που αφορούν στα ανώτερα στελέχη, στους μάντζερ και στους τεχνικούς επαγγελματίες. Με αποτέλεσμα, στο 40% των οργανισμών της έρευνας να υπάρχει κινητικότητα έως και για το 5% των εργαζομένων τους ετησίως. Ενώ, στο 65% των οργανισμών η κινητικότητα είναι από 10% και κάτω. Σε χαμηλότερο ποσοστό από έναν στους δύο, μετακινούν τους εργαζομένους τους μεταξύ θέσεων εργασίας και διαφορετικών απασχολήσεων.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

Το burn out προλαμβάνεται

«**Οι εργαζόμενοι** που μπορεί να έρθουν αντιμέτωποι με το burnout - την επαγγελματική εξουθένωση - είναι εκείνοι στους οποίους βασίζεται ένα σημαντικό μέρος της καλής απόδοσης και των αποτελεσμάτων της εταιρείας». Το συμπέρασμα αυτό κάθε άλλο παρά ως αυθαίρετο μπορεί να εκληφθεί. Ο πρώτος και ουσιαστικός λόγος που το απαλλάσσει από οποιαδήποτε υποψία αυθαιρεσίας, είναι το ότι το παραθέτει σε ανακοίνωσή της η έγκυρη και έμπειρη εταιρεία συμβούλων Randstad Hellas S.A. (www.randstad.gr). Και ο δεύτερος, είναι τα πειστικά χαρακτηριστικά με τα οποία σκιαγραφεί τους εργαζόμενους αυτούς, κάτι που συμβαίνει και εμείς οι περισσότεροι να τα έχουμε εντοπίσει και επισημάνει στα εργασιακά περιβάλλοντά μας.

Τελειομανία

Αναφέρει λοιπόν, ότι τους εργαζόμενους αυτούς τους χαρακτηρίζει η τελειομανία. Είναι πάντα παρόντες και επιθυμούν να αναλαμβάνουν συνεχώς μεγαλύτερες ευθύνες. Λειτουργούν σε multi-tasking. Πιστεύουν ότι δεν αναγνωρίζεται επαρκώς η αξία τους. Αποκρίνονται όμως συνεχώς σε διαφορετικές και πολύπλοκες απαιτήσεις. Και συχνά πιστεύουν ότι βρίσκονται σε σύγκρουση αξιών. Τι είναι όμως το burn out και ποια είναι τα συμπτώματά του. Η ενημέρωση της Randstad μας εξηγεί ότι ο όρος αυτός εκφράζει την ψυχοσωματική καταπόνηση του εργαζομένου και τη μείωση των ψυχικών αποθεμάτων στην εργασιακή και στην προσωπική ζωή του.

«Επιπλέον, ο όρος αυτός περιγράφει την καθημερινή δυσφορία και ευερεθιστότητα, το αίσθημα του «κενού», την αίσθηση απογοήτευσης και ανικανότητας του εργαζομένου να αντιμετωπίσει τα ζητήματα της καθημερινότητας, σε επαγγελματικό και προσωπικό επίπεδο». Εκδηλώνεται δε μέσα από τρία γενικά χαρακτηριστικά. Πρώτον, από ψυχοσωματική εξάντληση, δεύτερον, από αποκλεισμό και κοινωνική απομόνωση και τρίτον, από αίσθημα μειωμένης προσωπικών επιτευγμάτων. Κάτι που εκδηλώνεται,

Το burn out προλαμβάνεται με καινοτόμα «εργαλεία» που παρέχουν στις εταιρείες έγκαιρη προειδοποίηση, έτσι ώστε να μπορούν να παρέμβουν πριν από μια πιθανή εξάντληση του εργαζομένου.

κυρίως, κατά τη συνεργασία του με τρίτους. Ωστόσο, η ενημέρωση της Randstad μας διακρίνει το burn out από το στρες, το οποίο έρχεται ως συνέπεια μιας συνεχιζόμενης πίεσης. Ενώ το burn out έρχεται συνήθως ως συνέπεια μιας περιστασιακής πίεσης.

Δύο παράγοντες

Ωστόσο, για την εμφάνιση και των δύο «συnergάζονται» και αλληλεπιδρούν διαφορετικοί παράγοντες. Δηλαδή, η προσωπικότητα του εργαζομένου, τα κίνητρα και η ενδιαφερόντά του, η οργανωτική δομή και ο ιεραρχικού προσανατολισμού οργανισμός στον οποίον εργάζεται, όπως και ο είδος της δραστηριότητας που ασκεί ο εργαζόμενος. Χωρίς να αποκλείονται βέβαια και άλλοι πρόσθετοι ψυχοπεστικοί παράγοντες. Στην Ελλάδα, όπως είναι ήδη γνωστό από την Ευρωπαϊκή Δημοσκοπήση για την Επαγγελματική Ασφάλεια και Υγεία τον Μάιο 2013, το στρες που συνδέεται είτε πρόεργατικά από την εργασία, είναι το πλέον σύνθετο από οποιαδήποτε άλλη χώρα στην Ευρώπη - εκτός της Κύπρου. Τα καλά νέα όμως είναι ότι το burn out προλαμβάνεται με καινοτόμα «εργαλεία» που παρέχουν στις εταιρείες έγκαιρη προειδοποίηση, έτσι ώστε να μπορούν να παρέμβουν πριν από μια πιθανή συντριβή είτε εξάντληση του εργαζομένου.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

Στο «κόκκινο» η ρευστότητα στη ΔΕΗ

Ανεξόφλητες
οφειλές

1,3

δισ. ευρώ

Από αυτές

Υψηλή τάση
(ενεργοβόρες
βιομηχανίες)

380

εκατ. ευρώ

Μέση τάση
(μεσαίου μεγέθους
επιχειρήσεις)

130

εκατ. ευρώ

Χαμηλή τάση
(νοικοκυριά και
μικρές επιχειρήσεις)

600

εκατ. ευρώ

Δημόσιος και
ευρύτερος
δημόσιος τομέας

190

εκατ. ευρώ

Κοινωνικό
οικιακό
τιμολόγιο

Σύνολο
αιτήσεων

627

χιλιάδες

Από αυτές

56%

Χαμηλόμισθοι

22%

ΑμΕΑ

8%

Ανεργοί

Εγκρίθηκαν

436

χιλιάδες

Κατατέθηκαν
το 2011

332

χιλιάδες

Κατατέθηκαν
το 2012

31

χιλιάδες

Κατατέθηκαν
το 2013 (10μην)

264

χιλιάδες

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Κατά 4 εκατ. ευρώ την ημέρα αυξάνονται οι ανεξόφλητοι λογαριασμοί προς τη ΔΕΗ

Στο «κόκκινο» η ρευστότητα, λόγω αλλαγής τιμολόγησης των ΑΠΕ και απλήρωτων τιμολογίων

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Σε νέο οδιόδο επανέρχεται η αγορά ηλεκτρισμού, καθώς οι ανεξόφλητοι λογαριασμοί της ΔΕΗ τρέχουν με ρυθμό 4 εκατ. την ημέρα. Αρμόδια στελέχη της επιχείρησης περιγράφουν μια μη διαχειρίσιμη κατάσταση σε σχέση με τη ρευστότητα της επιχείρησης, η οποία εξελίσσεται καθημερινά επί του δυσμενέστερου και όπως εκτιμούν θα «σκάσει» μέσα στον Δεκέμβριο, συμπαρασύροντας το σύνολο της αγοράς ηλεκτρισμού.

Το πρόβλημα ξεκινάει από την αδυναμία των καταναλωτών να αποπληρώσουν τους λογαριασμούς ρεύματος και διευρύνεται από τις επιπτώσεις πρόσφατων ρυθμίσεων στη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού και στον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) που επιβαρύνουν τη ΔΕΗ με πολύ υψηλά κόστη. «Η εικόνα που διαμορφώνεται είναι κατά πολύ χειρότερη από αυτή που περιμέναμε σε σχέση με τις εισπράξεις των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος. Από τον Αύγουστο η κατάσταση χειροτερεύει καθώς παρατηρούμε μεγάλη αναντιστοιχία μεταξύ εισπράξεων και τιμολογήσεων» αναφέρει στη «Κ» αρμόδιο στέλεχος της ΔΕΗ. «Η απόκλιση τιμολογήσεων - εισπράξεων το τελευταίο δίμηνο φτάνει στα 4 εκατ. ευρώ την ημέρα» τονίζει το ίδιο στέλεχος και προβλέπει επιδείνωση της κατάστασης. «Τα ελλείμματα συσσωρεύονται και θα σκάσουν τον Δεκέμβριο» αναφέρει, αφού όπως διευκρινίζει είναι ο μόνος των «πληρωμών» οι οποίες είναι αυξημένες λόγω του αυξημένου κόστους που έχει προκύψει από τις αλλαγές στη χονδρεμπορική αγορά και τη νέα τιμολόγηση των ΑΠΕ. Η τροποποίηση των Αποδεικτικών Διαθεσιμότητας Ισχύος (ΑΔΙ) επιβαρύνουν τη ΔΕΗ για το διάστημα Αύγουστος - Δεκέμβριος με επιπλέον 60 εκατ. ευρώ. Εάν η αναθεώρηση ισχύσει

από τον Μάιο, όπως υποστηρίζει η ΡΑΕ, τότε το κόστος ανεβαίνει στα 105 εκατ. ευρώ, ενώ σε ετήσια βάση το πρόσθετο κόστος για τη ΔΕΗ διαμορφώνεται στα 180 εκατ. ευρώ, αναφέρει το ίδιο στέλεχος.

Κατάργηση συμψηφισμών

Η αλλαγή του τρόπου τιμολόγησης των ΑΠΕ που ψηφίστηκε πρόσφατα θα επιβαρύνει τη ΔΕΗ με ένα κόστος της τάξης των 120 εκατ. ευρώ ετησίως. Τα κόστη αυτά είναι μη διαχειρίσιμα για τη ΔΕΗ, τονίζει το ίδιο στέλεχος. Ήδη, η επιχείρηση χρωστάει στον Ανεξάρτητο Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ) περί τα 200 εκατ. ευρώ, ενώ στα 96 εκατ. ευρώ υπολογίζονται οι οφειλές προς τον Λειτουργό της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΛΑΓΗΕ) μετά την απόφαση της ΡΑΕ για κατάργηση της δυνατότητας συμψηφισμού. Εάν ισχύσει και η κατάργηση του συμψηφισμού στα φωτοβολταϊκά στις στέγες, τότε η ΔΕΗ θα πρέπει να καταβάλει στον ΛΑΓΗΕ επιπλέον 130 εκατ. ευρώ. Τον Δεκέμβριο θα πρέπει επίσης η επιχείρηση να επιστρέψει στο Δημόσιο ποσό ύψους 65 εκατ. ευρώ που έλαβε τον Αύγουστο ως προκαταβολή έναντι συμψηφισμού ανεξόφλητων οφειλών. «Αυτό που μπορούμε να πετύχουμε στην καλύτερη των περιπτώσεων είναι η μεταφορά της αποπληρωμής για τον Ιανουάριο, κάτι που έχουμε ήδη ζητήσει από το υπουργείο Οικονομικών» αναφέρει το ίδιο στέλεχος της ΔΕΗ για να συμπληρώσει ότι είναι αδύνατον η επιχείρηση να μπορέσει να αποπληρώσει τις οφειλές της, που σημαίνει ότι η αγορά ηλεκτρισμού θα βρεθεί εκ νέου σε κατάσταση «κραχ».

Η αδυναμία της ΔΕΗ να αποπληρώσει ΛΑΓΗΕ και ΑΔΜΗΕ θα διευρύνει το έλλειμμα της αγοράς που τη ΔΕΗ για το διάστημα Αύγουστος - Δεκέμβριος με επιπλέον 60 εκατ. ευρώ. Εάν η αναθεώρηση ισχύσει

Η αλλαγή του τρόπου τιμολόγησης των ΑΠΕ που ψηφίστηκε πρόσφατα θα επιβαρύνει τη ΔΕΗ με ένα κόστος της τάξης των 120 εκατ. ευρώ ετησίως.

Στο εκτεταμένο πρόγραμμα διακανονισμών έχουν ενταχθεί πάνω από 700.000 καταναλωτές.

ηλεκτροπαραγωγής. Το πρόβλημα εντοπίζεται στις ανεξόφλητες οφειλές, οι οποίες αυξάνονται τόσο από πλευράς των οικιακών καταναλωτών όσο και από τις επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες με τη μέση και χαμηλή τάση.

Το συνολικό ποσό των οφειλών ήταν στα τέλη Σεπτεμβρίου στο 1,3 δισ. ευρώ και η εκτίμηση της ΔΕΗ είναι ότι το τελευταίο τρίμηνο βαίνει αυξανόμενο. Από αυτά τα 380 εκατ. ευρώ περίπου προέρχονται από την υψηλή τάση και συγκεκριμένα από τις δύο ενεργοβόρες βιομηχανίες Αλουμίνιον και Λάρκο. Για το θέμα της Αλουμίνιον αναμένονται οι αποφάσεις της Διαιτησίας στην οποία έχουν προσφύγει οι δύο πλευρές. Οι οφειλές της Λάρκο ανέρχονται σε 185 εκατ. ευρώ εκ των οποίων τα 135 εκατ. ευρώ είναι ληξιπρόθεσμα και τα υπόλοιπα αποπληρώνονται

από την επιχείρηση με λιγνίτη στη βάση σχετικής συμφωνίας. Οι ανεξόφλητες οφειλές των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με τη μέση τάση, ανέρχονται στα 130 εκατ. ευρώ. Η μεγαλύτερη «τρύπα» προέρχεται από τα τιμολόγια χαμηλής τάσης, δηλαδή από νοικοκυριά και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Οι συνολικές οφειλές αυτής της κατηγορίας ανέρχονται στα 600 εκατ. ευρώ περίπου εκ των οποίων ποσοστό 65% περίπου αντιστοιχεί στα νοικοκυριά. Το «φέσι» της ΔΕΗ από τον στενό και ευρύτερο δημόσιο τομέα φτάνει στα 190 εκατ. ευρώ.

Πρόγραμμα διακανονισμών

Σε μια προσπάθεια διευκόλυνσης των νοικοκυριών στην αποπληρωμή των λογαριασμών και ενίσχυσης των εισοδημάτων τα ταμεία της ΔΕΗ εφαρμόζει από πέρυσι ένα ευέλικτο και εκτεταμένο πρόγραμμα διακανονισμών, στο οποίο έχουν ενταχθεί πάνω από 700.000 καταναλωτές. Ο ρυθμός των διακανονισμών τρέχει με τέτοιους ρυθμούς που η επιχείρηση υποχρεώθηκε να δώσει στους καταναλωτές δυνατότητα ρυθμίσεων διά του τηλεφώνου προκειμένου να αποσυμφωρήσει τα κατά τόπους γραφεία, από τις τεράστιες «ουρές», αφού το υπάρχον προσωπικό είναι αδύνατον να ανταποκριθεί στα μαζικά αιτήματα. Η όλη διαδικασία γίνεται μέσω τηλεφώνου, καλώντας στη γραμμή «11770» και οι καταναλωτές εμφανίζονται στα ταμεία μόνο για να πληρώσει την πρώτη δόση. Το νέο πρόγραμμα διακανονισμών, αυξάνει τις δόσεις μέχρι και 12 μηνιαίες και περιορίζει την προκαταβολή από 50%-20% ανάλογα με τη συνέπεια του πελάτη. Ειδικά για την κατηγορία των «ευάλωτων καταναλωτών» (ευπαθείς ομάδες, άνεργοι, χαμηλόμισθοι κ.λπ.) προβλέπει μέχρι και 40 μηνιαίες δόσεις και μηδενική προκαταβολή.

Υπέρ της Αλουμίνιον η απόφαση της διαιτησίας για την τιμολόγηση του ρεύματος

«**Σοκ**» έχει προκαλέσει στη ΔΕΗ η απόφαση της διαιτησίας για την τιμολόγηση του ρεύματος που καταβάλει η Αλουμίνιον της Ελλάδος. Η απόφαση της διαιτησίας που όρισε η ΡΑΕ προβλέπει τιμή στα 40,7 ευρώ η μεγαβατώρα έναντι 62 ευρώ η μεγαβατώρα που πρότεινε η ΔΕΗ, με αναδρομική ισχύ από 1ης/7/2010.

Στελέχη της επιχείρησης δεν έκρυβαν χθες την απογοητευσή τους από την απόφαση της διαιτησίας, καθώς εκτιμούν ότι μεταφράζεται σε επιβάρυνση της τάξης των 60 εκατ. ευρώ ετησίως για την επιχείρηση. «Δεν θα το αφήσουμε έτσι», τόνιζαν χθες κύκλοι της ΔΕΗ, αναγνωρίζοντας ωστόσο ότι δεν υπάρχουν περιθώρια ανατροπής της απόφασης, παρ' ότι η επιχείρηση θα προσφύγει στο Εφετείο, αφού αυτό περιορίζεται στο να εξετάσει το τυπικό μέρος της διαδικασίας.

Η διοίκηση της ΔΕΗ φέρεται ωστόσο να έχει αποφασίσει ήδη να προσφύγει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού με την καταγγελία της κρατικής ενίσχυσης υπέρ της Αλουμίνιον.

Νέες προσφυγές

Αυτό που προκαλεί τη μεγαλύτερη ανησυχία στη ΔΕΗ είναι το ενδεχόμενο προσφυγής στη διαιτησία και άλλων μεγάλων ενεργοβόρων βιομηχανιών που θα θελήσουν να αξιοποιήσουν το ευνοϊκό δεδικασμένο της Αλουμίνιον, με πρώτη τη Λάρκο που ανέμενε με μεγάλο ενδιαφέρον την απόφαση της Αλουμίνιον για να κινηθεί στην ίδια κατεύθυνση.

Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην επίσημη ενημερωτική ανακοίνωση προς το Χρηματιστήριο του Ομίλου Μυτιληναίου, η απόφαση της διαιτησίας αναφέρει ότι «η Αλουμίνιον θα προμνησθείται

ηλεκτρική ενέργεια από τη ΔΕΗ και η ΔΕΗ θα προμνησθεί ηλεκτρική ενέργεια την Αλουμίνιον για χρονικό διάστημα ίσο προς 8.760 ώρες ετησίως και έναντι του τιμήματος των 40,7 ευρώ /MWh, στο οποίο περιλαμβάνονται το σταθερό και μεταβλητό κόστος ενέργειας, οι Χρεώσεις Χρήσης Συστήματος, Επικουρικών Υπηρεσιών, ΥΚΩ, και οι επιβαρύνσεις για τα ανταποδοτικά τέλη υπέρ ΡΑΕ και ΔΕΣΜΗΕ/ΛΑΓΗΕ και δεν περιλαμβάνονται οι χρεώσεις Ειδικό Τέλος ΑΠΕ/ΕΤΜΕΑΡ, ΕΦΚ ηλεκτρικής ενέργειας, ΔΕΤΕ και τυχόν επιβαλλόμενες λοιπές φορολογικές επιβαρύνσεις». Η απόφαση αφορά το διάστημα από 1ης Ιουλίου 2010 μέχρι και τις 31 Δεκεμβρίου 2013.

«Σε συνέχεια της ως άνω διαιτητικής απόφασης, την οποία και τα δύο μέρη έχουν δεσμευθεί εκ των προτέρων ότι θα αποδεχθούν,

η ΔΕΗ και η Αλουμίνιον θα τακτοποιήσουν οικονομικά και λογιστικά τον μεταξύ τους λογαριασμό, αναδρομικά από 1ης/7/2010, σύμφωνα με τις επιταγές της διαιτητικής απόφασης», αναφέρει ο Όμιλος Μυτιληναίου στην ανακοίνωσή του.

Σημειώνεται ότι η Μόνιμη Διαιτησία στη ΡΑΕ συστάθηκε για πρώτη φορά τον Οκτώβριο του 2012, σύμφωνα με το άρθρο 37 του Ν. 4001/2011. Επιδιαιτητής ορίστηκε ο αντιπρόεδρος της ΡΑΕ Μιχάλης Θωμαδάκης, τη ΔΕΗ εκπροσώπησε η κ. Λίλιαν Αθανασίου και την Αλουμίνιον ο κ. Γιώργος Κουτζούκος, πρόεδρος του Διαχειριστή του Δικτύου Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας - ΑΔΜΗΕ. Κύκλοι του Ομίλου Μυτιληναίου κρατούσαν χθες χαμηλούς τόνους και τόνιζαν πάντως ότι η τιμή των 40,7 η μεγαβατώρα εξακολουθεί να είναι κατά 10%-15% υψηλότερη

από την ανταγωνιστική τιμή άλλων ενεργοβόρων βιομηχανιών στη διεθνή αγορά.

Το σκεπτικό της απόφασης φαίνεται ότι λαμβάνει υπόψη του την τιμή που αναφερόταν στο πλαίσιο σύμβασης που είχαν υπογράψει ΔΕΗ - Αλουμίνιον το 2010 και είχε κάνει αποδεκτή τιμή στα 40,7 ευρώ η μεγαβατώρα για 4,5 χιλιάδες ώρες καταπόνησης, που αντιστοιχούν στη νυχτερινή ζώνη, και Οριακή Τιμή Συστήματος για τις υπόλοιπες.

Νυχτερινή ζώνη

Από την απόφαση της διαιτησίας προκύπτει ότι επεκτείνεται η τιμολόγηση της νυχτερινής ζώνης στο σύνολο της κατανάλωσης. Αυτό αποτελεί πάγιο αίτημα της ενεργοβόρου βιομηχανίας, που δικαιώνεται με την απόφαση της διαιτησίας. Το επιχείρημα της βιομηχανίας είναι ότι εξαιτίας της λειτουργίας των ενεργοβόρων μονάδων

όλο το 24ωρο κρατούνται σε λειτουργία τη νύχτα τα φθηνά λιγνιτικά εργοστάσια της ΔΕΗ που σε διαφορετική περίπτωση θα έπρεπε να κλείσουν, με σημαντικό κόστος για την επιχείρηση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η προσωρινή τιμή που είχε επιβάλει η ΡΑΕ για την τιμολόγηση της Αλουμίνιον και για την οποία η ΔΕΗ έχει προσφύγει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού ήταν 42 ευρώ η μεγαβατώρα. Η ΔΕΗ υποστήριξε στην καταγγελία της ότι αυτά απέχει κατά πολύ από το μέσο ανταγωνιστικό κόστος της ΔΕΗ των 72,71 ευρώ η μεγαβατώρα που έχει εγκρίνει η ΡΑΕ, αλλά και από την ανταγωνιστικότερη χρέωση των περίπου 62 ευρώ η μεγαβατώρα που αντιστοιχεί στις μεταλλουργικές βιομηχανίες μεγάλων και σταθερής ζήτησης.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Κοινωνικό τιμολόγιο

Ασπίδα προστασίας από τα ακριβά τιμολόγια ηλεκτρικού ρεύματος αναζητούν όλο και περισσότεροι καταναλωτές στο Κοινωνικό Οικιακό Τιμολόγιο (ΚΟΤ) που προσφέρει έκπτωση μέχρι και 42%. Ο αριθμός των αιτήσεων από τις διάφορες κατηγορίες των δικαιούχων το πρώτο δεκάμηνο του 2013 είναι μεγαλύτερος από το σύνολο των δύο προηγούμενων ετών (2011 και 2013). Συνολικά, μέχρι στιγμής στο ΚΟΤ έχουν υποβληθεί 627.000 αιτήσεις και από αυτές έχουν εγκριθεί περίπου 436.000. Το 2011 που καθιερώθηκε για πρώτη φορά ο θεσμός του ΚΟΤ, υπεβλήθησαν 332.000 αιτήσεις, το 2012 ο ρυθμός ανεκόπη και οι αιτήσεις περιορίστηκαν στις 31.000, και το πρώτο δεκάμηνο του 2013 ανήλθαν σε 264.000. Δικαιούχοι για εισαγωγή στο ΚΟΤ που προσφέρει εκπτώσεις επί του οικιακού τιμολογίου μέχρι και 42% είναι πέντε κατηγορίες καταναλωτών.

1. Ατομα με χαμηλό εισόδημα, που δεν ξεπερνά ετησίως τις 12.000 ευρώ. Το ποσό προσαυξάνεται κατά 3.000 ευρώ ανά τέκνο για τα πρώτα δύο τέκνα.
2. Τρίτεκνοι, με ετήσιο οικογενειακό εισόδημα που δεν υπερβαίνει τις 23.500 ευρώ.
3. Ανεργοί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, με ετήσιο οικογενειακό εισόδημα που δεν ξεπερνά τις 12.000 ευρώ. Το ποσό προσαυξάνεται κατά 3.000 ευρώ ανά τέκνο για τα πρώτα δύο τέκνα.
4. Ατομα με αναπηρία 67% και άνω ή άτομα που τα βαρύνουν προστατευόμενα μέλη με αναπηρία 67% και άνω, με ετήσιο οικογενειακό εισόδημα χαμηλότερο από 23.500 ευρώ.
5. Ατομα των οποίων η ζωή εξαρτάται από τη χρήση ενεργοβόρων ιατρικών συσκευών ή άτομα που τα βαρύνουν προστατευόμενα μέλη των οποίων η ζωή εξαρτάται από τη χρήση ενεργοβόρων ιατρικών συσκευών και με οικογενειακό εισόδημα μικρότερο από 30.000 ευρώ.

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 1/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies like A&P (ANDREOU & PARASKEVAIDES) ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 1/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies like ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 1/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies like PRIMETEL PLC.

Table titled 'Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας' showing 'ΑΝΟΔΟΣ' and 'ΠΤΩΣΗ' with company names and percentage changes.

Global Capital logo and text: Global Capital Securities and Financial Services Limited. Regulated by the Cyprus Securities & Exchange Commission and Member of the Cyprus Stock Exchange.

ΕΛΛΑΔΑ (ΧΑ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 1/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Includes sub-section 'ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ'.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 1/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Includes sub-section 'ΤΙΤΛΟΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟΙ (WARRANTS)'.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 1/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Includes sub-section 'ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗ'.

Table titled 'Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας 25/10-11/11' showing 'Ανοδος' and 'Πτώση' with company names and percentage changes.

ALPHATRUST logo and text: ALPHATRUST ΑΕΠΕΥ Σελίδος 5, 145 62 Κηφισού Τηλ.: 210 6289300 www.alphatrust.gr

ΣΥΝΤΟΜΑ

Blackberry 4 δισ.

δολάρια έχει ήδη προσφέρει ο καναδικός χρηματοπιστωτικός όμιλος της Fairfax για την εξαγορά της κάποτε κρατικής εταιρείας κινητών τηλεφώνων Blackberry. Ωστόσο, διερευνώνται και άλλες εναλλακτικές λύσεις, καθώς στελέχη της Blackberry είχαν επαφές με εκπροσώπους του Facebook.

ΑΕΠ 31%

του παγκόσμιου ΑΕΠ, δηλαδή 44 τρισ. δολάρια, τίθενται εν κίνηση τα προσέχοντα 12 χρόνια εξαιτίας κλιματικών αλλαγών και ακραίων καιρικών φαινομένων. Σύμφωνα με την εταιρεία συμβούλων Marlecoff, οι αναδυόμενες οικονομίες αντιμετωπίζουν τον σοβαρότερο κίνδυνο. Ειδικά η Κίνα, η Ινδία, η Ινδονησία και το Βιετνάμ θα έχουν αισθητές οικονομικές επιπτώσεις από τις κλιματικές αλλαγές, ενώ πλήγματα θα δεχθούν και μητροπόλεις ανεπτυγμένων κρατών, όπως η Οσάκα, το Τόκιο και το Σίδνεϊ.

Κύμα επενδύσεων από την Κίνα προς τις πλούσιες χώρες

Κρατικές εταιρείες και ιδιωτικές επιχειρήσεις κυνηγούν ευκαιρίες στο εξωτερικό

Στα τέλη της δεκαετίας του 1980, όταν κορυφωνόταν το οικονομικό θάυμα της Ιαπωνίας, η εταιρεία Mitsubishi Estate αγόρασε το κέντρο Ροκφέλερ στο Μανχάταν, ένα εμβληματικό σύμπλεγμα κτιρίων που είχε οικοδομήσει η γνωστή πετρελαϊκή και τραπεζική οικογένεια. Δυστυχώς η Mitsubishi αναγκάστηκε να το εκποιήσει, και με μεγάλη ζημία, όταν έσκασε η φούσκα των περιουσιακών στοιχείων. Σήμερα είναι η σειρά των κινεζικών εταιρειών που αναζητούν τέτοια τρόπαια.

Ο κινεζικός όμιλος Fosun International μόλις συμφώνησε να καταβάλει 725 εκατ. δολάρια για έναν ουρανοξύστη κοντά στη Wall Street, τον γνωστό 1 Chase Manhattan Plaza, έμπνευσης του Ντέιβιντ Ροκφέλερ, που ολοκληρώθηκε το 1961. Έχει προηγηθεί πρόσφατη επένδυση της κινεζικής κρατικής εταιρείας Greenland σε μια μεγάλη εγκατάσταση στην Atlantic Yards στην περιοχή του Μπρούκλιν. Στις αρχές του έτους μια κοινοπραξία στην οποία συμμετέχει ο Ζανγκ Ξιν, ιδρυτής του κολοσού ιδιωτικής περιουσίας Σόχο Κίνας, αγόρασε μερίδιο μετοχών στο κτίριο της General Motors στο Μανχάταν. Δεν συνεπάγεται απαραίτητα πως αυτή η επίθεση στη Νέα Υόρκη θα έχει κακό τέλος.

Ενώ η Mitsubishi κατέβαλε υπερβολικό ποσό, οι Κινέζοι επενδυτές μάλλον έχουν διαπραγματευθεί συνετές συμφωνίες. Ο Μάικλ Κοέν της Colliers International εκτιμά πως η Fosun πρέπει να εκουχρη-

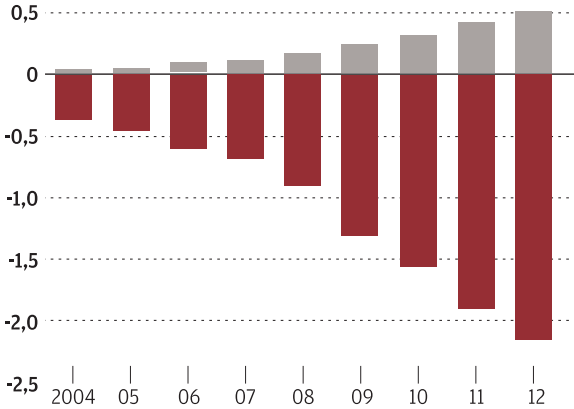

Κινεζικές επενδύσεις

Άμεσες ξένες επενδύσεις

■ Εκροές ■ Εισροές

Σε τρισ. δολάρια

ΠΗΓΗ: Rhodium Group, SAFE

2013

- Ομιλος Fosun International** ▶ αγόρασε τον ουρανοξύστη 1 Chase Manhattan Plaza
- Κρατική εταιρεία Greenland** ▶ επένδυσε στην Atlantic Yards στο Μπρούκλιν
- Κινεζική κοινοπραξία** ▶ αγόρασε μερίδιο μετοχών στο κτίριο της General Motors στο Μανχάταν
- Κινεζικές εταιρείες** ▶ εξαγόρασαν το 20% στην υπεράκτια πετρελαιοπηγή της Βραζιλίας Libra
- Κινεζικές εταιρείες** ▶ επένδυσαν στην Thames Water και στο αεροδρόμιο του Heathrow

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

νίσει τον γηράσκοντα πύργο, αλλά «η τιμή ανά τ.μ. φαίνεται να είναι αποτέλεσμα καλής διαπραγματεύσης». Φαίνεται πως βρίσκεται σε εξέλιξη μια στροφή στις άμεσες επενδύσεις που κάνει η Κίνα στο εξωτερικό και οι οποίες αυξάνονται ταχύτατα αλλά εξακολουθούν να χωριούνται συγκρινόμενες

με εκείνες στο εσωτερικό της Κίνας. Το πρώτο κύμα προήλθε κυρίως από κρατικές επιχειρήσεις και στράφηκε στην ενέργεια, τα μέταλλα και τη γη σε φτωχότερες χώρες. Αιτία υπήρξε η ανασφάλεια σε ό,τι αφορά την επάρκεια πρώτων υλών, κάτι που καταμαρτυρά το μερίδιο του 20% που εξαγόρασαν προ ημε-

ρών κινεζικές κρατικές επιχειρήσεις στη Libra, την υπεράκτια πετρελαιοπηγή της Βραζιλίας. Δεν αποτελεί, όμως, πια την κινητήρια δύναμη αυτή η ανασφάλεια. Η κινεζική κυβέρνηση αδυνατεί να δει να αυξάνονται οι μίζες αποδόσεις που της προσφέρουν οι επενδύσεις της στο εξωτερικό, όπως επισημαίνει

η συμβουλευτική Thilo Hanemann του ομίλου Rhodium. Γι' αυτό και ενθαρρύνει τις κρατικές εταιρείες να επενδύουν σε περιουσιακά στοιχεία ώριμων αγορών. Στη Βρετανία επένδυσαν στην Thames Water και στο αεροδρόμιο του Χίθροου. Προ ημερών η βρετανική κυβέρνηση ανακοίνωσε πως μια κοινοπραξία, στην οποία συμμετέχουν κινεζικές κρατικές επιχειρήσεις, ενδέχεται να οικοδομήσει σταθμό πυρηνικής ενέργειας στη Δυτική Αγγλία. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν, άλλωστε, ιδιωτικές εταιρείες που αναζητούν μεγάλες φέρμες και τεχνολογία.

Η κινεζική αυτοκινητοβιομηχανία Geely εξαγόρασε τη Volvo της Σουηδίας και η Dongfeng φημολογείται πως ετοιμάζεται να αγοράσει μερίδιο στην προβληματική γαλλική αυτοκινητοβιομηχανία Peugeot-Citroen. Στις 22 Οκτωβρίου η κινεζική εταιρεία ηλεκτρονικού εμπορίου Alibaba ανακοίνωσε πως θα ανοίξει νέα μονάδα στην Αμερική για να επενδύσει αποκλειστικά σε νέες εταιρείες Ιντερνετ.

Όπως συνέβη παλαιότερα με την Ιαπωνία, η Κίνα ενδέχεται να γνωρίσει τη συντριβή. Είναι, όμως, θετικό σημάδι το γεγονός ότι ενώ στο παρελθόν τις επενδύσεις τις έκαναν σχεδόν αποκλειστικά κρατικές εταιρείες, που δαπανούσαν ελεύθερα και επένδυναν κυρίως σε πρώτες ύλες, σήμερα είναι περισσότεροι ιδιωτικές κινεζικές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν εξαγωγές.

Φεύγουν κεφάλαια από την Αλγερία

Στον δρόμο έξω από το κοινοβούλιο και το κεντρικό αστυνομικό τμήμα στο κέντρο του Αλγερίου βρίσκεται η μεγαλύτερη «μαύρη αγορά» συναλλάγματος της Αλγερίας. Πίσω από την αυξημένη ζήτηση για συναλλάγμα στη «μαύρη αγορά» κρύβεται η ανησυχία των Αλγερινών για ενδεχόμενη επέκταση της αναταραχής στην ευρύτερη περιοχή. Οι εξεγέρσεις στις γειτονικές χώρες έχουν ως αποτέλεσμα ο πρόεδρος, Αμπντελαζίζ Μπουτεφλίκα, να είναι ο παλαιότερος γιγάντης στην περιοχή. Παράλληλα, όμως, ξυπνούν αναμνήσεις από τον εμφύλιο πόλεμο της Αλγερίας τη δεκαετία του 1990. Προκειμένου να αποτρέψει μια εξέγερση, η κυβέρνηση έχει αυξήσει τις δαπάνες, με αποτέλεσμα να οδηγήσει τον πληθωρισμό στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 15 ετών και να εξωθήσει τους Αλγερινούς στην αναζήτηση συναλλάγματος αλλά και γης για να εξασφαλίσουν τις οικονομίες τους.

Ο πληθωρισμός στη χώρα βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 15 ετών και εξωθεί τους Αλγερινούς στην αναζήτηση συναλλάγματος, αλλά και γης, για να εξασφαλίσουν τις οικονομίες τους.

στροφή των Αλγερινών στα ακίνητα, στον χρυσό και στο συνάλλαγμα. Ενδεικτική είναι η περίπτωση του 48χρονου Μαλέκ, που αγόρασε πενήντα ευρώ στη «μαύρη αγορά» και τα μετέφερε στη Νότια Ισπανία, όπου και αγόρασε ένα τριάρι στην Αλικάντε έναντι 50.000 ευρώ. Τότε ανακάλυψε ότι οι περισσότεροι γείτονες στην ίδια πολυκατοικία ήσαν Αλγερинοί. Με νόμιμους τρόπους δεν θα μπορούσε να έχει αγοράσει περισσότερα από 140 ευρώ για να ταξιδέψει ούτε και να εξαγάγει πε-

ρισσότερα από 7.200 ευρώ από τη χώρα. Αυτοί οι περιορισμοί έχουν δημιουργήσει τη «μαύρη αγορά» και όχι κάποια έλλειψη συναλλάγματος. Η χώρα διαθέτει από τα μεγαλύτερα συναλλαγματικά διαθέσιμα στον κόσμο, που φθάνουν τα 199 δισ. δολάρια. Κι ενώ οι κανόνες που διέπουν την εξαγωγή συναλλάγματος στην Αλγερία είναι αυστηρότεροι από άλλου, η χώρα δεν είναι η μόνη που καταγράφει μια μεγάλη εκροή κεφαλαίων.

Τριάρι στην Ισπανία

«Είναι ένας τρόπος αναζήτησης της ασφάλειας», σχολιάζει ο Αμπντεραμάν Μεμπουλά, καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο του Αλγερίου, σχολιάζοντας τη

Σωρεία σκανδάλων στον τραπεζικό κλάδο

Οι ισπανικές αρχές ανακοίνωσαν ότι θα πραγματοποιήσουν επιτόπιες έρευνες στα γραφεία των τριών μεγαλύτερων τραπεζών της χώρας για να προσδιοριστούν οι συναλλαγές τους με το οργανωμένο έγκλημα. Επιβλήθηκε πρόστιμο στην ολλανδική Rabobank Groep για τη χειραγώγηση επιτοκίων. Παράλληλα, διεξάγονται έρευνες για τη χειραγώγηση ισοτιμιών από την Deutsche Bank και τη UBS, τη μεγαλύτερη γερμανική και ολλανδική τράπεζα, αντίστοιχως. Όλες αυτές οι εξελίξεις έλαβαν χώρα μέσα στο 24ωρο της περασμένης Τρίτης. Και υπό τις σημερινές συνθήκες, αυτό είναι ένα καθιερωμένο 24ωρο στον κόσμο της τραπεζικής. Μέσα στην ίδια εβδομάδα δημοσιοποιήθηκαν στοιχεία που έδειξαν ότι ο συνο-

λικός «λογαριασμός» των δικαστικών δαπανών για τις ισχυρές τράπεζες των ΗΠΑ έχει ξεπεράσει τα 100 δισ. ευρώ από τη χρηματοπιστωτική κρίση μέχρι σήμερα. Η JP Morgan Chase, η ισχυρότερη των πλέον ισχυρών τραπεζών, βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με τις αμερικανικές δικαστικές αρχές ώστε να βρεθεί ένας συμβιβασμός ως προς τις κατηγορίες που τη θέλουν συνυπόχρη στα οικονομικά εγκλήματα του Μπέρναρντ Μάντοφ. Την ίδια ώρα προσπαθεί να κλείσει την υπόθεση για κατάχρηση των μηχανισμών λειτουργίας στην αγορά στεγαστικής πίστης, ένα ακόμη δικαστικό κεφάλαιο που κοστολογείται στα 13 δισ. δολ. για την τράπεζα. «Οι Αρχές έχουν αρχίσει να σκαλίζουν λίγο λίγο τις πέτρες και βρι-

σκουν κρυμμένα πολλά φίδια», σχολιάζει ο Μάικλ Γκρίνμπεργκερ, καθηγητής Νομικής στο Πανεπιστήμιο του Μέριλαντ και πρόην διευθυντικό στέλεχος στην Επιτροπή Διαπραγματεύσεων Εμπορευμάτων (Commodities Futures Trading Commission). «Ξεσπά το ένα σκάνδαλο μετά το άλλο», προσθέτει χαρακτηριστικά. Αναλυτές επισημαίνουν ότι κανένα υψηλόβαθμο στέλεχος σε μεγάλη τράπεζα δεν έχει καταδικαστεί σε φυλάκιση από το ζέλοπασμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης, το 2007. Φυσικά, υπάρχει και ο αντίλογος. Ο Φιλ Γκραμ, πρώην γερουσιαστής των Ρεπουμπλικανών και μέχρι πρότινος αντιπρόεδρος της UBS, υποστηρίζει ότι τα τραπεζικά στελέχη έχουν άδεια τεθεί στο στόχαστρο.

ΤΕΤ-Α-ΤΕΤ

ΜΕ ΤΟΝ ΤΑΣΟ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Η Φωτεινή Παπαδοπούλου σπάει τη σιωπή της σε ένα σπάνιο ΤΕΤ-Α-ΤΕΤ με τον Τάσο Τρύφωνος.

Ευχαριστίες:

ΔΕΥΤΕΡΑ
4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 10μ.μ.

ΑΡΘΡΟ
 Του ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΠΕΤΡΙΔΗ
**Βιωσιμότητα
 τοπικής
 αυτοδιοίκησης
 και ακίνητα**

Είναι γεγονός αρκετοί Δήμοι και Κοινοτικά Συμβούλια οδηγούνται σε στάση πληρωμών και σύντομα θα τεθεί επί τάπητος το θέμα των συγχωνεύσεων / αναδιάρθρωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης. Όπως οι τράπεζες και τα Σ.Π.Ε. δέρονται τη φάση της αναδιάρθρωσης, σειρά φαίνεται ότι θα πάρουν και τα Δημοτικά / Κοινοτικά Συμβούλια. Η κατάργηση / ενοποίηση αρκετών Δήμων θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη, όπως δεδομένη πρέπει να είναι και η κατάργηση της διπλής φορολογίας στα ακίνητα από το ΤΕΠ (Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων) και τους Δήμους / Κοινοτικά Συμβούλια. Δεν φτάνει ο δεκαπλασιασμός της φορολογίας αυτής κατά τα τελευταία χρόνια υπάρχει και διπλή φορολόγηση σε όλα τα ακίνητα αφού οι Δήμοι / Κοινοτικά Συμβούλια συνεχίζουν να φορολογούν με Φόρο Ακίνητης Ιδιοκτησίας.

Περαιτέρω αναφέρεται ρητώς από τη Δανεϊακή Σύμβαση (Μνημόνιο) ότι οι φορολογίες των ακινήτων θα πρέπει μέχρι το 2014 να απλοποιηθούν και να ενοποιηθούν. Συνεπώς, αφού καθορίσουμε το συνολικό ποσό με το οποίο θα φορολογείται ο τομέας των ακινήτων (λέγε 60 εκατομμύρια) το ποσό αυτό θα μπορούσε να διανεμηθεί στους Δήμους και Κοινότητες για να προχωρούν σε αναπτυξιακά έργα.

Αυτό θα είναι και ένα καλό αντίδοτο από τη μειωμένη (κατά 12% περίπου) κρατική χορηγία προς την τοπική αυτοδιοίκηση. Η διαχείριση των κονδυλίων που θα διανέμονται στην τοπική αυτοδιοίκηση θα κρίνεται από τους δημότες, καθορίζοντας έτσι και την επιτυχία / αποτυχία των Δημοτικών / Κοινοτικών Συμβουλίων. Εφόσον οι Τοπικές Αρχές έχουν το καθήκον να προσφέρουν υπηρεσίες (αναπτυξιακά έργα, φωτισμό, καθαριότητα, εκδηλώσεις κ.λπ.) στους κατοίκους και φορολογούμενους ιδιοκτήτες, ας δοθεί η διαχείριση των κονδυλίων του Φόρου Ακίνητης Ιδιοκτησίας στην τοπική αυτοδιοίκηση διαμέσου της κεντρικής κυβέρνησης.

Με αυτόν τον τρόπο το κράτος θα καθορίζει το συνολικό ποσό φορολόγησης (επί της χρήσης και κατοχής) της ακίνητης ιδιοκτησίας ανά έτος και θα κατανέμει στους Δήμους / Κοινοτικά Συμβούλια το ποσό που τους αναλογεί. Το κάθε Δημοτικό / Κοινοτικό Συμβούλιο θα ξεδοεί τα χρήματα αυτά ανάλογα με τις ανάγκες τις κάθε περιοχής και στη συνέχεια οι πολίτες θα κρίνουν τις αποφάσεις των τοπικών Αρχών και της διαχείρισης που έχουν διεκπεραιώσει με την εκλογή του Νέου Διοικητικού τους Συμβουλίου. Επβάλλεται δε η νέα φορολογική βάση να είναι σε σημερινές αξίες (με χαμηλότερα ποσοστά χρεώσεων ανά ακίνητο) για δίκαιο καταμερισμό του φορολογικού πλαισίου.

Είναι απαραίτητο να υλοποιηθεί η φορολογική μεταρρύθμιση με ριζικό επανασχεδιασμό των διαδικασιών επιβολής ενιαίας φορολόγησης διαφορετικά κάθε προσπάθεια αποσπασματικής αντιμετώπισης θα οδηγήσει σε στρεβλώσεις και περιπέτειες.

Ο κ. Χαρ. Πετριδής είναι πρόεδρος του Συνδέσμου Επιστημόνων Εκτιμητών και Συμβούλων Ακινήτων Κύπρου.

Βελτίωση στο επιχειρηματικό κλίμα

Περισσότεροι καταναλωτές δηλώνουν έτοιμοι για μεγάλες αγορές

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ

Το επιχειρηματικό κλίμα στον τομέα των κατασκευών παρουσίασε βελτίωση τον Οκτώβριο λόγω καλύτερης των προσδοκιών, σύμφωνα με την έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Συγκριτικά με τον Σεπτέμβριο, λιγότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικά την οικοδομική τους δραστηριότητα το τελευταίο τρίμηνο, ενώ περισσότερες θεωρούν ότι τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books) είναι κάτω από το κανονικό.

Σημαντική πτώση σημείωσε το ποσοστό των επιχειρήσεων που σχεδιάζουν μείωση στο προσωπικό, ενώ η πλειοψηφία αναμένει ότι ο αριθμός των εργαζομένων τους το επόμενο τρίμηνο θα παραμείνει ο ίδιος. Λιγότερες επιχειρήσεις από ό,τι τον Σεπτέμβριο δήλωσαν ότι προτιθενται να μειώσουν τις τιμές πώλησης το επόμενο τρίμηνο, ενώ οι περισσότερες απάντησαν ότι θα διατηρήσουν τις τιμές τους στα ίδια επίπεδα.

Βλέπουν ευκαιρίες

Το ιδιαίτερο στοιχείο της έρευνας ότι τον Οκτώβριο περισσότεροι καταναλωτές αξιολογούν την τρέχουσα στιγμή ως κατάλληλη για μεγάλες αγορές και περισσότεροι απ' ό,τι τον Σεπτέμβριο σκοπεύουν να προβούν σε μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες. Αυτό ανοίγει ένα παράθυρο ευκαιρίας για την αναθέρμανση της εσωτερικής ζήτησης, αν και παράγοντες του κλά-

Στις κατασκευές η καλύτερη του κλίματος προέρχεται από τις λιγότερο αρνητικές αξιολογήσεις για την απασχόληση το επόμενο τρίμηνο παρά από έναρξη νέων έργων.

του δεν καλλιεργούν μεγάλες προσδοκίες. Παρά την ύπαρξη τάσης υπέρ των μεγάλων αγορών, στους καταναλωτές το οικονομικό κλίμα παρουσιάζεται αμετάβλητο σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο, ενώ περισσότεροι καταναλωτές, σε

σέση με τον Σεπτέμβριο, αναμένουν επιδείνωση στην οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της Κύπρου τον επόμενο χρόνο.

Ωστόσο, επισμαίνεται ότι στην παρούσα συγκυρία υπάρχουν ευκαιρίες και όποιος δια-

θέτει ρευστό μπορεί να προχωρήσει σε ιδιαίτερα συμφέρουσες αγορές. Η αγορά δεν χαρακτηρίζεται τελείως νεκρή από την στιγμή που σε κάποιες κατηγορίες ακινήτων δεν υπάρχει πτώση τιμών. Η αποκατάσταση της λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος κρίνεται απαραίτητη για να ωρμάσουν οι όποιες προσπάθειες για συναλλαγές.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε γενικότερο επίπεδο το οικονομικό κλίμα παρουσίασε βελτίωση με τον Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας να αυξάνεται κατά 2 μονάδες σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο 2013. Η αύξηση αυτή οφείλεται στη βελτίωση του κλίματος στις υπηρεσίες, στο λιανικό εμπόριο και στις κατασκευές. Η καλύτερη του κλίματος στις υπηρεσίες σχετίζεται με λιγότερο αρνητικές εκτιμήσεις για την οικονομική κατάσταση και τη ζήτηση και σε μικρότερο βαθμό με τη βελτίωση των προοπτικών για τον κύκλο εργασιών, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στην εντονότερη πρόθεση των επιχειρήσεων για περαιτέρω μειώσεις στην απασχόληση.

Αντίθετα, στις κατασκευές η καλύτερη του κλίματος προέρχεται από τις λιγότερο αρνητικές αξιολογήσεις για την απασχόληση το επόμενο τρίμηνο παρά από έναρξη νέων έργων.

Ιρλανδικό χαρτοφυλάκιο «χτυπά» ο Πόλσον

Σε μια κίνηση που δεν αποκλείεται σύντομα να δούμε να εκτυλισσεται και στην ελληνική αγορά ακινήτων, η εταιρεία επενδύσεων σε ακίνητα περιουσία (ΑΕΕΑΠ) Green Reit, η οποία χρηματοδοτείται από τον δισεκατομμυριοσκό επενδυτή Τζον Πόλσον, έχει εισέλθει σε αποκλειστική διαπραγμάτευση για την απόκτηση του μεγαλύτερου μέρους ενός χαρτοφυλακίου ακινήτων στην Ιρλανδία.

Το χαρτοφυλάκιο ελέγχεται από την Danske Bank και η εταιρεία του κ. Πόλσον απέκτησε το δικαίωμα της αποκλειστικής δια-

Η Danske αναζητεί περί τα 135 εκατ. ευρώ για τη διάθεση του συνόλου των ακινήτων που πωλεί.

πραγμάτευσης, καθώς υπέβαλε την υψηλότερη προσφορά μεταξύ των υπολοίπων ενδιαφερόμενων επενδυτών, σε κλειστή πλειοδοτική διαδικασία που διοργάνωσε η τράπεζα.

Η Danske ζητεί περί τα 135 εκατ. ευρώ για τη διάθεση του συνόλου των ακινήτων που πωλεί. Το εν λόγω χαρτοφυλάκιο ονομάζεται Project ARC και περιλαμβάνει κτίρια γραφείων, εμπορικά καταστήματα κι ένα χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων. Πέραν του κ. Πόλσον, η Green REIT χρηματοδοτείται επίσης από την PIMCO (Pacific Investment Management Co.) και τη γνωστή και στα καθ' ημάς BlackRock. Οι δύο τελευταίες ελέγχουν το 10% της Green REIT, ενώ ο κ. Πόλσον, μέσω της Paulson & Co., διαθέτει ποσοστό 13%. Ποσοστό 11% δια-

θέτει και η χρηματοπιστωτική εταιρεία Investec. Η εταιρεία έχει ήδη αντλήσει 310 εκατ. ευρώ κατά τη δημόσια εγγραφή της στο χρηματιστήριο της Ιρλανδίας τον προηγούμενο Ιούλιο.

Στόχος των επενδυτών είναι να επωφεληθούν από την ανάκαμψη της αγοράς ακινήτων της Ιρλανδίας, η οποία φαίνεται πλέον πως έχει οριστικά διαφύγει τον κίνδυνο περαιτέρω υποχώρησης των τιμών. Για να φτάσει, βέβαια, σε αυτό το σημείο, οι αξίες των ακινήτων της χώρας μειώθηκαν περισσότερο από 50% τα τελευταία χρόνια.

Ενίσχυση ενοικίων για επαγγελματικά ακίνητα προβολής «βλέπει» η LaSalle

Προς τα πάνω αναθεώρησε η Jones Lang LaSalle τις προβλέψεις της για την πορεία των ενοικίων των ποιοτικών επαγγελματικών ακινήτων (γραφεία, καταστήματα, αποθηκευτικές εγκαταστάσεις κ.ο.κ.) στην Ευρώπη. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Jones Lang LaSalle για το τρίτο τρίμηνο, καταγράφονται μεγαλύτερες του αναμενομένου τιμές ενοικίασης σε αγορές γραφείων, όπως π.χ. στο κέντρο του Λονδίνου, στη Φρανκφούρτη και στο Μόναχο.

Εφόσον η τάση αυτή διατηρηθεί, τότε είναι σαφές ότι οι τιμές των ενοικίων θα αυξηθούν από το 2014 και μετά. Για το 2015, η εται-

Στο γ' τρίμηνο, η πορεία της ευρωπαϊκής αγοράς γραφείων είναι καλύτερη της αναμενομένης.

ρεία προβλέπει ετήσια άνοδο των ενοικίων κατά 2%, τόσο στα εμπορικά καταστήματα όσο και στα γραφεία.

Αμφότεροι οι τομείς της αγοράς ακινήτων αναμένεται να κινηθούν υψηλότερα από τον μέσο όρο των αυξήσεων που είχαν καταγράψει

καθ' όλη τη διάρκεια της προηγούμενης δεκαετίας.

Σύμφωνα με την εταιρεία, η οποία προχώρησε στην πρώτη θετική αναθεώρηση των προβλέψεών της για την ευρωπαϊκή αγορά τα τελευταία δύο χρόνια, η επιστροφή της Ευρωζώνης σε ρυθμούς ανάπτυξης κατά το δεύτερο τρίμηνο, σε συνδυασμό με το σταθερά βελτιούμενο επιχειρηματικό κλίμα καθ' όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού, συνθέτουν ένα ιδιαίτερα θετικό περιβάλλον για την αγορά ακινήτων. Ωστόσο, η εικόνα δεν προβλέπεται να διαφοροποιηθεί σημαντικά στην αγορά ακινήτων έως το τέλος του

Για το 2015 προβλέπει άνοδο των ενοικίων κατά 2%, τόσο στα εμπορικά καταστήματα όσο και στα γραφεία.

έτους, με εξαίρεση τα εμπορικά καταστήματα, που καταγράφουν σταθερή αύξηση των ενοικίων ήδη από σήμερα.

Αύξηση τιμών κατά 26% μέσα σε 12 μήνες στο Αμπου Ντάμπι

Εως 26% υψηλότερες είναι σήμερα οι τιμές πώλησης κατοικιών στο Αμπου Ντάμπι συγκριτικά με τον προηγούμενο χρόνο, σύμφωνα με σχετική έρευνα της εταιρείας Asteco, η οποία, πάντως, τονίζει ότι παρά την κατακόρυφη αυτή άνοδο, οι τιμές παραμένουν 20%-50% χαμηλότερα σε σχέση με το ανώτατο σημείο στο οποίο είχαν βρεθεί το 2008. Κύριος λόγος που τροφοδοτεί την εν λόγω αύξηση είναι η έλλειψη διαθέσιμων κατοικιών προς πώληση, ιδίως υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών. Πάντως, η σταδιακή ολοκλήρωση νέων συγκροτημάτων, ιδίως προς το τέλος του έτους, αναμένεται να «ανακουφίσει» την αγορά και να καλύψει μέρος έστω της ζήτησης. Ως εκ τούτου, η Asteco εκτιμά ότι τους αμέσως επόμενους μήνες θα ανακοπεί ο σημερινός υψηλός ρυθμός αύξησης των τιμών των κατοικιών.

Ταυτόχρονα, σπεύδει να διαβεβαιώσει τους ενδιαφερόμενους επενδυτές ότι παρά την απότομη αυτή άνοδο των τιμών, η αγορά του αραβικού εμιράτου δεν κινδυνεύει από φαινόμενα τύπου «φούσκας», καθώς οι σημερινές τιμές σε αντίστοιχων προδιαγραφών έργα είναι σημαντικά χαμηλότερες του 2008, πριν δηλαδή ξεσπάσει η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013

Τι κάνει μία ζωή ενδιαφέρουσα, κυρία Αλιέντε;

Η διάσημη συγγραφέας μιλάει αποκλειστικά στην «Κ» για τη δύναμη που κρύβει μέσα του ο άνθρωπος

Συνέντευξη στην **ΕΛΕΝΗ ΞΕΝΟΥ**

Νύκτωε, όταν έφτασα στο Σαν Φρανσίσκο. Ήταν δηλαδή η ώρα που ο ουρανός παίρνει ένα χρώμα βιολετί, το οποίο έκανε τη γέφυρα Golden Gate να μοιάζει ακόμη πιο παραμυθένια. Τη διάσχιση με ένα Μαροκινό ταξίτζη, ο οποίος με πληροφόρησε πως θα μας πάρει ένα μισάωρο μέχρι το Σαουσαλίτο. Σ' αυτή τη μικρή πόλη, που είναι χτισμένη σε ένα καταπράσινο λόφο και έχει θέα τη θάλασσα και πιο πέρα το Αλκατράζ, θα συναντήσω την Ιζαμπέλ Αλιέντε. Στην οδό Caledonia αρ. 116. Εκεί θα χτυπήσω το κουδούνι. Κι εκείνη θα μου ανοίξει, χαρίζοντάς μου πρώτα ένα χαμόγελο και μετά μία αγαλιά. «Έκανες τόσο μεγάλο ταξίδι για να με συναντήσεις» θα πει. «Θα έκανα άλλο τόσο έστω και για μία μόνο ερώτηση» θα της απαντήσω. Γι' αυτή τη μία ερώτηση πήγα να άλλωστε. Γιατί εκείνη έζησε πολλές ανατροπές και απώλειες που την ανάγκασαν να εφεύρει ξανά τον εαυτό της. Και να ξεκινήσει από την αρχή. Ήξερε, λοιπόν, την απάντηση σ' αυτό το ένα ερώτημα: «Πείτε μου, κ. Αλιέντε, τι κάνει μία ζωή ενδιαφέρουσα».

Με τον θάνατο της Πάουλα, βίωσα την μεγαλύτερη απώλεια που μπορεί να βιώσει κανείς.

“

«Πολλοί λένε πως διανύουμε τη χειρότερη εποχή. Λυπάμαι, αλλά αυτό δεν ισχύει. Η ζωή πάντα έτσι ήταν. Γεμάτη από ανατροπές. Και πιστεψέ με, ο κόσμος αλλάζει προς το καλύτερο».

–Από μικρή αμφισβητούσατε την πραγματικότητα;

–Είχα από μικρή αυτή την ανικανότητα, η οποία ήταν και η πηγή όλων των δυσκολιών μου.

–Ανικανότητα ή ιδιαίτερη ευαισθησία;

–Δεν έχει σημασία πώς θα το ονομάσουμε. Ήταν μία αμφισβήτηση εκείνου που για τους άλλους έμοιαζε φυσιολογικό. Όταν ήμουν μικρή ζούσαμε στο σπίτι του παππού μου. Η οικογένειά μου ήταν μία συντηρητική, καθολική, κάπως εύπορη χιλιανή οικογένεια. Σας μιλώ για την εποχή του '40 και του '50. Σ' αυτό το σπίτι υπήρχε ένα αόρατο σύνορο που χώριζε το μέρος όπου ζούσε ο παππούς, οι θείοι μου και η μητέρα μου, μ' εκείνο όπου έμεναν οι υπηρέτες. Το μπροστινό μέρος ήταν όμορφο, με ωραία έπιπλα και το πίσω μέρος δεν είχε τίποτα παρά ένα κρεβάτι και μία καρέκλα. Για εμένα αυτό δεν ήταν αποδεκτό. Απορούσα γιατί οι άνθρωποι που μαγειρεύουν το φαγητό να τρώνε διαφορετικές ώρες από εμάς, γιατί να μένουν στο χειρότερο μέρος του σπιτιού; Μετά άρχισα να αμφισβητώ τα πάντα. Την αντρική εξουσία,

την αστυνομία, την Εκκλησία, τον Θεό...

–Το να αμφισβητεί κανείς την πραγματικότητα είναι χάρισμα;

–Είναι ένα χάρισμα το οποίο με έχει βοηθήσει στο γράψιμο, αλλά δεν με έχει βοηθήσει στη ζωή.

–Γι' αυτό είχατε πει ότι από μικρή νιώθατε πως δεν ανήκατε πουθενά;

–Δεν ξέρω αν έχετε μιλήσει με πολλούς συγγραφείς, αλλά όλοι αυτό λέμε. Γιατί γράφουμε άλλωστε; Γιατί προσπαθούμε να εξερευνήσουμε την ψυχή μας και τις αναμνήσεις μας. Όλοι μας υπήρξαμε είτε μοναχικά παιδιά είτε μεγάλωσαμε σε δυσλειτουργικές οικογένειες. Αν έχετε μία ευτυχισμένη παιδική ηλικία γιατί να θέλεις να γράψεις; Γι' αυτό πολλές φορές λέω στον γιο μου, μην προσπαθείς να κάνεις τη παιδιά σου πολύ ευτυχισμένα προσφέροντας τους τα πάντα, γιατί δεν θα γίνουν ενδιαφέρουσες προσωπικότητες... (ο γιος της συμπτωματικά καταφθάνει εκείνη την ώρα στο γραφείο της). Αυτός είναι ο γιος μου. Κοίτα πόσο ψηλός είναι; Είμαι σίγουρη ότι μου έδωσαν το λάθος παιδί στο νοσοκομείο. (γέλια)

–Κι αυτή είναι η μητέρα σας; (της δείχνω μία φωτογραφία στη βιβλιοθήκη)

–Ναι, είναι η μητέρα μου.

–Εξακολουθείτε να αλληλογραφείτε κάθε μέρα;

–Κάθε μέρα. Έχω μία ντουλάπα γεμάτη με τα γράμματά της. Δεν θα μπορούσα να ξέρω τη ζωή οποιουδήποτε καλύτερα από ό,τι ξέρω τη δική της.

–Είναι το πρόσωπο που σας έχει επηρεάσει περισσότερο;

–Υπήρξε ο δάσκαλός μου με την έννοια ότι βλέποντας τη δική της ζωή συνειδητοποιούσα το πώς δεν θέλω να είναι η δική μου. Δεν ήθελα να εξαρτιέμαι μία ζωή από ένα άντρα όπως η μητέρα μου. Όταν ζούσαμε με τον παππού μου εκείνος πλήρωνε με για όλα αλλά η μητέρα μου έπρεπε να «πάρει άδεια» για να μας αγοράσει ακόμα και ένα παγωτό. Με τους θεϊσμούς μου δεν ίσχυε το ίδιο. Κι αυτό δεν μπορούσα να το δεχτώ...

–Ήταν όλες αυτές οι αντιφάσεις που σας έκαναν να αναζητάτε ταυτόχρονα και το μυστήριο της ζωής;

–Από μικρή καταλάβαινα πόσο σκληρή είναι η πραγματικότητα αλλά την ίδια ώρα πίστευα και στο μυστήριο της ζωής, γιατί ήταν παρόν μέσα στο ίδιο μου το σπίτι.

–Πώς ήταν παρόν;

–Η γιαγιά μου ξόδεψε όλη τη σύντομη ζωή της εξερευνώντας το ανεξήγητο. Προσπαθούσε να επικοινωνήσει μέσω τηλεπάθειας, καλούσε πνεύματα. Επίσης ήταν μέρος της παράδοσης του τόπου. Μ' αυτές τις ιστορίες μεγάλωσα. Και όταν πέθανε η γιαγιά μου οι ιστορίες αυτές έγιναν μέρος της πραγματικότητάς μου. Έψαχνα μπ-

νήματά της και κρυμμένα σημάδια. Και μ' ένα περιεργό τρόπο τα ένιωθα. Αυτή η αίσθηση έγινε πιο έντονη όταν πέθανε η κόρη μου. Μέχρι σήμερα νιώθω γύρω μου την παρουσία της. Δεν είναι απλώς μία αίσθηση. Είναι μία βεβαιότητα.

–Γι' αυτό λέτε πως το ένα πόδι σας πατάει στην πραγματικότητα και το άλλο εκεί όπου κατοικούν τα μυστήρια;

–Για εμένα είναι πολύ ουσιαστικό να βρίσκομαι και στους δύο κόσμους. Γιατί έτσι διευρύνεται η πραγματικότητα αλλά και το γράψιμό μου. Όταν αποδεχτείς ένα σωρό πράγματα που δεν μπορείς να εξηγήσεις ως μέρος της ζωής, αυτό είναι ένα είδος ελευθερίας. Ξέρεις πια πως υπάρχει κάτι που μας υπερβαίνει.

Η ζωή μου έμαθε...

–Αναγκαστήκατε να εφεύρετε ξανά πολλές φορές τον εαυτό σας. Πού βρίσκεται αυτή η δύναμη;

–Όταν δεν έχεις καμία άλλη επιλογή παρά να βουτήξεις στα βαθιά, τότε βρίσκεις τη δύναμη να σταυλώσεις. Ο παππούς μου πάντα μου έλεγε «αν δεν είσαι σίγουρη μην το κάνεις». Εγώ δεν πιστεύω ότι μπορείς να ζήσεις έτσι. Τι ζωή είναι αυτή χωρίς ρίσκα; Τι κι αν πληγωθείς; Δεν υπάρχει ζωή που να μην εμπεριέχει πόνο.

–Κι εσείς το διαπιστώσατε με τον πιο σκληρό τρόπο.

–Δεν με πειράζει. Γιατί τώρα πια νιώθω ότι μπορώ να αντιμετωπίσω τα πάντα.

–Αυτό είναι το πιο σημαντικό που σας έμαθε η ζωή;

–Το μάθαινα σταδιακά αλλά το βίωσα ξεκάθαρα, όταν αρρώστησε η κόρη μου. Ήταν ένα γεγονός που δεν μπορούσα να προβλέψω ούτε και να ελέγξω. Το μόνο που μπορούσα να κάνω ήταν να ζήσω τον πόνο. Έτσι έμαθα πως δεν υπάρχει κανένας τρόπος να αποφύγεις τον πόνο, γιατί αυτός είναι μέρος της ζωής μας. Μπορεί να πάρεις όλες τις προφυλάξεις, μπορεί να ζεις μία

«Αν εξαρτάς την ευτυχία σου από πράγματα και πρόσωπα, τότε ποτέ δεν θα αισθανθείς ευτυχής. Θα είσαι μόνιμως με τον φόβο της απώλειας. Στη ζωή πρέπει να ρισκάρεις».

ζωή προστατευμένη αλλά και πάλι ο πόνος θα εμφανιστεί. Κάποτε, ξέρετε, έλεγα πως αν πάθουν κάτι τα παιδιά μου δεν θα επιβιώσω. Επιβίωσα όμως.

–Ούτε κι εσείς γνωρίζατε, λοιπόν, πως είχατε αυτή τη δύναμη;

–Ναι, ήταν και για εμένα έκπληξη, που με έκανε να συνειδητοποιήσω ότι ο άνθρωπος έχει τη δύναμη να αντιμετωπίσει τα πάντα. Απλώς δεν το ξέρετε.

–Το γράψιμο βοήθησε να βρείτε αυτή τη δύναμη;

–Ναι, Πάουλα πέθανε στις 6 Δεκεμβρίου του 1992. Ένα μήνα μετά, στις 8 Ιανουαρίου, κάθισα στο κομπούτερ μου. Για ένα ολόκληρο χρόνο έγραφα γι' αυτή την εμπειρία. Η μητέρα μου μου έδωσε τα 180 γράμματα, που της έγραψα όσο η Πάουλα ήταν σε κόμα. «Διάβασέ τα» μου είπε, «και θα αντιληφθείς πως ο θάνατος ήταν η μόνη της λύση». Όταν τα διάβασα συνειδητοποίησα τι είχε συμβεί και μπόρεσα να το αποδεχτώ. Όταν κυκλοφόρησε το βιβλίο ένιωσα πως δεν το είχα γράψει εγώ αλλά η Πάουλα. Η οποία μέσα από το βιβλίο συνεχίζει να βοηθάει τους ανθρώπους, κάνοντάς τους να σκεφτούν αυτό που θα συμβεί σε όλους μας: Την αγάπη και τον θάνατο.

–Διαβάσατε ξανά εκείνο το βιβλίο;

–Όχι. Δεν μπορώ. Σπίτι έχω ένα κουτί γεμάτο με τα ρούχα της. Δεν μπορώ να το ανοίξω, αισθάνομαι ότι θα ξεχυθεί όλος ο πόνος.

–Κουβαλάτε ακόμα τον πόνο;

–Ο πόνος είναι κάτω από το δέρμα μου. Και ούτε θέλω να απαλλαγώ από αυτόν. Υπάρχει, ξέρετε, ένα είδος λύπης που σε κάνει καλύτερο άνθρωπο.

–Εσάς πού σας έχει κάνει καλύτερη;

–Με έχει κάνει πιο ευαίσθητη απέναντι στα συναισθήματα των άλλων, έχει κάνει το γράψιμο μου πιο διεισδυτικό. Ήμουν στην Ισπανία για την παρουσίαση του βιβλίου μου «Infinite plan», όταν ήρθε ο σύ-

ζυγός μου να με βρει για να μου πει ότι η Πάουλα μπήκε νοσοκομείο. Εκείνη τη στιγμή ήξερα ότι η προηγούμενη μου ζωή μόλις είχε τελειώσει. Και ότι θα ήμουν πια ένας άλλος άνθρωπος.

–Είστε ένας άλλος άνθρωπος;

–Για να βγω μέσα από εκείνο το μαύρο τούνελ έπρεπε να αποδεσμευτώ από ένα σωρό πράγματα. Από τις ιδέες της Πάουλα, την εξυπνάδα της, το γέλιο της... από την ίδια. Και εκείνο που έμεινε ήταν η ανάμνησή της. Η αγάπη για εκείνη. Έπρεπε παράλληλα να ελευθερωθώ από την έννοια του χρόνου, να αλλάξω τον τρόπο που σκεφτόμουν τη ζωή, να συνειδητοποιήσω ποιοι ήταν δίπλα μου. Αυτή η διαδικασία ήταν απελευθερωτική.

–Απελευθερωτική με ποια έννοια;

–Ερχόμαστε στη ζωή χωρίς να έχουμε απολύτως τίποτα. Και μετά όσο μεγαλώνουμε το μυαλό μας γεμίζει από ιδέες που νομίζουμε πως είναι η ταυτότητά μας. Για το χρήμα, την επιτυχία, τον έρωτα, για τα πάντα. Όταν πια φτάσουμε στη δική μου ηλικία αρχίζουμε να ελευθερώνουμε το μυαλό μας από αυτές τις ιδέες γιατί έχουμε μάθει πως όλα αλλάζουν. Και στο τέλος της ζωής είσαι σε ένα κρεβάτι εσύ και το κορμί σου μέχρι να φύγεις και απ' αυτό.

–Ουσιαστικά ελευθερία είναι η αποδοχή πως όλα κάποια στιγμή τελειώνουν;

–Ναι, αυτή είναι η πραγματική ελευθερία. Είστε νεαρή ακόμα αλλά κάποια στιγμή θα καταλάβετε πως μερικά από εκείνα που θεωρείτε σήμερα τόσο σημαντικά ώστε να σας φοβίζει η απώλειά τους, τελικά δεν είναι. Μπορείτε να επιβιώσετε και χωρίς αυτά.

–Εσείς δεν αισθανθήκατε αυτόν τον φόβο;

–Όταν έπρεπε να φύγω από τη Χιλή, ήμουν σε ένα μόνιμο φόβο. Μου πήρε χρόνο να πάρω την απόφαση να φύγω, γιατί δεν ήθελα να χάσω το σπίτι μου, τη δουλειά μου, τους φίλους μου. Ένιωθα πως τελειωνε η ζωή μου. Ήμουν μόνο 33 χρονών και αισθανόμουν πως είχα ήδη γεράσει. Όταν η ζωή σε στρώσει στο κεφάλι του γκρεμού νομίζεις ότι θα τσακιστείς. Με ένα μαγικό τρόπο όμως ανακαλύπτεις ότι μπορείς να επιβιώσεις.

–Όλες αυτές οι συνειδητοποιήσεις επηρέασαν το γράψιμό σας;

–Εξακολουθώ να κάνω φρικτά λάθη και να φοβάμαι όταν αρχίζω ένα βιβλίο. Έχω μάθει ωστόσο κάτι σημαντικό. Πώς πρέπει κάθε μέρα να εμφανίζομαι μπροστά από τον υπολογιστή μου. Αργά ή γρήγορα η μούσα θα έρθει και όλα εκείνα που υπάρχουν μέσα μου φυλαγμένα θα βγουν στην επιφάνεια.

● **Απόσπασμα** της συνέντευξης σε βίντεο μπορείτε να δείτε στο www.elenixenou.com

Η **Ιζαμπέλ Αλιέντε** με την **Ελένη Ξένου**.

Ο κόσμος αλλάζει προς το καλύτερο

–Εσείς που ζήσατε τόσα γεγονότα, πιστεύετε πως ο κόσμος αλλάζει προς το καλύτερο;

–Πολλοί λένε πως διανύουμε τη χειρότερη εποχή. Λυπάμαι, αλλά αυτό δεν ισχύει. Εγώ γεννήθηκα στα μέσα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, την εποχή του Ολοκαυτώματος, την εποχή που έπεφταν οι βόμβες στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι. Κανένας δεν μιλούσε για τα δικαιώματα των εργαζομένων, των γυναικών, των παιδιών. Η ζωή ήταν πάντα γεμάτη ανατροπές. Και πιστεύετε με, ο κόσμος αλλάζει προς το καλύτερο.

–Γιατί εκείνο που θέλατε ήταν να ζήσετε όχι μία ευτυχισμένη, αλλά μία ενδιαφέρουσα ζωή;

–Όπως σας είπα είναι ο πόνος, η απώλεια, η προσπάθεια που κάνουν μία ζωή ενδιαφέρουσα. Για ποιο πράγμα να μιλήσεις, αν δεν έχεις ζήσει δυσκολίες; Και τι σημαίνει ευτυχία;

–Τι σημαίνει ευτυχία;

–Για εμένα ευτυχία είναι η συνειδητοποίηση ότι έχεις τη δύναμη να αντιμετωπίσεις τα πάντα στη ζωή. Αυτό είναι ευτυχία. Ένα είδος αποδεσμευμένης χαράς. Αν εξαρτάς την ευτυχία σου από πράγματα και πρόσωπα, τότε ποτέ δεν θα αισθανθείς ευτυχής. Θα είσαι μόνιμως με τον φόβο της απώλειας. Στη ζωή πρέπει να ρισκάρεις. Αν είναι να ακολουθείς το ίδιο μονοπάτι τότε ποιο είναι το νόημα;

Αιζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

3.11-9.11.13

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
art@kathimerini.com.cy

ΘΕΑΤΡΟ

Οπερα της πεντάρας

Το μουσικό έργο των Μπερτολτ Μπερεχτ και Κουρτ Βάιλ μάς μεταφέρει εκεί όπου η διεφθαρμένη πολιτική εξουσία, στο πρόσωπο του αρχηγού της αστυνομίας, μπλέκεται σε ένα σκοτεινό παιχνίδι με τον κόσμο των ζητιάνων, των κακοποιών και της μαφίας.

Σκευωρίες και ηλεκτάνες διεξάγονται ανεμπόδιστα, αφού εξγορασμένη η αστυνομική δύναμη επιμένει να κάνει τα στραβά μάτια. Τρίτη 5/11, Μαρτίδιο Θέατρο στις 8:30, Πάφος. Πληρ. 26932571.

ΘΕΑΤΡΟ

Ο Κ. Μπράνα στον ρόλο του «Μάκβεθ»

Μετά τις επιτυχημένες παραστάσεις «The Audience» και «Othello», οι παραγωγές του National Theatre που προβάλλονται μέσω του προγράμματος NT Live στο Θέατρο Ριάλτο, συνεχίζονται. Πρόκειται για την υπερπαραγωγή του Εθνικού θεάτρου του Λονδίνου «Macbeth», στο πλαίσιο του Φεστιβάλ του Manchester, η οποία αποτελεί σταθμό στα σαιξπηρικά ανεβάσματα όλων των εποχών. Το αριστούργημα του Σαίξπηρ επίκαιρο όσο ποτέ, για την προδοσία, τον δόλο και την απληστία, είναι σκηνοθετημένο αυτή τη φορά από τον βραβευμένο με Olivier και Tony σκηνοθέτη Ρομπ Άσφορντ και τον βραβευμένο με BAFTA Κένεθ Μπράνα. Στον πρωταγωνιστικό ρόλο ο Κένεθ Μπράνα, ο οποίος επιστρέφει σε σαιξπηρικό ρόλο μετά από μία δεκαετία. Τρίτη 5/11, Θέατρο Ριάλτο, Λεμεσός. Πληρ. 7777745.

Ο ηθοποιός Κένεθ Μπράνα σκηνοθέτησε πολλές επιτυχημένες εκδοχές ταινιών με έργο του Σαίξπηρ.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΛΟΝΔΙΝΟ

ΘΕΑΤΡΟ

Tricycle Theatre
www.tricycle.co.uk

«Handbagged». Στα 11 χρόνια της πρωθυπουργίας της, η Μάργκαρετ Θάτσερ είχε τακτικές εβδομαδιαίες συναντήσεις με τη βασίλισσα Ελισάβετ, για να συζητά μαζί της θέματα της επικαιρότητας παίρνοντας το απογευματινό τσάι. Ηταν ιδιωτικές συζητήσεις για τις οποίες μόνο ειδικασίες μπορούν να γίνουν. Αυτό έχει κάνει η θεατρική συγγραφέας Μόριρα Μπουφίνι στην κωμική όσο και αιχμηρή αναφορά της σε εκείνη τη «δύσκολη», όπως φημιολογείται, σχέση. Διαθέτει, βέβαια, μια βαλίδα ασφαλείας, καθώς χρησιμοποιεί μια εκδοχή των δύο κυριών σε μεγαλύτερη ηλικία να αμφισβητούν εμπρηστικές δηλώσεις τους - «Εγώ ποτέ δεν το είπα αυτό!». Η παράσταση, που σκηνοθέτησε η Ιντού Ρουμπαζίνγκάμ, καλλιτεχνική διευθύντρια του Tricycle, έχει κερδίσει πολύ ευνοϊκά σχόλια από τους κριτικούς, οι οποίοι επαινούν ιδιαίτερα τους ερμηνευτές: τη Φενέλα Γούγκλαρ και τη Στέλλα Γκόνετ, που υποδύονται τη Θάτσερ σε νεότερη και μεγαλύτερη ηλικία, την Κλερ Χόλμαν και τη Μάριον Μπέιλι στον ρόλο της βασίλισσας, καθώς και τον Νιτ Μόχαν και τον Τζεφ Ρόουλ. Εως τις 16 Νοεμβρίου.

ΛΟΝΔΙΝΟ

ΘΕΑΤΡΟ

Hampstead Theatre
www.hampsteadtheatre.com

«Hysteria». Όταν ο Σαλβαδόρ Νταλί επισκέφθηκε τον Σίγκμουντ Φρόιντ στο Λονδίνο, το 1938, ο πατέρας της ψυχανάλυσης, που η άνοδος του ναζισμού τον είχε αναγκάσει να αυτοεξοριστεί, ήταν άρρωστος. Υποδέχτηκε τον σουρεαλιστή ζωγράφο και η συνάντηση αυτή είναι το θέμα του έργου του Τέρι Τζόνσον «Υστερία», μιας κωμωδίας η οποία δεν διστάζει να αγγίξει δύσκολα θέματα, από την έπαρση των δύο ιδιοφυών ανδρών μέχρι την κριτική των θεμελιακών αρχών της ψυχανάλυσης, και ιδιαίτερα της φροϊδικής θεωρίας για την υστερία. Η παράσταση, που τη σκηνοθέτησε ο ίδιος ο συγγραφέας, έχει κερδίσει εγκωμιαστικά σχόλια από τους κριτικούς, για την εξισορρόπηση ανάμεσα στο πλούσιο κωμικό δυναμικό της, τις στιγμές συγκίνησης και την εύστοχη χαρτογράφηση της ιστορικής στιγμής. Ιδιαίτερα ενθουσιώδης είναι η κριτική για την ερμηνεία του Αντονι Σερ στον ρόλο του Φρόιντ, ενώ επαινούνται οι ερμηνείες του Αντριαν Σίλερ (Νταλί) και του Ντέιβιντ Χόροβιτς (γιατρός του Φρόιντ).

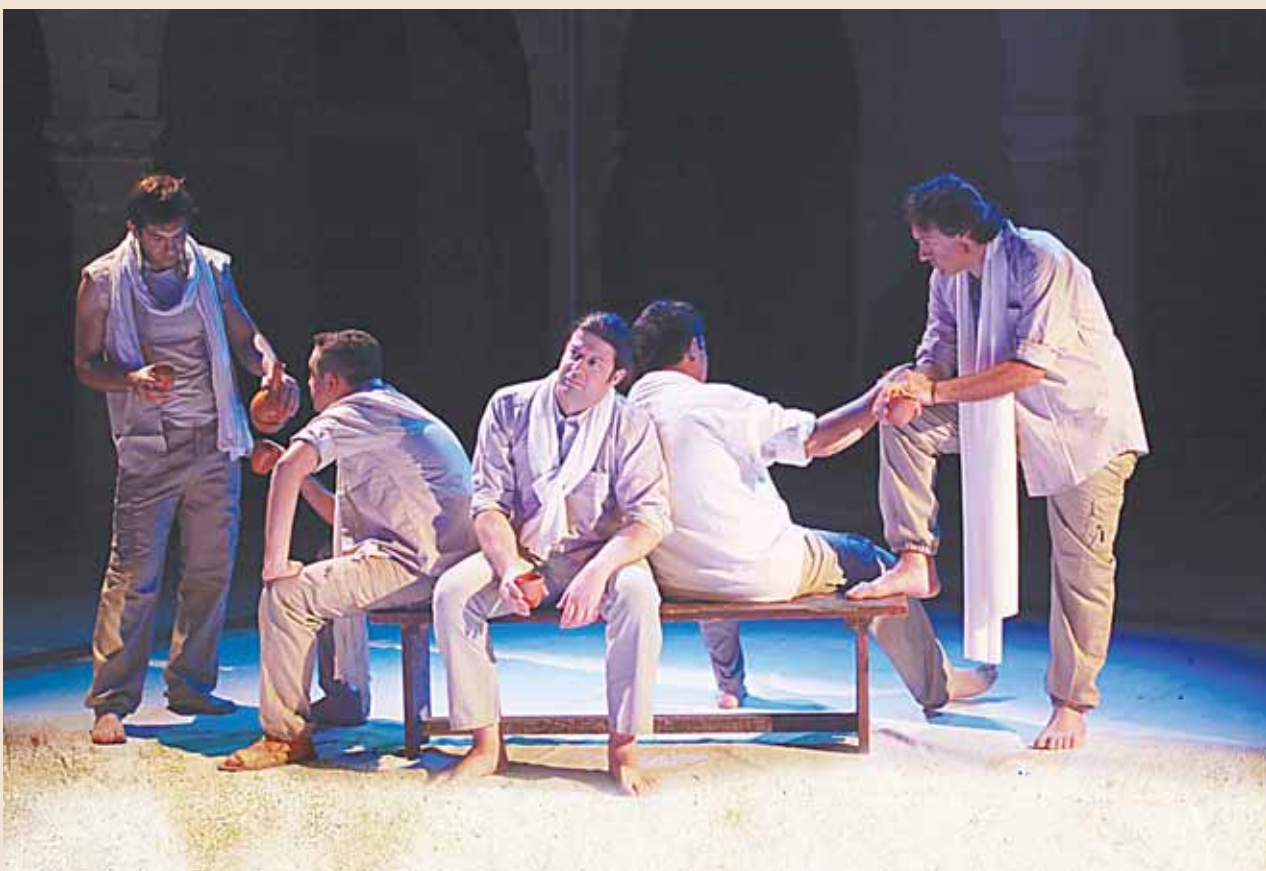

ΠΑΡΙΣΙ

ΕΚΘΕΣΗ

Galleries Nationales du Grand Palais
www.grandpalais.fr

«Vallois: Le feu sous la glace». Αν και συνδέθηκε με καλλιτεχνικά κινήματα της εποχής του, όπως οι Ναμφί και η Νέα Αντικειμενικότητα, ο Φελίξ Βαλοτόν (1865-1925) παρέμεινε ανεξάρτητος και πιστός στο προσωπικό του στυλ - αδρά χρώματα, απλές γραμμές, ασυνήθιστες γωνίες θέασης. Γεννημένος στην Ελβετία, ασκολήθηκε αρχικά με τη χαρακτική. Μετά την εγκατάστασή του στη Γαλλία, όπου πολιτογραφηθηκε το 1900, αφοσιώθηκε στη ζωγραφική, εξισορροπώντας το προσωπικό ύφος του με διαφορετικές επιρροές από σύγχρονους του και παλαιότερους καλλιτέχνες. Από τα 1.700 περίπου έργα ζωγραφικής που υπέγραψε, η έκθεση «Βαλοτόν: Η φωτιά κάτω από τον πάγο» παρουσιάζει μια ανθολογία 110 πινάκων -πορτρέτα, γιμνά, νεκρές φύσεις κ.α. Εως τις 20 Ιανουαρίου.

Η παράσταση πραγματοποιήθηκε με αφορμή τα 150 χρόνια από τη γέννηση του μεγάλου ποιητή του μείζονος Ελληνισμού, Κ.Π. Καβάφη.

ΘΕΑΤΡΟ

Ο «θεατρικός» Καβάφης στην Ε.Θ.Α.Λ.

Η επιτυχημένη θεατρική παραγωγή «Νερά της Κύπρου, της Συρίας και της Αιγύπτου. Σπουδή στον «Θεατρικό» Καβάφη» του Θεατρικού Εργαστηρίου Πανεπιστημίου Κύπρου, κλείνει τη φετινή σεζόν με μία και μοναδική παράσταση για το κοινό της Λεμεσού. Η παράσταση αποτελεί ένα συγκλονιστικό θεατρικό δρώμενο που βασίζεται εξολοκλήρου σε ποίηση Καβάφη και συνδυάζει εκείνα τα ποιήματα ή μέρη σε ποιήματα όπου ο Αλεξανδρινός αξιοποιεί τεχνικές και στοιχεία της δραματικής τέχνης. Στο σκηνικό αποτέλεσμα συμβάλλει η εμπνευσμένη μουσική του Ευαγόρα Καραγιώργη που γράφτηκε ειδικά για την παράσταση. Η προσέγγιση η οποία λαμβάνει υπόψη τις διαφορετικές φράσεις της ποιητικής ανέλιξης του Καβάφη, καθώς και τις θεματικές περιοχές της ποίησής του, καθιστά την παράσταση όχι απλώς ένα απολαυστικό καλλιτεχνικό γεγονός, αλλά και μία γόνιμη εκπαιδευτική εμπειρία.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Το γυναικείο γυμνό από τον Στέλιο Στυλιανού

Πορτραίσις και κολορίσις του γυναικείου γυμνού, ο Στέλιος Στυλιανού ψυχογραφεί τα μοντέλα του με την ατμοσφαιρική εκείνη γοητεία, που αναδύεται από μία παλέτα άλλοτε έντονων φουβιστικών αντιθέσεων κι άλλοτε υπαινικτικών μονοχρωματικών διαβαθμίσεων, που αιχμαλωτίζουν το παιχνίδι του φωτός με τη σάρκα, καθώς και τις πτυχώσεις των σεντονιών και των υφασμάτων, που την περιβάλλουν, καλύπτοντας κι αποκαλύπτοντάς την. Μονογραφίες σωμάτων, γυμνών και ημίγυμνων, σε νυχελική ανάπαυση, περισυλλογή ή και ανασύνταξη, αναδιπλώνονται σε μία αύρα κατάνυξης και λαγνείας. Εγκαίνια Δευτέρα 4/11, γκαλερί Ορυσ 39, Λευκωσία στις 7:30 μ.μ. Πληρ. 22424983.

ΧΟΡΟΣ

Άρωμα ανατολής

Η ομάδα χορού Nasma El Sahara του Πολιτιστικού Ομίλου «Χορού Χάρης» παρουσιάζουν την παράσταση Άρωμα Ανατολής. Η μοναδική ομάδα επαγγελματικού Οριεντάλ με χορεύτριες από όλη την Κύπρο και με έτος ίδρυσης το 2011, παντρεύουν το παλιό με το καινούργιο, χορογραφούν και παρουσιάζουν κομμάτια που όλοι λατρεύουμε, κομμάτια που συνδέουν πολιτισμούς και κουλτούρες, κομμάτια με παρελθόν. Κυριακή 3/11, Κοσμικών Κέντρων Αντιωνάκης στις 8:30 μ.μ. Πληρ. 22664497.

ΕΠΙΣΗΣ | Του ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η Κύπρος του λίπους και της λύπης

Αυτή η τρέχουσα συνεχής επίκληση του «λίπους» που υπάρχει ακόμη για περικοπή από τους διάφορους τομείς του «ευρύτερου Δημοσίου», έχει καταστήσει την πολιτική συζήτηση της διαχείρισης της χρεοκοπίας να μοιάζει με τις συζητήσεις των υπέρβαρων κυριών και κυριών στα κέντρα αισθητικής, αδυνατίσματος και ομορφιάς. Η κοινή γνώμη έχει διαμορφωθεί εδώ και πολύ καιρό ως άποψη για την πληθώρα λίπους στο Δημόσιο. Όλοι όσοι δεν έχουν μέλος της οικογένειάς τους στη δημόσια υπηρεσία, στους ημικρατικούς οργανι-

σμούς και στους δήμους, συμφωνούν και επαυξάνουν για την αναγωγή της οικονομικής περισυλλογής στη σφαίρα της χειρουργικής ιατρικής. «Να μπει το νυστέρι βαθιά» απαιτούν οι εργαζόμενοι και οι επιχειρηματίες του ιδιωτικού τομέα. Δικαίως, αφού αυτοί ως φορολογούμενοι πληρώνουν τη συσσώρευση του λίπους.

Όμως: «Λιποαναρρόφηση ή λιπογλυπτική (sic) ονομάζεται η χειρουργική μέθοδος αφαίρεσης τοπικού πάχους (λιποκυττάρων) από κάποια περιοχή του σώματος.» Άλλο είναι, λοιπόν, να αφαιρείς τοπικό πάχος από κάποια περιοχή του σώματος και άλλο να πετσοκόβεις και τους νέους «ιστούς», τραυματίζοντας την πιο παραγωγική και ελπιδοφόρα μερίδα των υπαλλήλων.

Ποια περιοχή του σώματος του Δημοσίου έχει περισσευούμενο λίπος; Εκτός από τα αποκαλούμενα «λεπτοκομικά έξοδα» όπου οι σπατάλες έδιναν ρέστα, το κυριότερο έξοδο που βαρύνει τη δημόσια υπηρεσία είναι το μισθολόγιο των υψηλών κλιμάκων. Ένα συντεταγμένο σχέδιο εθελούσιας αφυπρέτησης θα επιβάρυνε αρ-

χικά τα δημόσια ταμεία, αλλά θα ελάφρυνε μεσοπρόθεσμα τα έξοδα μισθοδοσίας και παράλληλα θα απελευθέρωνε τις πλέον παραγωγικές δυνάμεις σε ηλικία και γνώσεις, για να αναλάβουν τα νηπία της εξυπηρέτησης των πολιτών. Ωστόσο, αντί να γίνονται οι απαραίτητες μελέτες με βάση τα ποσά που ζητάει η οικονομική λογική να εξοικονομηθούν, συνεχίζεται από πλευράς της Τριάδας μία μανιακή προσπάθεια σε αριθμούς υπηρετούντων στο Δημόσιο που είναι και παράλογη και αντιπαραγωγική. Δηλαδή εάν το κόστος των 4.000 λιγότερων υπαλλήλων που απαιτεί η Τριάδα να αποχωρήσουν (ή να απολυθούν) ισοφαρίζεται με την αφυπρέτηση 1500 υψηλόμισθων, προς τι όλη αυτή η τρομοκρατία των λέξεων; Εγώ θα το μπόσω να υποστηρίξω ότι η Τριάδα θα επιμένει στους αριθμούς προσώπων και στην πορεία πιθανόν να τους αυξήσει, με κύριο στόχο το σπάσιμο του «ταμπού των απολύσεων» στο Δημόσιο τομέα. Αυτή είναι η τακτική της στην Ελλάδα και αυτήν θα επιδιώξει να εφαρμόσει και εδώ. Είναι καθαρά ζήτημα πολιτικής στό-

χευσης, όπως και στην περίπτωση της ιδιωτικοποίησης των ημικρατικών οργανισμών. Μην ξεχνάτε και τη δήλωση της κυρίας Μέρκελ στο συνέδριο του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος που πραγματοποιήθηκε στην Κύπρο πριν από 10 μήνες: «Η Κύπρος δεν μπορεί να τύχει εξαιρέσεων ούτε ειδικές μεταχειρίσεις στο θέμα των ιδιωτικοποιήσεων των ημικρατικών οργανισμών». Δηλαδή δεν έχει σημασία εάν είναι κερδοφόροι, αναγκαίοι, βιώσιμοι κτλ., σημασία έχει ότι «δεν γίνονται εξαιρέσεις!» Η επιστήμη της ιατρικής βέβαια ξεκαθαρίζει: «Πρέπει να τονιστεί ότι η λιποαναρρόφηση δεν αποτελεί μέθοδο απώλειας βάρους. Με τη θεραπεία της παχυσαρκίας ασχολείται ειδικός τομέας της Χειρουργικής, η Βαριατρική ή Χειρουργική της Παχυσαρκίας.» Μήπως πρέπει να αλλάξετε την ορολογία; Μήπως αντί για χειρουργικούς όρους θα ήταν πιο ειλικρινές να χρησιμοποιείτε όρους σφαγείου; Ή μήπως καλύτερα θα ήταν να φτιάξετε και κανένα φούρνο να μας κάνετε σαπουνί, για να χρησιμοποιήσετε το λίπος μας στη νέα κοινωνία των φτωχών;

“

Εκτός από τα αποκαλούμενα «λεπτοκομικά έξοδα» όπου οι σπατάλες έδιναν ρέστα, το κυριότερο έξοδο που βαρύνει τη δημόσια υπηρεσία είναι το μισθολόγιο των υψηλών κλιμάκων.

Ναζισμός του δοκιμαστικού σωλήνα

Η γερμανική ταινία «Το κύμα», που προσφέρει σήμερα η «Κ» στους αναγνώστες και στην Κύπρο

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ

Στο εξαιρετικά επίκαιρο «Κύμα», τη γερμανική ταινία που προσφέρει στους αναγνώστες της η «Κ» με τη σημερινή έκδοση, περιγράφεται η γέννηση του τέρατος του ναζισμού σαν ένα πείραμα... παιδαγωγικής φαντασίας. Το αυγό του φιδιού εκκολάπεται εργαστηριακά σε συνθήκες δοκιμαστικού σωλήνα: σε μια τάξη ενός δημόσιου γερμανικού σχολείου, στη διάρκεια μιας εκπαιδευτικής εβδομάδας, μαθητές, έφηβοι που φαινομενικά δεν τους λείπει τίποτα από τη ζωή, συμμετέχουν σε ένα εργαστήριο πολιτικής επιστήμης και κοινωνιολογίας. Το πείραμα, μέρος μιας σύγχρονης εκπαιδευτικής διαδικασίας που θα την ζήλευε το ελληνικό δημόσιο σχολείο, καταλήγει σε ένα φαινόμενο σαν και αυτό του Κόλουμπαιν. Το σενάριο της ταινίας είναι εμπνευσμένο από ένα πείραμα που είχε πραγματοποιηθεί σε κάποιο κολέγιο της Καλιφόρνιας στην εκπνοή της δεκαετίας του '60.

Ριψοκίνδυνος «σέρφερ»

Ο σκηνοθέτης Ντένις Γκάνζελ φαντάζει σαν ριψοκίνδυνος σέρφερ πάνω στο «Κύμα» του, καθώς επιχειρεί να μελετήσει τον ναζισμό με έναν τρόπο αν μη τι άλλο πρωτότυπο και σύγχρονο πέρα από στερεότυπα και ιστορικές αναφορές. Προσεγγίζει κλινικά, αλλά και συναρπαστικά σε ό,τι αφορά την αφηγηματική του δύναμη και τον ρυθμό της ταινίας του, τη δύσκολη εφηβική ηλικία και τη σχέση

«Το Κύμα»: Σε τάξη ενός δημόσιου γερμανικού σχολείου, η σχέση δασκάλου - μαθητή γίνεται σχέση λοχία - στρατιώτη και το σχολείο μετατρέπεται σε κέντρο νεοσυλλέκτων.

του εφήβου, που βιάζεται να ενθλιωθεί, με τον δάσκαλο-εκπαιδευτή του. Το σχολείο, από το οποίο εξαρτάται σε μέγιστο βαθμό η ποιότητα της αυριανής κοινωνίας, μετατρέπεται ξαφνικά σε στρατόπεδο νεοσυλλέκτων. Οι «φραντάρ» είναι έτοιμοι να βγουν στους δρόμους, όπως τα τάγματα εφόδου της νεολαίας των Es Es.

Ο Ράινερ Βέγκερ, ένας αντικοφορμιστής καθηγητής πρώην ακτιβιστής, έχει άριστες σχέσεις με τους μαθητές του. Οι μουσικές του προτιμήσεις - ακούει Ramones στη διαπασών - και οι απόψεις του υπέρ ενός αντιαυταρχικού σχολείου τον έχουν κάνει αγαπητό στην τάξη του. Μια μέρα, ο Ράινερ αναλαμβάνει απρόθυμα να οργανώσει ένα εργαστήριο πολιτικής επιστήμης και να διερευνήσει την έννοια της Αυτοκρατίας (αυταρχία) η οποία αποτελεί, κατά τεκμήριο, θεμέλιο της δικτατορίας. Οι μαθητές, που συμμετέχουν εθελοντικά στο «πείραμα», τον εκλέγουν αρχηγό της τάξης και αρχίζουν σταδιακά να απεμπολούν την ατομικότητά τους στο όνομα του ομαδικού πνεύματος. Ο καταλύτης γι' αυτή τη μετάλλαξη της συμπεριφοράς τους

δεν είναι η γενικώς η βία ή αορίστος η συσσωρευμένη νεανική οργή, αλλά η αυστηρή πειθαρχία. Η παροιμιώδης γερμανική πειθαρχία: ο Ν. Γκάνζελ δεν μασάει τα λόγια του (ο Μίκαελ Χάνεκε δεξίει και τον ρόλο του προτεσταντισμού στην αριστουργηματική του «Λευκή Κορδέλα»).

Στο ξεκίνημα της εκπαιδευτικής εβδομάδας τα «πειραματόζωα» θέτουν τα όριά τους με τον υπόλοιπο κόσμο και αναζητούν ένα σύμβολο ως κώδικα επικοινωνίας, αλλά και σημάδι ισχύος της ομάδας τους. Σπκώνονται όρθιοι όταν παίρνουν τον λόγο. Ντύνονται όλοι το ίδιο στο όνομα της ισότητας και στη συνέχεια σκέφτονται όλοι το ίδιο. Προς τα μέσα της εβδομάδας, έχοντας ήδη αισθανθεί μια πρωτόγνωρη αίσθηση ασφάλειας και αυτοπεποίθησης, φτιάχνουν ένα σύμβολο και χαιρετιούνται μεταξύ τους με ένα δικό τους στρατιωτικό χαιρετισμό. Σταδιακά, η ομάδα παίρνει τη χαρακτηριστικά ναζιστικής συμμορίας και επιδιέεται σε βιαιότητες στους χώρους του σχολείου και στους δρόμους.

Η σχέση δασκάλου - μαθητή έγινε σχέση λοχία - στρατιώτη και το δημο-

κρατικό σχολείο μετατράπηκε αιφνης σε κέντρο νεοσυλλέκτων! Το ναζιστικό έκτρωμα του σωλήνα μεταλλάχθηκε σε φάλαγγα με στρατιωτική δομή, που παρεμβάινει δυναμικά στη ζωή του σχολείου. Οι έφηβοι, ιδιαίτερα όσοι νιώθουν αποκλεισμένοι και θέλουν κάπου να ενταχθούν, αλλά και αυτοί που αναζητούν μια ταυτότητα, γοητεύονται από την αμεσότητα και την «καθαρότητα» των συνθημάτων της. Όσοι αρνούνται την ομοιομορφία και τη μονόδρομη σκέψη και αμφοισβητούν μπαίνουν σε μαύρη λίστα.

Σαν ρέιβ πάρτι

Στο «Κύμα», που κυλάει με τον ρυθμό και την ένταση ενός ρέιβ πάρτι, ο Ν. Γκάνζελ αναλύει κυτταρικά τον ναζισμό και μας υπενθυμίζει έμμεσα πως ο Χίτλερ δεν πήρε την εξουσία με πραξικόπημα, αλλά με εκλογές. Η αλληλεγγύη, η συλλογικότητα και τα ιδανικά που λείπουν από το κοινωνικό περιβάλλον των παιδιών είναι τα στοιχεία που δημιουργούν πρόσφορο έδαφος για τον ολοκληρωτισμό. Πρωταγωνιστεί ο Γιούργκεν Φόγκελ.

Τι έγραψαν

Οι κριτικοί αποθέωσαν την ταινία, η οποία διακρίθηκε στα σημαντικότερα διεθνή φεστιβάλ:

- Η παραγωγή είναι αριστουργηματική και πλαισιώνεται από δραστήρια δουλειά της κάμερας, δυνατή σκηνοθεσία και ένα δυναμικό ροκ σάουντρακ.

VARIETY

- Πανέξυπνη εξέταση της σταδιακής δηλητηρίασης ενός γερμανικού λυκείου από τον φασισμό. Ειδικά ο Βόγκελ είναι εξαιρετικός στην κλιμάκωση του χαρακτήρα του: το ευχάριστο πρόσωπό του σκληραίνει, καθώς γίνεται ο δικτάτορας που φροβόταν.

HOLLYWOOD REPORTER

- Ο σκηνοθέτης κρατά την ενέργεια της ταινίας σε πολύ υψηλά επίπεδα, με αλληπάλλλους τριγμούς και το σενάριο διατηρεί τη σκοπιά του πρωτότυπου πειράματος, ενώ χτίζει αποτελεσματικά την κορύφωση και αναπτύσσει προσεκτικά τους χαρακτήρες του.

DAILY HERALD

- Το να αποκαλέσει κανείς το «Κύμα» ως το γερμανικό «Fight Club» θα ήταν μαζί ακριβές, αλλά και παραπλανητικό. Το «Κύμα» είναι ένα πιο προσεγμένο δράμα με συγκρατημένη εστίαση: Να κοιτάξει βαθιά στα μάτια της σημερινής νεολαίας και να συναντήσει εκεί μέσα ακόμη και τους παππούδες της. Στο σύνολό της, μία από τις πιο δελεαστικές προσφορές του φετινού Sundance.

PREMIERE

Το σενάριο της ταινίας είναι εμπνευσμένο από πείραμα, που είχε πραγματοποιηθεί σε κολέγιο της Καλιφόρνιας στην εκπνοή της δεκαετίας του '60.

MOUSTACHES WITH A CAUSE
06 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013, 19:30

ΔΙΑΡΚΕΙΑ
06 -13 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013
10:00-13:00, 17:00-20:00

is not gallery

Οδυσσέως 11, 1017 Παλιά Λευκωσία
τηλ.22343670 κιν.99569498
art@isnotgallery.com
www.isnotgallery.com

ROUND TABLE

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ

is not gallery

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΧΟΡΗΓΟΙ

RUSSIAN

TOP KINGS

AuditLine

TOP KINGS

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ

ΕΚΔΟΣΗ

ΕΚΔΟΣΗ

ΕΚΔΟΣΗ

ΕΚΔΟΣΗ

ΕΚΔΟΣΗ

ΕΚΔΟΣΗ

ΘΕΑΤΡΟ
Rialto

Πολιτιστικό Πρόγραμμα Συνεργασίας Περιφέρειας Λευκωσίας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
παρουσιάζει

MARAVEYAS
ILEGAL

13
Νοεμβρίου 2013
Τετάρτη, 20:30

Χορηγοί Επικοινωνίας

77 77 77 45
e-tickets
www.rialto.com.cy

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ / Του ΣΤΑΥΡΟΥ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

Νέα έρις περί περιτομής και ακροβυστίας

Στις 3 Οκτωβρίου 2013 το Συμβούλιο της Ευρώπης αποφάσισε ότι η περιτομή για θρησκευτικούς λόγους αποτελεί «παραβίαση της σωματικής ακεραιότητας των παιδιών, σύμφωνα με τους κανόνες των δικαιωμάτων του ανθρώπου». Προτείνει λοιπόν –οι αποφάσεις του δεν έχουν δεσμευτική νομική ισχύ για τα κράτη-μέλη, είναι περισσότερο προτροπές– την απαγόρευση της περιτομής των αγοριών και του γενετήσιου ακρωτηριασμού των κοριτσιών, εκτός αν το παιδί είναι πάνω από δεκαπέντε χρόνων και συναινεί. Ελπίζω εκείνοι που πήραν τούτη την απόφαση να μη συγχέουν την περιτομή με την κλειτοριδεκτομή, η κοινή αναφορά τους πάντως δημιουργεί σύγχυση και είναι ούτως ή άλλως προσβλητική για όσους έχουν επιλέξει να περιτμηθούν τα αρσενικά παιδιά τους για θρησκευτικούς λόγους.

Η απόφαση αυτή του Συμβουλίου δεν είναι κεραυνός εν αιθρία. Γερμανικό δικαστήριο (Landgericht Κολωνίας, 7.5.2012), δικάζοντας γιατρό παθολόγο που έκανε περιτομή σε ένα μικρό παιδί τεσσάρων ετών, κατ' αίτηση των γο-

Από τα εκατομύρια όσων περιτέμνονται για θρησκευτικούς λόγους, Εβραίων, μουσουλμάνων και ορισμένων χριστιανών (της Κοπτικής και Αιθιοπικής Εκκλησίας), μολοντί αριθμητικά υπερτερούν συντριπτικά οι μουσουλμάνοι, η περιτομή είναι σημαντικότερη ασφαλώς για τους Εβραίους. Στο Κοράνι δεν γίνεται λόγος για αυτήν ούτε ανήκει στους πέντε στύλους του Ισλάμ (ομολογία πίστεως, προσευχή, ελεημοσύνη, νηστεία, ιεραποδημία). Για τους Εβραίους, η περιτομή ορίζει ανεξίτηλα, πάνω στο ίδιο τους το σώμα, την αιώνια συμφωνία τους με τον Θεό. «Περιτμηθήσεται υμών παν αρσενικόν, και περιτμηθήσεται η σάρκα της ακροβυστίας υμών, και έτσι εν σημείω διαθήκης ανά μέσον εμού και υμών. [...] και έτσι η διαθήκη μου επί της σαρκός υμών εις διαθήκην αιώνιον», ορίζει ο Θεός στον Αβραάμ (Γένεσις 17, 10-13). Για χιλιετίες και μέχρι σήμερα, η περιτομή αποτελεί τη σφραγίδα, για πιστούς και μη πιστούς, ότι ανήκουν στον εβραϊκό λαό.

Στην ιστορία του εβραϊσμού η περιτομή έχει απαγορευτεί και άλλοτε. Έχει απαγορευτεί από τους κατακτητές και τυράννους του. Την απαγόρευσε, την εποχή των Μακκαβαίων, ο Αντίοχος ο Επιφανής και, στα χρόνια της ρωμαϊκής κυριαρχίας, ο Αδριανός. Και οι δύο απαγορεύσεις προκάλεσαν την εξέγερση των Εβραίων. Σήμερα έρχεται να την απαγορεύσει η φιλελεύθερη Ευρώπη! Πολλά έχει να σχολιάσει κανείς για αυτήν την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης και τη διαφανή τάση για νομοθετική απαγόρευση της περιτομής. Το κυριότερο είναι ότι η θρησκεία ως τρόπος ζωής είναι μια εντελώς ακατανόητη στην Ευρώπη, ένα ασήμαντο απομεινάρι. Ο,τι όριζε τη ζωή των ανθρώπων επί αιώνες, τώρα θεωρείται χωρίς κανένα νόημα και ούτως ή άλλως πρέπει να υποχωρεί μπροστά

στα δικαιώματα του παιδιού και του ελεύθερο αυτοπροσδιορισμό του. (Αλήθεια, ποιο παιδί αποφάσισε μόνο του να έρθει στον κόσμο, ποιο επέλεξε τους γονείς του, τον τόπο, τον πολιτισμό, τη γλώσσα μέσα στα οποία γεννήθηκε;) Μέσα σε αυτό το κλίμα, γιατί να μη δούμε αύριο να απαγορεύεται και η νηστεία σε παιδιά κάτω των δεκαπέντε ή των δεκαοκτώ, αφού κι αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι βλάπτει την υγεία; Και γιατί να μην απαγορευτεί και η μετάληψη των ανηλικών (ή και των ενήλικων ακόμη) από το κοινό ποτάριο, αφού μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν είναι και τόσο υγιεινό πράγμα;

As είμαστε σαφείς: η απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης και η γενικότερη τάση για νομοθετική απαγόρευση της περιτομής (που ήρθε η σειρά της να μπει στο στόχαστρο μετά την τελετουργική σφαγή των ζώων), όσο και αν προκάλεσε τη δικαιολογημένη οργή πολλών οργανώσεων, φορέων και προσωπικοτήτων του εβραϊσμού και του Ισλάμ, δεν πηγάει ούτε από τον αντισημιτισμό ούτε από τον αντιμουσουλμανισμό, πηγάει αντίθετα από τις αγαθότερες ιδέες και τα ευγενέστερα των αισθημάτων: να προστατέψουμε τα παιδιά. Η βαθιά αντιθρησκευτικότητα της απόφασης δεν προέρχεται επίσης από έναν μαχητικό αθεϊσμό, αλλά από τον φωτεινό εκσυγχρονιστικό φιλελευθερισμό, που τα θεωρεί όλα αυτά παλιότσορες, περιττά βάρη, βλακείες.

Πολλοί Εβραίοι της Ευρώπης λένε και γράφουν αυτές τις μέρες, με έναν τόνο υπερβολής ασφαλώς, μήπως πρέπει να ετοιμάζουν σιγά σιγά τα μπαγκάζια τους για το Ισραήλ ή την Αμερική. Λέτε αυτό που δεν πέτυχαν πλήρως οι δαιμονικοί ναζίδες –μια Ευρώπη χωρίς Εβραίους– να πετύχουν τελικά οι αγγελικοί υπερασπιστές των δικαιωμάτων του παιδιού;

“*Ο,τι ορίζει τη ζωή των ανθρώπων επί αιώνες, τώρα θεωρείται χωρίς κανένα νόημα και ούτως ή άλλως πρέπει να υποχωρεί μπροστά στα δικαιώματα του παιδιού και τον ελεύθερο αυτοπροσδιορισμό του.*”

νέων του, Τούρκων μουσουλμάνων, και το οποίο αργότερα παρουσίασε κάποιες μικρές επιπλοκές, αλλάλαξε με τον γιατρό, έκρινε όμως ότι η περιτομή συνιστά διαρκή και ανεπανόρθωτη αλλαγή στο σώμα ενός παιδιού και ότι αυτή η αλλαγή «είναι αντίθετη προς το συμφέρον του παιδιού, που πρέπει να αποφασίσει αργότερα το ίδιο για τη θρησκευτική του ένταξη». Άλλωστε, κατά την ίδια πάντα απόφαση, «το δικαίωμα του παιδιού στη σωματική του ακεραιότητα προηγείται του δικαιώματος των γονέων». Ποιος μπορεί να διαφωνήσει με μια τέτοια διατύπωση; Στη Σουηδία, ο συνήγορος του παιδιού κάλεσε το κράτος, τον Σεπτέμβριο που μας πέρασε, να απαγορεύσει την περιτομή για μη ιατρικούς λόγους. Η σχετική αρθρογραφία υπέρ της απαγόρευσης της περιτομής πολλαπλασιάζεται σε όλες τις χώρες της Ευρώπης. Τα όργανα λοιπόν βαράνε. Η περιτομή μπορεί σε λίγο να απαγορευτεί στην Ευρώπη διά νόμου.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1 **Εξίλινα, Χάλκινα, Κρουστά**
του Πάνου Σκουρολιάκου
Εκδόσεις του Αυγούστου
Διηγήματα προσωπικά που
μπερδεύουν τον κόσμο του
θεάτρου με τον κόσμο της λο-
γοτεχνίας και ανακαλούν μνή-
μες, συγκινήσεις, χρώματα.

2 **Ο καλός κλέφτης**
της Χάνα Τίντι
εκδ. Πόλις
Μια ιστορία σαρδόνια και
ατμοσφαιρική, σκληρή και
αστεία, που αναβιώνει με έξυ-
πνο και τολμηρό τρόπο την
Αμερική του 19ου αιώνα.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΑΛΚΗ ΖΕΗ
Με μολύβι φάμπερ νούμερο δύο
εκδ. Μεταίχμιο - σελ. 386

Μνήμη και πολλή αγάπη χρειάστηκε η Αλκή Ζέη για να γράψει την ιστορία της ζωής της. Διότι στο μυθιστόρημα μπορείς να λες ό,τι θέλεις, όταν όμως τα πρόσωπα είναι αληθινά, δεν γίνεται να λαθέψεις ούτε τοσοδά, μια και κανείς δεν μπορεί πια να σε επιβεβαιώσει ή να σε διαψεύσει. Η αδελφή της που η μνήμη της είναι αλάνθαστη, της είπε σαν διάβασε το βιβλίο: «Έτσι ζήσαμε, έτσι ήταν αυτοί που γνωρίσαμε και αγαπήσαμε». «Θα 'θελες να είχαμε ζήσει μια άλλη ζωή;» την ρώτησε η Αλκή Ζέη. «Με τίποτα» της αποκρίνεται αυθόρμητα, «με τίποτα» συμπληρώνει κι εκείνη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΘΛΕΜΑΧΟΣ ΚΩΤΣΙΑΣ
Κώδικας τιμής
εκδ. Ψυχογιός - σελ. 276

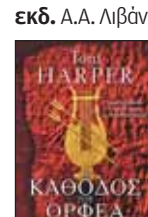
Κυνηγημένος απ' τον πανάρχαιο αλβανικό Κώδικα, ο Ζεφ ζει κρυμμένος στην Ελλάδα, σε ένα γλυκό καταφύγιο βιώνοντας μια προσωρινή ευτυχία. Θα καταφέρει όμως να αποφύγει τη μοίρα του ή μήπως, δέσμιος κι ο ίδιος των αρχαίων αιματηρών εθίμων και γοητευμένος από το μεγαλείο του Κώδικα, ως αναπόσπαστο μέρος της ύπαρξής του, κρίνει ότι θα πρέπει να εφαρμοστεί και επάνω του η τιμωρία; Αλβανοί και Έλληνες προσπαθούν να συνυπάρξουν όχι μόνον μέσα από αυτά που τους ενώνουν αλλά και από αυτά που τους διαφοροποιούν.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
HANNAH TINTI
Ο καλός κλέφτης
μετ. Μαργαρίτα Ζαχαριάδου
εκδ. Πόλις - σελ. 404

Σε ένα ορφανοτροφείο της Νέας Αγγλίας του 19ου αιώνα, ο διωδεκάχρονος Ρεν αγωνιά αν θα βρεθεί ποτέ οικογένεια γι' αυτόν κι αναρωτιέται τι να πεινέει το κομμένο αριστερό του χέρι. Ο μυστηριώδης κύριος Ναμπ που έρχεται να τον πάρει, θα του διηγηθεί μυστηριώδεις ιστορίες, θα τον κάνει μέλος μιας συντροφιάς μικροπατεώνων και θα τον κάνει να γνωρίσει το έγκλημα και τη βορβορότητα. Πρόκειται για το πρώτο μυθιστόρημα της Χάνα Τίντι που αναβιώνει την Αμερική του Μαρκ Τουέν και του Μέλβιλ.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
TOM HARPER
Η κάθοδος του Ορφέα
μετ. Χριστίνα Ελ. Σακελλαροπούλου
εκδ. Α.Α. Λιβάνι - σελ. 558

Αθήνα 389 π.Χ. Δέκα χρόνια μετά την εκτέλεση του Σωκράτη, ο Αθηναίος Πλάτωνας εγκαταλείπει την Αθήνα με προορισμό την Κάτω Ιταλία, αναζητώντας τον φίλο του Αγάθωνα που έκανε το ίδιο ταξίδι προκειμένου να αποκτήσει ένα πολύτιμο σύγγραμμα αδιευκρίνιστου περιεχομένου. Από την αυλή του τυράννου των Συρακουσών ως τη μύση του στα πυθαγόρεια μυστήρια, ο Πλάτωνας καλείται να ξετυλίξει κάθε φορά το νήμα της αναζήτησής στα πιο χθόνια βάθη της γνώσης προσπαθώντας να ανακλύψει τον Αγάθωνα.

ΔΟΚΙΜΙΟ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΜΠΕΡΙΚΟΣ
Ο Σέργιος και Βάκκος του Μ. Καραγάτση
εκδ. Άγρα - σελ. 86

Το κείμενο του Ανδρέα Εμπειρικού βρέθηκε στις τελευταίες σελίδες ενός τετραδίου του 1960. Πρόκειται για το μοναδικό γραπτό τεκμήριο τόσο της θερμής φιλίας που αναπτύχθηκε μεταξύ των δύο, όσο και του θαυμασμού του Εμπειρικού για το έργο του Καραγάτση και ιδιαίτερα για τον «Σέργιος και Βάκκος». Ο Εμπειρικός θεωρούσε τον Καραγάτση τον πιο σημαντικό Έλληνα μυθιστοριογράφο. Το ενθουσιώδες αυτό κείμενο δεν είναι κριτική, αλλά συνδιαλέγεται με το μυθιστόρημα. Ο πρόλογος του κειμένου είναι του Λεωνίδα Εμπειρικού και της Μαριένας Καραγάτση.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα

- Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες**
1. **Πώς να πιάσεις ένα αστέρι, του Oliver Jeffers (ΙΚΑΡΟΣ).** Μια μαγική ιστορία που λέει πώς μπορούμε να πραγματοποιήσουμε τα πιο τρελά μας όνειρα.
- 65 ερωτήσεις, 65 απαντήσεις, των Ντάμιαν Μίλετ και Ερικ Τουσάντ (ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ).** Ερωτοαπαντήσεις για το πώς οδηγήκαμε στο αδιέξοδο του χρόνου.
- Μοναδικά μικρά ξενοδοχεία, της Ζακλίν Μπινκέ (ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ).** Ένα βιβλίο-περίηγησ σε καλόγουστες γωνιές σε όλη την Ελλάδα.
- Τι πιστεύω, της Ζακλίν ντε Ρομπί (ΠΑΤΑΚΗΣ).** Ένα κείμενο γραμμένο μετά τον Μάη του '68, επίκαιρο, σοφό και συνεκτικό, για τις ραγδαίες αλλαγές του σύγχρονου κόσμου.
- Κλέψε σαν καλλιτέχνης, του Οστιν Κλεόν (εκδ. Keys).** Δέκα αλήθειες για τη δημιουργικότητα στην ψηφιακή εποχή.
- Από την αυτοεκτίμηση στον εγωισμό, του Χόρχε Μπουκάι (ORFEO).** Ένα συνεχές παιχνίδι του Αργεντινίου γιατρού με τις έννοιες του φόβου, της εκτίμησης, της αυτοεκτίμησης, του εγωκεντρισμού.
- Αγάπη μου, συρρίκνωσα την Ελλάδα, της Λένας Διβάνη (ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ).** Το παζλ της Ελλάδας, την εποχή που έπαιρνε την κατηφόρα ανηφορίζοντας, μέσα από τις σημειώσεις μιας... πτωχευμένης.
- Προσοχή δαγκώνει, του Αρκά (ΓΡΑΜΜΑΤΑ).** Μία ακόμη πρόσκληση από τον Αρκά, με το ίδιο αδυσώπητο χιούμορ.
- Ποιος θα κλάψει όταν πεθάνεις, του Ρόμπιν Σάρμα (ΔΙΟΠΤΡΑ).** Ένα απλό και κατανοητό εγχειρίδιο ζωής.
- Ένας αστρολάβος του ουρανού και της ζωής, του Γιώργου Γραμματικάκη (ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ).** Τα ανίγματα του Σύμπαντος και η πορεία της Ελλάδας, οι κατακτήσεις της επιστήμης και η ανθρώπινη μοίρα.

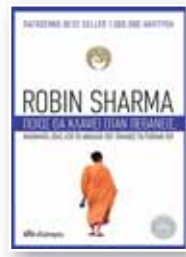
Αυτή την εβδομάδα

Λογοτεχνία

- Με μολύβι φάμπερ νούμερο 2, της Αλκής Ζέη (ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ).** Ένα αυτοβιογραφικό κείμενο, ζωντανό, τρυφερό, εκμυστηρευτικό.
- Ινferno, του Νταν Μπράουν (ΨΥΧΟΓΙΟΣ).** Με τόπους, στίχους και εικόνες από όλες τις φράσεις της ιστορίας της τέχνης, το βιβλίο που ήδη ανατυπώθηκε.
- Ο Φαντομάς, του Τζο Νέσμπο (ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ).** Ο επιθεωρητής Χάρι Χόλε επιστρέφει στο Οσλο και τον περιμένουν πολλές εκπλήξεις. Κι ένας γιος!
- Τα γαλάζια φτερά του έρωτα, του Θάνου Κονδύλη (ΨΥΧΟΓΙΟΣ).** Μια ιστορία αγάπης ανάμεσα στη δίνη των εθνικών συνόρων και διαχωρισμών.
- Πάρα πολλή ευτυχία, της Αλις Μονρό (ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ).** Ένα από τα βιβλία της φετινής νομπελίστριας, διηγήματα για τα πάθη των ανθρώπων.
- Το κουτί του θησαυρού, της Ελπίδας Οικονομοπούλου (ΛΙΒΑΝΗΣ).** Ένα ιστορικό μυθιστόρημα από τη Σμύρνη του '22 μέχρι τη μετεμφυλιακή Ελλάδα.
- Τα χέρια της Αφροδίτης, του Γιάννη Μαρή (ΆΓΡΑ).** Ένα από τα πιο πετυχημένα και πιο πολιτικά μυθιστορήματα του πατριάρχη του αστυνομικού μυθιστορήματος.
- Στον κήπο με τα θηρία, του Ερικ Λάρσον (ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ).** Μια οικογένεια Αμερικανών στο Βερολίνο του 1933 γνωρίζει σιγά σιγά το πρόσωπο του φασισμού.

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία προέρχονται από τα βιβλιοπωλεία «Παπασωτηρίου».

Επιμέλεια: **ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ**

Ένα απλό και κατανοητό εγχειρίδιο ζωής.

Ένα από τα βιβλία της φετινής νομπελίστριας, διηγήματα για τα πάθη των ανθρώπων.

Μια ιστορία αγάπης ανάμεσα στη δίνη των εθνικών συνόρων και διαχωρισμών.

Ένα ιστορικό μυθιστόρημα από τη Σμύρνη του '22 μέχρι τη μετεμφυλιακή Ελλάδα.

Μια οικογένεια Αμερικανών στο Βερολίνο του 1933 γνωρίζει σιγά σιγά το πρόσωπο του φασισμού.

Ένα κείμενο γραμμένο μετά τον Μάη του '68, επίκαιρο, σοφό και συνεκτικό, για τις ραγδαίες αλλαγές του σύγχρονου κόσμου.

Η pop έγινε porn με «ροζ» βίντεο κλιπ

Καταξιωμένες σταρ στο χώρο της μουσικής βγαίνουν από τα ρούχα τους επειδή οι νεότερες βγάζουν τα δικά τους

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

«**Πάντα** έλεγα ότι ήθελα να τραγουδήσω με μια bitch – ένα παλιοθήλυκο. Και τη βρήκα!», λέει η Μάιλι Σάιρους με σκληρό χαμόγελο στον φακό του MTV, ενώ η Μπρίννεϊ Σπίαρς την παρακολουθεί αναποφάσιστη για το αν πρέπει να προσβληθεί ή να κολακευθεί. Τελικά, διαλέγει το δεύτερο – άλλωστε, μόλις πρόσφατα γύρισε ένα τολμυρό βίντεο με το τραγούδι της «Work bitch». Κι έπειτα, τώρα που οι περισσότερες ανταγωνίστριές της για το στέμμα της βασίλισσας της pop φλερτάρουν ανοικτά με το πορνό, το τελευταίο που θέλει η ίδια είναι να τη χαρακτηρίσουν σεμνότυπη. Μήπως εκείνη δεν ήταν που είχε

Η pop μουσική ανέκαθεν έπαιζε με τη σεξουαλικότητα. Η Ριάννα (αριστερά) όπως και η Μπιγιονσέ γνωρίζουν εξαιρετικά καλά τους κανόνες αυτού του παιχνιδιού.

Αποφασισμένη να ξεφορτωθεί τη ζαχαρένια τηλεοπτική εικόνα της Χάνα Μοντάνα και να διεκδικήσει ένα κοινό με αναβράζουσες ορμόνες, η 20χρονη πλέον Αμερικανίδα τραγουδίστρια παρουσιάστηκε με μια πολύ σέξι χορογραφία στα βραβεία του MTV και εμφανίστηκε γυμνή στο βίντεο του τραγουδιού της «Wrecking ball». Εμπνευστή της, όπως είπε, υπήρξε το περιφημο «Nothing compares to you» της Ο' Κόννορ. Και τότε ξέσπασε η θύελλα...

«Έχεις αρκετό ταλέντο ώστε να μην επιτρέψεις στη μουσική βιομηχανία να σε κάνει πόρνη. Μην τους αφήνεις να σε γελοιοποιούν. Και μη σκεφτείς στιγμή ότι κάποιος από αυτούς δίνει έστω και μια δεκάρα για σένα», έγραψε η 47χρονη τραγουδοποιός στην ιστοσελίδα της, απευθυνόμενη στη Σάιρους. Όμως, εκείνη όχι μόνο δεν φάνηκε να συγκινείται από το «πνεύμα της μητρότητας» που επικαλέστηκε η Ο' Κόννορ, αλλά απάντησε μνημονεύοντας τα ψυχολογικά της προβλήματα – έπασχε από διπολική διαταραχή. Αυτή τη φορά εξοργίστηκε όχι μόνον η Ιρλανδή τραγουδοποιός, αλλά και πολλοί που υποφέρουν από την ίδια πάθηση ανά τον κόσμο.

Στην αντιπαράθεση μπήκε και η Λένοξ: «Είμαι υπέρ της ελευθερίας της έκφρασης, όμως όλα αυτά είναι ένα βήμα πιο πέρα, ανήκουν καθαρά στο βασίλειο του πορνό», είπε στο BBC. Και πρόσθεσε: «Είναι προφανές ότι πολλές δισκογραφικές εταιρείες γυρολογούν μπερδεύοντας την υψηλή πορνογραφία με τη μουσική υπόκρουση».

Τι δήλωσε η Σάιρους; Χαρούμενη που οι επιλογές της προκαλούν τον διάλογο. Αλλωστε, το περιοδικό Forbes διαπίστωσε ήδη έξαρση του ψηφιακού προφίλ της. «Γιατί ενοχλούνται μαζί της;», αναρωτήθηκε και ο Φάρελ Ουίλιαμς, που είναι πίσω από τη μεταμόρφωση της πρώην αθώας 20χρονης. Και συνέχισε στωικά: «Είναι ένα προϊόν της Αμερικής»...

“

Η Γκάγκα, η Μπιγιονσέ, η Αγκιλέρα, η Σακίρα τραγουδούν στίχους που θα σόκαραν και «μάτσο» ράπερ, και εμφανίζονται με σεξουαλική εξάρτηση, μισόγυμνες και κάποτε γυμνές.

προσλάβει ένα σκηνοθέτη πορνοταινιών για τα βίντεό της;

Κι όμως, άλλες την ξεπερνούν. Η Λέιντι Γκάγκα, η Μπιγιονσέ, η Κριστίνα Αγκιλέρα, η Σακίρα, άλλη περισσότερο, άλλη λιγότερο, τραγουδούν στίχους που θα σόκαραν και μάτσο ράπερ και εμφανίζονται με σεξουαλική εξάρτηση, μισόγυμνες, κάποτε και γυμνές σε βίντεο και φωτογραφίες με ύφος και σεβάρια που αγγίζουν το σοφτ πορνό.

Ασφαλώς, η pop, η μουσική που είναι προορισμένη να κολυμπάει στον αφρό του νεανικού σφρίγγους, ανέκαθεν έπαιζε με τη σεξουαλικότητα. Το 1969, οι Σερζ Γκενσμπούργκ και Τζέιν Μπίρκιν σό-

καραν τους συντηρητικούς με τους στεναγμούς του «Je t' aime... moi non plus». Το 1989, το MTV λογόκρινε ένα βίντεο που έδειχνε το τατουάζ στα οπίσθια της Σερ, ενώ καθόταν πάνω σ' ένα κανόνι, τριγυρισμένη από ναύτες.

Μήπως είναι πια ξεπερασμένο να κατηγορούμε την pop ως πορνογραφική; Κι όμως, μια ματιά σε βίντεο όπως το «Pour it up» της Ριάννα μπορεί να κλονίσει κάθε προοδευτικό. Πόσω μάλλον όταν γνωρίζει ότι η αισθητική της pop καθορίζεται όλο και περισσότερο από το κέρδος. Το MTV ξεκίνησε ως μέσο στην υπηρεσία του σύγχρονου τραγουδιού, αλλά σύντομα έθεσε το

τραγούδι στην υπηρεσία της διαφημιστικής εικόνας. Τα καλογυμνασμένα κορμά έγιναν πιο απαραίτητα από τις ωραίες φωνές. Και τώρα που τα συνθήσαμε ντυμένα, μας παρουσιάζονται γυμνά.

Η «νεανικοποίηση», όπως ονομάζει ο σκηνοθέτης Πίτερ Μπογκντάνοβιτς την καθυπόταξη της εικόνας στις επιταγές της τεστοστερόνης, είναι παράλληλη στον κινηματογράφο και την τηλεόραση. Κάποιες νομοθετικές αλλαγές στις ΗΠΑ επέτρεψαν την πολλαπλή ιδιοκτησία μέσω ενήμερωσης. Ομιλοί που κατέχουν μεγάλα, καθωσπρέπει κανάλια κατέχουν και εταιρείες πορνό.

Ετσι, απέκτησαν σοβαρούς λόγους να συμβάλουν στην «κανονικοποίηση» του τελευταίου.

Ο νεοσυντηρητισμός του Ρέιγκαν, το AIDS, η γυναικεία χειραφέτηση δεν εμπόδισαν την επέκταση της πορνογραφικής αντίληψης στη μαζική κουλτούρα. Η ψηφιακή τεχνολογία επιτρέπει να παράγονται φθηνότερες ταινίες. Το porno-chic μοντέλο της Μαντόνα υπήρξε πρωτοποριακό, μα φαίνεται πια μουσειακό. Ωστόσο, κανείς δεν περίμενε ότι ένα αουτσάιντερ, η Μάιλι Σάιρους, θα ξεσπκωνε δύο παλαιότερες φυσιογνωμίες της pop, την Σινίτ Ο' Κόννορ και την Ανι Λένοξ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

FRIDAY **15**
NOVEMBER

STROVOLOS
MUNICIPAL
THEATRE
20:30

Piazzolla
NUÉVO TANGO
Hadjiloizou

SPONSORS

Academy 32
Music, Wine, Art

MEDIA SPONSORS

LOVE
100.7 FM
88.7

ticket hour
.com.cy

TICKETS

www.tickethour.com.cy

and all **77777040**

...σημαίνει courier

THE TIME MACHINE

ΠΕΜΠΤΗ 07/11
21:20

plus.

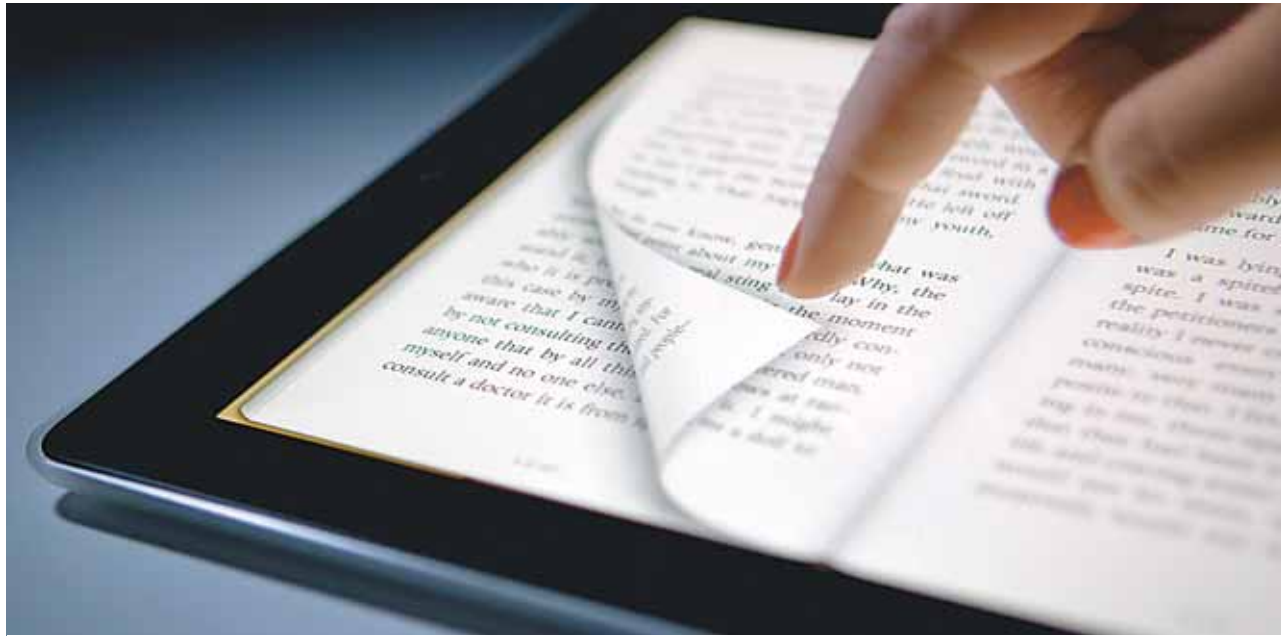

Όταν το βιβλίο «συνάντησε» το iPad

Ανοικτή συζήτηση για το κατά πόσον τα ηλεκτρονικά βιβλιοπωλεία συμβάλλουν στο κλείσιμο των συμβατικών

της **ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΣΑΝΟΥΔΟΥ**

Έχουν περάσει ήδη δύο χρόνια από τότε που το Amazon ανακοίνωσε πως πουλάει περισσότερα βιβλία σε ηλεκτρονική απ' ό,τι σε συμβατική μορφή. Εντούτοις, παρά τη δημοτικότητα των e-books και συσκευών όπως το iPad, φαίνεται πως οι περισσότεροι βιβλιόφιλοι εξακολουθούν να αντλούν μεγαλύτερη ευχαρίστηση από το ξεφύλλισμα ενός χάρτινου τόμου. Είναι δύσκολο να φανταστούνε

Παρά τη δημοτικότητα των e-books και συσκευών όπως το iPad, φαίνεται πως οι περισσότεροι βιβλιόφιλοι εξακολουθούν να αντλούν μεγαλύτερη ευχαρίστηση από το ξεφύλλισμα ενός χάρτινου τόμου.

πίσει το διάβασμα επειδή είναι χρήσιμο, ούτε επειδή στο επιβάλλουν». Ωστόσο, την ευθύνη για τη διαμόρφωση μιας κουλτούρας φιλιαναγνωσίας δεν έχει το κράτος, αλλά τα σχολεία, τα πανεπιστήμια και όλοι οι αναγνώστες, που μπορούν να επηρεάσουν τους γύρω τους, απλώς προτεινώντας τους ένα καλό βιβλίο. Ουσιαστικά, αυτό που χρειάζεται είναι «να αρχίσουμε ξανά να πιστεύουμε στη δύναμη των βιβλίων, να συζητάμε γι' αυτά και να μη διστάζουμε να μοιραστούμε το πάθος μας», αναφέρει η διευθύντρια του Institute of Ideas. Τέλος, σημαντικό ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν «οι σοβαροί βιβλιοκριτικοί, που στις μέρες μας σπανίζουν».

Συγκεκριμένα είδη

Την άποψη πως «η παιδεία δεν ξεκινά από την εθνική πολιτική για το βιβλίο» συμμερίζεται η κ. Αρετή Γεωργιλή, ιδιοκτήτρια του βιβλιοπωλείου Free Thinking Zone, που, στο πλαίσιο των δράσεών του για τη διάδοση της φιλιαναγνωσίας και την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου, συνεργάζεται και με το Institute of Ideas. Όπως μας υπενθύμισε σε μια κουβέντα που είχαμε μαζί της μετά το πάνελ, στην Ελλάδα «ο κόσμος δεν διάβαζε και πριν από την κρίση». Η κ. Γεωργιλή αναφέρεται σε στοιχεία τα οποία δείχνουν πως η παρούσα συγκυρία έχει ως συνέπεια την αύξηση των πωλήσεων συγκεκριμένων ειδών βιβλίων, όπως τα δοκίμια - ενδεχομένως επειδή οι αναγνώστες «προσπαθούν να κατανοήσουν τι φταίει και αναζητούν πιθανές λύσεις».

Παρότι αναγνωρίζει πως ακόμα και οι συστηματικοί αναγνώστες στην Ελλάδα πλέον επενδύουν λιγότερα χρήματα στην αγορά βιβλίων, θεωρεί πως το βιβλίο δεν είναι σε καμία περίπτωση υπό εξαφάνιση και ανατρέπει στη φράση του Stephen Fry: «Τα βιβλία δεν απειλούνται από το Kindle περισσότερο από όσο οι σκάλες απειλούνται από τα ασανσέρ».

«Η μείωση των συστηματικών αναγνωστών είχε αρχίσει πριν από την έλευση των συσκευών ηλεκτρονικής ανάγνωσης», υποστηρίζει η **Claire Fox**, ιδρύτρια του **Institute of Ideas**.

έναν κόσμο, όπου τα παιδιά θα μεγάλωναν χωρίς ποτέ να αγγίξουν ή να μυρίσουν ένα βιβλίο, στερημένα από τη μαγεία της τυχαίας ανακάλυψης, που προσφέρει σε έναν αναγνώστη η περιήγηση ανάμεσα στα ράφια ενός βιβλιοπωλείου ή μιας δημόσιας βιβλιοθήκης - εν αντιθέσει με τις «προτάσεις» των ηλεκτρονικών βιβλιοπωλείων, βασισμένες αποκλειστικά σε στατιστικά στοιχεία και την καταγραφή της αγοραστικής συμπεριφοράς κάθε χρήστη. Οι απαιτήσεις προβάλλουν το τέλος της λογοτεχνίας, γεγονός που υποστηρίζεται και από τη μείωση του αναγνωστικού κοινού, τουλάχιστον στην Ευρώπη και την Αμερική. Οι αισιόδοξοι επιμένουν πως η παγκόσμια βιβλιοπαράγηση αυξάνεται με ταχύτους ρυθμούς από ποτέ άλλοτε, ανεξάρτητα από το αν οι διαθέσιμοι τίτλοι περνούν ή όχι από το τυπογραφείο.

Για πόσα χρόνια ακόμα θα συνεχίσει

να υπάρχει το βιβλίο, όπως το ξέρουμε; Σχετίζεται η οικονομική κρίση με τα χαμηλά ποσοστά συστηματικών αναγνωστών στην Ελλάδα, όπου, σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες έρευνες, το 40% του πληθυσμού δεν διαβάζει ούτε ένα βιβλίο τον χρόνο; Κατά πόσο έχουν συμβάλει τα ηλεκτρονικά βιβλιοπωλεία στο κλείσιμο πολυάριθμων συμβατικών βιβλιοπωλείων τα τελευταία χρόνια; Πώς είναι δυνατόν να καλλιεργηθεί η φιλιαναγνωσία στις νεότερες γενιές; Αυτά και άλλα ερωτήματα απασχόλησαν τους συμμετέχοντες στην ανοικτή συζήτηση με θέμα «Από την Ιλιάδα στο iPad: Το μέλλον του βιβλίου και των αναγνωστών», που διοργανώθηκε τον μήνα που μας πέρασε από την Ελληνοαμερικανική Ένωση και το λονδρέζικο Institute of Ideas. Με αφορμή το κλείσιμο του βιβλιοπωλείου της Εστίας, τη διάδοση των ηλεκτρονικών βιβλίων και την αυξανόμενη αγοραστική δύναμη του Amazon, ο Μανώλης

Ανδριωτάκης, δημοσιογράφος και συνδρυτής της video πλατφόρμας **Garage TV**, η **Αρετή Γεωργιλή**, ιδιοκτήτρια του βιβλιοπωλείου **Free Thinking Zone**, ο **Βαγγέλης Δαβιτίδης**, ιδρυτής του περιοδικού «Υποβρύχιο», η **Βρετανίδα κοινωνιολόγος και πολιτιστική αναλύτρια Tiffany Jenkins** και ο **συγγραφέας Αλέξης Σταμάτης** κλήθηκαν να αναπτύξουν τις απόψεις τους και να διαφωνήσουν εποικοδομητικά, με την ενεργή συμμετοχή του κοινού.

Τον ρόλο της συντονίστριας είχε η **Claire Fox**, ιδρύτρια και διευθύντρια του **Institute of Ideas**, μια πρωτοβουλία για την προώθηση της ελεύθερης σκέψης και την ανταλλαγή ιδεών με έδρα το **Λονδίνο**, συγγραφές και συμμετέχουσα στην εβδομαδιαία ραδιοφωνική εκπομπή του **BBC4 «Moral Maze»**. Η «Κ» την συνάντησε στο περιθώριο της συνάντησης αυτής και είχε μια σύντομη συνομιλία μαζί της.

Η μείωση των συστηματικών αναγνωστών είχε αρχίσει να συντελείται πριν από την έλευση των συσκευών ηλεκτρονικής ανάγνωσης, είναι η θέση της κ. **Fox**, η οποία προειδοποιεί ενάντια στη «φετιχοποίηση της τεχνολογίας» και εκτιμά πως η αιτία του προβλήματος έγκειται στην απουσία του κατάλληλου «κλίματος» για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας. Μολονότι «σχεδόν κάθε πόλη της Βρετανίας πλέον έχει το δικό της λογοτεχνικό φεστιβάλ», οι προεκλημένοι επιλέγονται συχνότερα με κριτήριο την ικανότητά τους «να κάνουν δημόσιες σχέσεις» ή να ψυχαγωγούν το κοινό με τις πνευματώδεις ομιλίες τους. Και ενώ οι επίσημες εκδηλώσεις, οι συζητήσεις και οι παρουσιάσεις αυξάνονται, ξεκινάμε πάλι «να αφοσιωνόμαστε ήσυχα σε ένα βιβλίο», συνεχίζει.

Παράλληλα, «πολλές από τις εκστρατείες για το βιβλίο δίνουν έμφαση στη χρησιμότητά του. Δεν μπορείς να αγα-

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

Πωλείται καινούργια, 2όροφη κατοικία, 4 υπ., 214 τ.μ. με 600 τ.μ. οικόπεδο τεμάχιο, στην Αλιαντία, πάνω στον παλιό δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού. Τιμή: € 265.000 τηλ. 99622427

Πωλείται καινούργιο διαμέρισμα, ισόγειο 2 υπνοδωματίων με A/C κοινό parking, 2 parking και μεγάλη βεράντα με κήπο στην περιοχή Τάροι των Βασιλέων, με τίτλο ιδιοκτησίας στην Πάφο. Τιμή: 130.000 Τηλ. 99425558

Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Κολόσι επιπλωμένο, με κλιματισμό σε όλους τους χώρους. Διαθέτει αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης σε πολύ καλή τιμή. Πληροφορίες 99009501

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

Ενοικιάζεται στην Έγκωμη απέναντι από τα φράτα του Hilton Park χώρος 2200τ.μ. από τα οποία τα 1000τ.μ. είναι στεγασμένα. Ιδανικός χώρος για οποιαδήποτε εργασία. Τηλ. 22673403, 99908143. Ενοικιάζεται μοντέρνο διαμέρισμα στην Έγκωμη

80τμ, 2 υπνοδωμάτια, 2ος όροφος, κατασκευη: 2009, Πλήρως επιπλωμένο, Κεντρική Θέρμανση, Κλιματισμός, Αποθήκη, Στεγασμένος Χώρος Στάθμευσης, Δίπλα από Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Θέα Χώρος Πρασίνου, τιμή: 750€. 99689498.

Ενοικιάζεται οροφιοδιαμέρισμα στο Κάϊμακι. Αποτελείται από τρία υπνοδωμάτια en suite και κολιχόνη κουζίνα, τραπεζαρία και σαλόνι. Με πλήρη επίπλωση ή χωρίς έπιπλα. Τηλέφωνο 99327245.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, 80 τ.μ. με 2 βεράντες και ιδιωτικό χώρο στάθμευσης σε ολκαίνωτο πολυκατοικία, στη περιοχή Αγαπήνωρος στη Κάτω Πάφο. Τιμή ευκαίριος. Περισσότερες πληροφορίες στα τηλέφωνα 99632077, 99328326.

Ενοικιάζεται ρετιρέ 180τ.μ. με απρόσκοπη θέα, στην Αγγλντζιά, παρά το ΚΕΜΑ. Διαθέτει 3 υπνοδωμάτια, 2 αποχωρητήρια, αποθήκη, κεντρική θέρμανση, κλιματισμό σε όλους τους χώρους, φούρνο και κεραμική εστία, ψυγείο και πλυντήριο

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

Πωλείται οικόπεδο τεμάχιο, 669 τ.μ., στο Παλαμωτοχώ. Τιμή: € 75.000 Τηλ. 99622427

Πωλείται οικόπεδο τεμάχιο, 724 τ.μ., στην Αλιαντία, μεταξύ Παλαίου και Νέου δρόμου/Νοτίας-Λεμεσού. Τιμή: € 150.000 τηλ.99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εξαιρετικό οικόπεδο 661 τ.μ στην περιοχή **Colymbia-Γερμασόφεια**. Εφάπτεται πεζοδρόμου και μεγάλο διαμορφωμένο χώρο πρασίνου. Με τίτλο κι όλες τις παροχές. ΣΔ 100%. Μέχρι τρεις ορόφους. Τιμή 370.000 ευρώ (συζητήσιμη). Τηλ 97742121.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στην περιοχή της Αγίας Φύλας, 776τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% ΣΔ, 3 ορόφοι. Τιμή 290.000 ευρώ. Τηλ 99787862. Email: e.zoidou@gmail.com

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΤΕΜΑΧΙΟ ΚΑΤΑΜΗΛΟ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ. Το οικιστικό τεμάχιο βρίσκεται στην περιοχή Φοινικαριά. Ολοκ εμπάβο 5,686 με ΣΔ 20%. Τηλ : 96885030 ιδιοκτήτης.

Πωλείται σε νεότερη περιοχή οικόπεδο 533 τ.μ. στην περιοχή Αγ. Κων/νου και Ελένης, Ηλιούπολη στο Δάλι Λευκωσίας. Το οικόπεδο εφάπτεται με πεζοδρόμο και έχει τίτλο ιδιοκτησίας. Για πληροφορίες τηλ. 99458745

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Τηλεσκοπικό Ανυψωτικό μηχανήματα (forklift) MERLO με 17 Μέτρα ανυψωτήρα, με 3,500 ώρες λειτουργίας, Γίνονται δεκτές προτάσεις και για ενοίκιαση. Τηλ. 99622427

Πωλείται Citroen c3 pluriel 2004, 16 αλογα, αρ. εγγραφής KHD, 90.000 χλμ., περασμένο MOT μέχρι τέλος 2013, σύστημα τρίτροπιο, Τιμή 5.500 ευρώ, συζητήσιμη. Τηλ. 97624180 Λευκωσία.

OPEL VECTRA 18CC, registration DAF, 1993, manual, airbags, air-condition, car radio, silver color,

Παραδίδονται Μαθήματα

Παραδίδονται μαθήματα Τσαρκικών όλων των επιπέδων από έμπειρη πτυχιούχο καθηγήτρια Τσαρκικής Γλώσσας και Φιλολογίας (Πανεπιστήμιο του Καρόλου - μητρική γλώσσα η Τσαρκική). Εντατικά μαθήματα και τους μήνες Ιούλιο - Αύγουστο, για νέους που θα σπουδάσουν στην Τσαρκία. Τηλέφωνο: 97699569 - Λάρνακα

special price: 800 euro only! Call 22101858.

Πωλείται Golf IV Tdi Van 110 hp χρώματος ασήμι 3.500 ευρώ. Τηλ. 99997147.

Πωλείται Toyota Starlet Glanza 13άρι turbo, χρώματος ασήμι, γραμμένο και επιθεωρημένο, 4.500 ευρώ. Τιμή συζητήσιμη! 96766150 Λεμεσός.

Πωλείται Mercedes e 220 CDI μοντέλο 2001 silver, MOT 5/2014, πρόσφατο γενικό service, full extra, 5.500 ευρώ, λόγω αναχώρησης στο εξωτερικό. Για περισσότερες πληροφορίες 99177507.

Πωλείται αμάξι Renault Megane Cabrio, έτος 2006 16 αλογα, αρ. εγγραφής ΚJΥ, περασμένο MOT, σύστημα τρίτροπιο, leather, με αρκετά extra. Τιμή 5.800 ευρώ. Τηλ. 99850944 Λεμεσός.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Πωλείται περισσότερο money gram dvd club. Πωλείται επικερδής επιχείρηση στον ίδιο χώρο λειτουργεί υπηρεσία money gram, υπάρχει ενσωματωμένο dvd club και τερσάτιο περίπτερο. Επίσης στον ίδιο χώρο λειτουργεί και κατάστημα αθλητικών παπουτσιών. Πλούσιο stock. Πωλείται λόγω άλλων σχολίων των ιδιοκτήτων. Τηλ. 99843498.

Πωλείται επικερδής επιχείρηση (Πάρκο Καρεσπαστάριο) με όλο τον εξοπλισμό, λόγω άλλων σχολίων του ιδιοκτήτη. Υπαίθρια παιχνιδιούλα και κλειστή αίθουσα παιχνιδιών. Κατάλληλο για διοργάνωση εκδηλώσεων (γάμων, βαπτίσεων κ.α). Τηλ: 99843498.

Πωλείται μοτοσικλέτα Yamaha TDM 850cc, χρονολογίας 2000, χρώματος κόκκινου σε άριστη κατάσταση. Τηλ: 99787889.

Ενοικιάζονται φουσκωτά κάστρα σε διάφορα μέρη για εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους για διάφορες εκδηλώσεις! Τηλ.: 99484639

Ενοικιάζεται Διαμέρισμα

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 1ος υπνοδωματίου σε μικρή πολυκατοικία, σε ήσυχη περιοχή στα Λατσιά με άμεση πρόσβαση σε κύριες οδικές αρτηρίες (Mall, πανεπιστήμιο, αυτοκινητόδρομο). Χώροι 75 τ.μ. (55 τ.μ. εσωτερικοί χώροι και 20 τ.μ. καλυμμένη βεράντα). Εξοπλισμένο με εντοικισμένη κουζίνα, ψυγείο, θέρμανση, κλιματισμό, διπλά παράθυρα, αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Ενοίκιο €350 μηνιαίως συμπεριλαμβανομένου τα κοινόχρηστα. Πληρ. 99 651466.

Rent for your wedding. Info 99626987, Angelos

Πωλείται οικόπεδο

Πωλείται εξαιρετικό οικιστικό οικόπεδο 661 τμ στον Ποταμό Γερμασόγειας-περιοχή Colymbia. Εφάπτεται μεγάλο διαμορφωμένο χώρο πρασίνου και πεζοδρόμου. Ιδανικό για ανέγερση μονο-δου κατοικιών ή τριώροφο block διαμερισμάτων. ΣΔ 100%. Τιμή: 330.000. Τηλ.: 97742121

ΧΡΕΙΑΖΕΣΤΕ...

Οικιακή Βοηθό; Φροντίστρια Ηλικιωμένου; Εργάτες;

ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ!

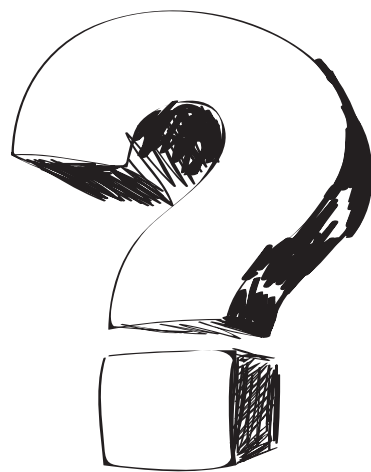
TSA EMPLOYMENT AGENCY LTD

7000 1235

Αρ. Άδειας: 250

ΕΣΥ

υπολόγισες σωστά για τη συνταξιοδότησή σου

ΜΑΘΕ ΣΗΜΕΡΑ ΤΙ ΠΟΣΟ ΘΑ ΧΡΕΙΑΖΕΣΑΙ ΑΥΡΙΟ

Το μέλλον δεν μπορεί να το προβλέψει κανείς.

Το **Εργαλείο Συνταξιοδοτικού Υπολογισμού (Ε.Σ.Υ.)** που προσφέρει η Universal Life, μπορεί όμως να σε βοηθήσει να υπολογίσεις τα εισοδήματα που θα χρειαστείς για να διατηρήσεις την ίδια ποιότητα ζωής κατά τη συνταξιοδότησή σου, ώστε να μπορέσεις να διαχειριστείς έγκαιρα το οικονομικό σου μέλλον.

Το Ε.Σ.Υ. αποτελεί την πιο σύγχρονη και εξειδικευμένη μελέτη συνταξιοδοτικών αναγκών που σχεδιάστηκε με τη βοήθεια του διεθνούς κύρους γραφείου Συμβούλων Αναλογιστών AON Hewitt, χρησιμοποιώντας κοινά αποδεκτές αναλογιστικές τεχνικές, συνυπολογίζοντας, μεταξύ άλλων, τη σύνταξη που θα πάρεις από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθώς και οποιαδήποτε άλλα εισοδήματα ή υποχρεώσεις πιθανό να έχεις.

Διευθέτησε άμεσα συνάντηση με έναν από τους εξειδικευμένους Ασφαλιστικούς Συμβούλους της Universal Life, εντελώς δωρεάν και χωρίς καμία δέσμευση.

Ε.Σ.Υ. Γιατί το αύριο είναι πιο κοντά απ' όσο νομίζεις.

UNIVERSAL LIFE

γιατί η ζωή είναι πολύτιμη

www.unilife.com.cy • τηλέφωνο 22 88 22 22